

Jaarstukken 2018

WWW.HEUVELRUG.NL/JAARSTUKKEN

GEMEENTE
UTRECHTSE HEUVELRUG

Inhouds- opgave

1. Inleiding	04
2. Programmaverantwoording	08
Programma 1 - Bestuurlijke Zaken	10
Programma 2 - Veiligheid en Handhaving	18
Programma 3 - Dienstverlening	28
Programma 4 - Ruimte, Cultuurhistorie, Monumenten en Natuur	38
Programma 5 - Transformatie in het sociaal domein	46
Programma 6 - Welzijn, Cultuurhuizenbeleid en Nieuwkomers	60
Programma 7 - Onderwijs(huisvesting), Jeugdbeleid en Kinderopvang	66
Programma 8 - Economische Zaken, Recreatie en Toerisme	76
Programma 9 - Sport, inclusief Sportaccommodaties, Kunst en Cultuur	84
Programma 10 - Verkeer en Vervoer	92
Programma 11 - Openbare Ruimte en Milieu	98
Programma 12 - Middelen en Ondersteuning	114
BBV-overzichten	122
• Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	123
• Overzicht Overhead	124
• Bedrag voor heffing VPB	?
• Bedrag voor onvoorzien	?

3. Paragrafen	128
Paragraaf Lokale Heffingen	129
Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	137
Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen	145
Paragraaf Financiering	153
Paragraaf Bedrijfsvoering	164
Paragraaf Informatievoorziening	169
Paragraaf Verbonden Partijen	178
Paragraaf Grondbeleid	202
4. Overzicht van baten en lasten	208
Overzicht van baten en lasten	209
Overzicht van incidentele baten en lasten	211
Berekening Structureel Saldo(Materieel Saldo)	218
Wet normering bezoldering topfunctionarissen publiek en semipublieke sector (WNT)	219
5. Balans en toelichting	221
6. Bijlagen	260
Reserves en Voorzieningen	261
Voortgang kredieten	265
Subsidies	273
Staat gewaarborgde geldleningen	278
Beleidskaders per programma	288
Effecten en prestatie-indicatoren per programma	292
BBV indicatoren	305
Overzicht Single Information Single Audit (SISA)	310
Overzicht van baten en lasten per taakveld	314

Inleiding

Bestuurlijke inleiding

Dit is het jaarverslag 2018 van onze gemeente. In het verslag leest u wat we het afgelopen jaar hebben gedaan, wat we hebben bereikt en tegen welke kosten. Voor we in gaan op de beleidsinhoudelijke en financiële verantwoording, schetsen we eerst in hoofdlijnen een aantal kenmerkende ontwikkelingen in het afgelopen jaar.

Het jaar 2018 was het jaar van de verkiezingen, het afscheid van een college en van de gemeenteraad die vier jaar samen met de samenleving en met de organisatie hebben gewerkt aan de uitvoering van het raadsprogramma 2014-2018. In maart 2018 trad een nieuwe gemeenteraad aan en in mei een nieuw college. Ook deze raadsperiode startte met het maken van een gezamenlijk raadsprogramma. Het programma is tot stand gekomen in een serie intensieve openbare gesprekken in de gemeenteraad.

De focus voor de gemeente ligt de komende vier jaar op:

- Gezonde financiën
- Duurzaamheid
- Zorg voor iedereen
- Wonen
- En dat samen met de inwoners vorm te geven.

Op basis van het raadsprogramma is het college in mei begonnen met het opstellen van een raadsuitvoeringsprogramma. Echter de septembercirculaire van het Rijk, waarin wordt aangegeven hoeveel geld er vanuit het gemeentefonds wordt verwacht, viel tegen. Ook de prognoses in de Jeugdzorg en Wmo baarden zorgen. In combinatie met de ambitie om de schuldenlast omlaag te brengen, was dit voor het college aanleiding om aan de raad voor te stellen om de uitvoering van het raadsprogramma stop te zetten.

De resultaten in deze jaarrekening 2018 laten zien dat de reguliere uitvoering van beleid en de bedrijfsvoering, waar we zelf invloed op hebben, binnen de kaders van de begroting zijn gebleven. Dat geeft het college vertrouwen voor de toekomst.

Focus op ombuigingen 2019

De focus is in 2019 volledig gericht op de verbetermaatregelen in het Sociaal Domein en het in balans brengen van de gemeentelijke financiën. Hiervoor is het proces Ombuigingen opgestart. Dit proces bestaat uit het voorstellen van ombuigingsmaatregelen, de consultatie van inwoners hierover en het verwerken van de voorstellen in de Kadernota 2020. Een essentieel focuspunt voor 2019 om een sluitende begroting 2020 te kunnen presenteren!

Een verkiezingsjaar is gewoonlijk een jaar waarin weinig nieuwe zaken worden opgepakt. Uiteraard gaan lopende zaken wel gewoon door. We laten er een paar de revue passeren.

Sociaal Domein

Sinds 2015 voeren wij veel zorgtaken uit die het Rijk en de provincie aan de gemeenten hebben overgedragen. We stonden en staan voor de opgave om die nieuwe taken goed en efficiënt uit te voeren, met nieuwe manieren van werken. We investeren dan ook stevig in innovatie. Niet alleen om de financiële druk op termijn terug te dringen, maar vooral ook om met betere signalering en passende hulp zwaardere problematiek in de toekomst te voorkomen.

Op basis van de gegevens over het eerste half jaar 2018 werd het verder oplopend tekort al zichtbaar. We zetten toen al extra acties in onder de noemer Taskforce Sociaal Domein met gerichte versnellingsmaatregelen om goede zorg voor alle inwoners te kunnen blijven bieden en ook de kosten binnen het Sociaal Domein zoveel mogelijk beheersbaar te maken. De tekorten in het Sociaal Domein zijn een landelijke trend. Er zijn een paar belangrijke oorzaken voor de hoge tekorten. De budgetten vanuit het Rijk dalen. Het Rijk gaat uit van een té hoog tempo waarin gemeenten in staat zouden

zijn het complexe veld van de Jeugdzorg te innoveren. Innoveren vraagt ook investeren, waardoor de kosten in de eerste jaren juist hoger zijn. Die kosten opvangen is niet realistisch. Verder is er de open einde regeling, wat betekent dat zorg altijd wordt geboden ook als er geen budget (meer) voor is. Dat maakt het onvoorspelbaar en moeilijk op te sturen. De reserves in het Sociaal Domein raken op. We luiden de noodklok. Samen met andere gemeenten werken we (boven)regionaal en samen met de VNG aan oplossingen en lobby naar het Rijk om meer financiële middelen beschikbaar te stellen.

Duurzame gemeente

We hebben de ambitie om als gemeente in 2035 klimaatneutraal te zijn. In 2018 is vooral gewerkt aan een regionale Energie strategie. In U-10 verband werken we daarbij samen in de regio om deze omvangrijke transitie vorm te geven. Onze basis is het programma Heuvelrug Duurzaam en Klimaatneutraal en de Routekaart Klimaatneutraal Grondgebied 2035. Wij leggen hierbij verbinding met de omgevingsvisie.

Omgevingswet

We hebben het Programma Invoering Omgevingswet in de steigers gezet. Om te beginnen is het programma organisatorisch op de rit gezet,

bijvoorbeeld door capaciteit en randvoorwaarden te creëren. Ook inhoudelijk zijn de eerste stappen gezet. Onder andere op het gebied van de Omgevingsvisie (Hoofdpijnennotitie Omgeving), een pilot Omgevingsplan en de wijzigingen en consequenties in het vergunningsverleningsproces en de rol van de raad.

U-10

In 2018 zijn we formeel toegetreden tot de U-10, een regionaal samenwerkingsverband van Utrechtse gemeenten op de terreinen economie, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, bereikbaarheid, duurzaamheid en energietransitie en het sociale domein. Deelname betekent een belangrijke impuls voor een lange termijnvisie op deze onderwerpen. We zijn voorzitter van de bestuurstafel Klimaatneutrale Regio.

Voortgang grote projecten

In maart heeft de raad het Ontwikkelingskader herbestemming Marinierskazerne Doorn als concept ontwikkelkader vastgesteld. De politieke onzekerheid over een daadwerkelijk vertrek van de Mariniers heeft het college in november doen besluiten om de participatie activiteiten stil te leggen tot er meer helderheid is vanuit het ministerie.

In 2018 is ook de besluitvorming rond de Onder-tunneling Maarsbergen rondgekomen. Er is groen licht voor de Westvariant met afgesloten Tuindorppweg.

Daarmee is de weg vrij voor de voorbereidingen voor de uiteindelijke aanleg van een veilige spoorwegovergang.

De bouw van het station Driebergen-Zeist is in 2018 volop in uitvoering. Het is een fantastisch werk. De doorstroming en omleiding van verkeer loopt goed. De samenwerking met de verschillende partijen gaat soepel. We kijken uit naar het moment waarop het nieuwe stationsgebied helemaal klaar is.

Organisatie

In 2018 is de organisatieontwikkeling doorgezet via het programma Fris@Work dat in 2017 gestart is. Met dit programma is een focus aangebracht op het verder professionaliseren van de werkwijze van een netwerkorganisatie en het ontwikkelen van ons personeel. Ook de ontwikkelingen in de samenleving, de komst van de omgevingswet en de verdergaande digitalisering zijn van invloed op de organisatie. En net als elk jaar kijken we altijd of dingen slimmer en efficiënter kunnen.

Tot slot

Het jaar 2018 ligt achter ons. Een jaar waarin we ons samen met uw raad, inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers, partners en onze medewerkers sterk hebben gemaakt voor een

gezonde, veilige en leefbare gemeente. Zo werken we met elkaar aan een goede toekomst voor onze gemeente.

Financiën:

Het resultaat bedraagt € 2.602.000 nadelig ten opzichte van de tweede bestuursrapportage. Dit resultaat wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door (afgerond) € 1,5 mln. voor de grondaankoop van het golfterrein (voortkomend uit de opheffing van stichting Zwem- en sportaccommodaties Doorn) en een extra € 1,1 mln. voor verder tegenvallende overschrijdingen in het sociaal domein. Dit laatste is overigens een trend die we regionaal en landelijk zien. In het kader van deze rapportage merken wij op dat er weliswaar opnieuw een negatief resultaat is op dit programma, maar dat dit resultaat voor een significant deel is op te vangen uit de egaliseriereserve. Deze heeft een omvang van exact € 2 mln.

Het nadeel van € 2.602.000 ten opzichte van de begroting 2018 na wijziging wordt op de overige beleidsvelden veroorzaakt door diverse afwijkingen binnen de programma's, het overzicht algemene dekkingsmiddelen en het overzicht overhead. In deze afwijkingen zitten ook voor- en nadelen die wegvallen tegen de voor- en nadelen binnen het overzicht reserves. Op concernniveau is hierdoor geen sprake

van voor- of nadelen; het voor- of nadeel binnen het programma wordt immers gecompenseerd door een mutatie in de bestemmingsreserves of de algemene reserve. In dit Jaarverslag is ervoor gekozen om deze voor- en nadelen wel zichtbaar te houden. Het gevolg daarvan is dat bij de programma's de resultaten zijn verantwoord inclusief de betreffende voor- en nadelen en dat deze ook in het overzicht reserves zijn terug te vinden.

Nadrukkelijk wordt opgemerkt dat ten opzichte van de primitieve begroting het resultaat € 5.316.000 negatief bedraagt.

Van het negatieve resultaat van € 5.316.000 komt een belangrijk deel op het conto van incidentele baten lasten. In totaal zit er voor een bedrag van € 4.859.000 aan incidentele lasten en € 2.146.000 aan incidentele baten. Van deze incidentele lasten wordt € 914.000 gefinancierd uit reserves. Per saldo drukt dus een incidenteel bedrag van € 1.800.000 op het resultaat van 2018, hetgeen overeenkomt met 34 % daarvan.

Ontwikkeling weerstandsvermogen

Het jaar 2018 is afgesloten met een aanzienlijk negatief resultaat. Dit heeft consequenties voor de ontwikkeling van het weerstandsvermogen, ofwel de beschikbare weerstandscapaciteit. In de jaarstukken is op pagina 100 de volgende tabel opgenomen:

Tabel 2: Berekening weerstandscapaciteit

	Werkelijk 2017	Begroting 2018	Werkelijk 2018
Algemene reserve	16.076	15.068	13.137
Onvoorziene uitgaven	121	123	0
Onbenutte belastingcapaciteit	5.778	6.405	6.405
Totale weerstandscapaciteit	21.975	21.596	19.542

(bedragen x € 1.000)

Hieruit blijkt dat de egalisatiereserve Sociaal Domein niet meetelt in de berekening van de weerstandscapaciteit. Het maakt daarom een groot verschil of de € 2,0 miljoen van de egalisatiereserve wel of niet in de rekening 2018 wordt aangewend ter dekking van het tekort in 2018. Valt de keuze op geheel of gedeeltelijk naar volgende jaren schuiven, dan heeft dat direct consequenties voor de weerstandscapaciteit. Zou de keuze vallen op geheel niet aanwenden, dan is de weerstandscapaciteit dus € 2 miljoen lager.

Reduceren schulden

In lijn met amendementen om de schulden te reduceren zijn daarvoor in 2018 de eerste stappen gezet.

De brutoschuld is € 4 miljoen lager dan de begroting (van € 162 miljoen naar € 158 miljoen). Tegelijkertijd zijn de geldelijke bezittingen 11 miljoen euro lager dan de begroting. De netto-schuld is daarmee € 7 miljoen hoger dan de begroting.

De nettoschuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de baten. Het geeft een indicatie van de druk van de rente en aflossingen op de exploitatie. Er zijn twee indicatoren netto-schuldquotes. De nettoschuldquote waarbij geen rekening wordt gehouden dat er ook gelden zijn “doorgeleend” en de nettoschuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen. Bij deze laatste worden de verstrekte leningen in mindering gebracht op de

schuld. Zichtbaar is dat de eerste indicator daalt en de tweede stijgt.

De ontwikkeling van het schuldenniveau blijft onverminderd onder de aandacht krijgen van het college.

Programma- verantwoording

PROGRAMMA

1

Bestuurlijke Zaken

- Raad
- Griffie
- Rekenkamer
- College van B&W
- Communicatie
- Basisregistratie Personen
- Bestuurlijke samenwerking
en streekarchief

Lokale democratie:
op gezamenlijke kracht

1

Bestuurlijke Zaken

A. Ontwikkelingen 2018

Gemeenteraadsverkiezingen (1.1, 1.2)

De gemeenteraadsverkiezingen zijn in onze gemeente goed verlopen. De opkomst was hoger dan het landelijk gemiddelde van 55%; de opkomst in de gemeente Utrechtse Heuvelrug was 61%. Daar waar landelijk een flinke daling was te zien met betrekking tot de opkomst, is de opkomst in de gemeente Utrechtse Heuvelrug stabiel gebleven.

Het afgelopen jaar is deelgenomen aan een pilot, die het zelfstandig stemmen voor mensen met visuele handicap mogelijk maakt. Deze pilot is goed verlopen. De doelgroep was zeer tevreden met de mogelijkheden die deze pilot bood. Daarnaast heeft de gemeente Utrechtse Heuvelrug tijdens de gemeenteraadsverkiezingen meegedaan aan een nieuwe manier van stemmen tellen, waardoor eventuele telfouten snelleresignaleerd worden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: de resultaten vanuit de stembureaus waren eerder geteld en bekend, dan voorheen.

Tot slot waarderen inwoners de mogelijkheid dat binnen de gemeente Utrechtse Heuvelrug op elk stembureau een stem uitgebracht kan worden, in plaats van een op een vooraf vastgesteld stemlokaal. Inwoners maken veel gebruik van deze mogelijkheid.

Privacy (1.1)

Sinds 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Het concernproject 'Privacy: aantoonbaar in control' (gestart begin 2017) is op 25 mei 2018 afgerond. Binnen dit project is de organisatie ingericht om te kunnen voldoen aan de nieuwe privacy regelgeving. Zo is de formatie uitgebreid met regionale Functionarissen Gegevensbescherming (FG) en een Privacy Officer (PO). Privacy staat en valt met bewustwording, ook in 2018 is hier aandacht aan besteed met verschillende bewustwordingsacties en lunchlezingen.

Integriteit (1.1)

Het onderwerp integriteit raakt veel aspecten van het werk, is voortdurend in beweging en vraagt om een brede benadering. Daarom schenken college, raad en commissies en ambtenaren tenminste één keer per jaar op diverse manieren aandacht aan dit thema. Voor bestuurders heeft het onderwerp integriteit in het teken gestaan van de gemeenteraadsverkiezingen. Een voorbeeld is het geloofsbrievenonderzoek. De aankomend wethouders zijn gescreend, en integriteitsrapporten zijn besproken. Bij het inwerkprogramma voor nieuwe raadsleden is ook aandacht besteed aan de gedragscode voor de raadsleden. Dit geldt eveneens voor het inwerkprogramma van de collegeleden, waarin het onderwerp integriteit ook was opgenomen.

Naar aanleiding van het gesprek in de trein is dit incident onderwerp van gesprek geweest in een speciale raadsvergadering. Het college heeft in een bijeenkomst met prof. dr Boogers hier specifiek bij stilgestaan, waarbij deze situatie is verbreed naar het bredere thema omgevingsbewustzijn. Dit heeft ertoe geleid dat het college afspraken heeft gemaakt over de vergaderdiscipline, over het elkaar aanspreken en elkaar scherp houden, om zodoende dit aandachtspunt te borgen.

In gesprekken met medewerkers is aandacht geschonken aan de vijf kernwaarden die voor de gemeentelijke organisatie zijn vastgesteld: verantwoordelijk, omgevingsgevoelig, samenwerkend, dienstverlenend en reflecterend. Deze kernwaarden hebben betrekking op houding en gedrag en maken mede onderdeel uit van de bewustwording van integer handelen. Naast regels en kaders vormt integriteit zich vooral in het hebben van goede gesprekken over dit onderwerp. Deze dragen bij aan het goed en zorgvuldig uitoefenen van de werkzaamheden. Voorts is aan dit onderwerp specifiek aandacht geschonken op samen@work door onderdelen uit de gedragscode uit te lichten om het thema integriteit scherp te houden, zoals bijvoorbeeld het melden van nevenwerkzaamheden, hoe om te gaan met relatiegeschenken, hoe de schijn van belangenverstrengeling te voorkomen en hoe om te gaan met informatie.

Als nieuwe medewerkers in dienst treden, leggen zij de ambtseed of ambtsbelofte af, zoals dit is vastgelegd in de ambtelijke rechtspositie. Vanwege de gewijzigde en verscherpte privacy-wetgeving is in 2017 het project “privacy, aantoonbaar in control” opgestart en in 2018 afgerond. Daarin zijn de thema’s integriteit en integer handelen nadrukkelijk aan de orde gekomen.

(1.4.1) Bezwaarschriften en klachten

In 2018 hebben wij totaal 122 bezwaarschriften ontvangen. Hiermee wijken wij af van de effect indicator zoals genoemd onder 1.4.1. Het aantal gegronde bezwaarschriften is 25%, dat is 15% meer dan de gestelde streefwaarde.

De commissie bezwaarschriften heeft in 2018 in totaal 77 adviezen uitgebracht. Hierbij is bij 27% van de bezwaarschriften geadviseerd om het besluit (gedeeltelijk) niet in stand te laten.

Het percentage adviezen waarin is geadviseerd de beslissing (gedeeltelijk) niet in stand te laten ligt in 2018 hoger dan in 2017. Dit is als volgt te verklaren: in 2018 is bij 10 besluiten geadviseerd, het besluit (gedeeltelijk) niet in stand te laten. Tegen deze 10 besluiten zijn in totaal 21 bezwaarschriften ingediend, waarbij dus 21 adviezen zijn uitgebracht. Omdat er meerdere bezwaarmakers waren die bezwaar hebben

gemaakt tegen 1 besluit, is het percentage hoger uitgevallen dan de streefwaarden. Er zijn met name veel bezwaarschriften ingediend tegen besluiten over exploitatie- en omgevingsvergunningen.

B. Doelenboom

Speerpunten		Acties		
Wat wilden we bereiken?		Wat zouden we daarvoor doen?		Wat hebben we daarvoor gedaan?
1.	Inwoners en partners hebben vertrouwen in het lokaal bestuur.	1.1	Het bestuur is integer en werkt aan een voortdurend bewustzijn van integer handelen.	In 2018 is aandacht geweest voor het onderwerp integriteit n.a.v. de gemeenteraadsverkiezingen: o.a. geloofsbrievenonderzoek, gedragscode raadsleden. Het bestuur heeft samen met prof. dr Boogers in een werksessie stil gestaan bij het onderwerp 'integriteit en omgevingsbewustzijn'.
		1.2	Het (op wervende wijze) organiseren van verkiezingen.	Conform begroting
		1.3	Het houden van onafhankelijk onderzoek naar de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur (rekenkamercommissie).	In 2018 heeft er geen rekenkameronderzoek plaatsgevonden. Op 31 december 2017 is afscheid genomen van de toen zittende leden van de rekenkamercommissie. De raad heeft vervolgens de verordening aangepast en nieuwe leden voor de rekenkamercommissie geworven. Deze zijn op 27 september benoemd. De nieuwe leden zijn in het najaar begonnen met de selectie van onderzoeksonderwerpen.
		1.4	Het vroegtijdig en op maat betrekken van onze inwoners en partners bij projecten en beleidsvorming.	Aanpak van participatie bij plannen en projecten 'Sluit je Aan? #verbinden #doen!' In 2018 zijn we verder gegaan met het uitvoeren van de aanpak van participatie bij plannen en projecten 'Sluit je Aan? #verbinden #doen!' We hebben workshops en trainingen gegeven voor medewerkers en college. We zijn een campagne gestart om deelnemers te werven voor het online burgerpanel (uitvoering initiatiefvoorstel Burgerpanel (d.d. 29-6-2017)). Daarnaast zijn we aan de slag gegaan met de aanpak van participatie bij externe initiatieven. Daar gaan we in 2019 mee verder.

Speerpunten		Acties		
Wat wilden we bereiken?		Wat zouden we daarvoor doen?		Wat hebben we daarvoor gedaan?
		1.5	Communiceren met inwoners op een eigentijdse wijze.	Conform begroting
2.	Het belang van de Utrechtse Heuvelrug wordt vertegenwoordigd op regionaal en nationaal niveau.	2.1	Samenwerking met partners en invloed uitoefenen op verschillende niveaus.	Conform begroting

C. Relatie programma met verbonden partijen

Geen

D. Wat heeft het gekost?

Omschrijving lasten/baten	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Afwijkingen	V/N
Lasten						
Raad	921	975	1.033	958	75	V
College	1.020	1.354	1.670	1.641	29	V
Verkiezingen	64	81	98	82	16	V
Naturalisatie	14	16	16	20	(4)	N
GBA basisadministratie	143	90	90	76	14	V
Totaal lasten	2.162	2.516	2.907	2.777	130	V
Baten						
College	478	0	0	40	40	V
Naturalisatie	21	16	16	28	12	V
GBA basisadministratie	55	57	57	49	(8)	N
Totaal baten	554	73	73	117	44	V
Resultaat	(1.608)	(2.443)	(2.834)	(2.660)	174	V

(bedragen x € 1.000)

Raad lasten 75.000 V (Incidenteel)

Dit voordeel bestaat uit meerdere afwijkingen.

De belangrijkste zijn minder onderzoek door de rekenkamer als gevolg van de nieuwe samenstelling (€ 24.000), minder presentiegelden, eveneens door die nieuwe samenstelling (€ 12.000) en het niet bezoeken van VNG-congres door de (nieuwe) raadsleden. Ten slotte het niet benutten van de extra middelen voor verkiezingen en collegevorming (€ 9.000).

College lasten 29.000 V (Incidenteel)

Het verschil betreft hoofdzakelijk de lagere personeelslasten door het niet invullen van de vacature van de 4e wethouder begin 2018. Omdat in 2017, conform het door de raad aangenomen amendement, al een bedrag van € 80.000 is gereserveerd voor het duurzaamheidsfonds zal dit voordeel in het resultaat 2018 vallen.

College baten 40.000 V (Incidenteel)

Een positief verschil door een onttrekking aan de voorziening in verband met waardeoverdracht pensioengelden oud bestuurders.

PROGRAMMA

2

Veiligheid en Handhaving

- Openbare orde
en veiligheid
- Brandweer

Veiligheid is geen toeval

2 Veiligheid en Handhaving

A. ontwikkelingen 2018

Het criminaliteitsbeeld gebaseerd op het aantal geregistreerde misdrijven laat in 2018 wederom een forse daling zien. Aangezien veiligheid geen toeval is zoals de kop van dit programma laat zien, mogen we als gemeente samen met de inzet van alle veiligheidspartners trots zijn op dit resultaat. Het betekent een daling van 13% ten opzichte van 2017. Dit voldoet in ruime mate aan de doelstelling uit het Integraal Veiligheidsprogramma. Ook betekent het een gunstiger beeld dan over de gehele regio Midden Nederland (Utrecht, Flevoland en Gooi- en Vechtstreek) het geval is (een gemiddelde daling van 4% in de betreffende gemeenten).

De afname in Utrechtse Heuvelrug is terug te vinden in nagenoeg alle opgenomen misdrijven-items. Gaat het dan overal zo goed? Alleen het aantal winkeldiefstallen is gestegen (+37%). Bij het aantal autokraken is nog wel een kleine daling te zien (-3%), maar is in vergelijking met de andere items het minste gedaald.

De opkomsttijden van de politie zijn over 2018 goed te noemen in relatie tot de prioriteit 1 en 2 incidenten in deze gemeente. Van alle prio 1 incidenten is de landelijke norm om over de gehele linie in 90%

van deze uitrukken binnen 15 minuten te verwerken en aan te rijden. Van alle prio meldingen zijn we in 90,5% van deze meldingen binnen de norm aanwezig. Ter vergelijking, in 2017 was dit nog 90,6%. Dit ligt nagenoeg op hetzelfde niveau. Belangrijker nog, de landelijke norm is hiermee behaald.

Vastgesteld Integraal

Veiligheidsplan 2019 – 2021 (1.1, 2.1)

In het Integraal Veiligheidsplan dat in 2018 is afgelopen (2015 – 2018) zijn bij de start een zestal prioriteiten bepaald die jaarlijks zijn uitgewerkt in een uitvoeringsplan: overlast jeugd en kwetsbare groepen, woninginbraken (high impact crimes), geweld, veelvoorkomende criminaliteit, ondermijning en crisisbeheersing/maatschappelijke onrust. De resultaten op deze onderwerpen zijn besproken. De ambitie van dit IVP 2015 – 2018 was om het veiligheidsniveau gezamenlijk vast te houden en te versterken. Gezien de recente (criminaliteits)cijfers is dit gelukt. Daar willen we als gemeente samen met onze veiligheidspartners op blijven investeren. Een goede basis is in de afgelopen periode neergezet en met de samenwerking die nu centraal staat in dit IVP wordt deze basis alleen maar sterker.

Inmiddels is een nieuw Integraal Veiligheidsplan vastgesteld voor de komende vier jaar (2019 – 2022).

Voor het eerst is dit in gezamenlijkheid gebeurd met vijf gemeenten die deel uit maken van het politieteam Heuvelrug, te weten Renswoude, Rhenen, Veenendaal en Wijk bij Duurstede. Er is door alle gemeenteraden ingestemd met ondermijning als de gezamenlijke prioriteit. Naast deze gezamenlijke prioriteit heeft iedere gemeente een aantal lokale prioriteiten vastgesteld. De aanpak op High Impact Crimes (woninginbraken) is ook door alle vijf gemeenten als lokaal veiligheidsthema voor de komende vier jaar benoemd. Voor onze gemeente zijn dat woninginbraken (High Impact Crimes) en veel voorkomende criminaliteit, personen met verward gedrag (zorg en veiligheid), jeugd aanpak en focus op preventie en verkeersveiligheid.

Bewonersparticipatie (1.1, 1.2, 1.3)

Naast deze vijf prioriteiten zien we in het vasthouden en versterken van het veiligheidsniveau binnen de gemeente Utrechtse Heuvelrug vooral een sterk accent in het betrekken van de inwoners bij de eigen veiligheidssituatie, met name wat zij daar vooral zelf aan kunnen doen. Dit gaat dan over voorlichting geven, verbindingen aan te brengen tussen organisaties in wat zij aanbieden en goede initiatieven te promoten. Denk aan:

- de inzet op het ondersteunen en inzetten van buurtpreventie door WhatsApp groepen (inmiddels

zijn er 110 WhatsApp groepen bekend waarvan er 30 in 2018 zijn bijgekomen);

- zichtbaar te zijn voor de inwoners door het plaatsen van WhatsApp buurtpreventieborden;
- de inzet van de BuurTent bij bijvoorbeeld een inbraakpiek in een straat of buurt;
- de veiligheidsdag op de braderie in Driebergen (30 augustus 2018).

Voor de totstandkoming van het Integraal Veiligheidsplan is een digitale veiligheidsenquête uitgezet bij alle inwoners en bedrijven. Hierop hebben we een respons gehad van bijna 900 ingevulde enquêtes. Naast de enquêtes hebben we alle weekmarkten bezocht met de BuurTent om over het nieuwe IVP met onze inwoners in het gesprek te gaan en gevraagd de enquête in te vullen. De resultaten van deze enquêtes zijn besproken met alle veiligheidspartners.

Aanpak ondermijning (2.1)

Bij ondermijning gaat het om crimineel handelen dat de potentie heeft om sluipenderwijs een zodanige sociale en economische invloed te ontwikkelen, dat het de fundamenten van de rechtsstaat kan ondermijnen en daarmee ook de veiligheid en integriteit van de samenleving is. De aanpak is erop gericht om signalen tijdig te onderkennen, op

te kunnen pakken en om te zetten in gezamenlijke acties. In 2018 is het lokaal ondermijningsoverleg geïntensiveerd. Tijdens dat overleg worden signalen en casussen besproken en vindt er integrale afstemming plaats. Het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) is één van de veiligheidspartners waar inmiddels nauw mee wordt samengewerkt. Zij hebben in 2018 het ondermijningsbeeld overgedragen aan de burgemeester en is in een besloten avond met de raad gedeeld en besproken. Naar aanleiding hiervan zijn twee ondermijningscasussen in onderzoek waarvan er inmiddels één is afgerond. Een andere casus loopt nog. Ook zijn in het kader van de aanpak van ondermijning vier integrale controles gedaan.

In 2018 hebben de afspraken met het hennep team van de politie opnieuw geleid tot een gezamenlijk aanpak in het kader van de Opiumwet. Zo zijn er in 2018 vijf hennepplantages en één drugslaboratorium met hard drugs opgerold en verzegeld door bestuurlijk optreden met de boa's. Ook zijn er drie hennepplantages aangetroffen waar passende maatregelen zijn genomen door onder andere woningcorporaties en/of verhuurders. Over het afgelopen jaar zijn in totaal 13 Bibob onderzoeken uitgevoerd op basis van de betreffende vergunningsaanvragen met een ingevuld Bibob formulier.

Het voorstel dat aan de raad is gedaan voor de begroting 2019 (en verder) om 2 fte extra te krijgen voor de aanpak voor ondermijning is tenminste met twee jaar uitgesteld. Dit heeft consequenties voor de prioritering van ondermijning in het zojuist vastgestelde IVP voor de komende vier jaar. De vraag is nog hoe hiermee moet worden omgegaan en wat dit betekent voor de inzet op deze prioriteit specifiek vanuit de gemeente.

Zorg en veiligheid (sluitende aanpak verwarde personen) (1.1, 1.2, 1.3)

Binnen het domein zorg en veiligheid ligt de focus op een passende aanpak voor kwetsbare inwoners in het algemeen en personen met verward gedrag in het bijzonder. We hanteren hiervoor de stressorenaanpak, gebaseerd op het stabiliteitsmodel. We werken naar een stabiele leefomgeving voor alle inwoners, waardoor goede zorg kan worden geboden en veiligheid beter gewaarborgd is. Het accent ligt op de samenwerking tussen alle ketenpartners en daarmee het waarborgen van de openbare orde en veiligheid. De gemeente heeft het initiatief genomen om partijen te verbinden. Vanuit veiligheid en dit IVP haken we hierop aan en bepalen we waar er vanuit veiligheid op gestuurd moet worden.

De sluitende aanpak van verwarde personen maakt onderdeel uit van de focus op zorg en veiligheid, maar vanuit veiligheid doen we meer:

- Het interventieteam is doorgegaan met inzet zoals die in 2016 is gestart en voorgaande jaren verder is geïntensiveerd. De persoonsgerichte aanpak geven we in deze gemeente vorm met een projectleider die werkzaam is voor de vijf gemeenten op de Heuvelrug. In totaal zijn 19 personen besproken waarvan er nu nog 9 lopend zijn. 11 casussen zijn afgesloten.
- In 2018 zijn vier huisverboden afgegeven inzake huiselijk geweld. Huiselijk geweld is een verborgen thema dat vraagt om vroegsignalering, maar ook lik op stuk als dit nodig is.
- Inzet van HALT om lessen te geven op basis- en voortgezetonderwijs, maar ook om jongeren een alternatief te bieden bij bepaalde delicten. Dit zijn er in 2017 in totaal 36 geweest. Hier zie je wel een dalende trend en dit is het bespreken waard.

Wet Aanpak Woonoverlast (2.1)

Gemeenten hebben meer mogelijkheden gekregen om woonoverlast aan te pakken. De Wet aanpak woonoverlast is op 1 juli 2017 in werking getreden. Door de wet hebben burgemeesters de mogelijkheid gekregen om specifieke gedragsaanwijzingen te geven aan overlastgevers. In de aanloop naar 2018 is

de Wet Aanpak Woonoverlast als prioriteit benoemd om op te gaan pakken. In verband met het opstellen van het nieuwe Integraal Veiligheidsplan is deze prioriteit komen te vervallen. Ervaringen tot dusver in zowel deze gemeente als in de regio bepalen op welke wijze wij hier vorm aan gaan geven.

Buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) (1.1, 1.2, 1.3, 2.1)

De voor 2018 extra beschikbaar gestelde capaciteit voor buitengewoon opsporingsambtenaren werd noodzakelijk geacht in verband met een onverwacht sterke toename van het aantal (overlast) meldingen en om de toezicht en handhavende taken die voorheen door andere organisaties zoals de politie en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit werden uitgevoerd, serieus uit te voeren.

Eén en ander heeft in 2018 geleid tot een capaciteitsuitbreiding, waarbij team Omgevingstoezicht in 2018 de beschikking had over 4 fte BOA. De BOA's handelen naar aanleiding van meldingen (van inwoners, bedrijven, de eigen organisatie of ketenpartners) en verleende vergunningen (bijvoorbeeld voor evenementen, horeca of standplaatsen).

De verwachting van een sterke toename van het aantal (overlast) meldingen is uitgekomen. Echter, er is geen sprake van een sterke toename, maar sprake

van een explosieve toename. In 2018 hebben de BOA's namelijk 2081 meldingen afgehandeld en zijn er ca. 1497 schriftelijke waarschuwingen verstuurd. Voor 2018 werd ingeschat dat er 1400-1800 (overlast) meldingen zouden binnenkomen en dat er circa 500 schriftelijke waarschuwingen zouden worden gegeven.

Risico gestuurd vergunning verlenen en handhaven (1.1, 1.2, 1.3,2.1)

Om daadwerkelijk risico gestuurd te kunnen werken is de capaciteit uitgebreid met twee juridisch medewerkers handhaving en een administratieve medewerker toezicht.

Bij vergunningverlening, toezicht en handhaving hebben wij in 2018 de 'reactieve en ad-hoc' benadering losgelaten en hebben wij meer risico- en themagestuurd uitvoering gegeven aan vergunningverlening en toezichttaken. Aan de hand van een risicoanalyse is VTH-Beleid opgesteld waarin is bepaald dat hoe hoger de risico's bij een bepaald bouwwerktipe zijn, hoe diepgaander het toetsings- en toezichtniveau is (vergunningverleningsstrategie en toezichtstrategie). De controles op activiteiten met weinig risico's zijn bijvoorbeeld uitgevoerd op een laag toetsings- en toezichtniveau. Het beoordelen van vergunningsaanvragen en meldingen vindt risicogestuurd plaats.

Zo wordt bijvoorbeeld bij de beoordeling van omgevingsvergunningen voor het bouwen gekeken naar de aard van de aanvraag en welke aspecten daarbij het meest diepgaand moeten worden getoetst. Het gaat hierbij zowel om het object van de aanvraag (bijvoorbeeld wat voor soort bouwwerk of inrichting) als de specifieke te toetsen elementen binnen deze aanvraag (bijvoorbeeld veiligheid of gezondheid).

Dezelfde werkwijze wordt ook bij toezicht toegepast. Het toezicht richt zich voornamelijk op die bouwwerken waar de risico's het grootst zijn en het naleefgedrag het minst. De prioritering van bouwwerken waar de risico's het grootst zijn is bepalend voor de mate waarin toezicht wordt gehouden op de naleving van voorschriften. Daarnaast zijn in 2018 enkele toezichthoudende taken op een specifiek thema, branche of gebied projectmatig (en themagestuurd) uitgevoerd. Zo is in 2018 het project aanpak van illegale kamerverhuur van start gegaan. Bij de uitvoering van dit project is breder gekeken dan alleen naar het bestemmingsplan. Het is ook getoetst aan brandveiligheid en andere technische voorschriften. Er zijn geen onveilige situaties aangetroffen. Het concept-voorontwerp bestemmingsplan "Recreatieterreinen" is klaar. Dit bestemmingsplan

bevat alle recreatieterreinen, behoudens recreatie als nevenactiviteit bij een agrarisch bedrijf. Het bestemmingsplan gaat uit van behoud van de recreatieve bestemming. Omdat op diverse terreinen niet-recreatief gebruik plaatsvindt, zoals permanente bewoning, wordt parallel aan het bestemmingsplan een daarbij behorende nota "Niet-recreatief gebruik" voorbereid, waarin wordt uiteengezet hoe de gemeente omgaat met het niet-recreatief gebruik op recreatieterreinen. De concept-nota wordt naar verwachting in het voorjaar van 2019 door het college voor inspraak vrijgegeven.

B. Doelenboom

Speerpunten		Acties		
Wat wilden we bereiken?		Wat zouden we daarvoor doen?		Wat hebben we daarvoor gedaan?
1.	Inwoners en ondernemers ervaren een sociaal en fysiek veilige leefomgeving.	1.1	Het vasthouden en op onderdelen versterken van de sociale veiligheidssituatie.	Er is samengewerkt aan een nieuw Integraal Veiligheidsplan voor de komende vier jaar 2019 – 2022 en vastgesteld. Zorg en veiligheid is meer dan actueel en op een avond met de raad besproken.
		1.2	Het organiseren en uitvoeren van brandweezorg (VRU)	In 2018 is de nieuwe brandweerkazerne voor Maarn-Maarsbergen opgeleverd. Een meerjarige taakuitvoeringsovereenkomst is aangegaan voor het lokale maatwerk met de VRU. Vier keer per jaar bespreken we de prestaties op bestuurlijk niveau met onze accounthouder bij de VRU, zijnde een vertegenwoordiger namens de lokale korpsen gelegen in onze gemeente.
		1.3	Organiseren en inzetten van de gemeentelijke crisisorganisatie.	De lokale crisisorganisatie is in 2018 verder geconsolideerd. Nieuwe piketfunctionarissen zijn gevonden en opgeleid. Met alle gemeenten binnen de VRU is op een projectmatige wijze gewerkt aan de versterking van bevolkingszorg. Dit loopt nog door in 2019.
2.	Beschermen van de kwaliteit van de leefomgeving.	2.1	Het uitvoeren van toezichts- en handhavingstaken voor de taakvelden WABO, APV/bijzondere wetten en bestemmingsplannen.	Op 5 juni 2018 is het VTH-Uitvoeringsprogramma 2018 vastgesteld. Het is de eerste jaarlijkse uitwerking van het medio 2017 vastgestelde VTH-Beleidsplan 2017-2020. Het VTH-Uitvoeringsprogramma voorziet op het gebied van het omgevingsrecht in een overzicht van de voor het jaar 2018 voorgenomen activiteiten op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving voor de taakvelden WABO, APV/bijzondere wetten en bestemmingsplannen. De vergunningverleners, bouwtoezichthouders, buitengewoon opsporingsambtenaren en juristen handhaving werken volgens dit VTH-Uitvoeringsprogramma. Voor de uitvoering van deze taken wordt samengewerkt met onder andere de provincie, omliggende gemeenten en onze externe ketenpartners.

C. Relatie programma met verbonden partijen

Omgevingsdienst regio Utrecht (OdrU)

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

D. Wat heeft het gekost?

Omschrijving lasten/baten	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Afwijkingen	V/N
Lasten						
Rampenbestrijding	3.032	2.992	3.094	3.071	23	V
Veiligheidsplan	583	945	945	971	(26)	N
Totaal lasten	3.615	3.937	4.039	4.042	(3)	N
Baten						
Veiligheidsplan	35	50	50	15	(35)	N
Totaal baten	35	50	50	15	(35)	N
Resultaat	(3.580)	(3.887)	(3.989)	(4.027)	(38)	N

(bedragen x € 1.000)

Veiligheidsplan lasten 26.000 (N) (Incidenteel)

Het verschil wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

1. De incidenteel hogere last in verband met inhuur als gevolg van een vacature en vervanging van ziekte (32.000).
2. De incidenteel lagere last voor ontruiming (10.000).

Veiligheidsplan baten 35.000 N (Structureel)

Dit verschil is vooral ontstaan door een onjuiste raming APV leges in de primaire begroting (€ 18.000) en door lagere ontruimingsbaten (€ 10.000).

PROGRAMMA

3

Dienstverlening

Altijd en overal

3.1

Dienst- verlening

A. Speerpunten 2018

Sturen op verbeteren (1.1)

In 2018 is geprobeerd om steeds meer sturingsgegevens en weergaveinformatie digitaal te ontsluiten en in rapportages weer te geven. De grootste uitdaging blijkt te zitten in het koppelen van systemen en applicaties. De afhankelijkheid van leveranciers hierin blijkt groot en de praktijk weerbarstig. Toch zetten we geleidelijk aan stapjes en gebruiken we steeds meer data om op te kunnen sturen. Inmiddels kunnen we voor Burgerzaken een aantal prestaties vergelijken met ruim 80 andere gemeenten en gebeurt hetzelfde met telefonie-data vanaf begin 2019.

Digitalisering aanvraag rijbewijzen (1.1, 1.2)

Minister Van Nieuwenhuizen van Infrastructuur en Waterstaat heeft begin 2018 vijftien gemeenten aangewezen die mogen experimenteren met het digitaal aanvragen van rijbewijzen. In oktober 2018 is deze proef gestart in Arnhem. In de komende maanden volgen de veertien andere gemeenten, waar onze gemeente helaas niet tussen zit. Het experiment duurt minimaal een jaar. Daarna volgt een evaluatie en wordt bekeken of er een vervolg komt.

Bezorgen reisdocumenten en rijbewijzen (1.1, 1.2)

De aanpassingen op ICT-gebied rondom het bezorgen van waardedocumenten hebben veel meer tijd ingenomen en vergden meer aanpassingen in de verschillende systemen dan vooraf ingeschat. De uiteindelijk benodigde voorzieningen en instellingen zijn in januari 2019 opgeleverd. Hiermee is er niet extra ingezet op het stimuleren van bezorgen van reisdocumenten en rijbewijzen. Wel was er een hele lichte groei zichtbaar ten opzichte van 2017.

iBurgerzaken (1.1, 1.2)

In 2018 is er gewerkt aan het verbeteren van werkprocessen en het benutten van de mogelijkheden van procesverbetering en niveau van dienstverlening door digitalisering. Waar in voorgaande jaren vooral het accent lag op de "voorkant" en de klantreis, is in 2018 extra gefocust op de medewerker-reis en het in balans brengen van beiden. Voordelen hiervan vertalen zich de komende jaren onder andere in voorstellen bij de ombuigingen voor de begroting. Voor 2018 is wetgeving, waaronder de AVG, verwerkt in de processen.

Fysieke uitwijk basisregistraties (1.1)

Voor de BRP is de uitwijk geregeld bij PinkRocade

omdat wij de ICT-prestatie iBurgerzaken in de cloud draaien. Deze uitwijk betreft de gegevens incl. opslag en een uitwijklocatie voor de ICT-voorzieningen. Jaarlijks wordt door de leverancier deze voorziening getest. Om de huidige dienstverlening te continueren moeten ook enkele gekoppelde systemen naar de cloud worden gebracht. Dit betreft o.a. de ICT-prestatie voor gegevensdistributie en koppeling aan landelijke voorzieningen. Daar is een begin gemaakt door de huidige ICT-omgeving van een update te voorzien zodat de migratie naar de cloud gemakkelijker verloopt. De verdere realisatie zal in 2019 plaats vinden.

Zaakgericht werken (1.1)

Een belangrijk resultaat van de invoering van zaakgericht werken is om als inwoner, maatschappelijke instelling of bedrijf 24/7 in staat te zijn om online zaken te regelen met de gemeente. Hierbij kan inzicht worden verkregen in de status van de zaak, aanvraag, melding, verzoek, klacht, etc. en men kan daar direct op reageren of aanvullende informatie delen.

De livegang van de eerste externe producten/diensten via het zaakstelsel is gestart in september 2017. Deze uitrol was tot eind 2018 met name gericht op

producten en diensten, waarbij direct contact is met de 'externe' klant. Eind 2018 kunnen circa 100 externe producten fysiek, via de email en digitaal via mijn.heuvelrug (DigiD, E-herkenning) worden aangevraagd en afgehandeld (kanaal-onafhankelijke dienstverlening). Inwoners, maatschappelijke instellingen en bedrijven kunnen gebruik maken van de 'Persoonlijke Internet Pagina (PIP)', die een overzicht biedt van alle zaken die deze inwoner, instelling of onderneming heeft aangevraagd en in behandeling heeft bij de gemeente. Eind 2018 zijn ook enkele grote interne efficiëntieslagen via zaakgericht werken tot stand gekomen, zoals de invoering van de digitale handtekening en het volkomen digitaal laten verlopen van het Bestuurlijke Besluitvormingsproces (route van een collegeadvies vanaf de steller tot en met de besluitvorming in het college).

Denktank Digitale Dienstverlening (1.1, 1.2)

Na een succesvolle start in 2017 van de denktank, zijn er een aantal inspirerende bijeenkomsten geweest in 2018. Het hoge niveau aan dienstverlening, ook digitaal, in combinatie met de beperkte mogelijkheden om te investeren in verbetering, zorgden samen met persoonlijke keuzes van een

aantal deelnemers, voor verminderde interesse. Eind 2018 is een pilot gestart met een digitaal burgerpanel.

Herinrichting balies Publiekscentrum (1.1, 1.2)

Aanvankelijk is er een werkgroep opgestart voor een visie op het gebruik van het Cultuurhuis. Aansluitend op deze visie wilden wij een plan schrijven voor een nieuwe invulling van de persoonlijke dienstverlening op maat, waarmee tegelijk ruimte vrijgespeeld zou kunnen worden voor een andere invulling van het Cultuurhuis. Hangende de besluitvorming rondom de begroting en mogelijke voorstellen betreffende gemeentekantoor en Cultuurhuizen, is de plan- en visievorming gestopt.

Huwelijken (1.1, 1.2)

In 2018 is het Reglement Burgerlijke Stand herschreven en vereenvoudigd, waarmee het meer recht doet aan de wensen van bruidsparen rondom de ceremonie. Daarbij is ook de tarievenopbouw vereenvoudigd.

Digitale aangifte overlijden (1.1, 1.2)

Bij het opstellen van de begroting 2018 was ons streven nog dat alle aangiften overlijden digitaal zouden worden ingediend. In de jaarrekening 2017 hebben wij

aangegeven dat dit streven voor 2018 is losgelaten, om eerst naar het gehele proces en de ondersteunende software te kijken bij het proces begraven en dit te verbeteren.

Verkiezingen

De gemeenteraadsverkiezingen zijn in onze gemeente goed verlopen. Zoals altijd was de opkomst hoger dan het landelijk gemiddelde. Afgerond zaten wij op 61% tegenover 55% landelijk. Daar waar landelijk een flinke daling was te zien omtrent de opkomst, is dit in onze gemeente redelijk stabiel gebleven. De opkomst voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2014 betrof 63% en in 2010 61%.

Het afgelopen jaar hebben we mede een pilot geïnitieerd, die het zelfstandig stemmen voor mensen met visuele handicap mogelijk maakte. Deze pilot is goed verlopen en de doelgroep waardeerde deze mogelijkheid zeer.

Er is gewerkt met een nieuwe manier van stemmen tellen, waarbij eventuele telfouten sneller gesignaleerd worden. Ook dit heeft zijn vruchten afgeworpen, want de resultaten vanuit de stembureaus waren veel sneller dan voorheen bekend. Dat was fijn voor de politieke partijen die met smart zaten te wachten in de raadzaal op de uitslag.

A. Speerpunten 2018

- We breiden het aantal uren dorpscoördinatie per dorp uit;
 - ✓ In 2018 heeft conform besluit van de raad de uitbreiding van het aantal uren dorpscoördinatie plaatsgevonden.
- We voeren periodiek een dorpsgesprek met elk dorp en leggen afspraken met elkaar vast;
 - ✓ Gesprekken met de dorpsnetwerken hebben periodiek plaatsgevonden in alle dorpen. In ieder dorp wordt dit op een eigen wijze vorm gegeven.
- We zetten per dorp dorpsbudget in, naar rato van het aantal inwoners;
 - ✓ De dorpsbudgetten zijn ingezet naar rato van het aantal bewoners. Voor 2 dorpen hebben overschrijdingen plaatsgevonden. De overschrijdingen zijn gedekt door de overschotten van andere dorpen in te zetten.
- We vereenvoudigen de regels rondom aanvragen van dorpsbudget;
 - ✓ In 2018 hebben we de subsidieregeling dorpsgerichte activiteiten aangepast. Via deze regeling kunnen inwoners nu makkelijker een beroep doen op het dorpsbudget.
- We richten binnen de organisatie dorpsstafels in, waarbij diverse thema's elkaar ontmoeten en integraal werken;
 - ✓ Met de uitwerking van de dorpsstafels is gestart in 2018. Afronding zal in 2019 plaatsvinden.
- We maken taakomschrijvingen van de dorpscoördinator, de dorpswethouder, lid dorpsnetwerk en sociaal makelaar;
 - ✓ De omschrijvingen zijn afgerond en verwerkt in een flyer die in 2018 op diverse bijeenkomsten is uitgedeeld. De taakomschrijvingen zijn ook gedeeld via de Facebookpagina's van de dorpen.
- We communiceren beter met onze inwoners over dorpsgericht werken.
 - ✓ Dit is een doorlopend proces waaraan dorpscoördinatoren actief een bijdrage hebben geleverd tijdens bijeenkomsten, evenementen en activiteiten voor en door inwoners. Voor de communicatie over het dorpsbudget hebben we een flyer gemaakt die digitaal en fysiek in de dorpen verspreid is. Voor de dorpen zijn specifieke dorpspagina's ingericht op facebook.

3.2

Dorpsgericht Werken

B. Doelenboom

Speerpunten		Acties		
Wat wilden we bereiken?		Wat zouden we daarvoor doen?		Wat hebben we daarvoor gedaan?
Dienstverlening				
1.	Inwoners zijn tevreden over de kwaliteit van onze dienstverlening.	1.1	Dienstverlening is begrijpelijk, eenvoudig en toegankelijk ingericht.	We houden ons aan de internationale standaard voor digitale toegankelijkheid en de toegankelijkheid en begrijpelijkheid van onze informatie is een steeds terugkerend evaluatiepunt.
		1.2	We handelen volgens onze dienstverleningsafspraken.	Conform en waar mogelijk en nodig verbeteren wij onze processen.
Dorpsgericht werken				
2.	Inwoners ervaren een herkenbare identiteit en sociale samenhang in de verschillende dorpen.	2.1	In samenspraak met de inwoners maatwerk in de dorpen leveren.	Dorpscoördinatoren onderhouden contacten met de dorpsnetwerken. De pilot Inloop Gemeente en Politie, geïnitieerd door dorpscoördinatoren, is gestart. Inwoners kunnen bij ambtenaren terecht tijdens een inlooppunt in het dorp van Politie en Gemeente gezamenlijk.
		2.2	Beleid en projecten participatief aanpakken.	Conform en dorpscoördinatoren signaleren in de dorpen waar participatie nodig is of anders moet.
		2.3	Zorgen voor samenhang tussen het aanbod van voorzieningen op het gebied van wonen, zorg en welzijn (woonservice-gebieden).	Dorpscoördinatoren geven signalen uit de dorpen door aan betreffende beleidsmedewerkers en/of adviseurs.
		2.4	Netwerkmethode ontwikkelen om intern integraal en dorpsgericht te kunnen werken ('dorpstafels')	Werkgroep Dorpstafels (Integraal Dorpen Overleg) gestart. In 2019 volgt pilot over voorliggende praktische cases.

C. Relatie programma met verbonden partijen

Regionale ICT Dienst Utrecht (RID)

D. Wat heeft het gekost?

Omschrijving lasten/baten	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Afwijkingen	V/N
Lasten						
CIE + klachtenafhandeling	145	222	212	217	(5)	N
M-dienstverlening	2.299	1.929	1.949	2.007	(58)	N
Dorpsgerichtwerken (2017)	295	390	405	331	74	V
Bouw- en woningtoezicht	1.679	1.879	1.932	1.730	202	V
Totaal lasten	4.418	4.420	4.498	4.285	213	V
Baten						
M-dienstverlening	1.110	1.030	1.030	1.033	3	V
Bouw- en woningtoezicht	2.392	1.400	1.453	1.604	151	V
Totaal baten	3.502	2.430	2.483	2.637	154	V
Resultaat	(916)	(1.990)	(2.015)	(1.648)	367	V

(bedragen x € 1.000)

M-Dienstverlening 58.000 N (Incidenteel)

Dit verschil wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de volgende componenten:

1. Als gevolg van langdurige ziekte van medewerkers hebben we extra kosten moeten maken op de producten vanwege ziektevervanging (€ 23.000).
2. In 2018 is incidenteel een bedrag van ongeveer (27.000) incidenteel ten laste gebracht van dit budget. Het betreft hier de verplichte audits voor Ensia (24%), een onderzoek/ advies naar de mogelijkheden voor de regionale ICT-samenwerking op het terrein van het Sociaal Domein (19%), de ondersteuning bij de invoering van een ICT-prestatie in RID-verband (18%) en advies om een start te maken om diverse gegevensbronnen te integreren (18%). Het resterende percentage (20 %) is o.a. benut voor een update van ons intranet

Samen&Work, opleidingen voor procesbeheer en een oplossing waarmee gemeenten snel en eenvoudig identiteitsbewijzen kunnen controleren.

Dorpsgericht werken 74.000 V (Incidenteel)

In 2018 zijn minder subsidieaanvragen ontvangen dan begroot.

Bouw en Woningtoezicht 202.000 V (Incidenteel)

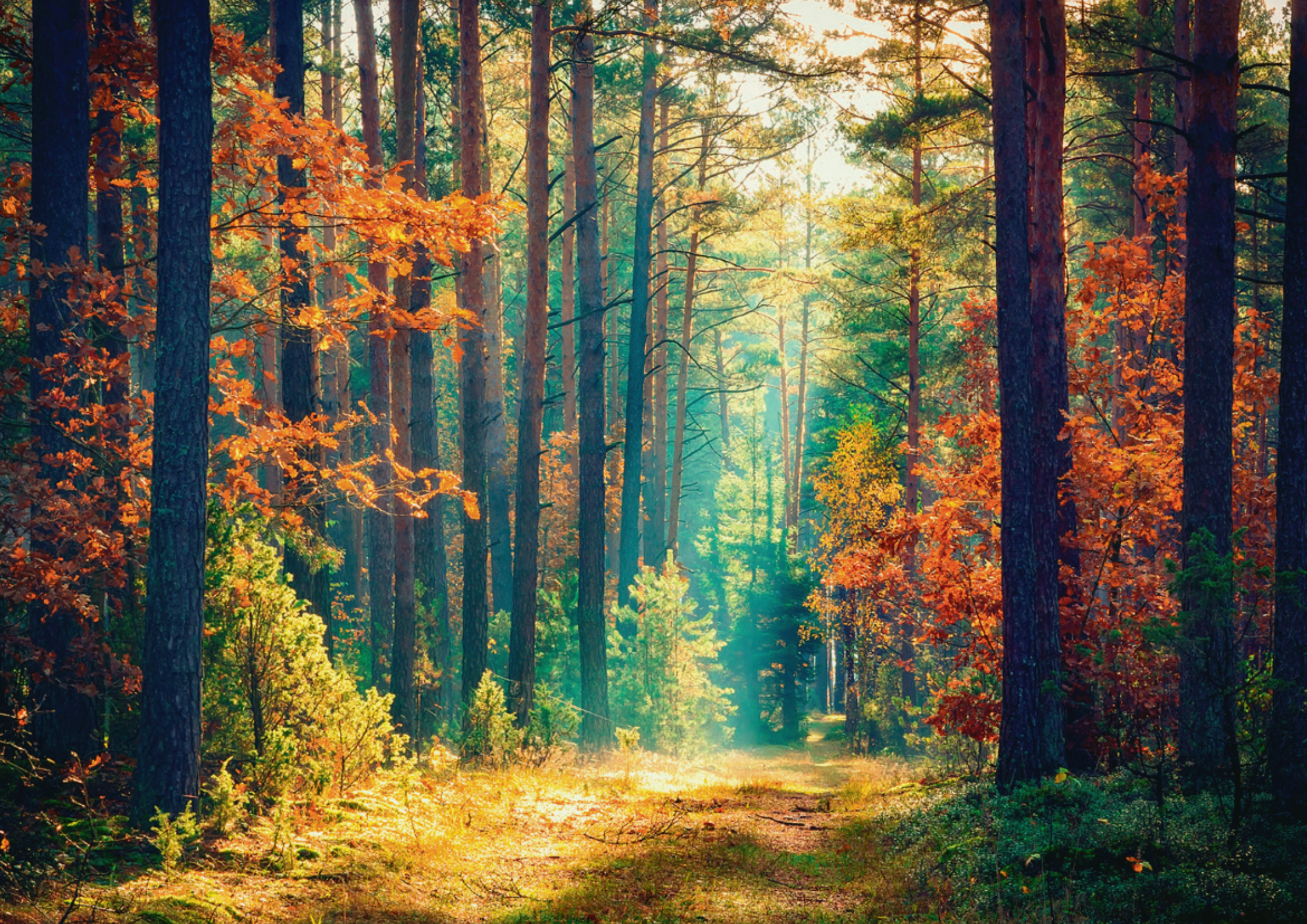
In 2018 zijn de werkzaamheden gericht geweest op Vergunningen Toezicht en Handhavingsbeleid, Uitvoeringsprogramma 2018, VTH verordening en op een inhaalslag van oude handhavingsdossiers. De VTH-processen van de BAG op orde zijn naar 2019 geschoven, dit verklaart het voordeel op dit product. Dit heeft geleid tot een voordeel van € 40.000. Daarnaast zijn op dit product minder interne uren

geschreven i.v.m. vacatures. Dit levert een voordeel op van € 161.000.

Bouw en woningtoezicht 151.000 V (Incidenteel)

We hebben meer opbrengsten ontvangen uit handhaving dan begroot (€ 62.000). Door het vaststellen van het Vergunningen Toezicht en Handhavingsbeleid (VTH) waren we in de gelegenheid om beter te handhaven.

Daarnaast zijn de ontvangen leges hoger dan geraamd (€ 89.000). De inkomsten zullen elk jaar fluctueren, omdat de ramingen gebaseerd zijn op gemiddelde cijfers. Het verschil heeft te maken met een toename van vergunningen in de categorie bouwkosten boven de € 1.000.000.

PROGRAMMA

4

Ruimte, Cultuurhistorie, Monumenten en Natuur

- Ruimtelijke ordening
- Wonen
- Natuur en Landschap
- Monumenten
- Archeologie

Groen en Vitaal in balans

A. Ontwikkelingen 2018

Ruimtelijke Ordening en Structuurvisie

Invoering Omgevingswet (1.1, 1.2)

We hebben het Programma Invoering Omgevingswet in de steigers gezet. Aan het begin van 2018 is een globaal programmaplan geschreven. Op basis hiervan is capaciteit (een programmamanager en vijf deelprojectleiders) geregeld voor de werkzaamheden. In het vierde kwartaal is het programmaplan nader gedetailleerd. Alle te leveren prestaties zijn benoemd en zijn voorzien van benodigde resources (capaciteit en budget), planningen, sturingsfilosofie en monitoringswijze.

Parallel hieraan zijn in het laatste kwartaal van 2018 inhoudelijk de eerste stappen gezet. Onder andere op het gebied van de Omgevingsvisie (Hoofdlijnennotitie Omgeving), een pilot Omgevingsplan en de wijzigingen en consequenties in het vergunningsverleningsproces en de rolneming van de raad.

Actualisatie bestemmingsplannen (1.1)

In 2018 zijn vastgesteld:

1. Bestemmingsplan Buitengebied Overberg, Maarn, Maarsbergen en Amerongen (OMMA)
2. Bestemmingsplan Bedrijventerreinen
3. de beheersverordeningen Woongebied Doorn West 1e herziening en Woongebied Maarn en Maarsbergen 1e herziening

4. (paraplu)bestemmingsplannen Stedenbouwkundige bepalingen bouwverordening .

De beheersverordening Woongebied Amerongen en Overberg 1e herziening en de bestemmingsplannen Driebergen Buitengebied zijn nog in behandeling. Daarnaast zijn in 2018 alle bestemmingsplannen aangepast aan de digitale standaarden van de Omgevingswet. Tot slot zijn acht postzegelplannen vastgesteld.

Bestemmingsplan Recreatieterreinen (1.3)

Het voorontwerp van het bestemmingsplan Recreatieterreinen is gereed. Zodra de nota "Niet recreatief gebruik van recreatieterreinen" is vastgesteld wordt het bestemmingsplan in procedure gebracht.

Marinierskazerne Doorn (1.3)

Op 8 maart 2018 heeft de raad het Ontwikkelingskader herbestemming Marinierskazerne Doorn als concept ontwikkelkader vastgesteld. Daarna is gewerkt aan de opstelling van een plan van aanpak voor de vervolg fase. Dit plan van aanpak is in concept door de stuurgroep geaccordeerd. Door alle politieke onzekerheid over een daadwerkelijk vertrek wordt aan dit plan vooralsnog geen uitvoering gegeven. Het college heeft op 8 november 2018 besloten om de participatie activiteiten m.b.t. het ontwikkelingskader

op te schorten totdat de aanbesteding voor de bouw van de kazerne in Vlissingen weer wordt opgestart door het Rijksvastgoedbedrijf.

Wonen

Woonvisie (1.1, 2.1, 3.1)

De Woonvisie 2018-2022 is opgeleverd en door de raad vastgesteld. In de Woonvisie zijn beleid en ambities voor deze raadsperiode vastgelegd. We blijven inzetten op de thema's woningmarkt in beweging, wonen en zorg en duurzaam wonen.

Starterslening (1.2)

Er is één starterslening verstrekt. Dit heeft vooral te maken met dat er in onze gemeente weinig woningen te koop staan met een koopsom tot en met € 207.547,-. Koopwoningen zijn een stuk duurder geworden. Dit zorgt ervoor dat starters nauwelijks de mogelijkheid krijgen om een woning te kopen en een starterslening aanvragen. De starterslening is geëvalueerd en gaat nog naar de raad.

U Thuis / U10 (3.2)

U-THUIS is een regionaal samenwerkingsverband waarin we met veertien andere Utrechtse gemeenten samenwerken aan de verduurzaming van particuliere koopwoningen. Het regionale duurzaamheidsloket www.jouwhuisslimmer.nl werd doorontwikkeld. Op deze website vinden onze bewoners allerlei

informatie die helpt bij het verduurzamen van hun woning. Hiermee versnellen we de energietransitie en verduurzaming van de bestaande woningvoorraad. Om de regionale woningopgave in beeld te brengen is in opdracht van U10 een woningmarktanalyse uitgevoerd.

Huisvesting van bijzondere groepen / wonen en zorg(1.3, 2.1)

We hebben onze taakstelling voor huisvesting statushouders behaald en onze achterstand grotendeels ingehaald. Op 31-12-2018 bedroeg de achterstand 11 personen.

In U10-verband is gewerkt aan de voorbereiding van de uitstroom van bijzondere groepen (waaronder mensen uit beschermd wonen) vanuit de zorginstellingen in de centrumgemeente Utrecht naar de regiogemeenten, hetgeen in 2021 wettelijk geregeld moet zijn.

Natuur en landschap / Cultuurhistorie, monumenten en archeologie

Nieuwe Wet Natuurbescherming (1.1)

We hebben uitgezocht of er maatregelen te treffen zijn die het voor zowel de inwoners als de gemeentelijke organisatie sneller, goedkoper en makkelijker maken om ruimtelijke plannen binnen deze wet uit te voeren. We hebben hier vooralsnog geen oplossing voor gevonden en blijven in overleg met de provincie hierover.

Ontwikkelingen Nationaal Park (1.1)

Wij hebben de intentie vastgelegd dat we de samenwerkingsagenda omarmen en ondersteunen. De agenda behelst onder meer het versterken van het merk Nationaal Park Heuvelrug, het zoeken naar nieuwe financieringsbronnen voor projecten, de ambitie om het gebied van het nationaal park uit te breiden tot aan het Gooimeer en het oprichten van een werkorganisatie. Bij de begroting 2019 is de intentie omgezet in een structurele bijdrage.

Groenstructuurplan (1.1)

Het Groenstructuurplan is in samenwerking met de verenigingen uit het Groenberaad opgesteld en is in januari vastgesteld met de complimenten van het Groenberaad.

Cultuurhistorie, monumenten en archeologie (1.3)

We hebben de laatste tranche van in totaal negentien cultuurhistorisch waardevolle panden in Leersum aangewezen als gemeentelijk monument. We zijn gestart met de inventarisatie van Overberg.

Door een bijdrage van de provincie Utrecht, Prorail en een eigen bijdrage hebben we de koepel en brug van Beerschoten-Willinkshof kunnen restaureren. Ook de restauratie tweede fase van de monumentale Andriestoren, is met een bijdrage van het Fonds Erfgoedparels uitgevoerd. In oktober 2018 hebben we

onder veel belangstelling de herstelde Andriestoren en de gerestaureerde koepel en brug van Beerschoten-Willinkshof feestelijk geopend.

Cultuurhistorische waardenkaart (1.4)

Onder regie van O-gen werken we samen met de gemeenten Rhenen, Woudenberg en Renswoude aan het opstellen van een cultuurhistorische waardenkaart. Bij de provincie hebben we voor de helft van deze kosten subsidie gekregen.

Grafheuvelproject (1.4)

Het inventariseren en onderzoeken van grafheuvels is onderdeel van het Cultuurpact tussen onze gemeente en de provincie. Wij hebben voor het grafheuvelproject 50% provinciale subsidie gekregen. De overblijvende kosten hebben we gelijk verdeeld met de gemeente Leusden.

Evaluatie Archeologiebeleid (1.4)

We hebben de nieuwe gemeentelijke richtlijn archeologisch onderzoek vastgesteld. Hierin hebben wij de aanbevelingen vanuit de participatie verwerkt.

B. Doelenboom

Speerpunten		Acties		
Wat wilden we bereiken?		Wat zouden we daarvoor doen?		Wat hebben we daarvoor gedaan?
1.	Inwoners zijn tevreden over de ruimtelijke ordening en inrichting van de gemeente.	1.1	Het uitvoeren van het 'plan van aanpak actualiseren bestemmingsplannen'.	Conform
		1.2	Tijdig en adequaat begeleiden van bestemmingsplanprocedures bij nieuwe bouwontwikkelingen.	Conform
		1.3	Het proactief ontwikkelen van gebiedsvisies.	Conform
2.	Voldoende woningen voor alle inwoners: doorstroming in de voorraad sociale woningen en meer betaalbare huur en koop beschikbaar voor middeninkomens.	2.1	Regisseren en uitvoeren Woonvisie – programma woningmarkt in beweging.	Conform
		2.2	Regisseren en uitvoeren woningbouwprogramma.	Conform
		2.3	Regisseren en uitvoeren Lokaal maatwerk, Urgentieregeling en Huisvesting Statushouders.	Conform
		2.4	Regisseren en uitvoeren woonwagenbeleid: Lijsterbes.	Conform
3.	Inwoners zijn tevreden over de groene, ecologische, landschappelijke, cultuurhistorisch en archeologisch waardevolle leefomgeving.	3.1	Samen met gebiedspartijen in heel de Heuvelrug, Geldersche Vallei en Kromme Rijngebied komen tot concrete projecten, landschapsbeheer en beleving.	Conform
		3.2	Het uitvoeren van de bomenverordening.	Conform
		3.3	Het aanwijzen van nieuwe gemeentelijke monumenten en het stimuleren en adviseren van eigenaren.	Conform
		3.4	Het bijhouden en uitwerken van een cultuurhistorische waardenkaart.	Conform

C. Relatie programma met verbonden partijen

Omgevingsdienst regio Utrecht (ODrU)

De ODRU ondersteunt ons bij de uitvoering van milieu- en omgevingstaken. Ze geeft onder andere milieuadviezen op ruimtelijke projecten en beheert de informatie over bodem, lucht en geluid. Zo werken we samen aan een veilige, duurzame en gezonde fysieke leefomgeving.

Regionaal Historisch Centrum (RHC) Fundament

D. Wat heeft het gekost?

Omschrijving lasten/baten	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Afwijkingen	V/N
Lasten						
Allemanswaard (2017)	82	40	119	96	23	V
Musea	185	244	244	232	12	V
Monumentenzorg	321	327	326	335	(9)	N
Natuur en Landschap	454	353	580	579	1	V
Bestemmingsplannen	987	775	855	885	(30)	N
Invoeren Omgevingswet	0	757	757	45	712	V
Wonen	540	527	525	500	25	V
Totaal lasten	2.569	3.023	3.406	2.672	734	V

(bedragen x € 1.000)

Baten						
Musea	36	5	5	5	0	V
Monumentenzorg	72	0	0	24	24	V
Natuur en Landschap	13	9	253	220	(33)	N
Bestemmingsplannen	31	5	5	44	39	V
Wonen	262	241	241	79	(162)	N
Totaal baten	414	260	504	372	(132)	N
Resultaat	(2.155)	(2.763)	(2.902)	(2.300)	602	V

Bestemmingsplannen lasten 30.000 N (Incidenteel)

Dit nadeel is vooral het gevolg van planschade gerelateerd aan het stationsgebied en planschade aan de Odijkerweg.

Invoeren omgevingswet 712.000 V (Incidenteel)

Begin 2018 heeft uw raad het Programmaplan Invoering Omgevingswet vastgesteld waarbij € 750.000 voor zowel 2018 als 2019 als budget beschikbaar is gesteld. De vaststelling heeft langer geduurd, evenzo heeft de inrichting van bijbehorende programmaorganisatie meer tijd gekost. Derhalve is het programma Implementatie Ow minder snel op stoom gekomen dan verwacht. Hierdoor zijn in 2018 minder kosten gemaakt dan voorzien, met name daar waar het gaat om de uitputting van het gereserveerde bedrag voor inhuur van capaciteit.

Natuur en Landschap baten 33.000 N (Incidenteel)

Het te ontvangen bedrag was inclusief BTW begroot. Daar is in de realisatie echter geen sprake van.

Bestemmingsplannen baten 39.000 V (Incidenteel)

Dit betreft deels ontvangsten voor verhaalde planschades in het kader van ruimtelijke initiatieven.

Wonen baten 162.000 N (Incidenteel)

In 2018 zijn alle uitgezette woningbouwleningen door de gemeente overgedragen via de BNG naar de Woningbouwvereniging. Hierdoor is op dit product minder rente ontvangen, maar het nadeel valt weg tegen het voordeel op het product Treasury binnen programma 12.

5

PROGRAMMA

- Sociale dorpssteams
- Verstrekkingen Wmo en Jeugdhulp
- Inkomensvoorzieningen
- Herintreding in het arbeidsproces
- Werk, begeleiding en werk-leeraanbod
- Sociale werkvoorziening
- Minimabeleid
- Schuldhulpverlening

Transformatie in het sociale domein

Meedoen aan het
maatschappelijk leven

A. Ontwikkelingen

Inleiding

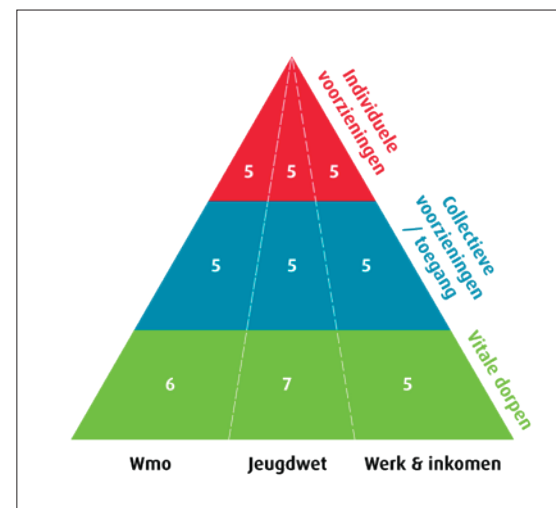
Binnen dit programma hebben we de opgave om inwoners goede ondersteuning en zorg te bieden en tegelijkertijd de financiële taakstelling te behalen die met de transitie gepaard gaat. Deze opgave omschrijven we als de transformatie binnen het sociaal domein. De transformatie richt zich op een beweging, waarbij hulp en ondersteuning integraal samen met het gezin wordt ingezet en die meer aansluit bij het gewone leven en bij de eigen kracht van inwoners.

Hiervoor versterken wij de sociale structuren in de dorpen, voeren medewerkers van de dorsteams integrale gesprekken met inwoners en regelen ze integrale ondersteuning waar nodig. We regelen dat de gevraagde ondersteuning beschikbaar, kwalitatief goed en direct inzetbaar is. Keuzevrijheid voor onze inwoners is daarbij belangrijk.

We werken daarbij met het model van de piramide van eigen kracht. In bovenstaand schema ziet u in welke begrotingsprogramma's u de onderdelen van de transformatie kunt vinden. Daarnaast valt een klein deel van de activiteiten ook onder de programma's 3, 4 en 9. De integrale doelstellingen zijn opgenomen in programma 5.

Begin 2018 evalueerden wij na 3 jaar het programma transformatie sociaal domein. Wij deden dit samen met inwoners, de Wmo-raad, zorgaanbieders en scholen. We bespraken welke resultaten wij behaalden en waar we met elkaar nog verder aan moeten werken. We stelden vast dat de eerste jaren na de decentralisatie van taken naar de gemeenten, vooral gekenmerkt werden door invoeringszaken en dat op dit moment de transformatie nog volop in gang is. Dit is overigens in heel Nederland zo. We ronden de programmatische aanpak af, maar zetten de acties door.

Wij zagen in de loop van 2017 en het afgelopen jaar een grote toename van de uitgaven in het sociale domein. De realisatiecijfers over 2017 en de halfjaarcijfers 2018 lieten ons een alsmaar stijgende lijn van de vraag naar zorg en ondersteuning zien. De verwachting is dat het verschil tussen de uitgaven en de middelen van het Rijk die we ontvangen, nog gedurende enkele jaren groot zal zijn. Na een uitgebreide analyse stelden we daarom een taskforce sociaal domein in met als doel de transformatie te versnellen en daarmee de uitgaven in het sociale domein te beheersen. Deze acties kwamen bovenop het samenhangende geheel van programma's en acties, die zowel lokaal, als regionaal als bovenregionaal al lopen. Binnen de taskforce

richtten wij ons op de maatregelen die het snelst effect hebben, zowel voor de zorg voor onze inwoners als in het inzicht dat wij nodig hebben om te sturen. Deze focus bracht met zich mee dat wij de geplande integrale herijking van de beleidskeuzen in het sociaal domein uitstelden. We concentreerden ook de inzet van de innovatiegelden op de thema's in de taskforce.

Hieronder gaan we in op de resultaten, die we in 2018 bereikten, waarbij we eerst ingaan op de deelprojecten van de taskforce sociaal domein, daarna op de overige lokale ontwikkelingen, de (boven)regionale ontwikkelingen en tot slot de nieuwe wettelijke taken.

Taskforce sociaal domein

Voor de taskforce sociaal domein hanteren we een projectmatige aanpak. Vanuit een scala aan maatregelen kozen we een 8-tal deelprojecten die eind 2019 gerealiseerd moeten zijn:

We gaan hieronder in op de resultaten, die we in 2018 al bereikten.

Sociale dorpssteams

Na een tussentijdse evaluatie stelden we een interim directeur-bestuurder aan met de opdracht de stichting samen met ons verder door te ontwikkelen.

Huisartsen

We evalueerden de pilot met een praktijkondersteuner jeugd-GGZ en startten de voorbereidingen om de inzet van praktijkondersteuners in de dorpen uit te breiden.

Inkomstenvergroting

We vroegen een bijdrage aan bij het fonds tekortgemeenten, dat resulteerde in een éénmalige bijdrage over 2016 en 2017. In regionaal verband deden we een aanvraag voor het transformatiefonds, dat gehonoreerd is.

Wij meldden ons aan voor het benchmarkonderzoek dat het rijk bij 30 gemeenten uit gaat voeren naar de tekorten op de Jeugdhulp.

Wij steunden de moties voor het bestuur van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten om te komen tot structurele afspraken over de financiering binnen het sociaal domein en dienden (mede) een motie in over het abonnementstarief.

Lokale ontwikkelingen

Lokale pilots en innovatiegelden.

We werkten met innovatieve pilots aan de transformatie. Wij bekostigden deze pilots uit de innovatiemiddelen van het sociaal domein. We maakten de pilots inlopen (in Doorn en Driebergen) structureel.

Meer woonruimte voor doelgroepen (zie ook programma 4)

Lokaal startten we de voorbereidingen voor het programmaplan Thuis in de Wijk, als uitwerking van de woonvisie op het onderdeel wonen en zorg. In overleg met maatschappelijke partners als woningcorporaties en stichting sociaal dorpssteam keken we naar kansen binnen sociale huurwoningen om deze in te zetten voor doelgroepen, bv de flat op Bartimeus en een leegstaande woning in Amerongen. Ook op nieuw te ontwikkelen locaties (bv Engweg, locatie Djoi) kijken we of hier kansen liggen op het gebied van gespikkeld wonen, waarbij de decentralisatie van Beschermd Wonen de drijfveer is.

Regionaal zetten we in op innovatie van de woonvormen in de Jeugdhulp. Zie hieronder transformatie zorglandschap jeugd.

Verbeteren communicatie voor onze inwoners

We werkten verder aan de digitale informatie-verstrekking (website) en aan een goed toegankelijke folder voor inwoners over de dorpssteams.

Privacy

In het kader van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) controleerden we lokaal en regionaal onze overeenkomsten en afspraken en pasten die aan als dat nodig was.

Onafhankelijke vertrouwenspersoon

De onafhankelijke vertrouwenspersoon Zorg en Ondersteuning onderzocht vanaf halverwege 2017 64 meldingen. Zij koppelde haar bevindingen terug en gaf advies over mogelijke verbeteringen van het beleid.

Innovatie schuldhulpverlening

We zijn gestart met een Grip op Geldzaken in Doorn. In dit laagdrempelige inlooppunt werken verschillende organisaties die zich bezig houden met schulden, zoals Humanitas, Sociaal Raadslieden, Schuldhulpmaatje, de RSD, de Sociale Dorpssteams en de RSD samen om inwoners met (beginnende) geldproblemen met vrijwilligers en professionele begeleiding te helpen hun financiën te beheren. Daarnaast zijn we gestart met een budgetcursus voor nieuwkomers.

Abonnementstarief Wmo

We werkten aan de voorbereidingen voor de invoering van het Wmo-abonnementstarief. Bij de algemene ledenvergadering van de VNG werd onze motie tegen de invoering van dit tarief gesteund door 98 % van de aanwezigen. Helaas leidde dit niet tot bijstelling van dit rijksbeleid.

(Boven)regionale ontwikkelingen

Transformatie zorglandschap jeugd

In 2018 stelden we de regionale Transformatieagenda jeugd vast. We werkten onder deze vlag aan drie speerpunten: (samen)werken met het gezin (1 gezin 1 plan), innoveren van de jeugdhulp (met name verblijf) en leren en ontwikkelen. Op basis van dit plan deden we als regio succesvol een beroep op het landelijke transformatiefonds. Acties die we in dit kader o.a. hebben gedaan zijn het opzetten en uitvoeren van een doorbraakteam en een meedenkteam (voor het voorkomen van verblijfszorg en het organiseren van maatwerk bij knelsituaties). We startten met een logeervoorziening en op 30 november opende Villa Regia officieel de deuren. Ook verkenden we de mogelijkheden van het project Kamers met Aandacht: kleinschalige en gemengde woonvormen, waar 18+ jongeren ondersteund door hun netwerk, omgeving en vertrouwde professionals veilig kunnen verder groeien.

Inkoop essentiële functies

In 2018 maakten we een start met de inkoop essentiële functies (zeer specialistische jeugdhulp) op bovenregionaal niveau door het maken van een marktanalyse. Hieruit kwam naar voren dat een aanbesteding in 2018 niet haalbaar was. We stelden daarom de aanbesteding een jaar uit naar 2019. Om die reden verlengden we de overeenkomsten met de huidige aanbieders.

Bevordering pleegzorg

In het kader van de regionale transformatieagenda jeugd zetten we in op het bevorderen van pleegzorg. Het beleidsvoorstel advies verlengde pleegzorg is geïmplementeerd. Met vier pleegzorgaanbieders is een regionale (leer)bijeenkomst geweest.

Wachttijden

We eisten van aanbieders om steeds opnieuw na te gaan of jeugdigen op de wachtlijst overbruggingszorg nodig hebben en of de wachttijd nog acceptabel was. Wanneer dit niet het geval is, verwachten we van aanbieders dat de cliënt wordt aangemeld bij het regionale doorbraakteam. We ontwikkelden een app die beschikbare plekken voor verwijzers in beeld brengt. De lancering staat gepland in 2019.

Aanpak 16-23 jarigen

In 2017 startten we met een regionaal project om een gedragen en passende aanpak te ontwikkelen om jongeren die volwassen worden en daarmee zorg dreigen te verliezen tijdig ondersteuning te bieden. Regionaal werkten we aan het versterken van de regie, het opstellen van een toekomstplan en het bevorderen van het gebruik van een informele steunfiguur, dat wil zeggen, een belangrijke ander die in staat is om de jongere bij te staan wanneer het nodig is. In 2018 is het eindrapport opgeleverd. Daarin zijn aanbevelingen opgenomen die worden uitgewerkt in een lokale aanpak.

Inkoop Samen Veilig Midden Nederland

De zorg voor Jeugdbescherming, Jeugdreclassering en Veilig Thuis is in 2018 opnieuw aanbesteed via een (boven)regionaal subsidietendertraject. De gunning is gegaan naar Samen Veilig Midden Nederland. Met deze organisatie werkten we de afgelopen jaren al samen voor wat betreft de zorg voor Jeugdbescherming, Jeugdreclassering en Veilig Thuis. Zij zullen dat ook vanaf 2019 voor onze gemeente blijven uitvoeren.

Passend onderwijs en de aansluiting onderwijs/jeugdzorg

Hiervoor verwijzen wij u naar programma 7.

Regionale backoffice

In 2018 ontstond de situatie dat alle gemeenten in de regio Zuid-Oost Utrecht met hetzelfde cliëntsysteem gingen werken. We stelden een plan op om kwaliteits- en efficiëncywinst te halen in de monitoring en de uitvoering door de backoffices.

Innovatie begeleiding arbeidsgehandicapten naar werk

BIGA continueerde het veranderprogramma om te komen tot een social enterprise met als doel om inwoners met een lange afstand tot de arbeidsmarkt in het algemeen en inwoners met een arbeidshandicap in het bijzonder, sneller naar werk te begeleiden. Het veranderprogramma is in 2018 geëvalueerd. Vanuit de innovatiegelden investeerden we in de pilot Groen, waardoor vijf inwoners met een arbeidshandicap tijdelijk aan het werk zijn geholpen.

Strategische kaders RDWI (3.3, 3.4)

We startten een regionale herijking op van de Strategische kaders Werk & Inkomen. Eenmaal in de

vier jaar maken we afspraken over de wijze waarop we de taken die voortvloeien uit de Participatiewet in onze regio organiseren, met name op het gebied van inkomensondersteuning (bijstand, bijzondere bijstand, intensieve schuldhulpverlening) en de begeleiding naar werk. Deze 'strategische kaders' zijn de basis voor de uitvoeringsafspraken met de uitvoeringsorganisaties (RDWI en BIGA). De besluitvorming staat gepland in 2019.

Financiële situatie RDWI

De RDWI meldde medio 2018 een tekort. Hoewel het tekort zelf niet onverwacht was, overviel de omvang ervan ons toch. De RDWI stelde een veranderplan op om de bedrijfsvoering op orde te krijgen.

B. Nieuwe wettelijke taken

Beschermd Wonen (3.2)

In samenspraak met de partners in de regio, bereidden wij ons voor op de gefaseerde overdracht van de taken inzake het Beschermd wonen van de centrumgemeente Utrecht naar onze gemeente met ingang van 2021. Wij werkten verder aan de uitwerking van de Regionale Koers maatschappelijke opvang en beschermd wonen, die door de U16-gemeenten is vastgesteld. In deze Regionale Koers is beschreven hoe de U16 gemeenten de omslag willen maken van wonen in een instelling naar meer zelfstandig wonen met begeleiding. Onze ambitie en de uitgangspunten om tot een goede overgang te komen worden in de Regionale Koers beschreven.

Personen met verward gedrag (doelenboom 2.2, 3.1)

Wij ontwikkelden een aanpak voor personen met verward gedrag met onze (boven) regionale partners. Lokaal lag onze focus op het ontwikkelen van het stabiliteitsmodel en de stressorenaanpak en sloten wij hiervoor een samenwerkingsovereenkomst met onze lokale ketenpartners. Wij ontvingen hiervoor een

startsubsidie van ZonMW, een organisatie die zorginnovatie door middel van subsidies stimuleert.

Wetswijziging woonplaatsbeginsel (3.1)

De wetswijziging in de jeugdwet ten aanzien van het woonplaatsbeginsel per 2020 is uitgesteld met een jaar naar 2021. De geplande voorbereiding hierop is uitgesteld.

Wet verplichte ggz (WvGGZ) (3.1, ook programma 2)

De invoering van de Wet verplichte ggz werd een jaar uitgesteld.

B. Doelenboom

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen? Wat hebben we daarvoor gedaan?

Speerpunten		Acties		
Wat wilden we bereiken?		Wat zouden we daarvoor doen?		Wat hebben we daarvoor gedaan?
1.	In de dorpen voelt iedereen van jong tot oud zich thuis omdat er ruimte is voor veilig opgroeien en ontplooiën, ontmoeting, gastvrijheid, meedoen, omzien naar elkaar en toekomstgericht wonen.	1.1	Het versterken van (preventieve) algemene voorzieningen op het gebied van wonen, gezondheid, zorg, welzijn en gezinsfinanciën. (programma's 4, 6, 7, 9)	Wij gaven de Stichting sociale dorpssteams de opdracht de welzijnsfunctie en het jeugd- en jongerenwerk uit te voeren. De GGD Regio Utrecht bevorderde in onze opdracht de gezondheid en gelijke kansen voor gezondheid voor onze inwoners. De Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI) ondersteunde onze inwoners op het gebied van werk en inkomen. Wij verstrekten 55 subsidies (programma 5 en 6) aan diverse organisaties, die bijdragen aan het versterken van algemene voorzieningen. Met een woningbouwvereniging maakten wij afspraken over preventie.
		1.2	Het bevorderen van ontmoeting in de dorpen. (programma 6)	In de opdracht aan de stichting sociale dorpssteams belegden we de makelaarsopdracht, om ontmoeting in dorpen te bevorderen. Daarnaast verleenden we subsidies aan organisaties om ontmoeting te bevorderen, zoals de Cantina in Doorn. Ook maakten we de subsidie aan de Inloop in Driebergen en Doorn en aan het Buurthuis de Brug structureel.
		1.3	Het ondersteunen van mantelzorgers. (programma 6)	Wij verstrekten 328 mantelzorgcomplimenten aan volwassenen en 29 aan jonge mantelzorgers. Wij verstrekten 7 financiële tegemoetkomingen. Wij verstrekten aan 11 organisaties subsidie om mantelzorgers te ondersteunen. Tijdens de Week van de Mantelzorg organiseerden de sociale dorpssteams 5 'Inlopen' met diverse activiteiten voor mantelzorgers. De sociaal makelaars organiseerden 3 overleggen voor het platform mantelzorg. Ongeveer 300 mantelzorgers en ruim 70 maatschappelijke organisaties/professionals ontvingen 4 x per jaar het mantelzorgblad "VoorElkaar".

Speerpunten		Acties	
Wat wilden we bereiken?		Wat zouden we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan?
		1.4 Bij elkaar brengen van vraag en aanbod vrijwilligers en het faciliteren van initiatieven vanuit de dorpen. (programma 6)	Er is een vacaturebank voor het aanbieden van vrijwillige functies. Inwoners kunnen ook terecht op de website van Mijnbuurtwelzijn. De sociaal makelaars boden ondersteuning aan organisaties en hulp bij het faciliteren van initiatieven vanuit de dorpen. Matching van vraag en aanbod vrijwilligerswerk voor nieuwkomers deed Prima Perspectief.
		1.5 Het zorgen dat alle inwoners onbeperkt mee kunnen doen (inclusief). (programma 6)	We zetten de uitvoering van de lokale inclusie agenda voort. We organiseerden 1 bruiscafé. We hebben de buitenruimte geschouwd in 3 dorpen en we ondertitelden onze gemeentelijke communicatiefilms.
		1.6 Het bieden van voldoende woningen voor mensen met een laag inkomen en/of een specifieke woonbehoefte. (programma 4)	In de prestatieafspraken met de woningcorporaties maakten we hierover afspraken.
		1.7 Het bevorderen van voldoende arbeidsplaatsen voor mensen met grotere afstand tot de arbeidsmarkt.	Met ondernemers zijn we in gesprek gegaan voor extra arbeidsplaatsen voor inwoners met een lange afstand tot de arbeidsmarkt. Specifieke voorbeelden zijn het regionale Scout project waarbij inwoners in de bijstand worden opgeleid voor werk in de zorg en het lokale groenproject waarbij inwoners in de bijstand vaardigheden opdoen in het groenonderhoud waardoor zij kunnen uitstromen naar regulier werk. Ook hebben we de pilot Groen uitgevoerd waarbij 5 inwoners naar werk zijn begeleid.

Speerpunten		Acties		
Wat wilden we bereiken?		Wat zouden we daarvoor doen?		Wat hebben we daarvoor gedaan?
2.	De gemeente voert de regie op passende ondersteuning.	2.1	Het bieden van informatie aan inwoners met vragen over welzijn, wonen, zorg, werk en inkomen.	Wij gaven de stichting sociale dorps teams de opdracht inwoners informatie te bieden en faciliteerden daarvoor de website www.samenopdeheuvelrug.nl .
		2.2	Tijdig signaleren van vraag naar ondersteuning, door o.a. nauwe samenwerking met huisartsen, scholen en lokale maatschappelijke organisaties.	We deden in Driebergen een pilot in het kader van de samenwerking met de huisartsen. Na evaluatie is besloten deze pilot voort te zetten. Binnen de taskforce is voor de scholen dit onderdeel ook opgepakt.
		2.3	Ondersteuning bieden aan gezinnen om te komen tot integrale oplossingen. Licht waar mogelijk en zwaarder waar nodig.	Wij gaven de stichting sociale dorps teams de opdracht om ondersteuning te bieden aan gezinnen met vragen rond opvoeding en opgroeien. Zij hebben daarin de opdracht om waar mogelijk lichte (informele) zorg te organiseren en waar nodig snel aanvullende zorg in te schakelen. Met de 20 grootste aanbieders van deze aanvullende zorg voerden wij (op regionaal niveau) contractgesprekken over diezelfde opgave: licht waar mogelijk, maar ook op tijd zwaar indien nodig.
		2.4	Waar nodig gezinnen ondersteunen bij het realiseren van oplossingen, met oog voor de veiligheid.	Om de veiligheid binnen de gezinnen te bevorderen werkten onze Sociale Dorps team ook in 2018 samen met de SAVE teams van Samen Veilig Midden Nederland (de jeugdbescherming). Bij zorgen betrokken zij de experts van SAVE tijdig bij het gezin, zodat veelal een door de rechter opgelegde jeugdbeschermingsmaatregel kon worden voorkomen.

Speerpunten		Acties		
Wat wilden we bereiken?		Wat zouden we daarvoor doen?		Wat hebben we daarvoor gedaan?
3.	De gemeente voorziet waar nodig in individuele ondersteuning, beschermd wonen en opvang.	3.1	Bieden van kwalitatief goede maatwerkondersteuning, vraaggericht, met zoveel mogelijk keuzevrijheid voor inwoners en zo min mogelijk administratieve lasten.	<p>Wij organiseerden de toegang tot de kwalitatief goede maatwerkondersteuning via de Stichting sociale dorsteams.</p> <p>Wij continueerden de regionale raamwerkovereenkomsten met aanbieders Wmo en Jeugdhulp op regionaal niveau zodat onze inwoners keuze hebben tussen meerdere zorgaanbieders, naast de mogelijkheid om zorg in te zetten via een persoonsgebonden budget (PGB).</p> <p>In samenwerking met de regio werkten wij aan de verbetering van administratieve processen om de administratieve lastendruk voor zorgaanbieders en gemeenten te verminderen.</p> <p>Wij gaven de GGD regio Utrecht opdracht om namens de gemeenten toezicht uit te voeren op de Wmo-zorgaanbieders.</p>
		3.2	Het bieden van beschermd wonen en maatschappelijke opvang.	Op dit moment voert centrumgemeente Utrecht dit voor ons uit. We bereidden de overgang naar onze gemeente (per 2021) voor.
		3.3	Het begeleiden van werkzoekenden naar betaald en onbetaald werk.	De RSD voerde voor ons het project Werk voor de Utrechtse Heuvelrug uit waarbij 64 inwoners naar werk zijn begeleid en 75 inwoners naar vrijwilligerswerk. Dit is inclusief de resultaten van Project de Verleiding. Dit is naast de reguliere begeleiding naar werk van de RSD.
		3.4	Het bieden van inkomensondersteuning.	<p>Voor onze gemeenten zijn 675 inwoners in de bijstand. Daarnaast maken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 661 inwoners gebruik van de participatieregeling; - 811 inwoners gebruik van de collectieve aanvullende ziektekostenverzekering; - 151 inwoners maken gebruik van onze lokale minimaregelingen.
		3.5	Het bieden van ondersteuning bij schulden.	Intensieve schuldhulpverlening is belegd bij de RSD. Ongeveer 160 inwoners maken daar gebruik van. Daarnaast hebben wij Grip op Geldzaken in diverse dorpen. Dit is een laagdrempelig inlooppunt voor inwoners met geldproblemen. Wekelijks maken tientallen mensen hiervan gebruik. We subsidiëren (vrijwilligers)organisaties om inwoners met schulden te ondersteunen.

C. Relatie programma met verbonden partijen

Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI)

De GR Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI) is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Bunnik, De Bilt, Wijk bij Duurstede, Zeist en de Utrechtse Heuvelrug. De RDWI voert voor onze gemeente de inkomensondersteuning, de begeleiding naar werk, onderdelen van het minimabeleid en de zwaardere vormen van schuldhelpverlening uit.

BIGA

De Biga voert voor onze gemeente de sociale werkvoorziening uit. Enkele inwoners maken gebruik van IW4. Dit is een gemeenschappelijke regeling die we met ingang van 2018 hebben verlaten.

Stichting Sociale Dorpsteams Utrechtse Heuvelrug

De stichting voert voor onze gemeente de gesprekken met inwoners die zorg of ondersteuning nodig hebben. Zij maken met de inwoner een plan op maat. Naast deze gesprekken heeft de stichting ook als opdracht om de welzijnsmogelijkheden in de dorpen te stimuleren.

D. Wat heeft het gekost?

Omschrijving lasten/baten	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Afwijkingen	V/N
Lasten						
Volwasseneducatie	4	4	4	4	0	V
Wmo algemene voorzieningen	1.208	1.477	1.617	1.584	33	V
Innovatie WMO	528	450	450	379	71	V
Sociale Dorpssteams	2.549	2.690	2.737	2.885	(148)	N
Bijstandsverlening en inkomensvoorz.	11.975	12.243	12.243	13.140	(897)	N
Minimabeleid lokaal	1.858	1.734	1.734	2.155	(421)	N
Werkgelegenheid	85	1.617	1.617	1.764	(147)	N
Participatiewet	2.447	576	679	634	45	V
WMO zorg materieel	1.501	1.231	1.231	1.458	(22)	N
Minimabeleid	66	36	86	35	51	V
WMO zorg dienstverlening	2.130	2.496	2.421	2.091	330	V
Minimabeleid (transities)	41	0	100	15	85	V
WMO zorg dienstverlening (transities)	4.370	3.331	4.004	4.664	(660)	N
Jeugdzorg maatwerkdienstverlening	12.950	9.700	12.464	14.193	(1.729)	N
Innovatie jeugdzorg	165	458	458	362	96	V
Totaal lasten	41.877	38.043	41.845	45.363	(3.518)	N

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving lasten/baten	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Jaarrekening 2018-	Afwijkingen	V/N
Baten						
Wmo algemene voorzieningen	124	90	90	92	2	V
Innovatie WMO	0	0	0	19	19	V
Bijstandsverlening en inkomensvoorz.	8.886	9.222	9.222	9.720	498	V
Minimabeleid lokaal	47	29	29	41	12	V
WMO zorg materieel	30	0	0	31	31	V
WMO zorg dienstverlening	758	850	640	633	(7)	N
Jeugdzorg maatwerkdienstverlening	259	0	12	411	399	V
Totaal baten	10.104	10.191	9.993	10.947	954	V
Resultaat	(31.773)	(27.852)	(31.852)	(34.416)	(2.564)	N

(bedragen x € 1.000)

Wmo algemene voorzieningen lasten 33.000 V (Incidenteel)

In 2018 verstrekten wij minder subsidies dan waarmee we in de begroting rekening hielden.

Innovatie Wmo lasten 71.000 V (Incidenteel)

Op voorhand is niet altijd goed in te schatten hoeveel middelen zullen worden besteed aan innovatie.

Sociale dorpsteams 148.000 N (Incidenteel)

Het nadeel betreft niet de kosten voor de Stichting sociale dorpsteams,, maar extra inzet in de backoffice. In 2018 huurden wij vanwege de toename van het aantal aanvragen voor jeugdhulp en Wmo extra capaciteit in om de afhandeling van beschikkingen door de backoffice binnen de wettelijke termijn af te kunnen handelen

Bijstandsverlening en inkomensvoorziening lasten 897.000 N (Incidenteel)

Ondanks de economische groei steeg het aantal uitkeringsgerechtigden voor onze gemeente en dus stijgen de uitgaven.

Minimabeleid lokaal 413.000 N (Incidenteel)

In 2018 verstrekten RDWI meer uitkeringen bijzondere bijstand dan waarmee we in de begroting rekening hielden. Met name de kosten van bewindvoering en 1e inrichting namen toe. In de 2e bestuursrapportage hebben wij over deze ontwikkeling een signaal afgegeven.

Werkgelegenheid 147.000 N (Incidenteel)

In 2018 heeft RDWI nieuwe projecten opgestart om werklozen te begeleiden naar werk.

Participatiewet 45.000 V (Incidenteel)

De overschrijding op dit product moet in samenhang worden gezien met de overschrijding binnen het product 'Werkgelegenheid'.

Wmo zorg materieel lasten 227.000 N (Structureel)

In 2017 signaleerden wij al een stijgende trend voor de kosten van Wonen, rollen en vervoer. In 2018 zet deze trend, in tegenstelling tot onze verwachting zich voort.

Minimabeleid lasten 51.000 V (Incidenteel)

De overschrijding op dit product moet in samenhang worden gezien met de overschrijding op het product 'minimabeleid lokaal'.

Wmo zorg dienstverlening lasten 286.000 V (Incidenteel)

De kosten voor huishoudelijke hulp laten in 2018 weer een dalende trend zien en dit leidt tot een voordeel in deze jaarrekening. We verwachten dat deze dalende trend zich in 2019 niet doorzet en eerder weer stijgend wordt door de invoering van het abonnementstarief.

Minimabeleid (transities) 85.000 V (Incidenteel)

De overschrijding op dit product moet in samenhang worden gezien met de overschrijding op het product 'minimabeleid lokaal'.

Wmo zorg dienstverlening (transities) 715.000 N (Structureel)

In december 2018 informeerden wij u over de stijgende trend in de kosten voor WMO begeleiding vanwege een toename van het aantal aanvragen. Deze toename leidt tot extra uitgaven in de jaarrekening 2018.

Jeugdzorg maatwerkdienstverlening lasten 1.437.000 N (Structureel)

In december 2018 informeerden wij u over de stijgende trend in de kosten voor Jeugdhulp vanwege een toename van het aantal aanvragen. Deze toename leidt tot extra uitgaven in de jaarrekening 2018.

Innovatie jeugdzorg 96.000 V (Incidenteel)

Op voorhand is niet altijd goed in te schatten hoeveel middelen zullen worden besteed aan innovatie.

Bijstandsverlening en inkomensvoorziening baten 580.000 V (Incidenteel)

Vanwege de stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden ontvangen wij ook meer inkomsten vanuit het rijk en vanuit de afspraken over ontschotting.

Wmo zorg materieel baten 31.000 V (Incidenteel)

Vanuit de VNG ontvangen we jaarlijks een vergoeding voor regresrecht. Deze werd in het verleden in mindering gebracht op de uitgaven maar wordt nu als afzonderlijke inkomst verantwoord.

Jeugdzorg maatwerkdienstverlening baten 399.000 V (Incidenteel)

In 2018 ontvingen we een incidenteel bedrag van € 399.000 uit risicodeling.

PROGRAMMA

6

Welzijn, Cultuur- huizenbeleid en Nieuwkomers

Vitale Dorpen

Inleiding

Dit programma draagt bij aan de doelen van de transformatie in het sociale domein, zoals opgenomen in programma 5. De basis daarvoor ligt bij zelfredzame inwoners, die meedoen aan het maatschappelijk leven. Een belangrijke opgave is om goede omstandigheden hiervoor te bevorderen in onze dorpen. Door de ontwikkeling waarbij mensen langer thuis blijven wonen en waarbij een beroep op de eigen kracht van inwoners wordt gedaan, krijgen vrijwilligers en mantelzorgers een nog prominentere plaats in de keten van welzijn en zorg.

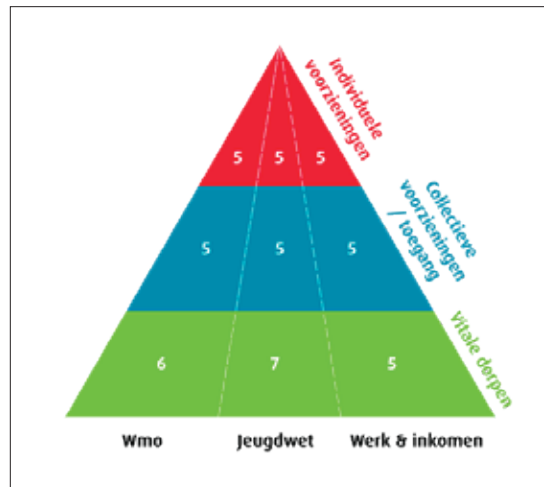
We zetten op het gebied van welzijn in op het faciliteren van initiatieven en het subsidiëren van activiteiten door maatschappelijke organisaties en inwoners. Het gaat om (preventieve) algemene voorzieningen op het gebied van wonen, gezondheid, zorg, welzijn en gezinsfinanciën, het bevorderen van ontmoeting in de dorpen, het zorgen dat inwoners onbeperkt mee kunnen doen en het bevorderen van de arbeidsparticipatie. Cultuurhuizen spelen een centrale rol in het bevorderen van en bieden van ruimte voor ontmoeting.

Verder bevat programma 6 ook de ondersteuning van nieuwkomers.

A. Ontwikkelingen 2018

Dorpsnetwerken (zie ook programma 3) (programma 5, 1.1)

We zetten het afgelopen jaar meer in op dorpscoördinatie en dorpsbudgetten conform de Visie op dorpsgericht werken 2017. Gesprekken met de dorpsnetwerken vonden in alle dorpen periodiek plaats, in elk dorp op een eigen wijze. De dorpsnetwerken sloten in Leersum en Maarn/Maarsbergen ook aan bij de gesprekken over dorpsprofielen en positieve gezondheid die uitmondten in uit te werken ideeën en activiteiten rondom preventie, participatie en leefbaarheid in de dorpen.

Actieplan mantelzorg (programma 5, 1.3)

We gaven samen met de sociale dorpssteams uitvoering aan het actieplan mantelzorgondersteuning. We verleenden extra subsidie voor de werving en training van vrijwilligers die mantelzorgers thuis ondersteunen. Via de sociale dorpssteams besteedden we extra aandacht aan de mantelzorgmakelaar. We verleenden subsidie aan 11 organisaties om mantelzorgers te ondersteunen. De ondersteuning betrof vrijwilligers aan huis, hulp bij de administratie, hulp aan naasten van dementerenden en bij palliatieve zorg. Ze zorgden ook voor ervaringsmaatjes voor jonge mantelzorgers. We toonden onze waardering voor mantelzorgers in de vorm van mantelzorgcomplimenten, financiële tegemoetkomingen en diverse activiteiten tijdens de Week van de Mantelzorg.

Inclusief beleid (programma 5, 1.5)

We zetten de uitvoering van de lokale inclusie agenda voort. We organiseerden een keur aan activiteiten zowel voor (ervaringsdeskundige) inwoners als collega's. In Driebergen organiseerden we de laatste in de reeks bruiscafés. Voortvloeiend uit de bruiscafés organiseerden we schouwen in drie dorpen en hielden een eerste bijeenkomst met lokale ervaringsdeskundigen.

Om bewustwording te bevorderen in zowel onze eigen

organisatie als bij de inwoners deden we mee met de nationale Week van de Toegankelijkheid. In deze week organiseerden we hiervoor 3 activiteiten. Tot slot startten we met het uitgeven van een nieuwsbrief om inwoners en onze medewerkers op de hoogte te houden van de voortgang van inclusief beleid. In 2018 werden we koploper inclusief beleid. Hiermee nemen we als voorloper op het gebied van inclusief beleid deel aan een landelijk netwerk vanuit de VNG. We konden deze activiteiten binnen de door de raad beschikbaar gestelde gelden uitvoeren. Een deel namen we mee in regulier werk.

De raad nam in december 2018 een Motie Actieplan LHBTI aan, waar we in 2019 uitvoering aan zullen geven.

Dementie (programma 5, 2.1)

Ook in 2018 stimuleerden we organisaties in onze gemeente om dementievriendelijk te worden. We organiseerden een training voor de ondernemers in Leersum.

We ondernamen bij scholen en bibliotheek diverse initiatieven om alzheimer onder de aandacht te brengen. Via het project 'Talentclub' (Dement Talent) deden diverse mensen met (een lichte vorm van) dementie vrijwilligerswerk. We initieerden Alzheimer Cafés in Leersum en Maarn.

Sectorbenadering Werkgevers (programma 5, 1.8)

We maakten met ondernemers in de groensector afspraken om inwoners in de bijstand te begeleiden naar beschikbaar werk. Inwoners met een lange afstand tot de arbeidsmarkt werden naar een baan bij verschillende landgoederen geleid waar zij in het groenonderhoud aan de slag konden. Regionaal startten we het Scout project om inwoners te begeleiden naar een baan in de zorg. Beide projecten worden voortgezet. Met BIGA maakten we afspraken om inwoners met een arbeidshandicap in te zetten om het groenonderhoud in de gemeente te verbeteren. Dit project is eind 2018 beëindigd.

Cultuurhuizen / Maatschappelijk vastgoed (programma 5, 1.2)

We stelden de visie op maatschappelijk vastgoed op. U besloot deze visie aan te houden tot 2019. Zie verdere programma 12.

We startten het project Toekomst Cultuurhuis Doorn op. Samen met gebruikers en inwoners dachten we na over een invulling van het Cultuurhuis, op een manier passend bij het 'van, voor en door Doorn'. We voerden gesprekken over een op te richten stichting Cultuurhuis Doorn (à la De Binder Bindt).

MFA De Twee Marken

In 2018 voerden we verschillende gesprekken met de stichting Twee Marken, basisscholen De Ladder en De

Meent, kinderopvang De Trommelaar, de NAR en BBOT en de Vrienden van het dorps huis over MFA Maarn, een gecombineerde huisvesting voor het dorps huis, een sportaccommodatie, twee basisscholen en een kinderopvang-voorziening op het Trompplein in Maarn. "We onderzochten met elkaar de mogelijkheden voor realisatie van de MFA. Waarbij de mogelijkheden voor woningbouw werden onderzocht, evenals de parkeersituatie in Maarn (als onderdeel van de herijking van de blauwe zone).

Ook onderzochten we financiële oplossingsmogelijkheden, ter voorbereiding op een integraal raadsvoorstel, met projectkaders en een plan van aanpak, dat gepland staat voor het voorjaar van 2019. De stichting Twee Marken deed een financieel beroep op de gemeente om de borgstelling in werking te zetten. De gemeente besloot deze formeel met de BNG te regelen.

Nieuwkomers (programma 5, 1.1)

Onderdelen van het actieplan nieuwkomers 2016-2017 zetten we in 2018 voort. We zorgden ervoor dat nieuwkomers gehuisvest werden, maatschappelijke begeleiding ontvingen via de Vluchtelingenwerkgroep en een intake-gesprek hadden met het sociaal dorps team. Het team "nieuwe inwoners" werd in 2018 in het leven geroepen door de sociale dienst. Door werkafspraken te maken werden de lijnen

korter tussen de sociale dienst, het dorpsteam en de Vluchtelingenwerkgroep.

Daarnaast zetten we een budgetcursus op in de Arabische taal en organiseerden we Grip op Geld in Doorn. Prima Perspectief zorgde ervoor dat nieuwkomers vrijwilligerswerk gingen doen, wat soms uitmondde in een betaalde baan.

B. Doelenboom

Zie programma 5.

C. Relatie programma met verbonden partijen

De GGDrU voert voor onze gemeente taken uit ten behoeve de volksgezondheid en de jeugdgezondheidszorg (zie voor meer informatie de Paragraaf Verbonden Partijen).

D. Wat heeft het gekost?

Omschrijving lasten/baten	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Afwijkingen	V/N
Lasten						
Mediavoorzieningen	21	29	29	27	2	V
Asielzoekers	637	235	588	547	41	V
Maatschappelijk zorg	209	224	224	236	(12)	N
Ouderenzorg	378	383	310	263	47	V
Openbare gezondheidszorg	1.583	1.690	1.690	1.689	1	V
Totaal lasten	2.828	2.561	2.841	2.762	79	V
Baten						
Asielzoekers	872	79	8	10	2	V
Maatschappelijk zorg	47	49	49	47	(2)	N
Ouderenzorg	10	0	0	0	0	V
Openbare gezondheidszorg	9	10	10	10	0	V
Totaal baten	938	138	67	67	0	V
Resultaat	(1.890)	(2.423)	(2.774)	(2.695)	79	V

(bedragen x € 1.000)

Asielzoekers lasten 41.000 V (Incidenteel)

In 2018 ronden wij het actieplan inburgering nieuwkomers af met een positief financieel resultaat van € 41.000.

Ouderenzorg lasten 47.000 V (Incidenteel)

In 2018 wilden we de herijking van de welzijnsnota ter hand nemen, maar daar is nog geen uitvoering aan gegeven. In dat kader zijn geen extra acties ingezet, wat zich vertaalt in een lagere subsidieverlening; hierdoor is een voordeel van € 33.000 ontstaan. Overige kleinere afwijkingen van € 14.000.

7

PROGRAMMA

Onderwijs (huisvesting), Jeugdbeleid en Kinderopvang

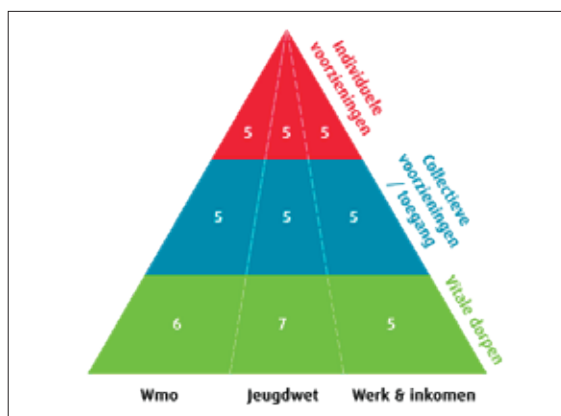
Kansen voor jongeren

Dit programma is gericht op het bieden van voorzieningen aan de jeugd, zodat zij zelfstandig kunnen functioneren in de maatschappij en onze gemeente aantrekkelijk vinden om in te wonen. Het programma bevat een aantal wettelijke taken ten aanzien van onderwijs en jeugd. Dit programma draagt bij aan de doelen binnen het programma Transformatie van het sociale domein, met name aan de versterking van preventie en algemene voorzieningen ten behoeve van jeugd (zie programma 5). In 2018 maakten wij een start met de Jeugdagenda, waarbij wij inzetten op integrale samenwerking tussen jeugd, onderwijs, sport, cultuur en welzijn.

Dit programma omvat de volgende deelprogramma's:

7.1 Onderwijs(huisvesting) en Kinderopvang

7.2 Jeugd, spelen en speelplaatsen

7.1 Onderwijs (huisvesting) en Kinder- opvang

A. Ontwikkelingen 2018

Regeling Peutertoeslag (1.1)

In 2018 hebben 13 peuters op basis van de Regeling Peutertoeslag gebruik gemaakt van voorschoolse opvang. Het Rijk verstrekke ons voor deze regeling € 87.000. Wij hebben hiervan ongeveer een kwart uitgegeven. De onderuitputting is een landelijke trend en dit is ook de reden dat het Rijk de toekomstige budgetten heeft verlaagd.

Onderwijsachterstandenbeleid (1.1)

In 2018 kondigde het ministerie van onderwijs een herverdeling aan van middelen voor Onderwijsachterstandenbeleid over scholen en gemeenten om zo het geld beter te verdelen over het land naar plekken waar de achterstanden het grootst zijn. De herverdeling resulteert voor onze gemeente tot een aanzienlijke neerwaartse bijstelling. We informeerden de betrokken instellingen over de nieuwe financiële en wettelijke kaders en startten het gesprek over de herijking van het onderwijsachterstandenbeleid.

Passend onderwijs

We overlegden in regionaal verband regelmatig met de Samenwerkingsverbanden passend Onderwijs over de aansluiting onderwijs en jeugd. In 2018 herijkten de scholen in overleg met de regiogemeenten hun ondersteuningsplannen voor een periode van 4 jaar.

We voeren regionale pilots passend onderwijs uit, in onze gemeenten bij Beukenrode Onderwijs. Lokaal voerden we de pilot De Villa uit bij het Revis Lyceum. Het Vakcollege Maarsbergen organiseerde zelf de pilot Reflex.

Samenwerking VMBO en MBO

Eén van de speerpunten uit het raadsprogramma 2018-2022 is meer beroepsonderwijs in onze gemeente. Wij zijn in gesprek met het Vakcollege Maarsbergen over de samenwerking tussen vier vmbo-scholen met technische profielen en drie mbo scholen in de regio. Het doel van deze samenwerking is om meer leerlingen in de techniek te krijgen. Via het netwerk van de gemeentelijke bedrijfscontactfunctionaris stimuleerden wij technische bedrijven uit onze gemeente een bijdrage te leveren aan dit plan.

Doorontwikkeling Regionaal

Meld- en Coördinatiepunt (1.4)

We gaven regionaal de opdracht om het RMC beter aan te sluiten op de dienstverlening in het Sociaal Domein, als onderdeel van de keten voor de doelgroep 16 – 27 jaar.

Leerlingenvervoer

Ondanks onze extra inspanning op kwaliteitsverbetering van het werkproces leerlingenvervoer, zagen we de kosten in 2018

verder stijgen. De kosten van het nieuwe contract dat in augustus 2017 in ging, vielen al hoger uit dan geraamd. Daarnaast zien wij een extra vraag naar leerlingenvervoer, als gevolg van de komst van nieuwe woongroepen bij Intermetzo, in combinatie met de doelstelling in de jeugdwet om de omgeving (en dus school) van kinderen zo stabiel/thuis mogelijk te houden. In 2019 treffen wij in overleg met de regio beheersmaatregelen op het leerlingenvervoer.

Fusie NUOVO – OSG Schoonoord

De twee besturen van OSG Schoonoord en de NUOVO Scholengroep maakten het voornemen kenbaar tot een bestuurlijke fusie. Volgens de Wet op het voortgezet onderwijs moet de gemeente een advies geven over de wenselijkheid van deze fusie. We adviseerden, onder voorwaarden, positief. De beoogde fusiedatum is 1 augustus 2019.

Fusie CVOG – Beukenrode

Ook de besturen van CVO Groep Zuidoost Utrecht en Beukenrode Onderwijs bereidden een bestuurlijke fusie voor. Wij adviseerden positief, omdat deze fusie bijdraagt aan een breed kwalitatief hoogwaardig aanbod van voortgezet onderwijs in onze gemeente. De beoogde fusiedatum was 1 januari 2019. Het fusieproces heeft echter vertraging opgelopen en wordt nu naar verwachting medio mei gerealiseerd.

Fusie Pluryn de Sprong

Pluryn vroeg ons een positief advies uit te brengen over de voorgenomen bestuurlijke fusie van zeven onderwijsstichtingen die onder Pluryn vallen. Voor onze gemeente betreft dit VSO De Sprong in Maarsbergen. In ons advies voor de fusie hebben we benadrukt dat de kwaliteit van het onderwijs op deze locatie verbeterd dient te worden. Op 1 december 2018 was de fusie een feit.

Statutenwijziging Wereldkidz

Het college van bestuur van de Stichting Openbaar Onderwijs Rijn- en Heuvelland (merknaam Wereldkidz) legde ons een voorstel voor om de statuten van de stichting te wijzigen. Het doel was de statuten in lijn te brengen met de gewijzigde wetgeving. Na goedkeuring van de Raad van Toezicht, was ook de goedkeuring van de zes gemeenteraden vereist. In de raadsvergadering van 17 december 2018 besloot u de statutenwijziging niet goed te keuren. Wereldkidz kondigde eind 2018 aan bezwaar te maken tegen dit besluit.

Voortgang Integraal Huisvestingsplan (1.3)

Hieronder geven we de voortgang weer van de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs 2016-2025.

OBS Meent en OeBS De Ladder (1.3)

Zie hier voor de ontwikkeling van de nieuwe

multifunctionele accommodatie (MFA) in Maarn in Programma 6.

CBS De Zonheuvel (1.3)

Medio 2018 hield het schoolbestuur van CBS De Zonheuvel een aanbesteding van het renovatieplan, waarbij het schoolgebouw werd opgewaardeerd tot een Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG). De inschrijvingen waren aanmerkelijk hoger dan het beschikbare budget, waarna het schoolbestuur het plan voor nadere afweging teruglegde bij de gemeente. Gemeente en schoolbestuur vroegen samen met succes een subsidie aan bij het ministerie van BZ&K voor de pilot Innovatieprogramma Aardgasvrije en Frisse Basisscholen. U besloot na afweging van verschillende alternatieven dat de renovatie binnen het kader, aangevuld met de subsidie, uitgevoerd moet worden.

OBS Meander (1.3)

We faciliteerden het ouderinitiatief voor een vrije school in Amerongen. Medio 2018 besloot het schoolbestuur WereldKidz in samenwerking met het Ouderinitiatief Vrijeschool Onderwijs Amerongen na de zomervakantie ook het vrijeschoolconcept als onderwijsvorm binnen het openbaar onderwijs op OBS Meander te Leersum aan te bieden. Vanaf de herfstvakantie maakt OBS Meander hiervoor gebruik van het voormalige schoolgebouw De Uitkijk in Allemanswaard te Amerongen als dislocatie.

ABBS De Vuurvogel (1.3)

In de herfstvakantie 2018 begon De Vuurvogel met de uitbreiding van het schoolgebouw om gedeeltelijk te kunnen voorzien in het permanente ruimteknort. Tijdens de uitvoering van de uitbreiding is tijdelijke huisvesting nodig. De school maakt hiervoor gebruik van het voormalige schoolgebouw Oostrom 3 te Driebergen-Rijsenburg.

OBS Dolfijn (1.3)

In het IHP staat renovatie van het schoolgebouw van Dolfijn plus gemeentelijke gymzaal voor gepland 2019-2020. Samen met schoolbestuur WereldKidz lieten wij in 2018 een haalbaarheidsonderzoek renovatie/nieuwbouw uitvoeren.

Tijdelijke huisvesting te Driebergen-Rijsenburg (1.3)

In het IHP is tijdelijke huisvesting voorzien in het Jagerspad. Door de onvoorziene groei van het aantal leerlingen werd in Driebergen de druk hoog op de (tijdelijke) huisvesting. Op dit moment biedt het schoolgebouw Jagerspad 7 in combinatie met het gebouw Oostrom en de leegstand in de Valkenheuvel ruimte voor tijdelijke huisvesting voor De Zonheuvel. In overleg met De Zonheuvel en De Ontdekkingsreis hebben we een ruimteverdeling opgesteld voor het Jagerspad.

VSO De Sprong (1.3)

Bij het opstellen van het IHP 2016-2025 was sluiting van De Sprong voorzien in 2017. Echter Plureyn nam de school over. De huisvesting van De Sprong wordt betrokken bij de herijking van het IHP.

Actualisatie speelruimtebeleidsplan (1.3)

Wij troffen voorbereidingen voor de actualisatie van het Speelruimtebeleidsplan.

B. Doelenboom

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen? Wat hebben we daarvoor gedaan?

Speerpunten		Acties		
Wat wilden we bereiken?		Wat zouden we daarvoor doen?		Wat hebben we daarvoor gedaan?
1.	De jongeren in onze gemeente redden zich op hun 23 ^e zelfstandig in de maatschappij.	1.1	Het bieden van extra ondersteuning voor doelgroep leerlingen (voor- en vroegschoolse educatie).	De kinderopvangorganisaties geven uitvoering aan het gemeentelijk VVE-beleid. Daarnaast geven wij o.m. MeanderOmnium en de VoorleesExpress subsidie voor projecten die de ontwikkeling van kinderen in de leeftijd tot 4 jaar stimuleren.
		1.2	Toeziën op de kwaliteit van de kinderopvang.	De GGDrU deed een risicobeoordeling bij kinderdagverblijf de Trommelaar in Maarn in verband met een hoogspanningslijn en stelde een vervolgonderzoek voor. Dit onderzoek is gestart.
		1.3	Adequaat huisvesten van scholen.	Zie IHP.
		1.4	Het actief benaderen van verzuimers en (dreigend) voortijdige schoolverlaters en hen terugleiden naar school.	Het afgelopen jaar hebben wij regiobreed meerdere huisbezoeken afgelegd bij 18plussers zonder een startkwalificatie. Wij onderzochten hun huidige situatie en wens tot werk en/of scholing. Hiervoor gebruikten wij ondermeer een beroepentest. Daarnaast heeft de RMC trajectbegeleider lokaal 35 jongeren gesproken die recent voortijdig hun school hebben verlaten. Bij signalen van verzuim en/of (dreigend) voortijdig schoolverlaten zoekt de leerplichtambtenaar samenwerking met andere betrokkenen zoals een jeugdarts, het dorpsteam, de docent(en) en de mentor van de leerling.

Speerpunten		Acties		
Wat wilden we bereiken?		Wat zouden we daarvoor doen?		Wat hebben we daarvoor gedaan?
2.	Jongeren groeien op in een geborgen veilige omgeving die aantrekkelijk is om in te (blijven) wonen.	2.1	Jongeren betrekken bij beleid dat op hen gericht is.	<p>Voor wat betreft basisschool leerlingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jaarlijks stellen we een geldprijs ter beschikking voor de uitvoering van het beste plan dat gekozen wordt door de jeugdgemeenteraad. <p>Voor wat betreft middelbare school leerlingen:</p> <p>Op dit moment zijn jongeren niet actief betrokken bij de ontwikkeling van het beleid. Een pilot in Leersum met Jongerenwerk flopte omdat jeugd afhaakte.</p> <p>Na de Nationale Jeugdraad 2018 kwam een 5-tal jongeren naar voren die concreet over Sport en Festiviteiten voor jongeren willen praten. Hierover zijn drie bijeenkomsten georganiseerd. In 2019 krijgt dit een vervolg.</p>
		2.2	Activiteiten gericht op het vergroten van de veiligheid van jongeren thuis en op straat.	<p>Het preventie en Handhavingsplan Alcohol, Drugs en Jeugd 2018 – 2021 werd in maart 2018 aangenomen. Uitwerking in 2018 resulteerde in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een stappenplan met maatregelen om Jongeren onder de 18 jaar te beschermen tegen de effecten van alcohol (Handhavingsbeleid Drank en Horeca Utrechtse Heuvelrug - 2019) - een 0 – meting onder jeugd via een Jeugdkaart: een instrument voor de BOA's. <p>De jeugdkaart geeft zicht op de hangplekken en verstrekingsplekken in onze gemeente.</p>
		2.3	Het bieden en stimuleren van activiteiten voor jongeren.	<p>Vanaf 1 juli 2018 voert De Stichting Sociale Dorpsteams deze opdracht grotendeels voor ons uit.</p> <p>Verder verstrekten wij:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 4 subsidies voor scouting - 2 subsidies voor 2 speelwijken - 1 subsidie voor de kinderboerderij
		2.4	Meer betaalbare woningen creëren voor jongeren (zie programma 4).	

C. Relatie programma met verbonden partijen

Stichting openbaar onderwijs Rijn- en Heuvelland

We hebben het openbaar basisonderwijs belegd bij de Stichting openbaar onderwijs Rijn- en Heuvelland (merknaam Wereldkidz).

D. Wat heeft het gekost?

Omschrijving lasten/baten	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Afwijkingen	V/N
Lasten						
Openbaar basisonderwijs (2017)	159	177	177	159	18	V
Onderwijshuisvesting	3.840	2.687	2.809	2.739	70	V
Ondersteuning onderwijs	1.500	1.406	1.499	1.650	(151)	N
Speelplaatsen (2017)	114	117	117	131	(14)	N
Kinderopvang, jeugd- en jongerenwerk	535	701	634	509	125	V
Totaal lasten	6.148	5.088	5.236	5.188	48	V
Baten						
Openbaar basisonderwijs (2017)	11	1	1	0	(1)	N
Onderwijshuisvesting	1.117	33	33	41	8	V
Ondersteuning onderwijs	379	360	390	492	102	V
Speelplaatsen (2017)	0	0	0	1	1	V
Kinderopvang, jeugd- en jongerenwerk	240	306	306	300	(6)	N
Totaal baten	1.747	700	730	834	104	V
Resultaat	(4.401)	(4.388)	(4.506)	(4.354)	152	V

(bedragen x € 1.000)

Onderwijshuisvesting lasten 70.000 V (Incidenteel)

Voor tijdelijke huisvesting maakten wij een globale raming van € 200.000. De werkelijke kosten vallen € 39.000 lager uit. In 2018 werd een lager bedrag aan vergoedingen verstrekt voor klokuren, voordeel € 31.000.

Ondersteuning onderwijs lasten 151.000 N en Kinderopvang, jeugd- en jongerenwerk lasten 125.000 V, per saldo 26.000 N (Incidenteel)

Dit nadeel is ontstaan door een stijging van kosten leerlingenvervoer door een toename van 30 kinderen die woonachtig zijn op een woongroep van een zorgaanbieder (€ 106.000). Daarnaast is hier een subsidie geboekt aan de bibliotheek (€ 21.000) voor

het organiseren van activiteiten en ontmoeting (pilot Ontmoeting in de Cantina). Dekking van deze kosten vindt plaats uit innovatiegelden binnen programma 5. Voor het overige zijn er kleine kostenoverschrijdingen.

Voordeel van € 55.000 ontstaan omdat de rijksinkomsten voor de uitvoering van de regeling peuteropvang (€ 87.000) hoger waren dan de uitgaven (€ 32.000) en door besparing op huuruitgaven omdat de gemeente die ruimten zelf in eigendom heeft (€ 28.000). Dit laatste is budgettair neutraal omdat elders de begrote huuropbrengst niet is gerealiseerd. Daarnaast verstrekten wij minder subsidies (€ 10.000).

Ondersteuning onderwijs lasten 102.000 V (Incidenteel)

In 2018 is de vierjarige toekenningsperiode van de doeluitkering Onderwijsachterstandenbeleid afgerekend. Dit leidt tot een incidenteel voordeel van € 97.000 omdat er nog wat ruimte was in de Rijksgelden, waardoor we een deel van de aanvullende gemeentelijke middelen niet hoefden in te zetten. Verder ontvingen wij vanwege de toename in het leerlingenvervoer meer eigen bijdragen, voordeel € 5.000.

8

PROGRAMMA

- Economische zaken
- Werkgelegenheid
- Recreatie & Toerisme

Economische Zaken, Recreatie en Toerisme

Utrechtse Heuvelrug biedt een prettig klimaat voor ondernemers, inwoners en bezoekers

A. Ontwikkelingen 2018

Uitvoeringsprogramma 2018-2019

Samen met ondernemers werken wij aan de uitvoering van het programma Economische Ontwikkeling, onder de thema's Levendige dorpskernen, Ondernemers-klimaat en Recreatie & Toerisme, Duurzaamheid en Arbeidsparticipatie & werkgelegenheid. Een aantal acties voor het thema Duurzaamheid beschrijven we in programma 11 en een aantal acties van het thema arbeidsparticipatie en werkgelegenheid beschrijven we in programma 6.

Detailhandel (1.1)

We hebben in het voorjaar de Retailparagrafen vastgesteld. Deze zijn tot stand gekomen in samenwerking met ondernemers en met input vanuit de inwoners. Het doel is om te zorgen dat de winkelgebieden ook naar de toekomst toe de maatschappelijke functie van ontmoetingplek blijven houden. Met het aanstellen van de projectleider Retail is ook gestart met de uitvoering; daaronder de projecten:

- aanpassen marktverordening,
- terrassenbeleid en
- begeleiden van de ondernemers met de projecten die zij uitvoeren.

Pilot afvalbakken (1.1)

De pilot afvalbakken liep tot de zomer van 2018. Enkele van de doelen waren het onderzoeken of afval scheiden in de openbare ruimte werkt en het gelegenheid bieden aan ondernemerverenigingen om zelf te adverteren. De resultaten zijn positief en worden meegenomen in het nieuw op te stellen afvalbakkenbeleid.

Standplaatsen (1.1)

Om bij te dragen aan een breed en gevarieerd voorzieningen aanbod hebben we het standplaatsenbeleid aangepast en hebben alle standplaatshouders een nieuwe vergunning gekregen.

Glasvezel in het buitengebied (2.2)

Verantwoording vind plaats vanuit programma 11.

Verstevigen netwerken (2.2)

De verkiezing 'Ondernemer van het jaar' is onder veel belangstelling georganiseerd.

U10 (2.3)

We hebben actief deelgenomen aan de tafel Economische Positionering. In 2018 is het onderzoek naar het Economisch Beeld van de U10 afgerond. Daarnaast heeft een verdiepend onderzoek naar Werklocaties plaatsgevonden.

8.1 Programma Economische Ontwikkeling

Gastvrijheid (3.1)

Samen met ondernemers, het Regionaal Bureau voor Toerisme Heuvelrug & Vallei (RBT) en de toeristisch recreatieve sector zijn diverse projecten gestart of gerealiseerd op het gebied van:

- Infrastructuur: verbeteren van de toeristische bewegwijzering in de regio (bruin witte borden), verbeteren parkeervoorzieningen mountainbikers, toeristische informatie op station Driebergen/Zeist.
- Innovatie: met het Innovatietraject Verblijfsrecreatie Utrechtse Heuvelrug zijn ondernemers en overheden gezamenlijk aan de slag gegaan om de verblijfsrecreatie op de Utrechtse Heuvelrug vitaal te maken en succesvol verder op de kaart te zetten.
- Zichtbaarheid: samen met gemeenten Rhenen en Zeist is onze gemeente een project gestart voor de plaatsing van digitale informatieborden voor de publicatie van toeristische evenementen en informatie.
- Toegankelijkheid: samen met het RBT is het traject Toegankelijke Heuvelrug gestart. Met als doel bewustwording, bekendheid en zichtbaarheid vergroten van de mate van toegankelijkheid voor mensen met een beperking van de horeca en

recreatiebedrijven. De provincie is medefinancier van dit traject.

- Routenetwerken: deelname aan het Routebureau Utrecht. Het routebureau verzorgt het beheer en onderhoud van de routebordjes, het doen aan marktontwikkeling en het samenwerken met RBT en andere organisaties op het gebied van marketing en promotie.
- Wandelnetwerk Oost: er is subsidie aangevraagd voor de aanleg van een wandelnetwerk in onze gemeente dat aansluit op de wandelnetwerken die in Utrecht West reeds zijn gerealiseerd. De provincie financiert 75% van de aanlegkosten.

Regionaal Bureau voor Toerisme Heuvelrug & Vallei (RBT) (3.2, 3.3)

De subsidierelatie hebben we eind november omgezet naar een overeenkomst van opdracht voor de komende drie jaar.

Toeristen- en forensenbelasting (3.4)

RECRON heeft een voorstel gedaan voor een andere heffingsmethodiek voor de forensenbelasting. Deze methodiek is gezien een onjuiste juridische grondslag niet overgenomen.

We hebben in het kader van de ombuigingen besloten tot het invoeren van een gedifferentieerde toeristenbelasting per 1/1/2019.

De toeristenbelasting per overnachting in mobiele kampeeronderkomens en stacaravans is vastgesteld op € 1,03 en voor de overige verblijfsaccommodaties is de toeristenbelasting verhoogd van € 1,02 naar € 1,60. De tarieven voor iedereen vanaf 12 jaar zijn vergelijkbaar met die van de omliggende gemeenten. Kinderen tot 12 jaar blijven gratis.

Vraagbaak duurzaamheid (4.1)

Op 30 oktober zijn we met ondernemers op excursie geweest naar het duurzaamheidsloket van de gemeente Wageningen. Dit heeft waardevolle input gegeven over wat onze ondernemers verwachten van een duurzaamheidsloket.

Lokaal Inkopen (5.1)

Op 28 november is het platform Lokaal Inkopen gelanceerd. Dit is een regionaal project om een database op te bouwen van lokale bedrijven. Dit helpt de gemeente om lokaal in te kopen.

Andere ontwikkelingen recreatie

Opheffing Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied (recreatieschap)

In 2018 is het recreatieschap opgeheven en financieel afgewikkeld.

Behoud regionale samenwerking bij fietspaden, routebureau en groentoezicht

Na de opheffing van het recreatieschap is het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug verantwoordelijk voor het beheer, onderhoud en het toezicht op de fiets- en wandelpaden in onze gemeente en de regio.

B. Doelenboom

Speerpunten		Acties		
Wat wilden we bereiken?		Wat zouden we daarvoor doen?		Wat hebben we daarvoor gedaan?
1.	Behoud en versterking van levendige dorpskernen op commercieel en sociaal gebied.	1.1	Vaststellen en uitvoeren beleid voor de winkel gebieden.	Conform
2.	Een aangenaam ondernemersklimaat gericht op het behouden en versterken van onze lokale economische kracht en werkgelegenheid.	2.1	Op peil houden van de gemeentelijke dienstverlening aan ondernemers.	Conform
		2.2	Faciliteren en stimuleren (innovatieve) kennisuitwisseling en samenwerking, o.a. in zakelijke netwerken.	Conform
		2.3	Actieve rol in regionale samenwerking.	Conform
3.	Een gastvrije gemeente met aantrekkelijke vrijetijdsvoorzieningen voor inwoners en toeristen.	3.1	Het verbeteren van de gastvrijheid van de gemeente.	Conform
		3.2	Het versterken van de bekendheid van de gemeente en regio als toeristische trekpleister op topniveau door regionale marketing en promotie.	Conform
		3.3	We realiseren een toename van het aantal toeristische en recreatieve bestedingen.	Conform
		3.4	We zorgen voor voldoende financiële armslag in de sector.	Conform
4.	Een gemeente waarin duurzaamheid samen gaat met economische uitgangspunten.	4.1	Zie programma 11.	Conform
5.	Een gemeente waarin mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt actief deelnemen aan de lokale economische activiteiten.	5.1	Zie programma 6.	Conform

C. Relatie programma met verbonden partijen

Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijng gebied

Het Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijng gebied (recreatieschap) is in 2018 opgegeven. Hiermee is de gemeenschappelijke regeling ontbonden en zijn wij geen deelnemer meer in het recreatieschap.

D. Wat heeft het gekost?

Omschrijving lasten/baten	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Afwijkingen	V/N
Lasten						
Economische ontwikkelingen (2017)	191	160	110	94	16	V
Markten	55	61	61	61	0	V
Economische aangelegenheden	223	233	233	220	13	V
Economische promotie 2017	0	11	11	10	1	V
Recreatie	398	317	317	493	(176)	N
Totaal lasten	867	782	732	878	(146)	N
Baten						
Economische ontwikkelingen (2017)	6	0	0	3	3	V
Markten	71	84	84	56	(28)	N
Economische aangelegenheden	134	143	143	144	1	V
Economische promotie 2017	1.321	1.062	0	0	0	V
Recreatie	0	0	0	376	376	V
Resultaat	665	507	(505)	(299)	206	V

(bedragen x € 1.000)

Recreatie lasten 176.000 N (Incidenteel)

Een van nadeel € 248.000 is hoofdzakelijk het gevolg van de betaling van een voorschot aan het recreatieschap dat uiteindelijk is geliquideerd; dit bedrag was niet begroot.

Daarnaast is er een voordeel van € 36.000 omdat de aanleg van het wandelnetwerk in Utrecht Oost is uitgesteld. De overeenkomst voor de realisatie van het netwerk is nog niet gereed waardoor er nog niet gestart kan worden met de aanleg in 2018.

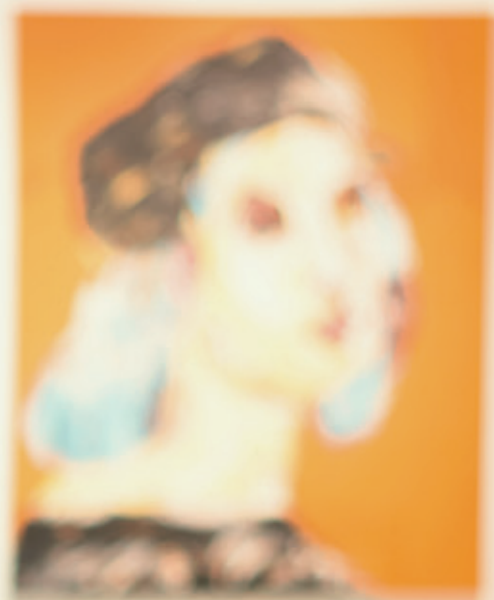
Een voordeel van € 20.000 is ontstaan omdat de werkelijke kosten voor de uitvoering van het pakket routes, paden en groen toezicht door het Nationaal Park zijn lager uitgevallen dan begroot. Dit komt doordat een aantal taken nog door het recreatieschap is uitgevoerd in verband met latere liquidatiedatum. Tot slot zijn er nog diverse kleine meevallers die optellen tot € 16.000.

Markten baten 28.000 N (Incidenteel)

De begroting van de marktinkomsten is gebaseerd op een volledig gevulde markt. Afgelopen jaar waren niet alle marktplaatsen gevuld en klopte de doorrekening van de elektra kosten niet. Er is een pilot gedraaid om de standplaatsen beter bezet te krijgen en de verrekening van de elektra is verbeterd. De resultaten van die pilot worden verwerkt in de actualisatie van de Marktverordening. Dit project wordt in 2019 uitgevoerd.

Recreatie baten 376.000 V (Incidenteel)

We hebben € 144.000 ontvangen als eindafrekening van het in 2018 opgeheven recreatieschap. Daarnaast is er sprake van een vrijval van een voorziening € 232.000 vanwege de liquidatie van dit recreatieschap.

PROGRAMMA

9

Sport, inclusief sportaccommodaties, Kunst en Cultuur

Actieve inwoners

9

Sport, inclusief sportaccom- modaties, Kunst en Cultuur

A. Ontwikkelingen 2018

Uitvoering beleidsnota's welzijn en cultuur na evaluatie (1.1, 2.1, 2.3)

In 2018 evalueerden we de Nota Samen tot Bloei 2014 -2017. Conclusie daarbij was dat we onze doelstellingen behaald hebben, maar dat we nog meer in kunnen zetten op communicatie en jeugd. De cultuurnota 2019 – 2022 is voor besluitvorming aan de raad toegezonden.

De evaluatie van de welzijnsnota is uitgesteld tot 2019, als onderdeel van de herijking van de Uitgangspunten sociaal domein.

Instandhouding sportaccommodaties (1.1)

In maart stelden we de nota Sportaccommodaties vast, met als belangrijkste besluiten de aanleg van een extra rugbyveld bij Pink Panthers en parallel daaraan een extra voetbalveld bij FC Driebergen en de renovatie van de topplaat van de ijsbaan in Doorn. In 2018 troffen we voorbereidende maatregelen met de Driebergse clubs. De renovatie van de topplaat van de ijsbaan is naar tevredenheid en binnen budget uitgevoerd door de ijsclub.

Daarnaast besloot u het voorstel om het onderhoudsbudget met € 50.000,00 te verhogen om het onderhoud op het gewenste niveau te brengen, niet te honoreren. Dit betekent dat we scherpe keuzes moeten maken inzake onderhoud.

Daarbij werden wij geconfronteerd met stormschade, een engerlingenplaag en extreme droogte. Ondanks dat hebben wij binnen budget onze verplichtingen na kunnen komen richting de verenigingen.

Veranderend btw regime verenigingen per 2019

Per 1 januari 2019 is de btw vrijstelling op sport gewijzigd. In 2018 hebben we, samen met de HSI, twee informatiebijeenkomsten met de verenigingen en stichtingen georganiseerd. De exacte gevolgen voor zowel de gemeente als verenigingen en stichtingen zijn nog niet duidelijk. We hebben de mogelijkheid om via subsidie compensatie bij de rijksoverheid aan te vragen (de zogenaamde SPUK). Ook is er een subsidiemogelijkheid voor verenigingen. We bereidden een gemeentelijke aanvraag voor. De indieningstermijn daarvan is uitgesteld van 1 december 2018 naar 1 mei 2019. Over de financiële gevolgen en risico's van deze wetswijziging is nog veel onduidelijkheid.

Voortzetten inzet combinatiefunctionarissen en JOGG (1.1,1.2)

We gingen verder met het realiseren van het uitvoeringsprogramma. We deden een aanvraag voor de Rijksregeling Combinatiefunctionarissen en maakten gebruik van de mogelijkheid extra middelen aan te vragen.

Deze aanvraag is gehonoreerd. We kunnen hierdoor 2 fte extra inzetten voor sport.

Inclusief sporten

We werkten verder aan aangepast sporten voor mensen met een beperking. We deden samen met de gemeenten Wijk bij Duurstede, Bunnik, De Bilt en Zeist mee aan het programma Grenzeloos Actief. Dit heeft geleid tot een overzicht van het gemeentelijke aanbod aangepast sporten op de website UniekSporten.nl en een netwerk van Buurtsportcoaches aangepast sporten in de regio.

We hadden in 2018 te maken met verschillende onvoorziene zaken:

Vervroegde aanleg velden

In maart besloten we na technische keuringen om een vijftal kunstgras sportvelden versneld te vervangen. Het betrof vier voetbalvelden in 2018 en (om aanbestedingsvoordeel te halen) een hockeyveld in 2021. We raadpleegden de raad hierover via een wensen- en bedenkingenbrief. Na het definitieve besluit zijn de vier voetbalvelden (HDS, 2x FC Driebergen en DVSA) gerenoveerd en ingestrooid met TPE-korrel (zie verder hieronder). Dit is ruim binnen het beschikbare krediet uitgevoerd.

Discussie rondom veiligheid gebruik rubberen korrels als instrooimateriaal kunstgrasvelden

In 2018 ontstond landelijk onrust over mogelijke milieu- en gezondheidsschade bij het spelen op kunstgasvoetbalvelden die zijn ingestrooid met rubberen korrels, de SBR-korrels. We hebben hier in nauw overleg met de verenigingen over

gecommuniceerd. Onderzoek wees uit dat er geen risico's zijn voor gezondheid en dat de milieuschade binnen acceptabele limieten blijft. Om risico's zoveel mogelijk te voorkomen, heeft de raad besloten om over te gaan van de SBR-korrel naar de (duurdere) TPE-korrel.

Nieuwe exploitant sporthal Steinheim Doorn

Per 26 maart 2018 heeft Laco de exploitatie van sporthal Steinheim overgenomen van Stichting Meewerken op de Heuvelrug. Nadat bleek dat Stichting Meewerken op de Heuvelrug de exploitatie niet naar de wens van de gemeente kon uitvoeren, hebben wij Laco op basis van de wachtkamerclausule in de aanbesteding gevraagd om de exploitatie over te nemen. De jaarlijkse exploitatiebijdrage voor Steinheim ligt hierdoor hoger.

Opheffen stichting zwem- en sportaccommodaties Doorn en overname golfterrein

Kortheidshalve wordt hiervoor verwezen naar de tekst hierover in de paragraaf verbonden partijen.

B. Doelenboom

Speerpunten		Acties		
Wat wilden we bereiken?		Wat zouden we daarvoor doen?		Wat hebben we daarvoor gedaan?
1.	Inwoners bewegen meer.	1.1	Het bieden van een gevarieerd en toegankelijk sportaanbod.	Onderhoud sportaccomodaties, renovatie van 4 kunstgrasvoetbalvelden en renovatie van de ijsbaan in Doorn. Inzet combinatiefunctionarissen om sportverenigingen te ondersteunen en de verbinding te leggen tussen onderwijs & sport en zorg & sport.
		1.2	Het inzetten van combinatiefunctionarissen sport.	De rijksbijdrage aangevraagd en ingezet voor combinatiefuncties. Tevens een aanvullende subsidie aangevraagd en gehonoreerd gekregen voor 2 extra fte sport. Door middel van een uitvoeringsplan: ondersteuning aan sportverenigingen en verbindingen met onderwijs & sport en zorg & sport gerealiseerd.
2.	Cultuur zorgt voor sociale samenhang, verbinding en participatie in dorpen en gemeente breed.	2.1	In 2018 is de lokale culturele structuur versterkt.	Naast 7 jaarlijkse subsidies aan culturele instellingen gaven we 15 subsidies aan culturele instellingen voor versterking van de lokale structuur. Daarnaast zetten we de cultuurcoach via de bibliotheek in om het culturele veld te versterken.
		2.2	In 2018 hebben meer inwoners hun culturele talenten ontplooid.	Hiervoor gaven we 10 subsidies
		2.3	In 2018 is de as cultuur, erfgoed en natuur/landschap versterkt.	Hiervoor gaven we 10 subsidies
		2.4	Het in stand houden van een laagdrempelige bibliotheekvoorziening.	We sloten een uitvoeringsovereenkomst met Bibliotheek ZOUT en subsidieerden de kosten van producten die bijdragen aan gemeentelijke beleidsdoelen op het gebied van participatie, ontmoeting, welzijn, en cultuur.

C. Relatie programma met verbonden partijen

We hebben een garantie afgegeven voor de Stichting zwem en sportaccommodaties Doorn.

D. Wat heeft het gekost?

Omschrijving lasten/baten	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Afwijkingen	V/N
Lasten						
Sportbeleid	185	110	149	184	(35)	N
Combinatiefuncties	195	212	239	218	21	V
Zwembaden	1.229	678	678	679	(1)	N
Binnensport	586	706	845	856	(11)	N
Buitensport	1.466	1.435	1.584	3.005	(1.421)	N
Kunst en cultuur	300	257	271	237	34	V
De Binder (2018)	0	125	125	128	(3)	N
Openbare bibliotheek	903	981	981	981	0	V
Totaal lasten	4.864	4.504	4.872	6.288	(1.416)	N
Baten						
Sportbeleid	0	1	0	0	0	V
Zwembaden	43	44	44	43	(1)	N
Binnensport	167	206	206	199	(7)	N
Buitensport	345	350	348	338	(10)	N
Kunst en cultuur	7	5	5	6	1	V
De Binder (2018)	0	64	64	64	0	V
Openbare bibliotheek	0	51	51	51	0	V
Totaal baten	562	721	718	701	(17)	N
Resultaat	(4.302)	(3.783)	(4.154)	(5.587)	(1.433)	N

(bedragen x € 1.000)

Sportbeleid lasten 35.000 N (Incidenteel)

Voor het opstellen van de sportnota en vanwege ziekte zijn extra kosten voor inhuur gemaakt. Incidenteel nadeel € 27.000. Overige kleine afwijkingen binnen deze kostenplaats € 7.000.

Buitensport lasten 1.421.000 N (Incidenteel)

De grond onder het golfterrein waarderen wij, op grond van de BBV voorschriften, af tot de actuele waarde. Dat geeft een incidenteel nadeel van € 1.510.000. De afwikkeling van de rekening courantverhouding, als gevolg van de opheffing van de Stichting Zwem en Sportaccommodaties, leidt tot een voordeel van € 133.000. Hiervan is € 56.000 structureel en € 77.000 incidenteel. Op 8 maart 2018 heeft de raad het stuk 'overname activiteiten en activa / passiva Stichting Zwem en Sportaccommodaties' besproken en vastgesteld. De overname van de grond is in december gerealiseerd.

Kunst en cultuur lasten 34.000 V (Incidenteel)

Diverse kleinere afwijkingen beneden € 25.000 leiden tot een voordeel van € 34.000.

PROGRAMMA

10

Verkeer en Vervoer

Veilige, bereikbare en
leefbare leefomgeving

10

Verkeer en Vervoer

A. Ontwikkelingen 2018

Projecten uit het uitvoeringsprogramma GVVP (1.2)

In 2017 hebben wij het uitvoeringsprogramma van het Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) geactualiseerd. Voor de realisatie van dit plan hebben wij op verzoek van de raad extra capaciteit aangetrokken. Hoewel de volledige breedte van het vakgebied aan de orde komt, hebben wij het accent gelegd bij de fietser. Inmiddels is een aantal projecten in 2018 gerealiseerd, is de voorbereiding ervan in volle gang en is gestart met de voorbereiding van een aantal projecten. De actualisatie van het beleid rondom het parkeren in de blauwe zones hebben wij afgerond evenals de doorontwikkeling van de OV Knooppunten in Maarn en Doorn. Daarnaast hebben wij in het najaar een uitgebreid onderzoek naar de verkeersstromen binnen onze gemeentegrenzen uit laten voeren. Onze bijzondere aandacht ging ook uit naar verbetering van de belangrijke wegen waaronder de Amersfoortseweg, Koenesstraat en Arnhemse Bovenweg. Wij zijn daarbij blijven streven naar het zo veel mogelijk “werk met werk” maken.

Rotonde Donderberg

Het ontwerp zoals dit door de provincie eerder was ontwikkeld, gaf aanleiding voor de provincie om in nauwe samenwerking met de gemeente een volledig nieuwe afweging in de mogelijke oplossingsrichtingen te maken. Het onderzoek hieromtrent loopt.

Spoortunnel Maarsbergen (1.2)

Dit project, waarover de regie door de provincie wordt gevoerd, heeft primair het verhogen van de spoorveiligheid tot doel. Maar ook is het van belang om een verkeerssysteem te realiseren dat de toekomstige groei van verkeer kan opvangen. In het participatieve traject met inwoners van Maarsbergen is expliciete nadruk gelegd op de leefbaarheid van het dorp. In 2018 is op basis van aanvullend onderzoek de voorkeursvariant definitief bepaald voor de realisatie van de spoortunnel in Maarsbergen.

Ontsluiting gebiedsontwikkeling Maarsbergen-Oost

De ontwikkeling van het gebied Maarsbergen-Oost is verder voorbereid in 2018. Daarbinnen is ook een nieuwe vormgeving van de ontsluiting van de Griftdijk met de N226 in samenwerking met de provincie uitgewerkt.

Fietsparkeren en toegankelijkheid voetpaden

Binnen de context van het opwaarderen van de OV Knooppunten in Maarn en Doorn is de fietsparkeercapaciteit ter plaatse uitgebreid. Daarnaast is in samenwerking met diverse maatschappelijke actoren een begin gemaakt met het opwaarderen van de toegankelijkheid van voetpaden.

Doorgaand verkeer

Op basis van maatschappelijke discussies rondom het thema doorgaand verkeer, en ook de ambities die wij samen met u hebben in ons raadsbrede programma, hebben wij de verkeersstromen die binnen de gemeente lopen middels een kenteken onderzoek in kaart gebracht. De hoeveelheid informatie die dit onderzoek in zich heeft, is inmens groot en zullen wij binnen diverse contexten tot grote vruchtbaarheid laten brengen.

Stationsgebied Driebergen-Zeist (1.2)

Wij hebben ook in 2018 actief geparticipeerd in de ontwikkeling van het stationsgebied in Driebergen. Dit project is een samenwerking tussen de Provincie Utrecht, ProRail, NS en de gemeenten Utrechtse Heuvelrug en Zeist. Met de realisatie wordt de

capaciteit op het spoor vergroot in combinatie met een goede doorstroming voor fiets, bus en auto. Er is bovendien veel aandacht voor de bereikbaarheid per fiets en auto. Het gebied krijgt een uitstraling die uitstekend past bij onze groene en duurzame identiteit. In 2017 kwamen onder meer de parkeergarage, het busstation en het tijdelijke station gereed. In 2018 is het westelijk deel van de onderdoorgang in gebruik genomen.

Verkeerseducatie

Verkeerseducatie heeft onze blijvende aandacht: senioren uit de gemeente konden opnieuw deelnemen aan fietsvaardigheidstrainingen en rijvaardigheidstrainingen met de auto. De jonge verkeersdeelnemers vergeten wij uiteraard niet: onder anderen jongeren in het verkeer, streetwise en verkeersexamens. Daarnaast worden weggebruikers op diverse locaties geïnformeerd over hun gedrag door middel van snelheidsdisplays.

Duurzaamheid

Op het gebied van duurzaamheid hebben wij ons gericht op de realisatie van 20 laadpalen en een aantal slimme bandenpomp-installaties. Daarnaast

hebben wij met het oog op de (nabije) toekomst een onderzoek laten verrichten naar nieuwe locaties voor laadpalen.

Schoolomgevingen (1.3)

In 2018 heeft de focus met name gelegen op de schoolomgeving van de Kameleon in Doorn. Naast een participatief traject met onder andere inwoners en school zijn binnen het project van de Amersfoortseweg voorzieningen gepland. Besluitvorming hieromtrent zal in 2019 plaatsvinden.

B. Beleidskaders

Gemeentelijk

- Structuurvisie Groen dus vitaal
- Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP)
- Wegenbeheerplan
- Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)
- Milieubeleidsplan

B. Doelenboom

Speerpunten		Acties		
Wat wilden we bereiken?		Wat zouden we daarvoor doen?		Wat hebben we daarvoor gedaan?
1.	Bewoners en bezoekers ervaren een veilige leefomgeving.	1.1	Het organiseren van verkeerseducatie.	Diverse projecten uitgevoerd tbv. doelgroepen senioren, kleuters, basisscholen, VO en jonge bestuurders.
		1.2	Het Duurzaam Veilig inrichten van de leefomgeving conform GVVP.	Inrichtingsplannen voorbereid voor Amersfoortseweg en Koenestraat.
		1.3	In samenwerking met basisschool en omgeving de verkeerssituatie rondom de school verbeteren.	Planuitwerking met betrekking tot de Kameleon te Doorn.
		1.4	Het verminderen van het aantal verkeers- en verwijsborden.	Bebording wordt kritisch bekeken tijdens reconstructies en (maatschappelijke) aanvragen.
2.	We zijn een bereikbare en leefbare gemeente voor bewoners en bezoekers.	2.1	Het stimuleren van duurzame mobiliteit.	Realisatie van laadpalen, wachtvoorzieningen en fietsparkeervoorzieningen nabij OV halten.
		2.2	Het houden van een onderzoek naar een betere doorstroming voor lijnbus.	Uitwerking van onderzoek met betrekking tot rotonde Donderberg.
		2.3	Het stimuleren van het fietsgebruik.	Planvoorbereidingen voor fietsroute Traaij en Veenseweg, doorfietsroute langs N225.
		2.4	Het stimuleren van alternatieve vervoerswijzen.	Faciliterende projecten: laadvoorzieningen tbv. fiets, fysieke projecten ter stimulering van fiets- en OV gebruik, voorbereidingen van projecten die de frequentie van treinverkeer mogelijk maken.

C. Relatie programma met verbonden partijen

Geen

D. Wat heeft het gekost?

Omschrijving lasten/baten	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Afwijkingen	V/N
Lasten						
Verkeersregelingen	675	607	744	694	50	V
Openbaar Vervoer	442	408	408	343	65	V
Totaal lasten	1.117	1.015	1.152	1.037	115	V
Baten						
Verkeersregelingen	0	1	1	0	(1)	N
Parkeervergunningen	14	17	17	17	0	V
Openbaar Vervoer	815	0	0	67	67	V
Totaal baten	829	18	18	84	66	V

Verkeersregelingen lasten 50.000 V (Incidenteel)

Deze overschrijding bestaat uit enkele kleinere onderschrijdingen. Er is minder aan het GVVP uitgegeven dan begroot (€ 16.000), er hoefde minder onderhoud te worden uitgevoerd aan diverse verkeersregelingen (€ 16.000) en er is meer schade verhaald dan begroot (€ 8.000).

Openbaar vervoer lasten 65.000 V

Dit voordeel is ontstaan doordat we geen externe toezichthouder hebben ingehuurd. Dit is in 2018 door medewerkers gerealiseerd. Daarnaast hadden we lagere advieskosten en waren de personeelskosten van de projectcoördinatoren iets lager dan begroot.

Openbaar vervoer baten 67.000 V

Onze gemeente heeft de eindafrekening ontvangen uit het BOR fonds (= Bereikbaarheids Offensief Randstad) van de (inmiddels opgeheven) Bestuursregio Utrecht.

PROGRAMMA

11

Openbare Ruimte en Milieu

- Wegen, straten en pleinen
- Openbare verlichting
- Openbaar groen
- Begraafplaatsen
- Huishoudelijk afval
en milieu

Goede, gezonde en
duurzame leefomgeving

11

Openbare Ruimte en Milieu

A. Ontwikkelingen 2018

Wegen (1.1)

Wij zijn meer gebieds gericht gaan werken. Wij hebben keuzes gemaakt in onderhoud. Wij hebben ons bezig gehouden met verbetering van onze eigen service teams, hier gaan we in 2019 verder mee.

Glasvezel in het buitengebied

In 2018 heeft aannemer NKM glasvezel in het buitengebied aangelegd in opdracht van netwerkbeheerder Glasvezel Buitenaf. Dit betrof de projectgebieden Gelderse Vallei Midden en Kromme Rijnstreek, welke het gehele buitengebied van onze gemeente bestrijken. De rol van de gemeente binnen deze projecten is het faciliteren door middel van het afgeven van instemmingsbesluiten, het naleven van het afgesloten convenant en het toezicht houden op de werkzaamheden van NKM. Voor het toezicht op de werkzaamheden is vanuit thema Buitenruimte gebruik gemaakt van een externe toezichthouder. De werkzaamheden voor zowel Gelderse Vallei Midden als Kromme Rijnstreek lopen door in 2019.

Stationsgebied Driebergen-Zeist (1.1)

Wij participeren actief in de ontwikkeling van het stationsgebied in Driebergen. In dit project werken wij samen met de gemeente Zeist, Provincie Utrecht,

ProRail en NS. Met de realisatie wordt de capaciteit op het spoor vergroot in combinatie met een goede doorstroming voor fiets, bus en de auto.

In 2018 zijn opnieuw belangrijke mijlpalen bereikt. Eind augustus is het zuidelijk spoordek ingeschoven en is de eerste onderdoorgang voor gemotoriseerd verkeer opengesteld. Volgens planning wordt het project in 2020 opgeleverd.

Openbare verlichting (1.3)

We staan voor het in stand houden van de huidige verlichting en we zijn gestart met het aanbesteden van beheer en onderhoud naar een externe partij zoals in het raadsprogramma van 2016 is vastgesteld.

Openbaar groen (1.2)

De kwaliteitsverhoging van het onderhoud van het openbaar groen in samenwerking met de BIGA is geëvalueerd in 2018. Voor 2019 zijn hiervoor geen financiële middelen beschikbaar waardoor de pilot niet wordt voortgezet.

Groenbeheerplan- Groenstructuurplan (1.2)

- Het groenbeheerplan is in 2018 nog niet definitief opgesteld. Wel is de Ontwikkelagenda Buitenruimte gemaakt. Vanuit dit document worden alle beheerplannen voor de buitenruimte opnieuw geagendeerd om in 2019 te worden uitgewerkt.

Het GSP maakt hier onderdeel van uit.

- Het beheerbeleid voor ecologisch bermbeheer is opgesteld en vertaald naar een onderhoudscontract wat vanaf 2019 in uitvoering gaat.
- Het certificeren van onze gemeente t.a.v. duurzaam terreinbeheer is nog niet gerealiseerd.
- Met name de bestrijding van Japanse Duizendknoop is en wordt structureel aangepakt inclusief de nodige communicatie naar bewoners.

Gemeentelijke bomen (1.2)

Eind 2018 is gestart met het Bomenplan wat inzicht geeft in het hoe en waarom voor het beheer en vervanging van boomstructuren en de kosten die hiermee zijn gemoeid. In het najaar 2019 wordt dit plan vastgesteld

Bossen, bosstroken en natuurterreinen (1.2)

In 2018 is het bosonderhoud fase 3 (Driebergse bos) en het dunnen van de bosstroken in Driebergen afgerond.

Begraafplaatsen (1.4)

Als uitwerking van de toekomstvisie begraafplaatsen is de Beheerverordening herzien m.b.t. onderhouds – en begraafstarieven. Er loopt nog een onderzoek naar de mogelijkheid om de aula's in Driebergen en Maarn te privatiseren. In 2019 vindt hierover besluitvorming plaats.

Water en riolering (2.2)

Voor water en rioleringen is een aantal concrete projecten gerealiseerd. Zie daarvoor hieronder de speerpunten. Er is sinds 2017 een nieuw uitvoeringsprogramma GRP waarbij er nu sprake is van Risico gestuurd rioolbeheer. De kern is dat alleen rioleringen worden vervangen als ze aan het einde van de levensduur zijn. En daarnaast wordt bij het vervangen en opknappen ook gekeken naar de vraag of de betreffende weg veel wordt gebruikt. Dit houdt in dat er steeds meer reparatie in plaats van vervanging plaatsvindt. Er is daarnaast de noodzaak om projecten uit het GRP in beheerplannen te integreren om werk met werk te maken. Er kleven wel (bewust genomen) risico's aan deze wijze van rioolbeheer.

Van afval naar grondstof (2.1)

De tussenevaluatie van ons afvalbeleid en het bijbehorende geactualiseerde uitvoeringsprogramma zijn begin 2018 vastgesteld, waarna de uitwerking van de verschillende onderdelen ter hand is genomen. De nadruk lag dit jaar op het afval dat niet via kliko's wordt aangeboden zoals grofvuil, textiel, herbruikbare spullen, e.d.

Allereerst hebben wij uitgebreid marktonderzoek gedaan naar betere manieren om grofvuil in te zamelen, met als resultaat een concreet plan dat

klaar ligt om uitgevoerd te worden. Tegelijkertijd hebben we onze samenwerking met de Kringloop kritisch tegen het licht gehouden, en een nieuwe meerjarige overeenkomst gesloten voor het inzamelen van herbruikbare goederen. Na de zomer is het onderzoek naar optimalisatiemogelijkheden voor onze milieustraten afgerond. De resultaten zijn besproken met onze collega's van Rhenen (die de milieustraat Remmerden beheren), en bieden volop handvatten om verbeteringen door te voeren.

Het bovenstaande betreft vooral voorbereidende werkzaamheden waar inwoners (nog) niet veel van gemerkt hebben. Maar er zijn in het afgelopen jaar ook maatregelen feitelijk doorgevoerd. Biga Groep is gestart met het aan huis inzamelen van textiel. Zo wordt ervaring opgedaan waardoor beoordeeld kan worden of Biga Groep op termijn de hele textielinzameling op zich kan gaan nemen. Inwoners in het buitengebied hebben een papierkliko gekregen zodat ook zij hun papier makkelijk kunnen scheiden. En de eerste fase van de opknabbeurt van de afvalaanbiedplaatsen¹ is gerealiseerd en de afvalcommunicatie is geïntensiveerd. Ook op het gebied van zwerfafval is er veel werk verzet, vooral door inwoners zelf: het aantal mensen dat op regelmatige basis zwerfafval ruimt neemt sterk toe. Wij hebben verder gewerkt aan

¹ Afvalaanbiedplaats is de plek waar verzamecontainers voor glas, PMD, papier en/of textiel staan.

de randvoorwaarden: het faciliteren, coördineren, communicatie en het verbeteren van de zwerfafval-site. Ook hebben wij basisscholen actief benaderd waarbij de respons boven verwachting is.

Programma Heuvelrug Duurzaam en Klimaat-neutraal (3.1, 3.2 en 3.3 / 4.1, 4.2 en 4.3 / 5.1, 5.2, 5.3 en 5.4))

Duurzaamheid en klimaat waren in 2018 belangrijke thema's, zowel op nationaal, regionaal als lokaal niveau. Het Klimaatakkoord, waar op nationaal niveau aan gewerkt wordt, vraagt inspanningen op regionaal niveau. In 2018 zijn wij in U10-verband begonnen aan het formuleren van de Regionale Energie Strategie. Op lokaal niveau hebben we gewerkt aan de uitvoering van ons programma Heuvelrug Duurzaam en Klimaatneutraal. In het raadsprogramma 2018-2022 is duurzaamheid genoemd als één van de focuspunten voor deze raadsperiode. Ook merken we steeds meer betrokkenheid in de samenleving op de thema's duurzaamheid en klimaat. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de goede opkomsten op bijeenkomsten met een duurzaamheidsthema, maar ook uit vragen die we steeds vaker krijgen van bijvoorbeeld inwoners over duurzaamheidsvraagstukken.

Ons programma

Het programma Heuvelrug Duurzaam en Klimaatneutraal heeft vijf speerpunten:

1. *Een klimaatneutrale gemeente* in 2035 (4.1, 4.2 en 4.3), waarbij het draait om energiebesparing en opwekking van duurzame energie. Voor dit speerpunt hebben we in 2017 de 'Routekaart Klimaatneutraal grondgebied 2035' opgesteld.
2. *Een duurzame en gezonde leefomgevingskwaliteit* (3.1, 3.2 en 3.3), met onderwerpen als water-huishouding, bodem- en luchtkwaliteit, externe veiligheid en asbest.
3. *Duurzame mobiliteit*, waarin we vervoers-bewegingen proberen te verminderen, te veranderen en te verduurzamen. Hierbij werken we samen met onze collega's van het Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan (GVVP).
4. *Duurzame economie*, waarbij de lokale ondernemers faciliteren bij het verduurzamen van hun bedrijfsvoering. Op dit speerpunt werken we samen met onze collega's van het economie-programma.
5. *Een duurzame, klimaatneutrale gemeentelijke organisatie* (5.1, 5.2, 5.3 en 5.4), waarbij we zelf als organisatie het goede voorbeeld willen geven en onze organisatie (bijvoorbeeld huisvesting,

wagenpark en inkoop) steeds verder willen verduurzamen.

Binnen het programma werken we als verbinder en versterker van initiatieven uit de samenleving. De gemeente functioneert in projecten als netwerkpartner met een faciliterende en regiserende rol, maar voert waar nodig ook zelf uit. In 2018 hebben we verder gewerkt aan lopende projecten en hebben we nieuwe projecten opgestart. Aansprekende projecten in 2018 op de vijf speerpunten waren:

Klimaatneutrale gemeente:

- Ter beschikking stellen van het dak van sport- en cultuurcentrum De Binder aan Heuvelrug Energie voor zonnepanelen (via een zogenaamde postcoderoosregeling). Het gaat hier om een project, waarbij omwonenden kunnen investeren en profiteren van de opgewekte elektriciteit.
- New Grid on the Block: een onderzoek (ism met andere Krommerijgemeenten, provincie en Stedin) naar de (infrastructurele) randvoorwaarden voor de energietransitie en grootschalige energie-opwekking, met name in het buitengebied

Duurzame en gezonde leefomgevingskwaliteit:

- Inventarisatie van het aantal asbestverdachte daken: ongeveer 1.900. Voor 2025 moeten deze daken allemaal gesaneerd zijn.
- Uitvoeren van de klimaatstresstest, in regionaal verband

Duurzame mobiliteit:

- Plankaart met meest geschikte locaties in de openbare ruimte voor laadvoorzieningen voor elektrische auto's. In totaal zijn er 88 locaties gekozen op basis van de verwachte vraag naar elektrisch laden.
- Bijplaatsen van 16 nieuwe laadpalen, waarmee het totaal nu staat op 27.

Duurzame economie

- In 2018 tekenden we de Green Deal Duurzame Zorg. Samen met de provincie en andere gemeenten helpen we grotere zorginstellingen om duurzaamheidsmaatregelen in te voeren.
- In oktober organiseerden we in samenwerking met collega's van het economie-programma een duurzaamheidsexcursie voor ondernemers naar Wageningen.

Duurzame, klimaatneutrale gemeentelijke organisatie:

- Realisatie van drie zonnestroomsystemen (in totaal 533 panelen) op drie gemeentelijke daken (Cultuurhuis Pleiade, Gemeentekantoor en Werf). Voor deze systemen hebben we een rijkssubsidie aangevraagd en ontvangen en hebben we zelf geïnvesteerd. De opgewekte elektriciteit verbruiken we zelf in onze gebouwen.
- Onderzoek naar het energieneutraal maken van ons vastgoed

Naast het draaien van het programma 'Heuvelrug Duurzaam en Klimaatneutraal' zijn er in 2018 extra opgaven voor de komende jaren op ons afgekomen: de Regionale Energie Strategie (RES) en de transitie naar aardgasvrij. Beiden zijn opgaven met grote impact, zowel op onze organisatie als op de samenleving.

Een ander thema dat vanaf 2018 steeds nadrukkelijker aandacht vraagt, is klimaatadaptatie. Hoe kunnen we ons aanpassen aan (te verwachten) effecten van klimaat(verandering)? Op deze drie thema's (RES, transitie naar aardgasvrij en klimaatadaptatie) gaan we hieronder wat dieper in.

Regionale Energie Strategie (RES)

In het regeerakkoord en in het interbestuurlijk programma is opgenomen dat het Rijk, gemeenten en andere overheden samen grote niet vrijblijvende stappen maken op het gebied van klimaat. Gemeenten maken samen met Provincie en Waterschappen een Regionale Energie Strategie (RES) voor de opwek van duurzame energie en de bijbehorende infrastructuur. Afspraken hierover werden verder uitgewerkt in het kader van het Nationaal Klimaatakkoord. Dit resulteerde in een ontwerp Klimaatakkoord in december. Daarin staat dat de RES-regio's samen 35 TWh duurzame elektriciteit op land gaan realiseren in de periode t/m 2030 door middel van grootschalige productie (> 15kW). Hiervoor dient uiterlijk op 1 januari 2025 alle vergunningen verleend te zijn. Indien uit doorrekening van het klimaatakkoord door PBL blijkt dat 35 TWh niet afdoende is, kan deze opgave nog stijgen. In onze regionale samenwerking op duurzaamheid en op wonen met 16 gemeenten, zijn we vooruitlopend op het Klimaatakkoord begin 2018 gestart met de voorbereidingen voor een RES. Die samenwerking is inmiddels uitgebreid met de Provincie en 4 Waterschappen. In het voorjaar zijn we gestart met een verkenning van mogelijkheden voor samenwerking en een inventarisatie van het

klimaatbeleid en -onderzoeken van de betrokken gemeenten. Dit werd gevolgd door een verkenning van het energiegebruik en potenties voor duurzame energie in de regio. Hiermee is een start gemaakt in de gezamenlijke kennisontwikkeling die nodig is voor het gesprek om te komen tot uitspraken hoeveel wij als regio bij willen dragen aan de nationale opgave voor duurzame elektriciteit en tot een gezamenlijke Regionale Energiestrategie.

Aardgasvrij

Nederland heeft de ambitie om in 2050 van het aardgas af te zijn. Per 1 juli 2018 is in dit kader al de aansluitplicht op gas vervallen: nieuwbouw wordt in principe niet meer aangesloten op het gasnet. Verzoeken die wij na 1 juli 2018 hebben ontvangen om toch nog op het gasnet aangesloten te mogen worden, hebben we afgewezen.

In de transitie naar aardgasvrij krijgen gemeenten de regierol. Dit vraagt naast zeer grote extra (proces) inspanningen, ook grote investeringen van alle betrokken partijen. Een belangrijke eerste stap in dit proces is het opstellen van een 'transitievisie warmte'. De transitievisie warmte heeft tot doel te komen tot een aanpak voor een aardgasvrije gemeente,

concreet voor de korte en middellange termijn en richtinggevend op de lange termijn. Welke wijk wordt wanneer aardgasvrij en wat zijn de alternatieven?

Uiterlijk in 2021 moet de gemeenteraad de transitievisie warmte vaststellen.

We merken dat het onderwerp leeft onder inwoners. In 2018 zijn we al regelmatig benaderd door bewoners met vragen, maar ook met (buurt) initiatieven. Die initiatieven faciliteren we daar waar mogelijk.

Klimaatadaptatie

Conform het Nationaal Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie voerden we in 2018 in het regionale samenwerkingsverband Winnet/Coalitie Ruimtelijke Adaptatie de klimaatstresstest uit. Hieruit kwam weer duidelijk naar voren dat juist onze gemeente op de Heuvelrug de grootste wateropgave heeft. We moeten hier immers niet alleen het regenwater verwerken dat in de dorpen valt, maar ook het regenwater dat van de heuvel onze dorpen instroomt. Dit betekent onder andere dat rioolvervangingen (waarbij oude gemengde riolering wordt vervangen door een afvalwaterriool en een regenwaterinfiltratieriool) grote prioriteit verdienen.

B. Doelenboom

Speerpunten		Acties		
Wat wilden we bereiken?		Wat zouden we daarvoor doen?		Wat hebben we daarvoor gedaan?
1.	Het realiseren van een goede, gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.	1.1	Het aanleggen en onderhouden van wegen, straten en pleinen (inclusief gladheidbestrijding en ondergrondse infrastructuur).	In 2018 zijn de volgende acties uitgevoerd: Gedeeltelijk nieuwe deklaag op: 2 wegen Vak reparaties op 2 wegen Volledige slijtlagen op 7 wegen Gedeeltelijke slijtlagen op 6 wegen Vervanging asfalt naar klinkers van de volledige Boslaan te Doorn. Realisatie rollatorpad Accacialaan Half verharding grootschalig onderhoud 2 wegen.
		1.2	Het aanleggen en onderhouden van openbaar groen (inclusief bossen en natuurterreinen).	In 2018 is regulier onderhoud uitgevoerd conform de opdrachten/bestekken binnen plantsoenen, bossen, natuurterreinen etc.
		1.3	Het aanleggen en onderhouden van openbare verlichting.	Standaard onderhoud gepleegd. Beperkte lampvervanging in verband met ontwikkelingen op het gebied van toekomstige vervangingen
		1.4	Het in stand houden van begraafplaatsen.	Regulier onderhoud is uitgevoerd conform de opdrachten/bestekken.

Speerpunten		Acties		
Wat wilden we bereiken?		Wat zouden we daarvoor doen?		Wat hebben we daarvoor gedaan?
2.	Het realiseren van een schone leefomgeving.	2.1	Het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval.	We hebben het afval van huishoudens ingezameld en verwerkt.
		2.2	Het aanleggen en onderhouden van het stelsel voor de afvoer van regenwater en afvalwater (inclusief watergangen).	<p>Voor waterbeheer zijn baggerwerkzaamheden uitgevoerd bij Noorderplantsoen en Heidetuin, conform baggerplan. Voor rioleringen is werk uitgevoerd bij het Engelse werk. Dit bevindt zich nu in de onderhoudsfase. Dennenhorst e.o. opgestart en bevindt zich in de definistiefase.</p> <p>Er zijn watertappunten op openbaar terrein.</p> <p>7 Locaties die in gebruik zijn:</p> <p>Maarn: 5 mei plein, richting tunnel.</p> <p>Doorn: Kerkplein, bij restaurant en de kerk.</p> <p>Driebergen: tegenover Hoofdstraat 144, bij monument.</p> <p>Leersum: kruising Broekhuizerlaan-Middelweg, achter het hek.</p> <p>Amerongen: tegenover Hof 7,</p> <p>Amerongen: Burgemeester W. Martenslaan 29, naast het sportveldje.</p> <p>Overberg bergweg thv. Spoorovergang.</p> <p>In Amerongen is bij 4 deelprojecten sprake van terugdringen van wateroverlast</p>
3.	Instandhouden en verbeteren van de milieukwaliteit van de leefomgeving.	3.1	Toetsen en verlenen van WABO-vergunningen en toezicht houden en handhaven in het kader van WABO en Activiteitenbesluit.	In 2018 zijn er 47 WABO-vergunningen verleend. In het kader van WABO en activiteitenbesluit is toezicht gehouden en gehandhaafd, overeenkomstig onze wettelijke taken.
		3.2	Implementatie, verbetering en uitvoering ROM advisering en duurzame gebiedsontwikkeling bij kansrijke projecten	Op plannen en projecten is geadviseerd met betrekking tot de verschillende milieuthema's. Het aantal uitgebrachte ROM-adviezen was 60.

Speerpunten		Acties		
Wat wilden we bereiken?		Wat zouden we daarvoor doen?		Wat hebben we daarvoor gedaan?
		3.3	Het verzorgen van natuur en milieueducatie (voorlichting, communicatie en educatie).	<p>15 scholen (104 groepen met totaal bijna 3300 leerlingen) hebben gebruik gemaakt van het NME-aanbod, zoals het lenen van leskisten of een buitenles op de Boswerf. 11 groepen brachten een bezoek aan een agrisch bedrijf ikv het project 'Boerderij in de Kijker'.</p> <p>6 scholen gingen actief aan de slag met het project 'Natuurwijs', dat inmiddels al enkele jaren loopt. Het project 'Natuurwijs' heeft tot doel kinderen in contact te brengen met de natuur.</p> <p>In het voorjaar waren er workshops 'peuters naar buiten' voor gastouders.</p> <p>In de zomer hebben alle basisscholen in onze gemeente de '52 keer naar buiten kalender' ontvangen, met tips voor buitenactiviteiten.</p>
4.	Het realiseren van een klimaat neutrale gemeente.	4.1	Toetsen en handhaven duurzaam en energiezuinig bouwen en energiemaatregelen bedrijven.	<p>Initiatiefnemers van bouwplannen kregen een gratis en vrijblijvend adviesgesprek aangeboden door een energie-expert. Daarvan is vijf keer gebruik gemaakt.</p> <p>Met energiebesparing bij bedrijven richtten we ons op enerzijds een branchegerichte aanpak (dit jaar met name de zorgsector, waarbij Utrechtse Heuvelrug één van de trekkers was) en anderzijds door tijdens toezichtbezoeken samen te kijken naaar naar de verplichtingen en mogelijkheden om energie te besparen in het kader van de Wet Milieubeheer.</p> <p>Verder voerden we controle uit bij de grotere organisaties die een onderzoekplicht hebben naar mogelijkheden van energiebesparing in het kader van de EED (Europese energy-efficiency directive) verplichting.</p>
		4.2	Het faciliteren/stimuleren van activiteiten die bijdragen aan een hogere duurzaamheid en minder energieverbruik.	<p>Bij initiatieven uit de samenleving namen we daar waar mogelijk en wenselijk een faciliterende rol en werkten we samen met lokale (duurzaamheids)organisaties als Heuvelrug Energie en GoedVolk.</p> <p>Verder organiseerden we in 2018 een succesvolle gezamenlijke inkoopactie isolatie voor onze inwoners .</p>

Speerpunten		Acties		
Wat wilden we bereiken?		Wat zouden we daarvoor doen?		Wat hebben we daarvoor gedaan?
		4.3	Klimaaeducatie (voorlichting, communicatie en educatie).	Voor basisscholen waren twee leskisten beschikbaar: 'energiek' en 'de energieke klas'. De voorbereidingen voor het project 'Heuvelrug scholen gaan voor klimaat' zijn gestart. Basisschool De Kring is de eerste basisschool, die hier in januari 2019 mee aan de slag gaat. Bij dit project zijn ook de energie-ambassadeurs ook betrokken.
5.	Het realiseren van een duurzame en klimaat neutrale organisatie	5.1	Verduurzamen van gemeentelijk inkoop- en terreinbeheer.	In het "Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2018 ev" is opgenomen dat "bij de aanbestedingen de principes van de circulaire economie worden afgewogen en toegepast waar mogelijk en functioneel." De openbare verlichting hebben we in dit kader volledig circulair aanbesteed.
		5.2	Verminderen van energieverbruik t.b.v. gemeentelijke gebouwen, gemeentelijke mobiliteit en gemeentelijke zaken.	Voor een tiental panden lieten we duurzaamheidsonderzoeken maken om alle energiemaatregelen met een terugverdientijd van maximaal 10 jaar inzichtelijk te krijgen. In 2018 is de brandweerkazerne Maarn Maarsbergen gerealiseerd. Dit gebouw is het eerste 'gasloze' gebouw van de gemeente. In het gebouw zitten nog tal van andere energiebeperkende maatregelen. Medewerkers kregen de mogelijkheid om flexibeler om te gaan met de NS-businesscard, wat de drempel om het OV te pakken heeft verlaagd. Ook stimuleerden we het fietsgebruik door de kilometervergoeding voor de fiets te verhogen. Voor ons eigen wagenpark plaatsten we twee laadvoorzieningen op de Werf, waarmee onze elektrische busjes geladen kunnen worden. We zijn een onderzoek gestart of biodiesel een duurzaam alternatief is voor grotere en zwaardere voertuigen.

Speerpunten		Acties		
Wat wilden we bereiken?		Wat zouden we daarvoor doen?		Wat hebben we daarvoor gedaan?
		5.3	Duurzame energieopwekking en inkoop klimaatvriendelijke energie.	We hebben op drie gemeentelijke daken (Cultuurhuis Pleiade, Gemeentekantoor en De Werf) in totaal 533 zonnepanelen gelegd. In 2018 sloten we in regioverband met 16 andere gemeenten een nieuwe overeenkomst voor de levering van duurzame energie per 1-januari-2019.
		5.4	Compenseren voor de (resterende) CO ₂ uitstoot door investeringen in gemeentelijk duurzame oplossingen.	Het compensatieproject over 2016 loopt nog (LED-verlichting bij sportaccommodaties), totdat er budgetten zijn voor realisatie van de nieuwe verlichting. Het compensatieproject over 2017 startte in 2018 en richt zich op energiebesparing in kerken.
6.	Voorkomen van uitputting van grondstoffen.	6.1	Het gescheiden inzamelen voor recycling en hergebruik van huishoudelijk afval.	We hebben het gescheiden aanbieden van huishoudelijk afval gefaciliteerd. Het overgrote deel van het afval dat gescheiden is aangeboden is gerecycled of hergebruikt
		6.2	Afvaleducatie (voorlichting, communicatie en educatie).	Afvalcommunicatie is een integraal en doorlopend onderdeel van de afvaltaakuitvoering. Er is speciale aandacht geweest voor zwerfafval bij basisscholen

C • Relatie programma met verbonden partijen

Omgevingsdienst regio Utrecht (ODrU)

De ODrU voert de milieuadvisering op reguliere ruimtelijke projecten (ROM) uit, evenals de bodemtaken en het beheer van de informatie op onder andere bodem, lucht en geluid en heeft daarop een loketfunctie richting onze inwoners. Daarnaast zorgt zij voor aanbod van natuur en milieueducatie voor scholen. Dit draagt bij aan het in stand houden en verbeteren van de milieukwaliteit van de leefomgeving. Daarnaast adviseert de ODrU desgewenst op duurzaam bouwen bij projecten van de gemeente en initiatiefnemers en ondersteunt zij met energie expertise projecten in het kader van het uitvoeringsprogramma milieu. Dit draagt bij aan de doelstellingen van een klimaatneutrale gemeente en een klimaatneutrale organisatie.

Afval Verwijdering Utrecht (AVU)

Namens de gemeenten zorgt de AVU voor de regie van het door de inwoners van de Provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval (dus geen afval van bedrijven). De AVU draagt zorg voor een goede, reguliere en milieuverantwoorde verwerking van door de gemeenten ingezameld huishoudelijk afval, ofwel de regeling van transport, overslag, bewerking en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen.

D. Wat heeft het gekost?

Omschrijving lasten/baten	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Afwijkingen	V/N
Lasten						
Wegeninfrastructuur	3.615	3.785	3.485	3.826	(341)	N
Klokken en uurwerken (2017)	3	5	5	2	3	V
Openbaar Groen	2.406	2.614	2.724	2.843	(119)	N
Afwatering	132	132	136	122	14	V
Riolering	3.621	3.451	3.778	3.977	(199)	N
Reiniging	4.764	4.716	4.731	4.834	(103)	N
Milieubeheer	1.351	1.439	1.569	1.454	115	V
Begraafplaatsen	840	778	806	761	45	V
Totaal lasten	16.732	16.920	17.234	17.819	(585)	N
Baten						
Wegeninfrastructuur	441	663	414	427	13	V
Openbaar Groen	12	86	86	8	(78)	N
Riolering	4.904	4.903	5.230	5.441	211	V
Reiniging	6.311	6.330	6.345	6.503	158	V
Milieubeheer	0	0	0	34	34	V
Begraafplaatsen	922	861	861	906	45	V
Totaal baten	12.590	12.843	12.936	13.319	383	V
Resultaat	(4.142)	(4.077)	(4.298)	(4.500)	(202)	N

(bedragen x € 1.000)

Weginfrastructuur lasten 341.000 N (Incidenteel)

Dit nadeel is vooral het gevolg van de aanleg van niet-kostendekkende kabels en leidingen terwijl die wel kostendekkend waren begroot (€ 145.000), een voorlopige uitspraak arbitragecommissie inzake de Hoofdstraat (€ 110.000), hogere aanbestedingskosten reclame openbare ruimte dan begroot (€ 75.000), meer schade(claims) openbare ruimte (€ 30.000), onderhoud van wegdekken die slechter bleken dan voorzien (€ 30.000), onkruidbestrijding (€ 30.000) en hogere waterschapslasten (€ 25.000). Tegenover deze overschrijdingen staat een voordeel van € 45.000 op het verhalen van schade.

Openbaar groen lasten 119.000 N (Incidenteel)

Door ziekte en vertrek medewerkers is inhuur noodzakelijk geweest (€ 70.000). Tegenover de overschrijding staat (ten dele) een onderschrijding op het concernbudget. Door achterstanden in onderzoeken en gebrek aan inzicht in risico's zijn extra onderzoeken uitgevoerd (€ 45.000).

Riolering lasten 199.000 N (Incidenteel)

Dit nadeel wordt veroorzaakt door: een begrote

onttrekking aan de uitgavenkant ad € 286.000 die niet heeft plaatsgevonden; dat is aan de uitgavenkant een nadeel (zie ook onderstaande verklaring bij de baten). Voordelen op dit product zijn het later van start gaan van de reinigingsronde machinale kolken door de latere bladval (€ 50.000) en de lagere energielasten (€ 35.000). Het restant bestaat uit een aantal kleinere verschillen.

Reiniging lasten 103.000 N (Incidenteel)

Er is meer gebruik gemaakt van de milieustraat. Dit heeft geleid tot meer personele kosten en verwerkingskosten (€ 55.000). De schoonmaakkosten voor ondergrondse containers waren hoger dan begroot (€ 22.000).

Daarnaast waren er op dit product een tegenvaller op de afrekening van diverse afvalstromen 2017 (€ 75.000) en enkele kleinere meevallers.

Milieubeheer lasten 115.000 V (Incidenteel)

Op 12 oktober 2017 stemde de raad in met het amendement om duurzame fietsenstallingen met zonnepanelen te plaatsen in de gemeente en kende

hieraan een bedrag van € 80.000 toe. Vanwege de grote druk in de bouwsector is het nog niet gelukt een aannemer te selecteren die dit project kan uitvoeren; de uitvoering schuift door naar 2019. Daarnaast is de inhuur voor onderzoek en advies later gestart; hierdoor is een voordeel op dit product ontstaan (€ 35.000).

Begraafplaatsen lasten 45.000 V (Incidenteel)

Door uitgifte van graven, vooral natuurgraven, zijn er extra inkomsten gegenereerd aan begrafenisrechten en onderhoud.

Openbaar groen baten 78.000 N (Incidenteel)

De geraamde opbrengsten zijn niet gerealiseerd omdat deze onterecht op dit product in de begroting waren opgenomen (verkoop gronden € 35.000 en leges algemeen € 21.000) en het niet doorbereken van personele lasten aan kredieten (€ 18.000).

Riolering baten 211.000 V (Incidenteel)

Er is € 63.000 meer aan rioolheffing binnengekomen dan begroot. Daarnaast is circa € 150.000 meer onttrokken uit de voorziening.

Reiniging baten 158.000 V (Incidenteel)

Dit voordeel is vooral het gevolg van een grote onttrekking aan de voorziening (€ 189.000).

Daartegenover staan echter lagere opbrengsten afvalstoffenheffing dan begroot (€ 64.000). De hogere onttrekking aan de voorziening wordt veroorzaakt door een hoger bedrag aan kwijtscheldingen (€ 33.000) en het nadelige saldo van baten en lasten op het product baten en reiniging.

Milieubeheer baten 34.000 V (Incidenteel)

Dit voordeel is ontstaan omdat we € 29.000 terug hebben ontvangen van UHDD (Utrechtse Heuvelrug Duurzaam Doen) van de subsidie die ze in 2014 van ons hadden gekregen. Daarnaast is van HDSR (= Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden) een bijdrage van € 5.000 ontvangen voor een watertafel.

Begraafplaatsen baten 45.000 V (Incidenteel)

Dit voordeel is ontstaan door een voordelige aanbesteding op het regulier onderhoud.

PROGRAMMA

12

Middelen en Ondersteuning

- Geldleningen
- Algemene uitkering
- WOZ
- Vastgoed
- Grondzaken

Structureel en reëel evenwicht

12

Middelen en Ondersteuning

A. Ontwikkelingen 2018

Financieel gezonde gemeente (1.1, 1.2, 1.3)

De 2e bestuursrapportage liet zien dat de begroting onder druk staat door met name tegenvallers in het Sociaal domein en de algemene uitkering. Dit maakt, samen met de schuldenpositie, dat er moet worden bezuinigd. In 2018 is daartoe een traject opgestart.

Schuldenpositie (2.1)

In 2018 is een amendement opgenomen om de schuldenlast verder te reduceren dan in de oorspronkelijke begroting was opgenomen (netto-schuld maximaal 129 miljoen euro). In 2018 is derhalve een investeringsstop doorgevoerd. Daarnaast is een bezuinigingstraject opgestart (vervolg in 2019), die ook tot doel heeft om de schulden te reduceren.

Tevens heeft uw Raad besloten over deze bestuursperiode een bezuinigingsopgaaf van 2 miljoen op verkoop van vastgoed te realiseren. Hiervan is € 520.000 (netto verkoopbrengst) in 2018 gerealiseerd.

Lokale Lastendruk (2.1, 2.2)

Geen bijzonderheden ten opzichte van de begroting. Wel is merkbaar dat de verbrandingskosten voor afval, sterk stijgen.

Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) (1.3)

Geen bijzonderheden.

Vaststellen visie op vastgoed /

Afstoten vastgoed (3.1)

De Visie op Vastgoed is in een beeldvormende bijeenkomst (spoor 2) besproken. Op 20 december 2018 is door het College besloten de Visie op Vastgoed terug te laten komen in de besluitvorming zodra het financiële kader duidelijk is. In 2018 is er voor € 1.018.000 (bruto verkoopbrengst) aan vastgoed afgestoten.

Visie Cultuurhuis Pléiade Doorn (3.2)

Samen met betrokken inwoners en participanten is gestart met het ontwikkelen van een nieuwe visie voor het Cultuurhuis Pléiade in Doorn. In december nam uw raad de motie “Verkoop gebouw” aan. Hierna is het traject stopgezet.

B. Doelenboom

Speerpunten		Acties		
Wat wilden we bereiken?		Wat zouden we daarvoor doen?		Wat hebben we daarvoor gedaan?
1.	Wij zijn een financieel gezonde gemeente.	1.1	We stellen jaarlijks een begroting op die structureel en reëel in evenwicht is	Begroting 2019 opgesteld. Voor wat betreft het financieel meerjarenperspectief was deze sluitend. Het begrotingsjaar 2019 was dit niet. Daarnaast waren er een aantal ontwikkelingen, die maakten dat in 2018 een bezuinigingstraject is opgestart.
		1.2	We zorgen voor voldoende weerstandsvermogen in relatie tot de aanwezige niet verzekerde risico's.	Uit de paragraaf bij de programmabegroting 2018.
		1.3	We krijgen beter grip op het financiële beleid en de bedrijfscultuur van gemeenschappelijke regelingen en organisaties, die functioneren onder de verantwoordelijkheid en/of met (mede) financiering van de gemeente.	Mede gegeven de financiële situatie in combinatie met het feit dat veel geld omgaat in gemeenschappelijke regelingen, worden (financiële) behoeftes in kadernota's en begrotingen scherper beoordeeld. Daarnaast zijn gemeenschappelijke regelingen schriftelijk geattendeerd op hun verantwoordelijkheid aangaande de duurzaamheid van hun eigen bedrijfsvoering.
2.	Onze inwoners ervaren dat de hoogte van de lokale lastendruk in overeenstemming is met de aanwezige voorzieningen.	2.1	De belastingen worden uitsluitend aangepast aan de inflatiecorrectie bij een gelijkblijvend voorzieningenniveau.	De belastingen zijn verhoogd conform de in de begroting 2018 opgenomen percentages.
		2.2	De retributies zijn ten hoogste kostendekkend.	Uit de paragraaf Lokale heffingen blijkt dat deze niet meer dan kostendekkend zijn.
3.	Wij zorgen voor efficiënte- en doelmatige huisvesting.	3.1	We werken de visie op vastgoed uit.	De visie op vastgoed is uitgewerkt en wacht op de vaststelling van de financiële gevolgen.
4.	Wij voeren alleen grondbeleid voor de realisatie van maatschappelijke doelen.	4.1	We actualiseren de grondexploitaties.	De grondexploitaties zijn en worden jaarlijks met de vaststelling van de begroting geactualiseerd.

C. Relatie programma met verbonden partijen

Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

D. Wat heeft het gekost?

Omschrijving lasten/baten	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Afwijkingen	V/N
Lasten						
Ambtswoning (2017)	50	51	51	52	(1)	N
BAG en WKPB (2017)	187	27	117	104	13	V
Kadastrale informatie en BRK	132	186	186	235	(49)	N
Gebouwen en gronden	1.137	925	2.266	1.532	734	V
Overige baten en lasten	6	82	70	1	69	V
Juridische kosten	160	50	100	117	(17)	N
Brandweergebouwen (2017)	254	328	337	260	77	V
De Binder (2017)	564	0	0	0	0	V
Anterieure overeenkomsten	796	784	673	604	69	V
Grondexploitatie	897	792	1.763	446	1.317	V
Totaal lasten	4.183	3.225	5.563	3.351	2.212	V

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving lasten/baten	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Jaar rekening 2018	Afwijkingen	V/N
Baten						
Ambtswoning (2017)	19	18	18	19	1	V
Kadastrale informatie en BRK	1	4	4	0	-4	N
Gebouwen en gronden	577	747	2.275	1.232	(1.043)	N
Overige baten en lasten	33	0	0	24	24	V
Brandweergebouwen (2017)	19	0	0	9	9	V
De Binder (2017)	219	0	0	0	0	V
Anterieure overeenkomsten	326	740	592	506	(86)	N
Grondexploitatie	983	1.100	1.734	776	(958)	N
Totaal baten	2.177	2.609	4.623	2.566	(2.057)	N
Resultaat	(2.006)	(616)	(940)	(785)	155	V

(bedragen x € 1.000)

Kadastrale informatie en BRK lasten 49.000 N (Incidenteel)

De overschrijding op dit budget is toe te schrijven aan een 3-tal zaken:

- 1 In 2018 heeft er een actualisatie van de Basisregistratie Grootchalige Topografie plaatsgevonden. Dit betrof zowel de actualisatie over 2017 als 2018 waarmee de achterstand is ingelopen. Extra kosten hiervoor zijn € 17.000.
- 2 Externe inhuur voor het beheer van de gegevensmakelaar die zorgt voor gegevensdistributie en koppeling aan de landelijke voorziening en voor het beheer van de geo-omgeving, gezien het vertrek van een medewerker. De kosten van € 4.000, respectievelijk € 15.000 zijn verkeerd geboekt en hadden betaald moeten worden uit de frictiekosten vacatures.
- 3 In 2018 is op grond van de afspraak met de toenmalige portefeuillehouder afgesproken een onderzoek (Kwaliteitsysteem Informatiebeheer Decentrale Overheden) naar de beleidsontwikke-

ling inrichting en uitvoering van de informatie-beheer(processen) uit te voeren. Deze kosten van € 9.000 waren niet begroot.

Gebouwen en gronden lasten 734.000 V (Incidenteel)

De verkoopopbrengst en de afboeking van de boekwaarde van het voormalig gemeentehuis Dribergen zijn doorgeschoven naar 2019 (€ 624.000). Daarnaast een voordeel van € 44.000 door vertraging in het duurzaam maken van gemeentelijke gebouwen, een nadeel van € 63.000 doordat ecologische procedures de verkoop van enkele panden blokkeerden en een voordeel van € 129.000 door eigen medewerkers in te zetten in plaats van in te huren.

Overige baten en lasten (lasten) 69.000 V (Incidenteel)

Een belangrijk deel (60.000) is het gevolg van een beperkt beroep op het budget van ambtelijke inzet ten behoeve van de ondernemingsraad.

Brandweergebouwen lasten 77.000 V (Structureel)

Het voordeel heeft betrekking op een bedrag van € 80.000 wegens het afsluiten van een nieuwe dienstverleningsovereenkomst met de VRU en overige kleine posten.

Anterieure overeenkomsten lasten 69.000 V (Incidenteel)

Door vacatures is meer extern personeel ingehuurd; dat levert op dit product een nadeel van € 248.000 op. Daarnaast zijn er door vacatures en externe inhuur minder uren op de producten geschreven; dit levert bij dit product een voordeel van € 281.000 op en bij de overhead een nadeel van dezelfde omvang.

Grondexploitatie lasten 1.317.000 V (Incidenteel)

Dit voordeel op de lasten staat tegenover het nadeel op de baten.

**Gebouwen en gronden baten 1.043.000 N
(Incidenteel)**

Het definitieve besluit om de grond aan het Rosarium, aan Anderstein en aan de Burgwal te verkopen is genomen op 19 november 2018. Het is niet haalbaar gebleken, mede namens de drukke decembermaand en de vele notariële voorbereidingen voorafgaande aan de juridische levering, de grond nog in december te passeren. De verkoopopbrengst ad € 928.000 van het Gemeentehuis Driebergen wordt in 2019 opgenomen. Doordat diverse panden zijn verkocht is € 81.000 minder huur en pacht ontvangen. Er is voor € 34.000 minder groen verkocht dan aanvankelijk is ingeschat.

**Anterieure overeenkomsten baten 86.000 N
(Incidenteel)**

Het werkaanbod bestaat uit kleine en grote projecten. Dit jaar hebben wij kleinere projecten gefaciliteerd. Dit heeft tot een nadeel geresulteerd. Per jaar fluctueren de inkomsten, omdat het werk aanbod gestuurd is.

Grondexploitatie baten 958.000 N (Incidenteel)

Dit nadeel op de baten staat tegenover het voordeel op de lasten.

BBV-overzichten

Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen

Omschrijving		Begroting 2018 primitief		Begroting 2018 na wijziging		Jaarrekening 2018	
1	Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is		11.043		11.023		11.291
	- OZB woningen	7.633		7.633		7.909	
	- OZB niet-woningen	2.370		2.370		2.340	
	- Overige belastingen	1.040		1.020		1.042	
2	Algemene uitkering		57.551		58.108		58.983
3	Dividend		287		632		632
4	Saldo van de financieringsfunctie		88		*		34
5	Overige algemene dekkingsmiddelen		0		0		0
Totaal			68.969		69.762		70.939

(bedragen x € 1.000)

* Het saldo van de financieringsfunctie wordt uitsluitend berekend bij het opstellen van de begroting en de jaarstukken.

Overzicht Overhead

De apparaatskosten

Onder apparaatskosten (organisatiekosten) verstaan wij de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

De totale apparaatskosten in 2018 bedragen € 28,3 miljoen. In onderstaand overzicht worden de kosten nader gespecificeerd. Tevens is aangegeven hoe de werkelijke apparaatskosten zich verhouden tot de begroting.

Apparaatskosten	Jaarrekening 2017		Begroting 2018 primitief		Begroting 2018 na wijziging		Jaarrekening 2018	
Huisvestingskosten - Werf	664		767		758		856	
Huisvestingskosten - Gemeentekantoor en Cultuurhuis	1.700		1.714		1.699		1.783	
Huisvestingskosten - Totaal		2.364		2.481		2.457		2.639
Personeelskosten - Producten	11.560		12.351		12.369		11.572	
Personeelskosten - Overhead	8.565		9.297		8.675		8.323	
Personeelskosten - Totaal*		20.125		21.647		21.044		19.894
Kosten ICT - Producten	424		430		430		414	
Kosten ICT - Overhead	724		937		794		717	
Kosten ICT - Totaal		1.148		1.367		1.224		1.131
Kosten verbonden partijen (RID)		1.323		1.328		1.438		1.411
Totaal apparaatskosten exclusief inhuurkosten		24.960		26.823		26.163		25.075
Inhuurkosten - Producten	2.529		0		1.016		2.134	
Inhuurkosten - Overhead	1.028		32		836		1.067	
Inhuurkosten - Totaal		3.557		32		1.852		3.201
Totaal apparaatskosten inclusief inhuurkosten		28.516		26.855		28.015		28.276

(bedragen x € 1.000)

* Onder de personeelskosten vallen salariskosten en overige personeelskosten.

** In de begroting 2018 primitief zijn de inhuurkosten op producten ad € 891.000 abusievelijk niet meegenomen.

De opzet van bovenstaand overzicht wijkt enigszins af van de opzet in de begroting 2018. Zo zijn de salariskosten en de overige personeelskosten samengevoegd tot personeelskosten en zijn de inhuurkosten apart zichtbaar gemaakt. Deze opzet sluit aan bij de opzet die in de jaarrekening 2017 en in de begroting 2019 is gehanteerd. Hierdoor wordt de vergelijkbaarheid vergroot.

In de begroting 2018 primitief waren de inhuurkosten ten behoeve van producten (€ 891.000) abusievelijk niet opgenomen in het overzicht apparaatskosten.

Conform het BBV worden de apparaatskosten zoveel mogelijk direct aan de producten uit de programma's, waar ze betrekking op hebben, toegerekend. Apparaatskosten die geen directe link hebben met één bepaald product, worden gezien als overheadkosten.

De direct toerekenbare apparaatskosten rekenen we op verschillende manieren toe aan de producten:

- Huisvestingslasten worden op basis van een procentuele verdeling toegerekend aan de producten die van de betreffende huisvesting gebruik maken.
- ICT lasten en inhuurkosten worden direct op het bijbehorende product verantwoord.
- Salariskosten worden via het thematarief (uren x tarief) naar de producten gebracht.

Het aandeel overhead

Sinds de begroting 2017 moeten gemeenten apart inzicht geven in de kosten van de ondersteunende diensten, ook wel overhead genaamd. Bij het bepalen van de overhead wordt gebruik gemaakt van de richtlijnen en definitie die het BBV hiervoor heeft afgegeven. Met overhead wordt bedoeld 'alle kosten

die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces'. Dit begrip laat enige ruimte voor interpretatie. Zo mogen gemeenten zelf de mate van detaillering bepalen als het gaat om toerekening van kosten aan directe producten of aan overheadproducten. Bedoeling is om de omvang beter in beeld te krijgen, deze te kunnen benchmarken en om enige sturing hieraan te kunnen geven. Daarbij gaat het met name om de onderdelen waar de overhead uit bestaat en wat een organisatie daarvoor krijgt.

Van de totale apparaatskosten van € 28,3 miljoen, is € 13,3 miljoen aan te merken als overhead. In onderstaand overzicht is de specificatie hiervan opgenomen. Hierbij is tevens aangegeven hoe de werkelijke overheadkosten zich verhouden tot de begroting.

Overheadkosten	Jaarrekening 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 na wijziging	Jaarrekening 2018
Huisvestingskosten - Gemeentekantoor en Cultuurhuis	1.700	1.714	1.699	1.783
Personeelskosten - Overhead*	8.565	9.297	8.675	8.323
Kosten ICT - Overhead	724	937	794	717
Kosten verbonden partijen (RID)	1.323	1.328	1.438	1.411
Totaal apparaatskosten exclusief inhuurkosten	12.311	13.276	12.607	12.233
Inhuurkosten - Overhead	1.028	32	836	1.067
Totaal apparaatskosten inclusief inhuurkosten	13.339	13.308	13.442	13.300

(bedragen x € 1.000)

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de overheadkosten in werkelijkheid slechts € 142.000 voordelig afwijken van de begroting na wijziging. Dit voordeel wordt met name veroorzaakt door:

- Hogere onderhoudskosten gemeentekantoor en cultuurhuis (€ 84.000 nadeel). Enerzijds veroorzaakt door toenemende storingen van de bliksembeveiliging en de brandbeveiligingsinstallatie van het cultuurhuis. Anderzijds door een nieuw (en duurder) onderhoudscontract als gevolg van het faillissement van de huidige onderhoudsinstallateur.
- Lagere personeelskosten/inhuurkosten (€ 121.000 voordeel). De personeels- en inhuurkosten worden in samenhang met elkaar gezien. Als gedurende het jaar blijkt dat inhuur nodig is voor bijvoorbeeld het invullen van vacatureruimte, dan wordt een deel van het personeelskosten-budget ingezet ter dekking van de inhuur. Het voordeel van € 121.000 heeft bijna geheel betrekking op inhuurkosten die in de begroting 2018 na wijziging zijn aangemerkt als overheadkosten, maar die in werkelijkheid toegerekend konden worden aan producten. Hierdoor is in de begroting 2018 € 113.000 onterecht als overhead aangemerkt.

* Onder de personeelskosten vallen salariskosten en overige personeelskosten.

- Lagere ICT-kosten (€ 77.000 voordeel) met name veroorzaakt door lagere kosten voor telefonie en hardware. De lagere telefoonkosten worden met name veroorzaakt door een gunstiger contract voor mobiele telefonie dat voor 2018 t/m 2021 is afgesloten. De kosten van hardware (onderhoud en reparatie van tablets en smartphones) zijn lager, doordat in 2018 de smartphones zijn vervangen en er hierdoor nagenoeg geen onderhoud en reparatie nodig was.
- Een lagere bijdrage aan de RID (€ 27.000 voordeel). Dit voordeel wordt veroorzaakt door een verrekening van de bijdrage over 2017 en lagere incidentele uitgaven in 2018.

De overheadkosten mogen niet meer direct aan de producten worden toegerekend, met uitzondering van grondexploitatie en anterieure overeenkomsten. In de begroting 2018 werd rekening gehouden met een bedrag van € 389.000 dat aan de producten grondexploitatie en anterieure overeenkomsten toegerekend kon worden. In werkelijkheid is dit slechts € 138.000. Deze lagere toerekening komt doordat er in werkelijkheid in 2018 minder ambtelijke uren zijn besteed aan grondexploitatie en anterieure overeenkomsten. Dit heeft er enerzijds mee te maken

dat het aantal projecten waar in de begroting van werd uitgegaan o.b.v. kengetallen in werkelijkheid niet is gehaald. Anderzijds mogen o.b.v. wet- en regelgeving niet alle uren/werkzaamheden die worden besteed aan grondexploitatie en anterieure overeenkomsten worden toegerekend. In de begroting is hiermee onvoldoende rekening gehouden. Daarnaast zijn er als gevolg van ziekte minder ambtelijke uren besteed aan grondexploitatie en anterieure overeenkomsten. Deze uren zijn ingevuld door externen. Voor externe uren wordt echter geen overhead toegerekend.

Om te komen tot kostendekkende tarieven wordt extracomptabel (dus buiten de administratie om) overhead aan de lokale heffingen (afvalstoffenheffing, rioolheffing, marktgelden, begraafrechten en leges) toegerekend. In onze gemeente doen we dat door een vaste overheadopslag toe te rekenen aan elk direct begroot uur aan een kostendekkend product. Het overheadtarief waarmee in de begroting 2018 rekening werd gehouden bedroeg € 50,89. In werkelijkheid bedraagt het overheadtarief in 2018 € 52,79. Dit hogere tarief wordt veroorzaakt door een lager aantal productieve uren als gevolg van met name het niet (geheel) opvullen van bestaande

vacatureruimte door intern personeel. Overigens ligt het nacalculatorische overheadtarief in 2018 meer in lijn met het overheadtarief waar in de begroting 2019 van wordt uitgegaan (€ 53,58).

Bedrag voor heffing VPB

Uit de gerealiseerde jaarcijfers 2018 blijkt dat wij niet door de ondernemerspoort komen. Er is sprake van verlieslatende activiteiten, zodat over 2018 een nihil aangifte voor de vennootschapsbelasting (Vpb) plaatsvindt. De verwachting is dat de betreffende activiteiten (inclusief de grondexploitatie) structureel verlieslatend blijven. Dit ligt in lijn met de standpunt inname over 2016 van onze fiscaal adviseur, vastgelegd in brieven aan de Belastingdienst van 30 december 2016 en 1 mei 2017. De Belastingdienst heeft de brieven nog in behandeling.

Bedrag voor Onvoorzien

Jaarlijks wordt op begrotingsniveau een bedrag geraamd voor onvoorziene lasten. Dit bedrag is € 122.635. In de 2e bestuursrapportage is besloten de stelpost onvoorzien vrij te laten vallen voor de dekking van stormschade begraafplaats en openbaar groen en de bestrijding van de eikenprocessierups.

Paragrafen

1.1 Inleiding

De lokale heffingen vormen jaarlijks een belangrijk onderdeel van onze inkomsten en zijn onderdeel van de gemeentelijke beleidsvrijheid. De nota lokale heffingen is het beleidskader voor het heffen van belastingen en rechten. In de paragraaf lokale heffingen bij de jaarrekening leggen wij verantwoording af over het gevoerde beleid in 2018 en de realisatie daarvan. In het overzicht algemene dekkingsmiddelen worden de grootste cijfermatige afwijkingen nader toegelicht.

Er wordt onderscheid gemaakt in heffingen waarvan de besteding van de opbrengst vrij is (zogenaamd belastingen) en heffingen waarvan de besteding van de opbrengst gebonden is (zogenaamd rechten). In deze begroting onderscheiden wij de volgende heffingen:

Belastingen:

Onroerendezaakbelasting, hondenbelasting, toeristenbelasting, forensenbelasting en precariobelasting.

Voor de belastingen, met uitzondering van de precariobelasting, hanteren wij de geharmoniseerde consumenten prijsindex (HICP) die bij de Kadernota is vastgesteld.

Rechten:

Marktgelden, afvalstoffenheffing, rioolheffing, begraafrechten, leges.

Voor de rechten hanteren wij in beginsel het uitgangspunt van 100% kostendekkende tarieven. Dit is de maximale benutting van de wettelijke mogelijkheden. Deze opbrengsten zijn bedoeld als een tegemoetkoming in de kosten voor een specifieke dienst.

De verordeningen 2018 van de hierboven genoemde belastingen en rechten heeft u in december 2017 vastgesteld.

3.1 Paragraaf Lokale Heffingen

Opbrengsten per lokale belasting

Omschrijving heffing	Jaarrekening 2017	Begroting 2018 na wijziging	Jaarrekening 2018
Onroerendezaakbelastingen	9.891	10.003	10.086
Afvalstoffenheffing	5.006	5.164	5.100
Rioolheffing	4.558	4.799	4.862
Hondenbelasting	283	289	291
Forensenbelasting/ toeristenbelasting	1.321	1.137	1.073
Precariobelasting kabels en leidingen	731	731	722
Marktgeden	61	73	50
Begraafrechten	927	859	904
Leges	3.649	2.600	2.686
Totaal	26.427	25.655	25.774

(bedragen x € 1.000)

1.2 Belastingen

Onroerende zaakbelasting (OZB / waarde onroerende zaak (WOZ) belasting

Voor de heffing van de onroerende zaakbelasting zijn alle onroerende zaken binnen de gemeente gewaardeerd. De peildatum voor het belastingjaar 2018 is 1 januari 2017. De opbrengst onroerende zaakbelasting in de begroting is gerealiseerd.

Evenals in 2017 was ook in 2018 sprake van een waardevermindering van woningen en niet-woningen. In 2018 waren de tarieven als volgt:

Omschrijving	Tarief 2018
Woning	
• Eigenaar	0,1113%
Niet-woning	
• Eigenaar	0,1637%
• Gebruiker	0,1484%

Hondenbelasting

Belastingsamenwerking gemeenten & Hoogheemraadschap Utrecht (BghU) controleert jaarlijks 20% van het totale woningenbestand op het bezit van honden en heeft dit ook in 2018 gedaan. De opbrengst in de begroting is gerealiseerd. In 2018 waren de tarieven als volgt:

Omschrijving	Tarief 2018
1 ^e hond	71,77
2 ^e hond	118,69
Elke volgende hond	160,22
Kennel	452,13

Forensen- en toeristenbelasting

In 2018 realiseerden wij een lagere opbrengst forensen- en toeristenbelasting. Dit verschil wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de lagere opgaaf van recreatieterreinhouders voor de forensenbelasting, welke zich in 2018 op basis van 2017 openbaarde. Dit levert een structureel nadeel op van 64.000.

Omschrijving	Tarief 2018
Tarief forensenbelasting per object	€ 266,28
Tarief toeristenbelasting per overnachting	€ 1,02

Precario op kabels en leidingen

In 2018 realiseerden wij een opbrengst precario op kabels en leidingen van € 722.000. De afwijking op de begroting 2018 is marginaal. Het tarief is bevroren op het niveau van 2016.

Overige belastingen - Bedrijveninvesteringszone (BIZ)

De opbrengst van de BIZ-gelden verloopt budgettair neutraal omdat wij alle opbrengsten, met uitzondering van de perceptiekosten, afdragen aan de ondernemersverenigingen. Op grond hiervan zijn de opbrengsten niet opgenomen in de totale opbrengsten tabel zoals gepresenteerd in de inleiding. In 2018 was in Doorn, Driebergen-Rijsenburg en Leersum sprake van een BIZ.

1.3 Rechten

Afvalstoffenheffing / Reinigingsrechten

De tarieven voor de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten zijn nagenoeg 100% kostendekkend. Evenals voorgaande jaren hielden wij bij de vaststelling van de tarieven rekening met de compensabele btw. Het btw-compensatiefonds wordt immers gevoed met middelen uit het gemeentefonds. Omdat gemeenten een lager bedrag ontvangen uit het gemeentefonds mogen zij de compensabele btw meenemen als kosten bij de bepaling van de hoogte van de tarieven.

Omschrijving	Tarief 2018
Per perceel	211,10
Bij meerpersoonshuishoudens	263,91
Bedrijven (excl. btw)	263,91

Overzicht kostendekkendheid Afvalstoffenheffing/ Reinigingsrechten

Lasten	Begroting 2018	Jaarrekening 2018
Taakveld afval (inclusief directe loonkosten en rente)	4.424	4.554
Taakveld belastingen BghU	120	120
Taakveld overhead	591	613
Taakveld huisvesting gemeentewerf	307	279
Taakveld minimabeleid-lokaal (kwijtschelding)	150	183
Compensabele btw	753	753
Totaal lasten	6.345	6.503
Baten		
Overige baten	1.181	1.403
Baten afval en reiniging	5.164	5.100
Totaal baten	6.345	6.503
Percentage kostendekkendheid	100%	100%

(bedragen x € 1.000)

Rioolrechten

Uitgangspunt voor de tarieven voor riool is 100% kostendekkendheid. Evenals voorgaande jaren hielden wij bij de vaststelling van de tarieven rekening met de compensabele btw. Het btw-compensatiefonds wordt immers gevoed met middelen uit het gemeentefonds.

Omschrijving	Tarief 2018
Per perceel	187,91
Bij meerpersoonshuishoudens	234,99

Overzicht kostendekkendheid Rioolrechten

Lasten	Begroting 2018	Jaarrekening 2018
Taakveld riool (inclusief directe loonkosten en rente)	3.491	3.715
Taakveld belastingen BghU	85	85
Taakveld overhead	837	868
Taakveld huisvesting gemeentewerf	288	262
Taakveld minimabeleid-lokaal (kwijschelding)	180	161
Compensabele btw	350	350
Totaal lasten	5.230	5.441
Baten		
Overige baten	431	579
Baten rioolrecht	4.799	4.862
Totaal baten	5.230	5.441
Percentage Kostendekkendheid	100%	100%

(bedragen x € 1.000)

Marktgeden

De begroting van de marktopbrengsten is gebaseerd op een volledig gevulde markt. Afgelopen jaar waren niet alle marktplaatsen gevuld en klopte de doorrekening van de elektra kosten niet. Hierdoor komt de kostendekkendheid lager uit dan begroot. Er is een pilot gedraaid om de standplaatsen beter bezet te krijgen en de verrekening van de elektra is verbeterd. De resultaten van die pilot worden verwerkt in de actualisatie van de Marktverordening. Dit project wordt in 2019 uitgevoerd.

Lasten	Begroting 2018	Jaarrekening 2018
Taakveld weekmarkt (inclusief directe loonkosten)	61	61
Taakveld overhead	37	37
Taakveld BghU	1	1
Totaal lasten	99	99
Baten		
Overige baten weekmarkt	11	6
Marktgeden	73	50
Totaal baten	84	56
Percentage kostendekkendheid	85%	57%

(bedragen x € 1.000)

Begraafrechten

In 2018 zijn de opbrengsten op de begraafrechten toegenomen. Door uitgifte van graven, vooral natuurgraven zijn meer opbrengsten gegenereerd uit begrafenissen en onderhoud. De lagere lasten hebben met name hun oorzaak in een voordeliger aanbesteding op het reguliere onderhoud. Hierdoor komt de kostendekkendheid hoger uit dan begroot.

Lasten	Begroting 2018	Jaarrekening 2018
Taakveld begraafplaatsen (inclusief directe loonkosten en rente)	806	761
Taakveld overhead	297	308
Taakveld belastingen BghU	6	6
Totaal lasten	1.109	1.075
Baten		
Overige baten	1	1
Baten Begravenisrechten	859	904
Totaal baten	860	905
Percentage kostendekkendheid	78%	84%

(bedragen x € 1.000)

Leges

Binnen de legesverordening onderscheiden we drie titels:

- Titel 1 heeft betrekking op algemene dienstverlening, zoals onder andere de afgifte van paspoorten, identiteitsbewijzen, rijbewijzen en uittreksels uit de Gemeentelijke Basisadministratie.
- Titel 2 heeft betrekking op alle dienstverlening die valt onder de fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning, zoals activiteit bouwen, kappen, brandveilig gebruik, monumenten, aanleggen etc.
- Titel 3 heeft betrekking op dienstverlening die valt onder de Europese Dienstenrichtlijn. Hier vallen de APV-vergunningen onder.

Hieronder is per leges titel een tabel opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid Leges Titel 1 Algemene Dienstverlening

Lasten	Begroting 2018	Jaarrekening 2018
Taakvelden Titel 1 (inclusief directe loonkosten en rente)	939	1.028
Taakveld overhead	452	349
Totaal lasten	1.391	1.377
Baten		
Baten leges Titel 1	1.104	1.111
Totaal baten	1.104	1.111
Percentage kostendekkendheid	79%	81%

(bedragen x € 1.000)

Overzicht kostendekkendheid Leges Titel 2 Dienstverlening die valt onder de fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning

Lasten	Begroting 2018	Jaarrekening 2018
Taakvelden Titel 2 (inclusief directe loonkosten en rente)	882	799
Taakveld overhead	561	582
Taakveld belastingen BghU	10	10
Totaal lasten	1.453	1.391
Baten		
Baten leges Titel 2	1.453	1.575
Totaal baten	1.453	1.575
Percentage kostendekkendheid	100%	113%

(bedragen x € 1.000)

De kostendekkendheid ligt 13 % hoger dan begroot. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de toename van vergunningen in de categorie bouwkosten boven de € 1 miljoen.

Overzicht kostendekkendheid Leges Titel 3 Dienstverlening die valt onder de Europese dienstrichtlijnen

Lasten	Begroting 2018	Jaarrekening 2018
Taakvelden Titel 3 (inclusief directe loonkosten en rente)	152	197
Taakveld overhead	38	97
Totaal lasten	190	294
Baten		
Baten leges Titel 3	43	0
Totaal baten	43	0
Percentage kostendekkendheid	23%	0%

(bedragen x € 1.000)

(*) Conform B&W besluit 5 september 2018 is € 15.000 vrijgesteld en niet meegenomen.

1.4 Aanduiding lokale lastendruk

In de onderstaande tabel geven wij inzicht in de stijging van de lastendruk voor eigenaren van woningen op basis van een eenpersoonshuishouden met een gemiddelde WOZ-waarde van € 335.000 op 1 januari 2018 (2017 = € 316.000, de waarde waarop de Coelo haar berekeningen baseert in de Atlas van de Lokale Lasten 2017).

Lastendruk UHR	éénpersoons huishouden	meerpersoons huishouden
Afvalstoffenheffing	€ 211,10	€ 263,91
Rioolheffing	€ 187,91	€ 234,99
Percentage OZB	0,1113%	0,1113%
Waarde onroerend goed	€ 335.000	€ 335.000
Lokale lastendruk	€ 771,87	€ 871,76

1.5 Kwijtscheldingsbeleid

De BghU voert het kwijtscheldingsbeleid uit. Er bestaat uitsluitend een mogelijkheid voor volledige kwijtschelding. Gedeeltelijke kwijtschelding is niet mogelijk. Inwoners met een inkomen tot 100% van het voor hen geldende minimuminkomen komen in aanmerking voor kwijtschelding. De inkomenstoets wordt in beginsel uitgevoerd op basis van de informatie die via het inlichtingenbureau beschikbaar is. Indien deze informatie ontoereikend is, vraagt BghU aanvullende informatie op. Kwijtschelding kan worden verleend voor afvalstoffenheffing, rioolheffing en hondenbelasting voor het houden van een eerste en tweede hond.

De betalingscapaciteit van een belastingplichtige wordt bepaald op basis van het netto besteedbare inkomen afgezet tegen het normbedrag voor de algemene kosten van bestaan. In 2018 is er voor een bedrag van € 351.000 kwijtgescholden. Hiervan heeft € 183.000 betrekking op afvalstoffenheffing, aan rioolheffing is € 161.000 kwijtgescholden en betreft € 7.000 kwijtschelding voor de hondenbelasting.

1. Inleiding

Ambities kunnen niet gerealiseerd worden zonder risico's te nemen. Risico's horen bij het proces van verandering. Het is belangrijk dat u zich als gemeenteraad bewust bent van de risico's die horen bij het beleid van de gemeente en hierop stuurt. In hoeverre de gemeente in staat is om de gevolgen van de risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt, wordt weergegeven door de weerstandscapaciteit. Onder weerstandscapaciteit verstaan we de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om onverwachte, niet-begrote kosten te kunnen dekken. Het geld en de mogelijkheden bestaan onder andere uit het vrij aanwendbare gedeelte van de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien die in de begroting is opgenomen. De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de aard en de omvang van de risico's waar de gemeente mee wordt geconfronteerd (risicoprofiel), bijvoorbeeld financiële risico's binnen projecten. Het gaat om risico's waarvoor geen verzekeringen kunnen worden afgesloten.

Tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor een gemeente geen maatregelen heeft getroffen (of heeft kunnen treffen), maar die wel van betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van een gemeente, bestaat dus een relatie. Deze relatie wordt het weerstandsvermogen (de weerstandsratio)

genoemd. Het doel van actief risicomanagement is om niet iedere tegenvaller direct van invloed te laten zijn op het lopende beleid en exploitatie, waardoor de reguliere dienstverlening en ambities niet in het gedrang komen.

2. Ontwikkeling

Voor de jaarrekening 2018 zijn de risico's opnieuw geïnventariseerd, geactualiseerd en indien mogelijk, voorzien van beheersmaatregelen. Mede hierdoor zien we dat het risicobewustzijn in de organisatie toeneemt. Risicomanagement is een proces dat blijvend aandacht vraagt.

3. Risicoprofiel

De benodigde weerstandscapaciteit berekenen we aan de hand van de geïnventariseerde financiële risico's. Op basis van deze inventarisatie is een zogenaamde 'Monte Carlo simulatie' uitgevoerd die rekening houdt met de impact op basis van kansberekening en het ingeschatte financiële effect. Deze gewogen risicosimulatie wordt uitgevoerd omdat naar verwachting de risico's niet allemaal gelijktijdig en in hun maximale omvang optreden. De aan te houden (benodigde) weerstandscapaciteit is daardoor aanmerkelijk lager dan de som van het totaal van de geïnventariseerde risico's.

3.2 Paragraaf Weerstands- vermogen en risico- beheersing

Dit zijn de tien risico's met de grootste impact:

Tabel 1: Belangrijkste financiële risico's				
Risiconr	Risico	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R335	Belastingdienst vordert BTW terug op sportvoorzieningen.	50%	max.€ 1.000.000	10.3 %
R352	De kans bestaat dat de uitgaven voor de jeugdhulp verder stijgen als gevolg van toename van het gebruik en prijsstijgingen.	50%	max.€ 1.000.000	10.3%
R351	Aanbestedingen voor scholen worden niet binnen de geldende normbedragen/beleid gerealiseerd.	60%	max.€ 800.000	9.9 %
R353	De kans bestaat dat de uitgaven voor de WMO verder stijgen als gevolg van toename van het gebruik en prijsstijgingen	40%	max.€ 1.000.000	8.2 %
R354	Stijging gebruik huishoudelijke hulp als gevolg van de invoering van het Wmo-abonnementstarief	50%	max.€ 780.000	7.9%
R350	De stelpost Ruimte onder het BTW Compensatiefonds plafond is te hoog ingeschat.	70%	max.€ 539.000	7.7%
R44	Aanspraak op verstrekte Gemeentegaranties aan lokale instellingen met maatschappelijk doel.	50%	max.€ 600.000	6.2%
R342	Bouwkosten overschrijding infraproject Stationsgebied Driebergen – Zeist	70%	max.€ 430.000	6.2%
R344	Stijging rentelasten als gevolg van de aantrekkende economie.	50%	max.€ 500.000	5.1%
R6	Meer schade aan infrastructuur door klimaatverandering dan normaal gesproken mag worden verwacht.	50%	max.€ 500.000	5.1%

Het maximale totale financiële gevolg van de tien grootste risico's is: € 7,15 miljoen.

Voor de overige risico's is het financiële gevolg € 3,65 miljoen. Het totale maximale financiële gevolg van alle risico's bedraagt per ultimo 2018 € 10,8 miljoen.

Per saldo betekent dit een risico-afname van € 0,7 miljoen ten opzichte van de laatste actualisatie bij het opstellen de begroting 2019, toen het totale maximale bedrag van de geïnventariseerde risico's € 11,5 miljoen bedroeg.

De belangrijkste mutaties binnen het risicoprofiel zijn:

- Een verlaging van € 150.000 van het risico op het toewijzen van een claim door de Raad van Arbitrage i.v.m. de afwikkeling van een infra-project. Hierdoor is dit risico uit de top 10 van grootste risico's verdwenen.
- Het vervallen van opgevoerde kleine risico's (bedragen < € 50.000), onder andere voor het jaarlijks eigen risico voor de gemeente voor schades in de openbare ruimte.
- Vervallen van een risico ad € 100.000 voor derving leges door niet geactualiseerde bestemmingsplannen. Deze sanctie is wettelijk vervallen als gevolg van de in te voeren Omgevingswet.

Verder zien we over het geheel genomen een stijgende lijn in de bouwkostenontwikkeling. Deze ontwikkeling is moeilijk te kwantificeren, maar geeft mogelijk een verhoogd risico op meerdere investeringen.

3.1. Benodigde weerstandscapaciteit

Voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit hanteren we een waarschijnlijkheidspercentage van 90%. Uit de Monte Carlo simulatie volgt dan dat met een waarschijnlijkheid van 90% gesteld kan worden dat het weerstandsvermogen € 3,59 miljoen moet bedragen om de risico's af te kunnen dekken.

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag van € 10,8 miljoen voor alle risico's niet reëel is. De risico's zullen zich immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang voordoen.

3.2. Berekening beschikbare weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen (de beschikbare weerstandscapaciteit) is opgebouwd uit de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de stelpost onvoorzien.

Tabel 2: Berekening weerstandscapaciteit				(bedragen x € 1.000)
	Werkelijk 2017	Begroting 2018	Werkelijk 2018	
Algemene reserve	16.076	15.068	13.137	
Onvoorziene uitgaven	121	123	0	
Onbenutte belastingcapaciteit	5.778	6.405	6.405	
Totale weerstandscapaciteit	21.975	21.596	19.542	

De weerstandscapaciteit bedroeg ultimo 2018 € 19.542.000.

De afname van de weerstandscapaciteit ten opzichte van de begroting is grotendeels het gevolg van het tekort op de jaarrekening 2017 dat volledig onttrokken is aan de algemene reserve.

4. Beoordeling van het weerstandsvermogen

Om te bepalen of het huidige weerstandsvermogen toereikend is, wordt de benodigde weerstandscapaciteit (die uit de risicosimulatie voortvloeit) afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van deze berekening wordt uitgedrukt in een ratio. Daarbij geldt: hoe hoger de ratio, hoe groter het vermogen om weerstand te bieden aan de financiële gevolgen van optredende risico's.

Voor de beoordeling van de ratio wordt een norm gehanteerd die is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de Universiteit Twente. Deze norm wordt landelijk veel toegepast.

Tabel 3: Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Voor de jaarrekening 2018 berekenen wij de ratio voor het weerstandsvermogen op € 19.542.000.

Daarmee kwantificeren we het weerstandsvermogen op basis van de landelijke norm als 'Uitstekend'.

De ratio is als volgt berekend:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 19.542.000}}{\text{€ 3.587.000}} = 5,45$$

De ontwikkeling van het weerstandsvermogen is als volgt:

Tabel 4: Berekening ratio weerstandsvermogen			
	Werkelijk 2017	Begroting 2018	Werkelijk 2018
Beschikbare weerstandscapaciteit	21.975	21.596	19.542
Benodigde weerstandscapaciteit	2.562	2.367	3.587
Ratio weerstandsvermogen	8,58	9,12	5,45

(bedragen x € 1.000)

Ten opzichte van de raming voor de begroting 2018 zien we een afname van de ratio door een lagere beschikbare weerstandscapaciteit en een hogere benodigde weerstandscapaciteit.

Uit de vorige actualisatie (begroting 2019) bleek een risico-toename van € 2,8 miljoen ten opzichte van de Jaarrekening 2017. Dit resulteerde toen in een stijging van de benodigde weerstandscapaciteit tot 3,57 miljoen. Ultimo 2018 is deze nagenoeg ongewijzigd.

Het tekort op de jaarrekening 2018 zorgt voor een verdere verlaging van het weerstandsvermogen in 2019. Ook het aangaan van (nieuwe) claims ten laste van de algemene reserve zorgt voor een afname van de het vrij beschikbare weerstandsvermogen.

Indicatief hebben we voor enkele scenario's (afname weerstandscapaciteit met respectievelijk € 1,0 miljoen, € 2,5 miljoen en € 5,0 miljoen) in beeld gebracht wat het effect op de ratio voor het weerstandsvermogen is (bij een onveranderde benodigde weerstandscapaciteit).

Tabel 5: Scenario's ratio weerstandsvermogen				
	Werkelijk 2018	scenario's: afname beschikbare weerstandscapaciteit met:		
		1.000	2.500	5.000
Beschikbare weerstandscapaciteit	19.542	18.542	17.042	14.542
Benodigde weerstandscapaciteit	3.587	3.587	3.587	3.587
Ratio weerstandsvermogen	5,45	5,17	4,75	4,05

(bedragen x € 1.000)

In het land zien we verschillen in de manier waarop de weerstandscapaciteit wordt berekend. Deze verschillen zitten in het wel of niet meenemen van bestemmingsreserves, claims op de algemene reserve en de onbenutte belastingcapaciteit. Een argument om de onbenutte belastingcapaciteit niet mee te nemen in de berekening is dat deze niet direct beschikbaar is. Het effectueren van claims op de algemene reserve (zowel begrote stortingen als onttrekkingen op basis van raadsbesluiten), zorgen voor wijzigingen in het saldo van de algemene reserve.

In Utrechtse Heuvelrug gaan we bij de berekening van het weerstandsvermogen uit van de totale algemene reserve. Dit kent een nadeel t.o.v. de berekening op basis van de vrije reserve.

Bij de vrije reserve is het deel van de algemene reserve waarop claims (verplichtingen) rusten buiten beschouwing gelaten. Dat betekent dat de vrije reserve zeker beschikbaar is wanneer risico's zich manifesteren, ook wanneer de claims (al) zijn geëffectueerd.

Ook de onbenutte belastingcapaciteit nemen we volledig mee in de bepaling van het weerstandsvermogen. Kanttekening hierbij is dat dit deel van het weerstandsvermogen niet onmiddellijk te gelde te maken is.

De 'geschoonde' weerstandsratio, op basis van de vrije reserve en zonder de onbenutte belastingcapaciteit, ligt aanmerkelijk lager dan de weerstandsratio die wij berekenen.

5. Financiële kengetallen

In artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten is bepaald dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting en het jaarverslag financiële kengetallen worden opgenomen voor:

De netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio, de structurele exploitatieruimte, de grondexploitatie en de belastingcapaciteit.

Deze kengetallen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente op basis van de balans. Het overzicht van de kengetallen en de ontwikkeling daarin treft u aan in onderstaande tabel.

Kengetallen	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Jaarrekening 2018
netto schuldquote	137,1%	139,4%	133,3%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	124,0%	126,1%	128,6%
solvabiliteitsratio	10,2%	11,0%	7,2%
structurele exploitatieruimte	-1,1%	1,2%	-3,3%
grondexploitatie	3,8%	4,2%	6,8%
belastingcapaciteit	117,1%	114,9%	120,6%

5.1 De netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de totale schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie van de mate waarin de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG heeft bij de netto schuldquote aangegeven dat de grens van 100% aangeeft of er sprake is van een gezonde financiële balans en dat er tussen de 100% en 130% sprake is van een risico. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. Daarbij is aangegeven dat deze percentages niet hard zijn, omdat het met name om het verhaal achter de cijfers gaat.

Bij de kadernota 2019 heeft de raad, in lijn met het raadsprogramma, voor de begroting 2019-2022 een amendement aangenomen dat de netto schuld van de gemeente niet hoger mag zijn dan € 129 miljoen en dat deze schuld met minimaal € 8 miljoen moet worden gereduceerd gedurende deze raadsperiode. Daarnaast mag de bruto schuld gedurende deze raadsperiode niet hoger zijn dan € 159 miljoen (= € 160 miljoen minus € 1 miljoen afbouw).

Eind 2018 bedroeg de bruto schuld € 157,6 miljoen.

5.2 De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden, te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast.

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend, is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

In 2018 zijn alle aan de woningbouwverenigingen doorgeleende schulden afgelost (totaal € 8,1 mln).

5.3 De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn om aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. De VNG heeft hier als gezonde norm een percentage van 20% genoemd. Eind 2018 is de solvabiliteit van Utrechtse Heuvelrug 7,2 %.

5.4 De structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang voor de beoordeling van de structurele ruimte die een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten. De uitkomst wordt uitgedrukt in een percentage.

5.5 De grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is dat een grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans dan moet die worden afgewaardeerd en dat leidt tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio.

5.6 De belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde.

De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is:

Woonlasten van een meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar ten opzichte van het landelijk gemiddelde in het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar, uitgedrukt in een percentage. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in die gemeente.

Voor een verdere toelichting op het onderdeel belastingcapaciteit verwijzen we naar de paragraaf lokale heffingen.

5.7 Beoordeling kengetallen in relatie tot de financiële positie

Voor een duiding van de financiële positie dienen de financiële kengetallen in onderlinge samenhang en binnen de specifieke context van de gemeente te worden gezien.

Als we zowel de netto schuldquote als de solvabiliteit beoordelen ten opzichte van de normering die de VNG af heeft gegeven dan kunnen we stellen dat sprake is van een zorgelijke financiële situatie. Er zijn tevens weinig mogelijkheden om leningen af te lossen door bijvoorbeeld het verkopen van gronden en gebouwen. Zolang de rente en aflossingen gedragen kunnen worden binnen de meerjarenbegroting is er nog niet direct een reden voor paniek. Gezien de groeiende aandacht voor deze kengetallen is het echter wel zaak te werken aan een afbouw van de schulden. Het is van belang dat we (wel) het renterisico ook op lange termijn kunnen blijven opvangen.

Aan de ratio structurele exploitatieruimte is te zien dat onze flexibiliteit om structurele tegenvallers op te vangen zeer beperkt is, terwijl de externe ontwikkelingen veelal extra inspanningen vergen.

De ratio voor de grondexploitatie laat zien dat we op dit moment in beperkte mate financiële risico's lopen bij de grondexploitaties. Waar nodig zijn voorvoorzienings tekorten voorzieningen getroffen. De VNG noemt een signaleringswaarde van 10% waarboven de grondexploitaties als kwetsbaar worden gezien.

De gepresenteerde ratio bij belastingcapaciteit geeft aan dat de woonlasten van een meerpersoonshuishouden in onze gemeente hoger liggen dan het landelijk gemiddelde.

Dit komt vooral doordat de rioolheffing hoger is dan gemiddeld. Dit laatste wordt vooral veroorzaakt door ons relatief grote buitengebied (veel km riool) en daardoor onze lage woondichtheid. Dit kengetal geeft een beperkt beeld, omdat we zien dat de onbenutte belastingcapaciteit (in de onroerende zaak belasting) in onze gemeente een omvang van ruim € 6 miljoen heeft.

1. Algemeen

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het verplicht om het beleidskader voor onderhoud van kapitaalgoederen en de financiële consequenties in de begroting en jaarrekening op te nemen. Dat is in deze paragraaf uitgewerkt.

Onze gemeente heeft een oppervlakte van 13.140 hectare, waarvan 12.949 hectare land en 191 hectare oppervlakte binnenwater. Het grootste deel van de gemeente is particulier grondbezit. Een klein gedeelte is in eigendom en/of beheer bij de gemeente. Het grootste deel hiervan is openbare ruimte. De openbare ruimte bevat verschillende soorten kapitaalgoederen, zoals wegen, riolering, groen en openbare gebouwen.

Kapitaalgoederen vertegenwoordigen, gedurende de periode dat ze van nut zijn, een waarde voor onze gemeente. Die waarde bewaken we door onderhoud te plegen. Het reguliere onderhoud komt ten laste van de exploitatie. Zolang we het onderhoud op peil houden, blijven de voorzieningen voor de inwoners en andere gebruikers op niveau en voorkomen we kapitaalvernietiging. We voldoen dan aan onze wettelijke zorgplicht. Het gewenste onderhoudsniveau dient altijd te worden gezien in relatie tot de kosten. Als we als gemeente beschikken over helder beleid.

Met behulp van actuele beheerplannen, kunnen we risico's in de hand houden.

Het nut van kapitaalgoederen strekt zich over meerdere jaren uit. Volgens beleid worden de kosten niet in het jaar van aanschaf verantwoord, maar geactiveerd en over meerdere jaren afgeschreven. Waardering vindt plaats op basis van historische kostprijs. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven. Uitgaven lager dan € 10.000 komen rechtstreeks ten laste van de exploitatie. Voor de bepaling van de afschrijvingstermijnen wordt de economische levensduur als toekomstige gebruiksduur aangehouden. Daadwerkelijke vervanging vindt meestal plaats als de technische levensduur verstreken is.

Als openbare ruimte vervangen moet worden, worden er middelen opgenomen in het Meerjaren investeringsplan. De rente en afschrijving wordt als kapitaallast opgenomen in de exploitatiebegroting. Om efficiënter om te gaan met de kapitaallasten en beter inzicht te geven in de investeringen wordt eenmaal per jaar het Meerjaren investeringsplan herijkt. Dit wordt integraal opgepakt bij de kadernota. De inhoud van het plan is grotendeels gebaseerd op het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Verder zijn de diverse beheerplannen en technische staat van de

3.3

Paragraaf Onderhoud Kapitaal- goederen

verschillende produkten de basis voor het opstellen van het investeringsplan. Hoewel het GRP uitgaat van risicogestuurd beheer, geldt op dit moment voor de overige kapitaalgoederen een budgetgestuurd beheer. De beschikbare financiële middelen bepalen daarmee grotendeels het investeringstempo. We hanteren een sober basisniveau qua onderhoud en richten ons op onveilige situaties en schades voorkomen. Voor bewoners betekent dit sobere niveau dat er meer overlast kan zijn. Voor ons als gemeente brengt mogelijk achterstallig onderhoud het risico van een toenemend aantal meldingen en schadeclaims. Ten aanzien van wegen is in 2018 een stijging van het aantal meldingen en claims een feit.

Voor 2019 staat het actualiseren van de beheerplannen gepland. Hierin gaan we net als bij riolering als uitgangspunt risicogestuurd beheer toepassen. Om vervolgens meer grip te krijgen op de vervangingsnoodzaak, wordt dit doorvertaald in een nota kapitaalgoederen.

2. Producten

Beleidskaders

Strategisch:

1. Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP)

Vanaf het in mei 2017 vastgestelde GRP zijn wij gestart met zgn. risico gestuurd rioolbeheer. Om op langere termijn de hoogte van de kapitaallasten te beperken brengen wij een deel van de opbrengsten in een spaarvoorziening die gebruikt wordt om investering direct mee af te boeken.

Het in het GRP beschreven beleid heeft tot doel om huishoudelijk afvalwater en regenwater op veilige en efficiënte wijze af te voeren. De uitgangspunten zijn dat we regenwater - dat relatief schoon is - zoveel mogelijk buiten het riool houden en dat we riolen die niet meer goed functioneren planmatig vervangen. De herinrichting van wegen en openbaar groen wordt zoveel mogelijk gelijktijdig met het riool ter hand genomen. Dit beperkt de kosten en vermindert overlast voor bewoners.

2. Gemeentelijk Verkeer en Vervoers Plan (GVVP)

In februari 2017 is het geactualiseerde GVVP vastgesteld. Dit plan richt zich op een veilige en vlotte doorstroming van het verkeer. Uitgangspunt is dat we in de wegenstructuur onderscheid maken tussen de hoofdstructuur en woonstraten en dat we openbaar vervoer en fietsverkeer stimuleren.

3. Sportnota 'Sport in Beeld'

Deze nota dateert van 24 september 2008 en heeft tot doel om de beoefening van georganiseerde sport voor inwoners te faciliteren en te stimuleren. Daartoe

hebben we de gebouwen afgestoten naar de verenigingen en de velden in eigendom, beheer en onderhoud genomen. Conform de Sportnota beschikt inmiddels elke buitensportvereniging (hockey, voetbal en korfbal) over tenminste één kunstgrasveld. In 2018 is de sportnota geactualiseerd en zijn vervangingsinvesteringen verwerkt in de meerjarenbegroting.

4. Speelruimte Beleidsplan

Dit plan van 23 april 2009 heeft tot doel het buiten spelen van kinderen en jongeren te faciliteren en te stimuleren. Uitgangspunt is dat in het bijzonder buiten spelen in een natuurlijke omgeving wordt bevorderd en dat het aanbod van speelvoorzieningen wordt geharmoniseerd. Als gevolg van een forse bezuiniging 2012 op het speelruimtebeleid, is op dit moment alleen nog budget voor de wettelijk taak van inspectie en keuring. Voor noodzakelijk onderhoud danwel vervanging is geen budget meer beschikbaar.

Tactisch:

5. Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte

Het Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte uit 2009 legt de basis voor de ontwikkeling van kwaliteitgestuurd beheer. We leggen de uitgangspunten voor de kwaliteit vast in de beheersystemen en beschrijven het onderhoud zoveel mogelijk in beeldbestekken.

Met de Kerntakendiscussie in 2012 zijn de budgetten voor het beheer en onderhoud verlaagd. De kwaliteitsniveaus zijn bijgesteld volgens de tabel. Tot eind 2018 is het kwaliteitsniveau in een aantal gebieden verhoogd in het kader van een pilotproject met de Biga tijdelijk verhoogd. Met ingang van 2019 kunnen vanuit Thema Samenleving geen extra financiële meer beschikbaar worden gesteld. Daardoor kan geen vervolg meer gegeven worden aan deze pilot.

Kwaliteitsprofielen, bijgesteld na de kerntakendiscussie						
Gebied	A+	A	B	C	D	Ambitieprofiel
Centra			x			Basis
Parels			x			Basis
Woonwijk				x		Sober
Bedrijventerrein				x		Sober
Hoofdinfrastructuur			x	x		Basis / Sober
Parken			x			Basis
Landelijk gebied				x		Sober
Begraafplaatsen		x				Extra
Sportterreinen				x		Sober
Bossen en natuurterreinen				x		Sober

De kwaliteitsniveaus zijn gebaseerd op het landelijke systeem van de CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Wegenbouw). Er zijn vijf niveaus: **Niveau A+:** Nieuwe aanleg. Dit niveau wordt praktisch niet gebruikt voor het bepalen van onderhoudskwaliteit.

Niveau A: Hoogwaardig. Meer dan de functie vereist. De openbare ruimte ligt er goed bij.

Niveau B: Functioneel, sober en doelmatig. De openbare ruimte ziet er redelijk uit, maar er is regelmatig wat op aan te merken.

Niveau C: Onrustig beeld met enig discomfort of hinder. Schade en vervuiling zijn zichtbaar aanwezig. Over het algemeen functioneert de ruimte nog wel. Er treden echter incidenteel onveilige situaties op.

Niveau D: een slecht beeld met vervuiling. Er is sprake van kapitaalvernietiging en onveilige situaties. Er zijn veel claims die vaak worden toegewezen.

Operationeel:

6. Wegen

a. Bestaand beleid

In het beheerplan Wegen van 28 mei 2009 is gekozen voor een budgetneutrale variant. Met de beschikbare middelen zijn wij ondanks een dalend kwaliteitsniveau nog in staat de risico's voor aansprakelijkheid en veiligheid te beperken. Incidentele onveilige situaties doen zich bij het huidige kwaliteitsniveau wel voor.

Aangezien de meeste wegen in de jaren zeventig en tachtig zijn aangelegd en ongeveer vijftig jaar meegaan, staan we op korte termijn voor een grote vervangingsopgave. Bij de actualisatie van de beheerplannen wordt dit verder in beeld gebracht. Door inspecties wordt de conditie van het wegdek in de gaten gehouden en kan het optimale moment voor vervanging worden bepaald. Hiermee wordt in het Meerjaren investeringsplan rekening gehouden.

b. Activiteiten

Naast het reguliere onderhoud voeren wij riool- en wegrenovaties uit. Deze worden projectmatig uitgevoerd en hebben een looptijd van meerdere jaren.

c. Bedrijfsvoering

In de bedrijfsvoering van de activiteiten in de openbare ruimte heeft in de afgelopen jaren een belangrijke verschuiving plaatsgevonden van zelf doen naar regisseren. Hierbij is het belangrijkste aspect werken op basis van een prioriteiten overzicht die aansluit op het beschikbaar budget. Hierdoor wordt ons databeheer en contractvorming steeds belangrijker. Onze eigen medewerkers zetten wij vooral in op servicetaken, waaronder meldingen afhandelen en overlast voorkomen.

d. Financiën

De kosten voor de vervanging van het gehele wegen-areaal noemen we de vervangingswaarde. De totale vervangingswaarde hebben wij berekend op € 147 miljoen voor wegen, en ca. € 1,5 miljoen voor verkeers- en straatnaamborden. Voor verkeersregelininstallaties, wegmarkeringen en voorzieningen voor openbaar vervoer is de vervangingswaarde onbekend.

Het budget voor wegen is onderverdeeld in wegen, verkeersregelingen en voorzieningen voor openbaar vervoer (met name bushaltes). Het investeringsvolume wordt per jaar vastgesteld op basis van opgevoerde projecten. Er is geen onderhoudsvoorziening. Bij de actualisatie van de beheerplannen worden de benodigde onderhouds- en vervangingsbudgetten bijgesteld.

7. Civieltechnische kunstwerken

a. Voor dit onderdeel is geen beleid opgesteld.

Op dit moment is de onderhoudstoestand van de meeste kunstwerken redelijk. Enkele voorzieningen, bijvoorbeeld vlonders en steigers, dienen vooral een recreatief doel. Andere voorzieningen dienen een technisch doel. Dat beschoeiingen in goede conditie blijven is van belang om ook schade aan nabijgelegen wegverharding te voorkomen. In 2019 wordt een beheerplan opgesteld, waarmee inzicht wordt verkregen in de actuele onderhouds- en vervangingsbehoefte.

b. Activiteiten

Wij reageren op meldingen.

c. Bedrijfsvoering

Vanwege het beperkte budget vindt geen planmatig onderhoud plaats. Beschikbaar budget is €16.000.

d. Financiën

De vervangingswaarde is onbekend.

8. Openbare verlichting.

a. Bestaand beleid

Voor dit onderdeel is in 2016 beleid vastgesteld. Dit is onder andere gericht op de lichtpunten met ca. 2.000 verminderen en het areaal vernieuwen.

b. Activiteiten

De aanbesteding voor de vernieuwing van de openbare verlichting is niet geslaagd. Aan de raad zal een nieuw inhoudelijk voorstel worden voorgelegd in 2019 op basis waarvan een nieuwe aanbesteding wordt opgepakt.

c. Bedrijfsvoering

Tot het nieuwe contract in werking treedt verrichten wij minimaal onderhoud aan de lichtmasten.

d. Financiën

De kosten voor openbare verlichting bedragen jaarlijks ca. € 650.000.

9. Openbaar groen

a. Bestaand beleid.

Het openbare groen bestaat uit vier onderdelen: bomen, bos- en natuurterreinen, plantsoenen en oever- en watervegetaties. De beheerplannen voor gemeentelijke Bomen alsmede Bos- en Natuurterreinen uit 2009 beschrijven drie varianten: budgetneutraal, streefniveau en streefniveau-plus. Er is gekozen voor de budgetneutrale beheervariant. Dit is de variant die met de beschikbare middelen

uit de begroting kan worden gerealiseerd. Door de keuze voor onderhoudsniveau C kent deze variant financiële risico's, omdat schadeclaims niet in alle gevallen kunnen worden weerlegd. Incidentele onveilige situaties doen zich bij het huidige kwaliteitsniveau voor. Door de inrichting en het beheer beter aan te sluiten bij natuurlijke processen wordt het openbaar groen duurzamer. We stimuleren bewoners de inrichting en het onderhoudsniveau te verhogen.

b. Activiteiten

Er loopt een project voor verkoop of terugvordering van illegaal ingenomen openbaar groen. Pleksgewijs vormen wij openbaar groen om naar natuurlijker groen dat minder onderhoud nodig heeft. Dit komt de biodiversiteit ten goede. Wij betrekken bewoners zo veel mogelijk bij het onderhoud.

c. Bedrijfsvoering

In het onderhoud van openbaar groen wordt databeheer en contractvorming met aannemers steeds belangrijker. Uiteraard houden we er rekening mee dat de BIGA een aantal werkzaamheden goed kan uitvoeren eventueel in samenwerking met andere ondernemers. De eigen onderhoudsteams worden meer en meer ingezet op service verlenen en overlast voorkomen.

d. Financiën

De geschatte vervangingswaarde bedraagt € 15 miljoen voor openbaar groen en € 120 miljoen voor bomen. Voor bossen en natuurterreinen is geen vervangingswaarde bekend.

Voor groot onderhoud en openbaar groen verduurzamen en omvormen is in de meerjarenbegroting dekking voor een jaarlijks investeringsbedrag van € 50.000. Er is geen onderhoudsvoorziening.

In 2019 worden de beheerplannen geactualiseerd, waarbij de nadruk gelegd wordt bij risicogestuurd beheer.

10. Speelvoorzieningen

a. Bestaand beleid

Het beleid is beschreven in het Speelruimteplan. Uit de kerntakendiscussie volgt dat we het aantal formele speelvoorzieningen halveren ten opzichte van 2012.

b. Activiteiten

In de komende jaren gaan wij door met formele- naar informele speelvoorzieningen omvormen. Speeltoestellen die zijn afgekeurd, worden niet vervangen. De vrijkomende ruimte wordt waar mogelijk ingericht wordt met natuurlijke spelaanleidingen, zoals boomstammen.

c. Bedrijfsvoering

Eén keer per jaar worden alle speeltoestellen technisch geïnspecteerd. Daarnaast vinden tweemaal per jaar visuele controles plaats. Hiermee voldoen wij aan onze wettelijke zorgplicht.

d. Financiën

De geschatte vervangingswaarde bedraagt ca. € 1 miljoen.
Er is geen onderhoudsvoorziening.

11. Riolering en water

a. Bestaand beleid

Jaarlijks actualiseren we de gegevens in het beheersysteem op basis van reguliere inspecties. Het GRP bevat een uitvoeringsprogramma. Wanneer wij riolering vervangen, richten wij ook de bovengrond opnieuw in. Bewoners worden betrokken bij het planproces.

b. Activiteiten

Naast regulier onderhoud verrichten wij grote riool- en wegrenovaties. Deze voeren wij projectmatig uit. Deze projecten hebben een looptijd van meerdere jaren. Het project Engelsewerk in Amerongen is in 2018 uitgevoerd. Het terugdringen van het project wateroverlast in Amerongen wordt in verschillende deelprojecten uitgevoerd. De rioolvervanging van Dennenhorst en omgeving in Driebergen bevindt zich in de voorbereidingsfase.

c. Bedrijfsvoering

Sinds 2017 zijn wij gestart met risico gestuurd werken. Dit houdt in dat de frequentie van inspectie en onderhoud afhankelijk wordt van het risico (ligging, gebruikintensiteit, etc.). Dit wijkt af van de landelijke richtlijnen, maar voldoet wel aan onze wettelijke zorgplicht.

d. Financiën

De geschatte vervangingswaarde bedraagt € 300 miljoen.

12. Gebouwen, waaronder schoolgebouwen

a. Bestaand beleid

Het onderhoud van de schoolgebouwen is sinds 2015 de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. De 34 schoolgebouwen zijn in eigendom van de schoolbesturen, maar vallen onder het economisch claimrecht van de gemeente. Drie schoolgebouwen worden gehuurd.

De Visie op vastgoed die wordt voorbereid, is bepalend voor het aantal gebouwen dat in gemeentelijk eigendom blijft. De onderhoudsbudgetten moeten in overeenstemming worden gebracht met het gewenste onderhoudsniveau van het resterende vastgoed.

b. Activiteiten

Niet strategische vastgoed wordt minimaal onderhouden en afgestoten. De meeste onderhoudsactiviteiten betreffen het zogenaamde dagelijkse onderhoud.

c. Bedrijfsvoering

De gebouwen worden jaarlijks binnen het beschikbare onderhoudsbudget onderhouden.

d. Financiën

De geschatte vervangingswaarde is onbekend

13. Buitensportcomplexen

a. Bestaand beleid

In de uitvoering van het raadsprogramma 2014-2018 is een bezuinigingsmaatregel op het product sport opgevoerd. Dit betreft een vermindering van € 50.000 op het onderhoudsbudget vanaf januari 2016. Deze bezuiniging kunnen wij vanaf 2016 gedeeltelijk realiseren door het onderhoud van de sportvelden naar ons terug te halen en het aantal wedstrijdelden bij een aantal sportverenigingen te verminderen. De contractuele afwikkeling wordt zo snel mogelijk afgerond. In 2018 is de sportnota geactualiseerd.

b. Activiteiten

De bezuiniging op dit product is inmiddels integraal uitgewerkt. Hierbij is ook een meerjarenplan voor regulier en groot onderhoud uitgewerkt, de investeringen van dit product worden volledig in beeld gebracht. In 2018 zijn er 4 voetbalkunstgrasvelden vervangen en zijn de voorbereidingen gestart voor de realisatie van een 2^e rugbyveld.

c. Bedrijfsvoering.

Wij hebben het beheersysteem gevuld met betrouwbare gegevens en hebben een beheerplan in voorbereiding. Een risico is onbekendheid met de levensduur van kunstgrasvelden. Wij gaan hierbij vooralsnog uit van een afschrijvingstermijn van 15 jaar. Op basis van de praktijkervaringen wordt landelijk een afschrijvingstermijn van 10 -12 jaar gehanteerd.

d. Financiën

De geschatte vervangingswaarde is onbekend

14. Begraafplaatsen

a. Bestaand beleid

Als gemeente hebben wij het eigendom en beheer van negen - vijf algemene en vier historische - gemeentelijke begraafplaatsen: één in Maarn en in Amerongen, Doorn, Driebergen-Rijsenburg en Leersum elk twee. Op de vier oude begraafplaatsen worden geen nieuwe graven meer uitgegeven en voeren vrijwilligers het onderhoud uit.

b. Activiteiten

Wij hebben in de afgelopen jaren uitbreidingen van de begraafcapaciteit gerealiseerd op de begraafplaatsen van Leersum en Doorn. Om de bezuiniging (gedeeltelijk) te kunnen realiseren hebben we in Doorn een natuurbegraafplaats gerealiseerd. In 2018 geven wij invulling aan de toekomstvisie op de begraafplaatsen. Daarbij zijn onze tarieven in overeenstemming gebracht met de tarieven van de begraafplaatsen in de regio en is een uitbreiding van het dienstenpakket ingevoerd (meer keuze mogelijkheden en langere begraaftijden op zaterdag). Het onderzoek naar het afstoten van de aula's in Maarn en Driebergen loopt nog.

c. Bedrijfsvoering

In 2018 is door PinkRoccade software ontwikkeld voor begraafplaatsadministraties. In 2019 wordt een besluit genomen of overstappen naar deze software voor ons meerwaarde heeft.

15. Kunstwerken (cultuur)

a. Bestaand beleid

In de Nota cultuur 2011-2013 Participeren en Profileren hebben we ons voorgenomen een beleidsnotitie kunst in de openbare ruimte te schrijven. Deze notitie (Kijk op Kunst) is geschreven, maar is nooit goedgekeurd, omdat er geen middelen beschikbaar zijn voor onderhoud en verzekering.

b. Activiteiten

Er zijn geen activiteiten, omdat er geen middelen beschikbaar zijn.

c. Bedrijfsvoering

De berekende vervangingswaarde bedraagt ca. € 700.000. Deze is gebaseerd op de verzekerde waarde.

d. Financiën

Alleen bij gevaar of na meldingen van vernieling wordt beperkt onderhoud uitgevoerd.

Kerngegevens gemeente Utrechtse Heuvelrug

Wegen (inclusief trottoirs en fietspaden) in m²	2.516.100
Civieltechnische kunstwerken	131
Lichtmasten (lantaarnpalen)	8.300
Verkeersregelinstallaties (verkeerslichten)	8
Verkeersborden	4.040
Straatnaamborden	1.920
Riolering in km	422
Bergbezinkvoorzieningen	9
Rioolpompen en -gemalen	717
Wateroppervlak in bebouwd gebied in m²	58.000
Buitensportcomplexen	10
Bos- en natuurterrein in ha	248
Openbaar groen in ha	220
Bomen (exclusief bossen en bosstroken)	47.500
Speeltoestellen	416
Speelplaatsen	90
Begraafplaatsen	9
Culturele kunstwerken	38
Scholen	34
Overige gebouwen	75

3.4

Paragraaf Financiering

Inleiding

De wet Financiering decentrale overheden (wet Fido) en de wet Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (wet Ruddo) stellen regels aan de financieringsfunctie van de gemeente en bieden een kader voor de beheersing van de risico's die uit de financieringsfunctie voortvloeien. Daarnaast heeft de gemeenteraad van de Utrechtse Heuvelrug in 2011 het treasurystatuut vastgesteld, waarin de doelstellingen, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en administratieve organisatie rond het beheer op de financiële stromen op korte en lange termijn staan.

In de begroting 2018 is in de paragraaf financiering het beleid ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille weergegeven en zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm bepaald. De financieringsbehoefte is bepaald inclusief de daarbij behorende rentelasten. Daarnaast is stilgestaan bij het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. Onderstaand is weergegeven hoe de werkelijkheid in 2018 zich verhoudt tot wat in de begroting 2018 is opgenomen.

1. Beleid

Geld aantrekken en verstrekken, brengt risico's met zich mee. Hierbij speelt de ontwikkeling van de rente in de markt een belangrijke rol. De treasuryfunctie is erop gericht deze risico's te beperken.

Bij het uitvoeren van het wettelijk kader zijn twee hoofdlijnen te definiëren:

1. De gemeentelijke financiering wordt beperkt tot de publieke taak.
2. De uitvoering van beleid gebeurt doordacht en daarmee worden de risico's tot een minimum beperkt.

Daarnaast is het beleid van de gemeente erop gericht om de financieringsbehoefte zo veel mogelijk af te dekken met kortlopende middelen, zolang de rente op kortlopende leningen lager is dan de rente op langlopende leningen.

Onze gemeente wil een conservatieve rentevisie hebben, zodat niet bij de eerste rentebeweging op de markt onze begroting moet worden bijgesteld. De rentevisie in de begroting 2018 is gebaseerd op de visie die de Bank Nederlandse Gemeenten heeft afgegeven. Hierbij is uitgegaan van de volgende percentages:

- rente langlopende leningen: 1,50%
- rente kortlopende leningen: 0,15%

2. Risicobeheer

Risicobeheer heeft betrekking op het beheersen van financiële risico's: renterisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico en koersrisico. In de begroting 2018 is gesteld dat voor onze gemeente vooral het renterisico en het kredietrisico belangrijk zijn. Het koersrisico speelt in mindere mate een rol gezien de beperkte beleggingsportefeuille en het risicoprofiel daarvan. Het liquiditeitsrisico speelt nauwelijks een rol, doordat de gemeente relatief makkelijk toegang heeft tot de geld- en kapitaalmarkt. Dit risico wordt dan ook niet verder toegelicht.

2.1 Renterisico

Voor de beheersing van het renterisico gelden twee concrete richtlijnen op grond van de wet Fido, te weten:

1. Kasgeldlimiet;
2. Renterisiconorm.

1. Kasgeldlimiet

(toetsing kortlopende schuld per kalenderkwartaal aan de kasgeldlimiet)

Bij de kasgeldlimiet gaat het om renterisico's beperken op de kortlopende schuld. Kortlopende schuld is bedoeld om lopende uitgaven te financieren. Daarom wordt de kasgeldlimiet gekoppeld aan de totale lasten van de begroting inclusief tegelijkertijd met de begroting vastgestelde begrotingswijzigingen. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het totaal van deze lasten. Concreet betekent dit dat 8,5% van het totaal van de lastenkant van de begroting inclusief tegelijkertijd met de begroting vastgestelde begrotingswijzigingen gefinancierd mag worden met kortlopende leningen (< 1 jaar). De kasgeldlimiet mag je overschrijden, maar niet langer dan twee kwartalen achtereen. Daarna moeten de kortlopende leningen worden omgezet in langlopende leningen. Kan dat niet, dan moet een herstelplan aan de provincie worden overlegd.

De kasgeldlimiet die in de begroting 2018 was opgenomen bedroeg € 8.775.000 (8,5% van € 103.231.000). Inclusief de amendementen die bij de vaststelling van de begroting 2018 zijn aangenomen, komt de kasgeldlimiet voor 2018 uit op € 8.859.000 (8,5% van € 104.226.000). Gedurende 2018 hebben wij met de kasgeldlimiet voldaan aan de bepalingen van de wet Fido. In onderstaande tabel is dit weergegeven.

Kasgeldlimiet		1e kwartaal 2018	2e kwartaal 2018	3e kwartaal 2018	4e kwartaal 2018
(1)	Toegestane kasgeldlimiet				
	in procenten	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
	in bedrag (8½% van € 104.226.000)	8.859	8.859	8.859	8.859
(2)	Omvang vlottende schuld				
	opgenomen gelden < 1 jaar	10.667	13.667	6.000	4.667
	schuld in rekening-courant	5.341	(1.074)	1.198	(652)
	gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
	overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
	totaal omvang gemiddelde vlottende schuld	16.008	12.592	7.198	4.014
(3)	Vlottende middelen				
	contante gelden in kas	8	11	17	12
	tegoeden in rekening courant	302	403	357	74
	overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0	0	0
	totaal omvang gemiddelde vlottende middelen	311	415	374	86
	Toets kasgeldlimiet				
(4)	Totaal netto gemiddelde vlottende schuld (2) - (3)	15.697	12.178	6.824	3.929
	Toegestane kasgeldlimiet (1)	8.859	8.859	8.859	8.859
	Ruimte (+) / Overschrijding (-); (1) - (4)	(6.838)	(3.318)	2.035	4.931

(bedragen x € 1.000)

Uit bovenstaande tabel blijkt dat wij in de eerste twee kwartalen van 2018 de kasgeldlimiet hebben overschreden. Dit is conform het beleid van de gemeente om de financieringsbehoefte zo lang mogelijk af te dekken met kortlopende middelen.

Aangezien conform de wet Fido de kasgeldlimiet niet langer dan twee kwartalen achtereen mag worden overschreden, is in het derde kwartaal een langlopende lening aangetrokken.

2. Renterisiconorm (toetsing van de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen (vaste schuld) aan de renterisiconorm)

Bij de renterisiconorm gaat het om renterisico's beperken op de langlopende schuld. In de Wet Fido is bepaald dat de jaarlijkse renteherzieningen en aflossingen op de langlopende schuld niet meer mogen bedragen dan 20% van de totale lasten van de begroting inclusief tegelijkertijd met de begroting vastgestelde begrotingswijzigingen. Dit om te voorkomen dat in een jaar teveel leningen aflopen en her gefinancierd moeten worden.

De renterisiconorm die in de begroting 2018 was opgenomen bedroeg € 20.646.000 (20% van € 103.231.000). Inclusief amendementen die bij de vaststelling van de begroting 2018 zijn aangenomen, komt de renterisiconorm voor 2018 uit op € 20.845.000 (20% van € 104.226.000). Gedurende 2018 hebben wij met de renterisiconorm voldaan aan de bepalingen van de wet Fido. In onderstaande tabel is dit weergegeven.

Renterisiconorm	2018	
	begroot	werkelijk
1. Totaal lasten begroting	103.231	104.226
2. Wettelijk percentage	20%	20%
3. Renterisiconorm (1 x 2)	20.646	20.845
4. Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0
5. Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0
6. Te betalen aflossingen excl. woningbouw-corporatie	9.251	10.051
7. Bedrag waarover renterisico gelopen wordt (4 + 5 + 6)	9.251	10.051
Toets renterisiconorm		
Renterisiconorm (3)	20.646	20.845
Renterisico op vaste schuld (7)	9.251	10.051
Ruimte (+) / Onderschrijding (-) renterisiconorm (3 -7)	11.395	10.794

(bedragen x € 1.000)

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er een ruime marge van circa € 10,8 miljoen is, voordat de norm wordt overschreden.

2.2 Kredietrisico

Het kredietrisico betreft het risico dat de gemeente loopt bij de uitgezette leningen en de garanties en deelnemingen. Hierna gaan wij per onderdeel in op de stand van zaken in 2018.

1. Uitgezette leningen (leningen u/g)

In onderstaande tabel is het restantsaldo van de uitgezette leningen conform de begroting en de jaarrekening 2018 weergegeven.

Omschrijving	2018	
	Begroot	Werkelijk
Stand 01 januari 2018	13.445	13.358
Toevoegingen		
Te betalen / ontvangen aflossingen	(400)	-8.453
Stand 31 december 2018	13.045	4.905
Te betalen / ontvangen rente	383	321
Gemiddelde rente (gewogen)	2,97%	2,61%
Laagste rente	0,95%	0,00%
Hoogste rente	6,90%	5,73%

(bedragen x € 1.000)

De stand per 31 december 2018 is als volgt te specificeren:

Uitgezette lening aan:	Stand per 31-12-2018
Woningbouwverenigingen	-
N.V. Bank Nederlandse Gemeente	3.947
S.V.N.	821
Vitens (achtergesteld)	102
Stichtingen/Vereniging	35
Medewerkers gemeente (hypothecaire geldleningen)	-
Totaal	4.905

(bedragen x € 1.000)

In 2018 zijn de geldleningen die aan de woningbouwverenigingen waren verstrekt (saldo per 1 januari 2018 € 8.149.000), overgedragen aan de woningbouwverenigingen. Sinds de verzelfstandiging van de woningbouwverenigingen, organiseren zij hun eigen financiering. De noodzaak om deze leningen vanuit de gemeente door te lenen, is hierdoor niet meer aanwezig. Daarbij maken deze leningen onderdeel uit van de gemeentelijke schuld en vraagt de afhandeling van de leningen jaarlijks diverse administratieve handelingen. Daarom is in 2018 besloten de geldleningen over te dragen aan de woningbouwverenigingen.

Ook zijn alle hypothecaire geldleningen die aan medewerkers van de gemeente verstrekt waren geheel afgelost (saldo per 1 januari 2018 € 194.000).

Gezien het feit dat de leningen die resteren ultimo 2018 zijn verstrekt aan financieel gezonde partijen is het kredietrisico beperkt.

2. Garanties en deelnemingen

De gemeente staat garant voor circa € 168 miljoen aan leningen die derden bij de bank hebben aangetrokken. Voor circa € 14,0 miljoen betreft dit leningen waarbij de gemeente als eerste borgsteller fungeert. Hieronder vallen o.a. leningen van woningbouwverenigingen (€ 7,4 miljoen), Stichting sportaccommodaties Hoenderdaal (€ 3,9 miljoen) en de CV Lange Dreef (€ 0,9 miljoen). De CV Lange Dreef valt onder onze verbonden partijen. Voor een inschatting van de risico's en de financiële situatie van deze partij wordt verwezen naar de Paragraaf verbonden partijen.

Daarnaast fungeert de gemeente voor een bedrag van circa € 154 miljoen aan leningen als tweede borgsteller na het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Dit betreffen hoofdzakelijk door de Bank Nederlandse Gemeenten (€ 102,9 miljoen) en de Nederlandse Waterschapsbank (€ 30,6 miljoen) verstrekte leningen. Daarom is voor deze categorie slechts sprake van een beperkt kredietrisico.

Tot slot staat de gemeente garant voor een bedrag van circa € 2,6 miljoen aan particuliere leningen. Als gevolg van verbeterde economische omstandigheden is in 2018 het kredietrisico op deze posten afgenomen. Voor een totaaloverzicht van de gewaarborgde geldleningen verwijzen wij naar de in de bijlage opgenomen Staat van gewaarborgde geldleningen.

2.3 Koersrisico

De gemeente loopt koersrisico over de aandelen en andere waardepapieren waarin de gemeente belegd. Het totale bedrag dat de gemeente heeft belegd in aandelen en andere waardepapieren bedraagt per 31 december 2018 € 823.000. Hieronder treft u een specificatie van dit totaalbedrag aan.

Omschrijving	Aantal aandelen	Begroot		Werkelijk	
		Nominaal bedrag per aandeel	Totale belegging	Nominaal bedrag per aandeel	Totale belegging
Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	201.669	2,50	504	2,50	504
Aandelen Bronwaterleiding Doorn *)	56	227,00	13	227,00	13
Aandelen Vitens *)	36.554	1,00	37	1,00	37
Aandelen BIGA Groep BV	2.652	50,00	133	50,00	133
Deelname Utrechtse Heuvelrug Commandiet BV			18	100,00	18
Deelname Lange Dreef BV			9	100,00	9
Inschrijving Grootboek Nationale Schuld **)			69		69
Deelname Lange Dreef CV			15		15
ENECO aandeel GZO			25		25
Totaal			823		823

(bedragen x € 1.000)

*) De hier vermelde gegevens over de aandelen hebben betrekking op de situatie van vóór de voorgenomen fusie tussen de n.v. Bronwaterleiding "Doorn" en Vitens.

Doordat circa 2/3-deel van de beleggingen is belegd bij de Bank Nederlandse Gemeenten, is het koersrisico beperkt.

3. Financiering van de gemeente

Voor de uitvoering van de gemeentelijke taken zijn financieringsmiddelen nodig, zowel voor de uitvoering van ons beleid als voor het doen van investeringen. Voor investeringen in materiële vaste activa (scholen, wegen, vastgoed etc.) worden leningen aangetrokken. Deze activa hebben een lange levensduur. De financieringsbehoefte die daaruit voortvloeit, wordt meerjarig afgedekt.

3.1 Financieringspositie

In de begroting 2018 is de financieringsbehoefte voor 2018 bepaald op basis van de toen meest actuele 10-jarige liquiditeitsprognose. Hierbij is rekening gehouden met alle inkomsten en uitgaven van de gemeente, de heropname van de jaarlijks verplichte aflossingen en de investeringswensen op basis van het MIP. De financieringsbehoefte in de begroting 2018 is bepaald op € 45,5 miljoen, waarmee het totaal van de leningenportefeuille zou uitkomen op circa € 162 miljoen. Dit is inclusief een bedrag van ruim € 8 miljoen voor de leningen voor woningbouwverenigingen.

De stand ultimo 2018 van de totale leningenportefeuille is circa € 140 miljoen. Dit is € 22 miljoen lager dan waarmee in de begroting 2018 rekening werd gehouden. De belangrijkste oorzaken die hieraan ten grondslag liggen zijn:

1. Het werkelijk geïnvesteerd bedrag in materiële vaste activa is lager dan waarmee in de begroting 2018 rekening werd gehouden. Dit is mede het gevolg van de in 2018 ingestelde investeringsstop.
2. In 2018 zijn de geldleningen die zijn aangetrokken voor de woningbouwverenigingen overgedragen aan de woningbouwverenigingen. Sinds de verzelfstandiging van de woningbouwverenigingen, organiseren zij hun eigen financiering. De noodzaak om deze leningen vanuit de gemeente door te lenen, is hierdoor niet meer aanwezig.

3.2 Schuldpositie

In onderstaande tabel is de schuldpositie opgenomen, zoals deze voortvloeit uit de jaarrekening 2018. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in bruto en netto schuld:

- netto schuld: bruto schuld – geldelijke bezittingen
- bruto schuld: langlopende leningen + kortlopende schulden + crediteurenvorderingen + overlopende passiva
- geldelijke bezittingen: totaal van leningen aan deelnemingen + leningen aan verbonden partijen + leningen aan derden + langlopende uitzettingen + kortlopende uitzettingen + debiteurenvorderingen + liquide middelen + overlopende activa

	Begroting 2018	Jaarrekening 2018
Vaste schulden	131.331	140.200
Netto vlottende schuld	19.887	8.999
Overlopende passiva	10.799	8.791
A Bruto schuld	162.016	157.990
Financiële activa:		
- leningen aan woningbouw- verenigingen	8.149	0
- leningen aan deelnemingen	1.086	922
- overige langlopende leningen	4.210	3.983
- overige uitzettingen > 1 jaar	42	69
Uitzettingen < 1 jaar	10.108	12.356
Liquide middelen	77	783
Overlopende activa	11.255	4.984
B Geldelijke bezittingen	34.928	23.097
C Netto schuld gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	127.088	134.894

(bedragen x € 1.000)

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de netto schuld gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen ultimo 2018 hoger uitkomt dan waarmee in de primaire begroting 2018 rekening werd gehouden. De stand is echter lager dan waarmee in de begroting 2019 rekening is gehouden. In de begroting 2019 is rekening gehouden met een stand per 1-1-2019 (= 31-12-2018) van € 136.116.

Hiermee wordt echter niet geheel voldaan aan het amendement ten aanzien van de schuldpositie. Hierin heeft uw raad via een motie het college verzocht om de schuld jaarlijks met 1 miljoen euro terug te brengen. Daarnaast is bij de behandeling van de kadernota 2019-2022 een amendement aangenomen. Dit heeft geleid tot het volgend raadsbesluit: "als kader voor de begroting 2019-2022 wordt meegenomen dat de netto schuld van de gemeente niet hoger mag zijn dan € 129 miljoen en deze schuld met minimaal € 8 miljoen moet worden gereduceerd gedurende deze raadsperiode en tevens op te nemen dat de bruto schuld niet hoger mag zijn dan € 159 miljoen (= € 160 miljoen minus € 1 miljoen afbouw).

In de kadernota 2020-2023 zal dit raadsbesluit verder worden uitgewerkt.

3.3 Rentemethodiek en renteresultaat

Voor de toerekening van de betaalde rente maakt de gemeente gebruik van de rente-omslag-methode. Door toepassing van de rente-omslag-methode wordt de rente aan de hand van de stand van de investeringen toegerekend aan de producten.

Conform de bepalingen uit het gewijzigde BBV worden in de onderstaande tabel de rentebaten en de rentelasten van de financieringsfunctie en het renteresultaat weergegeven.

Omschrijving	begroot		werkelijk	
Saldo werkelijk betaalde- en ontvangen rente				
Betaalde rente:				
rente van opgenomen / op te nemen geldleningen		3.684		3.365
rente kortgeld				(42)
Ontvangen rente:				
rente op uitgezette leningen		(465)		(301)
Saldo werkelijk betaalde rente		3.219		3.022
Rentetoerekening buiten de renteomslag				
Rentetoerekening grondexploitaties	(164)		(137)	
Rente i.v.m. projectfinanciering (woningbouwverenigingen)	(233)		(233)	
Totaal aan de producten toe te rekenen rente		2.822		2.652
Boekwaarde buiten de renteomslag				
Boekwaarde geactiveerde investeringen		177.122		173.837
Boekwaarde grondexploitaties	(7.320)		(6.812)	
Boekwaarde Acacialaan en van Bennekomweg			(855)	
Boekwaarde i.v.m. projectfinanciering (woningbouwverenigingen)	(8.149)		(8.149)	
		(15.469)		(15.816)
Boekwaarde voor de renteomslag		161.653		158.021
Renteresultaat				
De aan de taakvelden toegerekende rente (renteomslag 1,70%)		2.734		2.686
Renteresultaat op het taakveld treasury		(88)		34

(bedragen x € 1.000)

Het saldo van de rentelasten en rentebaten wordt op basis van een omslagrente toegerekend aan de diverse taakvelden binnen de begroting. Deze omslagrente wordt berekend door het saldo van de rentelasten en rentebaten te delen door de boekwaarde van de geactiveerde investeringen op 1 januari 2018. De rente in verband met projectfinanciering (leningen ten behoeve van woningbouwcorporaties) en de rente die op grond van het BBV moet worden toegerekend aan grondexploitaties, blijft buiten de renteomslag.

In de begroting 2018 is gerekend met een omslagrente van 1,70%. In werkelijkheid komt de omslagrente uit op 1,68%. Het BBV staat gemeenten toe om maximaal 0,5% af te wijken van de berekende omslagrente. Hierdoor is per saldo € 34.000 meer aan rente toegerekend aan de investeringen. Dit renteresultaat wordt in de jaarrekening 2018 onder het taakveld treasury verantwoord.

4. EMU

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. In het verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een land maximaal 3% BBP mag zijn. Ons aandeel in het EMU-saldo bedraagt per 31 december 2018:

	Omschrijving	begroting	werkelijk
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	(15)	(6.204)
2.	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	5.729	6.459
3.	Dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie minus vrijval van voorzieningen ten bate van de exploitatie	(7)	(324)
4.	Bruto investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	15.987	9.272
5.	Baten uit bijdragen aan andere overheden, de Europese Unie en overigen, geen betrekking hebbende op bouwgrond-exploitatie en niet verantwoord op de exploitatie	23	742
6.	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voorzover niet op exploitatie verantwoord	-	1.962
7.	Aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d., alleen transacties met derden niet op de exploitatie	66	367
8.	Baten bouwgrondexploitatie voorzover niet al op de exploitatie verantwoord	2.011	-
9.	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	59	-
	Totaal	(8.451)	(7.004)

(bedragen x € 1.000)

3.5

Paragraaf Bedrijfs- voering

Om de programma's in de programmabegroting te realiseren, is goede bedrijfsvoering nodig. De bedrijfsvoering blijven we ook doorontwikkelen zodat deze te allen tijde past bij een moderne netwerkorganisatie. In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de stand van zaken van en de beleidsvoornemens voor de bedrijfsvoering voor zover deze nog niet in andere programma's benoemd zijn.

Het financiële deel van de bedrijfsvoering vindt u in programma 12. Participatie en communicatie vindt u in programma 1. Facilitaire zaken en de ontwikkeling van zaakgericht werken staan beschreven in programma 3. De ontwikkelingen bij informatisering en informatiebeveiliging vindt u in de volgende paragraaf. Deze paragraaf bevat daarom alleen de ontwikkelingen op het gebied van organisatie en personeel.

Organisatieontwikkeling

In 2018 is de organisatieontwikkeling doorgezet via het programma Fris@work dat in 2017 gestart is. Met dit programma is een focus aangebracht op het verder professionaliseren van de werkwijze van een netwerkorganisatie en het ontwikkelen van ons personeel; In FRIS@work stonden drie sporen centraal die wij belangrijk vinden om de ontwikkeling naar netwerkorganisatie verder te verwezenlijken.

- De dienstverlenende ambtenaar
- Ambtenaar op het podium
- De digitale ambtenaar

Aan de hand van opleidingen en andere activiteiten hebben deze sporen invulling gekregen. Denk hierbij aan het verstevigen van procesgericht werken, het ontwikkelen van digitale vaardigheden en de verdieping in participatie.

Daarnaast zijn we bezig met doorontwikkeling binnen de thema's omdat de samenleving volop in beweging blijft. De komst van de omgevingswet, verdergaande digitaliseringsmogelijkheden en automatisering hebben gevolgen voor onze organisatie; in het bijzonder voor onze thema's Omgeving, Publiek en Fundament. In 2018 is voorbereidend gewerkt aan deze veranderingen en in de komende jaren gaan deze effect hebben op de thema's. De processen en

werkwijze binnen deze thema's gaan sterk veranderen en dat gaat veranderingen meebrengen voor enkele functies, (samenstelling van) teams en de benodigde kennis en kwaliteiten van medewerkers.

In 2014 zijn we gestart met een bezuiniging (efficiency) van ruim € 1 mln, waarvan € 470.000 op personeelslasten. Net zoals in de voorgaande jaren is in 2018 de bezuiniging op personeelslasten verwerkt. Dit heeft gevolgen gehad voor de formatie en bezetting. De taakstellende bezuiniging die in 2014 voor meerdere jaren is opgelegd is nu volledig gerealiseerd en wordt hierbij afgerond. Wel blijven we vanuit efficiency oogpunt altijd kijken of werkzaamheden slimmer en efficiënter kunnen.

Efficiency Personeelslasten	2015	2016	2017	2018
Aframing Salarisbudget 0,3%	50.000	50.000	50.000	50.000
Aframing vrijvallen 30% ontstane loonkosten gepensioneerden	45.000	170.000	290.000	420.000
Totaal bezuiniging loonkosten	95.000	220.000	340.000	470.000

Personeelsbeleid

Goed personeelsbeleid is belangrijk om de doelen van de organisatie te behalen. Het beleid zorgt ervoor dat medewerkers hun kennis, vaardigheden en kwaliteiten optimaal kunnen inzetten voor goede dienstverlening. Ook geven we met personeelsbeleid uitvoering aan de wettelijke verplichtingen en kaders.

In 2018 hebben we ons in het bijzonder gericht op een aantal thema's.

Toekomstbestendig personeelsbestand

De samenleving en de organisatie veranderen volop. Het is daarom belangrijk dat wij anticiperen op de toekomst en ons personeelsbestand zodanig ontwikkelen dat wij de juiste kwaliteiten en capaciteit in huis hebben. Als wij nu kijken naar ons personeelsbestand dan zien wij een discrepantie tussen hoe het nu is en wat wij in de toekomst nodig hebben. Om deze discrepantie op te lossen hebben we in 2018 de volgende dingen gedaan:

- De opleidingen die gepland waren om onze netwerkorganisatie verder te ontwikkelen, zijn grotendeels uitgevoerd. Een belangrijk deel van deze opleidingen had te maken met procesgericht werken, participatie, privacy, digitale vaardigheden en zaakgericht werken.
- In de voorgaande jaren hebben we de instroom aan jong talent vergroot. In 2018 hebben we 4 nieuwe medewerkers onder de 28 jaar en 12 onder de 35 jaar aangenomen. We hebben gemerkt dat ook op het gebied van jong talent in 2018 de arbeidsmarkt is aangetrokken. Daarom hebben wij ook op andere manieren gewerkt aan onze werving en arbeidsmarktbenadering door deel te nemen aan de carrière dagen. Concreet heeft dat naast een grotere herkenbaarheid geleid tot 1 aanstelling. In 2018 hebben we de jong talenten die we in huis hebben (en enkele jong talenten uit de regiosamenwerking) een programma aangeboden voor het vergroten van de persoonlijke effectiviteit en behouden van balans. Het programma heeft als doel om de talenten goed te benutten en hen een duurzame plek te laten vinden in onze organisatie en ze te behouden.
- In 2018 hebben we meer projectmatig gewerkt waardoor kwaliteiten flexibel ingezet konden worden en er ook (mobiliteits)kansen ontstonden voor medewerkers. Ook hebben we gewerkt aan de vaardigheden en competenties van projectleiders en projectmedewerkers.

Duurzame inzetbaarheid

De aandacht voor duurzame inzetbaarheid van al onze medewerkers is nog steeds belangrijk. Het werk en de snel opvolgende veranderingen, nieuwe opgaven en soms in combinatie met privé-omstandigheden, vraagt veel van onze medewerkers.

Er heeft in 2018 een risico inventarisatie & evaluatie (RI&E) plaatsgevonden. Op de meeste vlakken zijn de arbeidsomstandigheden goed. De verbeterpunten hebben te maken met geluidshinder in de werktuinen, de interne communicatie en de ervaren werkdruk. Ons verzuimpercentage ten opzicht van het voorgaande jaar is gestegen. Naar aanleiding van de RI&E en deze stijging is een plan van aanpak gemaakt. Deze wordt nu uitgevoerd. In 2018 hebben we de verzuimcijfers en voortgang nauwkeuriger gevolgd en geanalyseerd. Uit de analyses en rapportages is gebleken dat ons verzuim voor ruim 75% bestaat uit langdurig verzuim. 49% van ons totale verzuim heeft een psychische oorzaak. Dat is bovengemiddeld hoog. 48% van ons verzuim komt voor bij medewerkers van 55 jaar of ouder. 14% van ons totale verzuim is werkgerelateerd. Als ze werkgerelateerd zijn ligt de oorzaak veelal in werkdruk. In 2018 heeft dit onderwerp hoge prioriteit gekregen. Per team zijn oorzaken onderzocht en worden acties uitgezet. Alle teamleiders worden verder getraind in verzuimmanagement, gespreksvoering en in de preventie van verzuim. Planning en capaciteit staan periodiek op de agenda bij teamleiders en het MT.

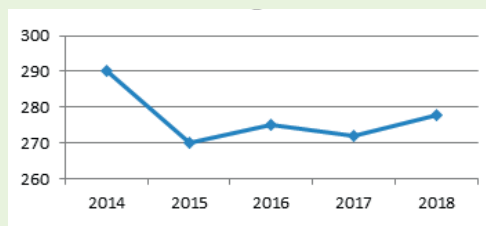
Herijken bestaand beleid

In 2018 is ervaring opgedaan met een nieuwe vorm van de gesprekkencyclus met als doel om de kwaliteit van de gespreksvoering te verbeteren. De eerste ervaringen zijn positief. De gesprekscyclus wordt meer bewust toegepast. Ook is gestart met de implementatie van de Wet Normering Rechtspositie Ambtenaren. Vanaf 1 januari 2020 wordt de rechtspositie van ambtenaren gelijkgesteld aan die van het bedrijfsleven. Dat wil zeggen dat ambtenaren dan ook onder het private arbeidsrecht gaan vallen. Dit heeft onder andere gevolgen voor de aanstelling, de CAO, het ontslag en beroepsmogelijkheden van medewerkers.

Kengetallen personeel

Omvang in Fte's
(vaste formatie)

Omvang in fte

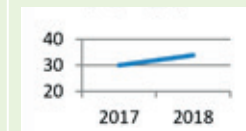

Omvang (in fte's) van de
organisatie uitgesplitst
naar leeftijdsklasse

	2017	2018	
18 tot 25 jaar	3,56	1,50	fte
25 tot 35 jaar	27,11	27,01	fte
35 tot 45 jaar	47,6	48,61	fte
45 tot 55 jaar	91,91	95,99	fte
55 jaar en ouder	102,10	104,89	fte
TOTAAL	272,28	278,00	fte

Instroom van personeel

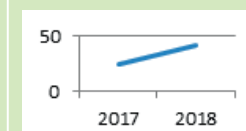
31 medewerkers / 9,9%

Gemiddelde Nederlandse gemeenten 2017: 10%*

Uitstroom van personeel

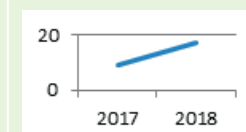
38 medewerkers / 12,1%

Gemiddelde Nederlandse gemeenten 2017: 7,4%*

Doorstroom van personeel

17 medewerkers / 5,4%

gemiddelde Nederlandse gemeenten 2017: 3,1%*

Verzuimpercentage

7.9%

Gemiddelde Nederlandse gemeenten 2017: 5,4%*

Inhuur derden
(percentage op loonsom)

15,9%

Gemiddelde Nederlandse gemeenten 2017: 17%*

* Bron: Personeelsmonitor 2017

Het is op dit moment nog niet bekend hoe bovengenoemde kengetallen van 2018 zich verhouden tot andere gemeenten in 2018. Deze gegevens worden doorgaans in juni van het volgende kalenderjaar gepubliceerd. Daarom is een vergelijking gemaakt met 2017.

De omvang van de organisatie in fte schommelt na de daling van 2015 rond de 270 fte – 278 fte. De formatie is iets gestegen doordat via raadsvoorstellen enkele nieuwe formatieplaatsen zijn toegestaan, zoals een BOA voor de drank en horecawet, de privacy officer, een functioneel applicatiebeheerder en juristen en een toezichthouder uit, het VTH beleidsplan.

In de tabel is zichtbaar dat er is geïnvesteerd in de instroom van jonge medewerkers tot en met 35 jaar en laat tegelijkertijd ook zien dat er een grote groep is met relatief oudere medewerkers. De instroom is lager dan de uitstroom. Dit komt doordat enkele vacatures niet ingevuld zijn vanwege de bezuinigingstaakstelling die in 2018 nog van kracht was en doordat enkele vacatures moeilijk invulbaar zijn. Eerder in deze paragraaf is al aangegeven dat het verzuim in 2018 is gestegen en dat dit om de nodige aandacht vraagt.

In absolute zin is minder aan inhuurkosten gemaakt. Doordat er meer vacatures waren en ze langer openstonden is er een lagere loonsom en is er daarom een stijging van het percentage ten opzichte van 2017 (14,9%). Het inhuurpercentage is ten opzichte van 2017 gestegen maar ligt nog onder het gemiddelde van Nederlandse gemeenten. Het meest wordt ingehuurd in de categorie ICT en technisch personeel. Inhuur in de categorie financieel en interim management is afgenomen.

3.6

Paragraaf Informatie- voorziening

De dienstverlening, informatievoorziening en de bedrijfsvoering verandert tot in de kern. Primaire taken zoals jeugdzorg, ontwikkeling van de fysieke (openbare) ruimte (Omgevingswet en het bijbehorende Digitaal Stelsel (DSO)) en de digitale dienstverlening leunen zwaar op het gebruik van informatie, data en ICT-prestaties (softwaretoepassingen). Digitale mogelijkheden zijn ook een integraal onderdeel geworden van de oplossing voor maatschappelijke vraagstukken.

Informatievoorziening is inmiddels een strategische factor om een optimale dienstverlening en bedrijfsvoering te realiseren. Dit vraagt van de I-professionals een andere rolinvulling om het proces van digitale transformatie te faciliteren.

In 2018 hebben wij daarop voorgesorteerd. Onze professionals gaan zich meer en meer bezig houden met:

- Er voor te zorgen dat de basis ICT-dienstverlening op orde blijft en ruimte scheppen voor technische innovaties
- Regievoering en accountmanagement m.b.t. leveranciers van automatisering (RID) en oplossingen m.b.t. informatievoorziening en bedrijfsvoering
- Proactief meedenken met thema's en teams, en meewerken aan maatschappelijke vraagstukken (DSO)
- Verdere kennisontwikkeling van de collega's

RID

De doelstelling van het samenwerkingsverband RID was en is het zorg dragen voor een adequate en betrouwbare ICT-omgeving voor de deelnemende organisaties. Door deze samenwerking kunnen de deelnemende organisaties de gewenste en noodzakelijke inspanningen delen en de risico's op het gebied van kwaliteit, kwetsbaarheid en kosten verkleinen (zie voor meer RID-informatie de Paragraaf Verbonden Partijen).

In 2018 is besloten om de RID (via een hybride overgangssituatie) te ontwikkelen tot een leverancier / regisseur van informatieoplossingen voor de eigenaren. Op termijn ontzorgt dit de eigenaren maximaal en neemt de RID uiteindelijk afscheid van harde infrastructuur. Dit vergt wel een andere organisatie met heel andere diensten, functies en competenties bij de RID. Investeren vindt plaats in medewerkers en niet in hardware.

En uiteraard een nog stevigere rolverdeling tussen opdrachtgever en -nemer. Die wordt verankerd in de op te stellen governance waar in 2018 een begin mee is gemaakt.

Informatieveiligheid

De Utrechtse Heuvelrug is een informatie verwerkende organisatie en bouwt haar digitale dienstverlening steeds verder uit. Inwoners, ondernemers en ketenpartners moeten er dan ook op kunnen vertrouwen dat de gemeente zorgvuldig met hun gegevens om gaat. Daarnaast is informatieveiligheid essentieel voor de continuïteit van onze dienstverlening. Om deze redenen werkt de gemeente aan het implementeren en borgen van maatregelen op het gebied van informatieveiligheid. De maatregelen die worden getroffen dragen bij aan de beschikbaarheid, integriteit (juistheid, actualiteit en volledigheid) en vertrouwelijkheid van informatie.

Informatieveiligheid is geen eenmalige activiteit, maar een continu verbeterproces. Pijlers hierin zijn de bewustwording op het gebied van informatieveiligheid en een jaarlijks terugkerend veiligheidsonderzoek genaamd ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit).

Ensia zelfevaluatie

Het jaar 2018 is het tweede jaar waarin het verantwoordingsproces rondom informatie-veiligheid in ENSIA (Eenduidige Normatieve Single Information Audit) is ondergebracht. Onderdeel van ENSIA is de collegeverklaring informatieveiligheid, betreffende DigiD en Suwinet. Deze verklaring wordt getoetst door een onafhankelijke auditor en zal de gemeenteraad separaat, uiterlijk 15 juli 2019, ter

kennis name ontvangen.

Voorlopig kan geconcludeerd worden dat de gemeente voldoet aan de ENSIA 2018. Er zal echter in 2019 duidelijk meer aandacht gegeven moeten worden aan de verschillende maatregelen en de bewijslast over de werking van de geïmplementeerde maatregelen.

BRP en waardedocumenten

Het onderdeel informatiebeveiliging is uit de zelfevaluaties van de BRP en PNIK¹ gehaald, en ondergebracht in Ensia, zodoende wordt op twee plekken hierover verantwoording afgelegd (het inhoudelijke deel gaat via de zelfevaluatie-kwaliteitsmonitor). De resultaten staan in de tabellen 'Waardedocumenten' en 'BRP'.

Tabel Waardedocumenten

Onderdeel	Waarde Utrechtse Heuvelrug	Maximale score	Percentages
Deelscore organisatie van de beveiliging	146	154	94,8 %
Deelscore Toegangsbeveiliging	244	268	91,0 %
Deelscore Naleving	110	150	73,3 %

Op de deelscore Naleving zijn nog stappen te maken, te weten hoe het (lijn) management toeziet dat de informatiebeveiligingsmaatregelen afgeleid van het informatiebeveiligingsbeleid worden uitgevoerd.

¹ Het uitgifteproces rond paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten.

Tabel BRP

Onderdeel	Waarde Utrechtse Heuvelrug	Maximale score	Percentages
Deelscore organisatie van de beveiliging	298	390	76,4%
Deelscore Toegangsbeveiliging	334	376	88,8%
Deelscore Naleving	344	364	94,5%

DigiD

De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft momenteel drie DigiD-aansluitingen:

- i-Burgerzaken
- Zaaksysteem
- Website www.heuvelrug.nl

De gemeente is voor de drie DigiD-aansluitingen geslaagd. Voor de aansluiting van i-Burgerzaken was op enkele punten een her-audit noodzakelijk.

Basisregistraties

BGT

Technisch gezien is de BGT correct opgebouwd en sinds 3 januari 2017 ook geaccepteerd in de Landelijke Voorziening. Kwalitatief kan de BGT verbeterd worden door o.a. een optimalisatie en synchronisatie te laten plaatsvinden met BAG en BOR. Verder heeft de logische opbouw van de BGT nog aandacht nodig.

Onderdeel	Waarde Utrechtse Heuvelrug	Maximale score	Percentages
Deelscore Borging proces	55	70	78,6 %
Deelscore Tijdigheid	15	20	75,0 %
Deelscore Volledigheid	25	30	83,3 %
Deelscore Juistheid	30	30	100,0 %
Puntentotaal BGT lijst	125	150	83 %

BAG

Technisch gezien is de BAG correct opgebouwd en geaccepteerd in de Landelijke Voorziening. Kwalitatief en op procesgebied moet de BAG verbeterd worden.

Onderdeel	Waarde Utrechtse Heuvelrug	Maximale Score	Gemiddelde score in %
Deelscore Borging Proces	30	80	37,5 %
Deelscore Tijdigheid	20	45	44,4 %
Deelscore Volledigheid	30	40	75,0 %
Deelscore Juistheid	20	40	50,0 %
Puntentotaal BAG lijst	100	205	49,0 %

Contact met de Informatie Beveiliging Dienst (IBD)

We zijn aangemeld voor berichtgeving en beschikken over een VCIB (Vertrouwde Contactpersoon Informatiebeveiliging) zowel in de gemeente als bij de RID. Hierdoor worden we op de hoogte gehouden aangaande incidentpreventie, -detectie en -coördinatie

BIG-maatregelen en PvA 2018

In het jaar 2018 is er door sterk wisselende en onderbezetting van de regionale CISO's te weinig gebeurt op het vlak van te nemen BIG-maatregelen. Een nieuw en up-to-date informatieveiligheidsplan is daardoor niet van de grond gekomen. Borging van de noodzakelijke kwaliteit van de informatieveiligheid werd onderhouden door de CISO van de gemeente zelf.

Datalekken in 2018

In 2018 zijn 13 datalekken geregistreerd. Wanneer een datalek een grote impact heeft op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen wordt melding gedaan bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en eventueel aan betrokkenen. In 2018 zijn 6 datalekken gemeld bij de AP en 4 datalekken zijn daarnaast ook gemeld bij de betrokkenen. In overleg met betrokkenen zijn maatregelen getroffen om dit in de toekomst te voorkomen.

Workshops

In 2018 is er rond de Europese dag van de Privacy (28 januari) een lunchlezing georganiseerd. Maria Genova sprak hier over identiteitsfraude en er was een ethisch hacker aanwezig die liet zien hoe makkelijk het is om iemand gegevens te ontfutselen.

Technische maatregelen

De gemeente Bunnik heeft de Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand opdracht gegeven om de digitale veiligheid van de gemeente te onderzoeken en te testen. Naar aanleiding van de technische bevindingen en aanbevelingen van het onderzoek is een actielijst opgesteld. De meest urgente maatregelen zijn direct uitgevoerd.

Aangezien de aanbevelingen ook de RID-omgeving betreffen heeft het onderzoek ook gevolgen gehad voor de informatiebeveiliging van de Utrechtse Heuvelrug. Denk bijvoorbeeld aan de procedure rondom het resetten van wachtwoorden en aanpassen van de firewall voor in- en uitgaand netwerkverkeer.

Overzicht verwerkingen en verwerkingsovereenkomsten

Op onze www.heuvelrug.nl staat het verwerkingsregister. Met de belangrijkste verwerkers zijn verwerkersovereenkomsten afgesloten.

Communicatie en bewustwording Privacy

Gegevensbescherming staat of valt met het bewustzijn van de medewerkers. Doormiddel van communicatie, workshops, lezingen etc. wordt er gewerkt aan bewustwording over privacy. Dit is een continu proces. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de privacyfunctionaris. Vanuit de CISO's van de RID worden er posters opgehangen op de werkplekken over informatieveiligheid en privacy. Daarnaast wordt er regelmatig gepost op Samen@Work.

ICT-uitvoeringsplan 2014 – 2018

In 2018 hebben wij het ICT Uitvoeringsprogramma succesvol afgerond. Met de realisatie ervan hebben wij een solide basis gelegd voor onze digitale dienstverlening.

Er zijn nog vijf 'losse eindjes'. Deze zijn:

Onderdeel ICT-uitvoeringsplan	Toelichting
ESB / gegevensmakelaar een ICT-prestatie voor gegevensdistributie en koppeling aan landelijke voorzieningen	Omdat vervanging onnodig verstorend werkt op de succesvolle stappen die wij momenteel maken op het gebied van onze digitale dienstverlening en de kwaliteit van onze informatiehuishouding, kiezen wij er voor voorlopig gebruik te blijven maken van bestaande software. Zoals gemeld in het programma 3 Dienstverlening; paragraaf 'Fysieke uitwijk basisregistraties' hebben we in 2018 maatregelen genomen om deze ICT-prestatie in de cloud onder te brengen.
Invoering Digilevering	Dit wordt meegenomen bij de doorontwikkeling van zaakgericht werken.
Invoering DigiD Machtigen	Dit wordt meegenomen bij de doorontwikkeling van zaakgericht werken.
Aansluiting MijnOverheid.nl – Lopende Zaken	Dit wordt meegenomen bij de doorontwikkeling van zaakgericht werken. Zie ook programma 3 Dienstverlening; paragraaf 'Zaakgericht werken'.

Het investeringsbudget is in 2018 afgesloten met een positief saldo van ongeveer € 6.700.

De geraamde bedragen voor Digilevering, DigiD Machtigen en aansluiting Mijn Overheid zijn deels ingezet voor de invoering van zaakgericht werken, de voorbereidingen voor de doorontwikkeling van zaakgericht werken en voor de doorontwikkeling van de Geo-omgeving. Het gaat hier om een bedrag van € 16.500.

Het geraamde budget voor de gegevensmakelaar van € 105.000 is grotendeels besteed aan het actualiseren en verder professionaliseren van deze ICT-prestatie en het treffen van voorbereidingen voor het onderbrengen van de gegevensmakelaar naar de cloud.

Hierdoor is deze ICT-prestatie van cruciaal belang geworden voor onze informatievoorziening, bedrijfsvoering en publieke en interne dienstverlening.

Basisregistratie grootschalige topografie (BGT)

In 2018 is verder gewerkt aan deze basisregistratie o.a. door de informatie vanuit de luchtfoto's en de mutaties uit de basisregistratie BAG en de kernregistratie Beheer Openbare Ruimte (BOR) te verwerken zodat de BGT actueel blijft. De uitvoering hebben we bij een externe partij ondergebracht. Met de kernregistratie beheeromgeving van de openbare ruimte (BOR) is een koppelvlak gerealiseerd waardoor de geometrie vanuit beide systemen kunnen worden uitgewisseld.

Functioneel beheer

Het niveau van digitale dienstverlening op het gebied van continuïteit en kwaliteit wordt gerealiseerd met behulp van ICT-prestaties. Om de dienstverlening en informatievoorziening op peil te houden is de invulling van de rol van functioneel beheer belangrijk. Hierbij is de gewenste dienstverlening leidend en de ICT-prestatie volgend. In 2017 heeft PBLQ in de 'evaluatie I&A (Van ICT naar dienstverlening en informatievoorziening)' ook al aangegeven dat functioneel

beheer op een hoger niveau moet worden gebracht. In 2018 hebben we met 'kunst en vliegwerk' het functioneel beheer kunnen regelen en de medewerkers kunnen ondersteunen. Hiervoor hebben we extra capaciteit ingehuurd of het beheer (BGT en BOR) uitbesteed zodat we daar de regie opvoeren. Inhuur is en blijft een lapmiddel omdat de opgedane kennis en ervaring steeds weer wegvloeit zodat we steeds weer worden teruggeworpen. Dan heeft de regiefunctie onze voorkeur. Die voorkeur wordt nog eens versterkt door het feit dat het beheer in veel gevallen bij één medewerker is belegd, waarmee de organisatie extra risico loopt en kwetsbaar is en blijft op het functioneel beheer.

Gegevensmanagement

Gegevensmanagement richt zich organisatiebreed op het gebruik van gegevens. Het gaat dan niet alleen om de inhoud van een gegeven, maar ook om de vraag of iedereen zich aan de gemaakte afspraken houdt, de juiste maatregelen neemt om te kunnen voldoen aan de verplichtingen en gebruik maakt van de aangeboden gemeenschappelijke voorzieningen. De invoering van het stelsel van basisregistraties gaat geleidelijk. Kernregistraties kunnen in het eigen tempo van de gemeente worden ingevoerd. Dit betekent dat ook geleidelijk invulling kan worden gegeven aan gegevensmanagement. Medio 2018 hebben we een tijdelijke gegevensmanager ingehuurd. Zijn aandacht is vooral uitgegaan naar de volgende activiteiten:

1. Faciliteren van het gebruik van basisregistraties voor eindgebruikers
 - Waar relevant koppelen van applicaties aan de Makelaarsuite (MKS) (o.a. Civision Middelen)
 - Verder inrichten van Civision Integraal Raadplegen (CIR), o.a. met BRK gegevens
 - Inrichten terugmeldproces in het zaakstelsel

2. Creëren van bewustwording in de organisatie rondom het gebruik van basisregistraties

- Organiseren van trainingen CIR & basisregistraties
- Overleg Themamanagers, o.a. over wensen, behoeften en knelpunten
- Opzetten bewustwordingscampagne

3. Borgen van de kwaliteit van basisregistraties en het gebruik daarvan

- Kwaliteitsverbetering op basis van rapportages Kwaliteitsmonitor
- Rapporteren over kwaliteit aan management en organisatie
- Optimaliseren gegevensuitwisseling BghU

Financieel gezonde huishouding

In 2018 is de aanbesteding afgerond en gestart met de invoering. De planning ging ervan uit dat we op 1 januari 2019 over een nieuw systeem beschikken, en dit is gehaald.

De invoering van instrumenten om de planning en control nog verder te professionaliseren en het beschikbaar stellen van relevante financiële informatie (managementdashboard) is niet van de grond gekomen.

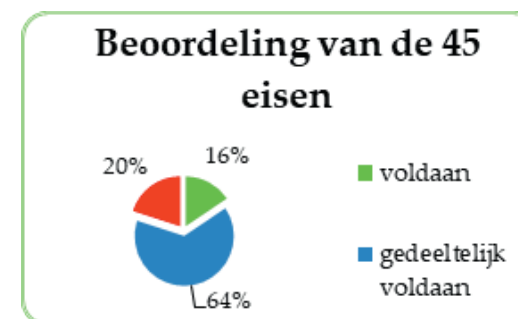
De beschikbare capaciteit is gebruikt voor het opstellen van de P&C instrumenten kadernota, begroting, etc.. en niet te vergeten het project om het nieuwe financieel informatiesysteem operationeel te maken. Ook de investeringsstop speelde mee. Daarnaast moet het beheer van deze ICT-prestaties nog worden georganiseerd.

Kwaliteitssysteem Informatiebeheer Decentrale Overheden KIDO

Het (KIDO) geeft handvatten voor de beleidsontwikkeling, inrichting en uitvoering van informatiebeheer(processen). In 2018 is een evaluatie uitgevoerd. In de

grafiek het eindresultaat.

Deze uitslag wordt grotendeels bepaald door het feit dat het beheer rondom het analoge archief en de digitale stukken opgenomen in het DMS en zaaksysteem wel op orde is, alleen is dit niet het geval voor de digitale informatie die zich in taakspecifieke applicaties of netwerkschijven bevindt.

Het rapport bevat een uitgebreid, gedetailleerd deel waarin op iedere eis afzonderlijk wordt ingegaan, met daarbij concrete aanbevelingen. Die zullen worden vertaald en verwerkt in een Plan van Aanpak dat in 2019 wordt uitgevoerd.

Roadmap informatievoorziening

In deze roadmap is een aantal projecten gedefinieerd waar in 2018 aan zou worden gewerkt en waar ook financiële middelen voor beschikbaar waren. Echter door de afgekondigde investeringsstop is een aantal projecten niet gestart. In onderstaande tabel een overzicht met de stand van zaken.

Onderwerp	Score	Stand van zaken
Digitale Agenda 2020		De 1 ^{ste} stappen om een implementatieplan op te stellen en te gaan uitvoeren zijn gezet. Het is voor alle deelnemers wettelijk.
RID/ aanpak i-samenwerking		In samenhang met RID wordt het gekozen scenario uitgewerkt. Ook zijn er diverse voorstellen voor het aanpassen van de governance GR ontwikkeld. In 2019 wordt hier een definitieve keuze gemaakt. De gemeente Baarn en Soest hebben op dit onderdeel een eigen convenant gesloten. Wat daarvan de impact is op de RID-samenwerking is nog niet bekend.
Monitor Doelgerichte Digitalisering		Aanbevelingen die uit de recente MDD naar voren gekomen worden, daar waar mogelijk en gewenst, uitgewerkt en ingevoerd. De invoering van Govroam (investeringsstop) en Mijn berichtenbox (we hebben onze eigen PIP) zijn niet gerealiseerd.
Informatiebeveiliging		Vergt continue aandacht: audits, ENSIA, bewustwording, etc. In deze paragraaf vindt u ook een nadere toelichting.
Applicatielandschap op orde		Betreft het uitfasen van bestaande applicaties die functionaliteiten bieden die ook door applicaties beschikbaar worden gesteld. Ook de vervanging van applicaties wordt hier toe gerekend. Door de investeringsstop is een aantal vervangingen uitgesteld (opnieuw plannen in 2019). Aan de vervanging van het personeelsinformatiesysteem (eHRM) wordt in RID-verband samengewerkt waarbij de RID dit als een dienst gaat aanbieden. Het projectplan is vastgesteld.

Onderwerp	Score	Stand van zaken
Functioneel beheer		Inmiddels zijn ongeveer 15 bedrijfskritische applicaties geïnventariseerd. Voor wat betreft de benodigde formatie voor functioneel beheer hebben we in de kadernota 2019-2022 (tabel 9) financiële middelen gevraagd voor 1 van de 2 benodigde FTE's. In deze paragraaf vindt u ook een nadere toelichting.
Gegevensmanagement		Functie gegevensmanager (tijdelijk) ingevuld om te kijken wat we precies nodig hebben. Gestart met het opstellen en beheren van de gegevensarchitectuur waarbij de aandacht uit gaat naar de basisregistraties BGT, BAG en WOZ en het opnieuw inrichten van de geo-gegevensarchitectuur. In deze paragraaf vindt u ook een nadere toelichting.
Flexibilisering van de werkplek		Dit heeft o.a. betrekking op vervanging van WiFi, invoering Govroam, beschikbaar stellen smartphones, etc. De medewerkers hebben nieuwe smartphones gekregen die meer functionaliteiten bieden en het beheer/ beveiliging is geregeld. Andere activiteiten zijn stilgelegd vanwege de investeringsstop. De ontwikkeling van ons Social Intranet (Samen@Work) als digitaal samenwerkingsplatform, in combinatie met de invoering Microsoft Office 365 is gekoppeld aan de planning van de RID. Dat betekende voor ons dat we in 2018 dit project hebben stilgelegd.
Financieel gezonde huishouding		De invoering van het 'nieuw' financieel informatiesysteem is in zoverre afgerond dat het systeem vanaf het boekjaar 2019 operationeel is. In 2019 wordt gestart met de aanschaf van een ICT-prestatie voor ondersteuning van onze P&C-cyclus

Legenda

	Loopt volgens planning		Vergt enige aandacht		Niet conform planning/ niet gestart
---	------------------------	---	----------------------	---	-------------------------------------

3.7

Paragraaf

Verbonden partijen

1. Inleiding

Verbonden partijen kunnen zowel voor de realisatie van het beleid van de deelnemende partijen als voor de financiële gevolgen daarvan van majeure betekenis zijn. Het is daarom van belang dat de gemeente zich bewust op de hoogte stelt van de governance aspecten en de instrumenten voor bestuur en toezicht optimaal benut.

In het Besluit Begroting en Verantwoording worden verbonden partijen gedefinieerd als privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een bestuurlijk belang houdt in dat de gemeente zeggenschap heeft door vertegenwoordiging of stemrecht. Een financieel belang betekent dat de gemeente financiële middelen ter beschikking stelt, die ze niet kan verhalen in geval van faillissement van de verbonden partij. Er is ook sprake van een financieel belang als een verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt en de gemeente daarvoor aansprakelijk kan worden gesteld.

2. Beleidsuitgangspunten voor samenwerking

Wij als college en u als raad onderschrijven het belang van samenwerking. Het past dan ook in deze tijd om over de rol van de overheid na te denken en een nieuwe balans te vinden tussen de overheid en samenleving. De gemeente wil de beoogde doelen, zoals geformuleerd in de programmabegroting, optimaal realiseren. De gemeente kan niet alles zelfstandig realiseren en moet dat ook niet (meer) willen.

Het beleid voor deelname aan verbonden partijen hebben wij vastgelegd in de Nota verbonden partijen van 2015.

De belangrijkste uitgangspunten van deze nota zijn:

- De uit te voeren taak van de verbonden partij moet een publiek belang dienen;
- De deelname aan de verbonden partij moet de meest aangewezen weg zijn om het publieke belang te behartigen;
- De verbonden partij moet de gemeenteraad op zodanig wijze informeren dat aan u als raad en aan ons als college voldoende sturingsmogelijkheden geboden worden om grip te houden.

3. Inhoud

De commissie BBV schrijft de inrichting van de Paragraaf Verbonden Partijen voor en hanteert daarbij de volgende indeling: Gemeenschappelijke regelingen, Vennootschappen en coöperaties, Stichtingen en verenigingen en Overige verbonden partijen,

Voor onze gemeente betekent dit de volgende categorisering:

Gemeenschappelijke regelingen

1. Regionaal Historisch Centrum Zuidoost Utrecht (RHC)
2. Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
3. Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug (RDWI)
4. Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht (GGDrU)
5. Afval Verwijdering Utrecht (AVU)
6. Omgevingsdienst NWU-ZOU (ODrU)
7. Regionale ICT Dienst Utrecht (RID)
8. Belastingssamenwerking gemeenten hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

Gemeenschappelijke regelingen in liquidatie / in 2018 geliquideerd

9. Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied (UHVK)
10. Gasdistributie Zeist en Omstreken (GZO)

De gemeenschappelijke regeling Recreatieschap UHVK is in 2018 opgeheven. De samenwerking op het gebied van routes en paden en groentoezicht is op een andere manier voortgezet en loopt via het Nationaal Park UH.

Vennootschappen en coöperaties

11. Bank Nederlandse Gemeenten NV
12. Vitens NV
13. Biga BV
14. Lange Dreef CV

Vennootschappen in liquidatie

15. NV Bronwaterleiding "Doorn"

Stichtingen en verenigingen

16. Wereldkidz
17. Stichting Zwem- en sportaccommodaties Doorn
18. Stichting Sociale Dorpsteams Utrechtse Heuvelrug

Overige verbonden partijen en overige samenwerkingsvormen

19. Waarborgfonds Sociale woningbouw
20. Nationale Hypotheekgarantie
21. Netwerksamenwerking U10

Het Waarborgfonds Sociale woningbouw en de Nationale Hypotheekgarantie zijn m.i.v. de begroting 2019 niet meer opgenomen in deze paragraaf. Volgens de geldende definitie vallen ze niet onder de verbonden partijen.

Bij het opstellen van de begroting 2018 was het besluit om toe te treden tot de Netwerksamenwerking U10 nog niet genomen. Om die reden was deze samenwerking nog niet in de begroting opgenomen.

4. Overzicht verbonden partijen

In onderstaand overzicht worden de financiële gegevens van de verbonden partijen weergegeven. Dit overzicht houdt rekening met de in het BBV opgenomen eisen:

	Naam	Bijdrage			Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Werkelijk resultaat 2018 voor bestemming
		werkelijk 2017	raming 2018	werkelijk 2018	begin 2018	einde 2018	begin 2018	einde 2018	
	Gemeenschappelijke regelingen								
1.	Regionaal Historisch Centrum (RHC) Zuidoost Utrecht	168	184	184	252	277	88	289	26
2.	Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	2.895	2.942	2.936	6.943	9.684	30.041	49.427	1.694
3.	Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI)	2.383	2.407	2.830	268	389	11.408	10.378	36
4.	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht	1.478	1.482	1.475	2.756	3.517	11.823	13.155	1.219
5.	Afval Verwijdering Utrecht (AVU)	1.211	1.253	1.332	539	734	14.912	13.666	160
6.	Omgevingsdienst NWU-ZOU (ODrU)	1.014	891	886	1.045	1.144	6.337	7.337	245
7.	Regionale ICT Dienst Utrecht (RID)	1.273	1.328	1.378	243	208	7.483	6.180	-39
8.	Belastingsamenwerking gemeenten hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	697	645	645	566	346	3.990	21.922	-220
	Gemeenschappelijke regelingen in liquidatie/ in 2018 geliquideerd								
9.	Recreatieschap UHVK				2.535	n.v.t.	1.052	n.v.t.	n.v.t.
10.	Gasdistributie Zeist en Omstreken (GZO) in liquidatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	54	41	8	3	-13

	Naam	Bijdrage			Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Werkelijk resultaat 2018 voor bestemming
		werkelijk 2017	raming 2018	werkelijk 2018	begin 2018	einde 2018	begin 2018	einde 2018	
	Vennootschappen en coöperaties								
11.	NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	4.953.000	4.990.000	135.072.000	132.519.000	337.000
12.	Vitens NV	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	533.700	*	1.194.400	*	*
13.	Biga BV	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	*	*	*	*	*
14.	Lange Dreef C.V.	0	0	0	-247	-188	751	930	5
	Vennootschappen in liquidatie								
15.	N.V. Bronwaterleiding “Doorn” in liquidatie (per 2 juli 2010 overgenomen door N.V. Vitens)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Stichtingen en verenigingen								
16.	Wereldkidz	0	0	0	*	*	*	*	*
17.	Stichting Zwem- en Sportaccommodaties Doorn	163	20	20	0	0	2.115	0	
18.	Stichting Sociale Dorpssteams Utrechtse Heuvelrug	1.800	3.024	3.180	106	154	445	532	48
	Overige verbonden partijen en overige samenwerkingsvormen								
19.	Waarborgfonds Sociale Woningbouw	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t
20.	Nationale Hypotheek Garantie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t
21.	U10	n.v.t.	58	54	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Totaal	13.082	14.176	14.865					

Gemeenschappelijke regelingen

1. Regionaal Historisch Centrum Zuidoost Utrecht (RHC)

Vestigingsplaats: Wijk bij Duurstede.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd: Het uitvoeren van de Archiefwet 1995 (beheer, toezicht en dienstverlening door een archiefdienst) en het vervullen van de functie van kenniscentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis.

Deelnemende partijen: De gemeenten Bunnik, Houten, Rhenen, Utrechtse Heuvelrug, Vianen en Wijk bij Duurstede.

Bestuurlijk belang: Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het bestuur. Vertegenwoordiger in het bestuur van deze bedrijfsvoeringorganisatie: H. Waaldijk (lid).

Financieel belang: Het belang (deelnemersbijdrage) dat de gemeente in de verbonden partij heeft, is gebaseerd op inwoneraantal en hoeveelheid archief en komt neer op een deelnemersbijdrage van 28% van de gehele GR. Voor 2019 ramen wij de (gewijzigde) deelnemersbijdrage op € 196.000.

Risico's: Eind maart 2019 beslist de gemeenteraad van Vijfheerenlanden (waarin de deelnemer Vianen is opgegaan) over aansluiting bij het RHC. Hoewel de vooruitzichten goed zijn, is er nog geen zekerheid, ook niet over de financiële gevolgen. Het nieuwe beleid voor de jaren 2019-2022 leidt zeker tot een flinke verhoging van de gemeentelijke bijdragen, met name door de aanstelling van twee nieuwe functionarissen voor het digitale informatiebeheer. Voor 2019 zijn de gevolgen beperkt omdat uit een bestemmingsreserve wordt geput. Vanaf 2020 is de lastenverhoging structureel. Wel zal toetreding van Vijfheerenlanden tot een beperkt schaalvoordeel kunnen leiden. Behalve het RHC zullen ook de gemeenten zelf kosten voor het e-depot moeten maken. Zij dienen daarvoor een eigen voorziening te treffen. Dit is een wettelijke verplichting, waarvan niet-nakoming tot grote risico's leidt.

Resultaten:

1. Eind 2018 is het beleid over de jaren 2013-2018 geëvalueerd en vastgesteld dat de meeste doelen ruimschoots gehaald zijn. Vooral de digitalisering en toegankelijkheid van de ruim vier kilometer grote eigen collectie (waarvan 30% van Utrechtse Heuvelrug) van het RHC is aanzienlijk verbeterd.
2. Omdat de verwachtingen op het gebied van het toekomstige e-depot onvoldoende zijn waargemaakt, is in 2018 van koers veranderd. Samen met de gemeentelijke partners werkt het RHC sindsdien hard aan het op orde brengen van de digitale informatiehuishouding ter voorbereiding op het e-depot, waarbij aan het RHC een regierol is toebedacht.

Eind 2018 is het nieuwe beleidsplan *Vooruit met het verleden* voor de periode 2019-2022 vastgesteld. Het ambitieuze plan voorziet in nieuwe (wettelijke) taken van het RHC in het adviseren en ondersteunen van de gemeenten op het gebied van het lange termijnbeheer van digitale archieven en het toekomstig beheer daarvan.

2. Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Vestigingsplaats: Utrecht.

Doel en Openbaar belang dat wordt behartigd: De Veiligheidsregio Utrecht behartigt de belangen van de gemeenten op het gebied van de brandweezorg, de organisatie van de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, de rampenbestrijding en crisisbeheersing (bevolkingszorg), het beheer van de gemeenschappelijke meldkamer, de zorg voor een adequate samenwerking met de politie Utrecht en de meldkamer ambulancezorg, een gecoördineerde en multidisciplinaire voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Deelnemende partijen: Alle 26 gemeenten van de Provincie Utrecht.

Bestuurlijk belang: Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het algemeen bestuur.

Vertegenwoordiging Algemeen bestuur: G.F Naafs (lid). Vertegenwoordiging Dagelijks bestuur: G.F Naafs (portefeuillehouder financiën)

Financieel Belang: De gemeente draagt financieel bij op basis van een inwonerbijdrage. Voor 2018 is onze bijdrage vastgesteld op € 2.936.000.

Risico's: Het Algemeen Bestuur heeft besloten tot het gebruik van de repressieve huisvesting om niet, onderhoud door eigenaar én gebruiker op basis van een demarcatielijst en exploitatie door de gebruiker met één-op-één-verrekening van de kosten. In 2018 is een nieuwe Taakuitvoeringsovereenkomst aangegaan met de VRU met als uitgangspunt voor onbepaalde tijd of er moet sprake zijn van wijzigingen. Hierin is ook het gebruik en exploitatie van de brandweerkazernes opgenomen qua uitgangspunten afgesproken. Per brandweerkazerne moet nog een gebruikersovereenkomst wordt aangegaan op basis van de beschikbare demarcatielijsten. Dit moet in 2019 zijn afgerond.

Ontwikkelingen: In 2018 is een Taakuitvoeringsovereenkomst voor onbepaalde tijd met de VRU aangegaan. Een groot verschil met voorgaande jaren waarin dit jaarlijks werd gedaan. Dit betreft de afspraken die specifiek voor deze gemeente worden aangegaan met de VRU, ook wel het zogenaamde Individueel Gemeentelijk Plus Pakket (IGPP). In 2018 is het crisisplan opnieuw vastgesteld voor de komende vier jaar van 2018 t/m 2021. Het gaat hierbij om de maatregelen en voorzieningen die gemeenten treffen bij rampenbestrijding en crisisbeheersing, alsmede de afspraken die zijn gemaakt met andere partijen die bij een mogelijke ramp en/of crisis betrokken kunnen worden. Dit plan moet conform de Wet veiligheidsregio's eens in de vier jaar worden vastgesteld.

In 2018 is gestart met de voorbereidingen van een nieuwe beleidscyclus van vier jaar. Dit begint met het aanbieden aan de gemeenteraden van een actueel risicoprofiel om daar een zienswijze op te mogen geven. In 2018 is het risicoprofiel aangeboden en moet in 2019 definitief door het Algemeen Bestuur van de VRU worden vastgesteld. Mede basis van het actuele risicoprofiel wordt het regionaal beleidsplan voor vier jaar vormgegeven. Het huidige beleidsplan van de VRU loopt t/m 2019. De nieuwe beleidscyclus loopt van 2020 t/m 2024 en wordt in 2019 voor bespreking aangeboden aan de deelnemende gemeenteraden.

In 2018 is de nieuwe brandweerkazerne voor Maarn-Maarsbergen feestelijk geopend. Een kazerne die voldoet aan alle eisen voor de brandweer als qua duurzaamheid.

3. Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug (RDWI)

Vestigingsplaats: Zeist.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd: Het aanbieden van diensten en producten op het terrein van werk, inkomen, sociale werkvoorziening, re-integratie, schuldhulpverlening, en overige daarmee verband houdende onderwerpen.

Deelnemende partijen: De Bilt, Bunnik, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist.

Bestuurlijk belang: Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het algemeen bestuur.
Vertegenwoordiging Algemeen bestuur: J.E. Waaldijk (lid) en J.C. Broekhuis (lid).

Financieel Belang: De gemeente draagt bij op basis van een deelnemersbijdrage. Voor 2018 bedroeg deze bijdrage € 2.830.000.

Risico's: De regelingen die RDWI uitvoert, hebben hoofdzakelijk een openeind karakter en dit kan leiden tot hogere uitgaven bij een toename van het aantal uitkeringsgerechtigden. Voor uitkeringen op grond van de BUIG geldt dat gemeenten met een tekort een beroep kunnen doen op de Vangnetregeling. Hiervoor geldt wel een eigen risico waarmee wij in de begroting al rekening hebben gehouden.

Resultaten: Sinds 2016 werkt de sociale dienst als het gaat om de begeleiding van inwoners naar werk zo veel mogelijk lokaal. De verwachting was dat als gevolg van integraal werken de kosten zouden dalen. We kwamen tot de conclusie dat deze verwachting niet is uitgekomen. Een in 2016 voorgenomen efficiëncy korting is daarmee niet gerealiseerd. Het Dagelijks Bestuur heeft onderzoek laten doen naar de gevolgen van de andere werkwijze. De conclusies en aanbevelingen uit deze onderzoeken zijn de basis voor een verbeterplan dat eind 2018 is gepresenteerd. Een interim-directeur voert de voornemens in het verbeterplan uit. Het uitgangspunt is dat de andere werkwijze in principe een goede ontwikkeling was, maar dat de bijbehorende werkprocessen onvoldoende zijn ontwikkeld. In verschillende deelprojecten worden deze aspecten nu verbeterd. Het betreft het scholen van het personeel, het organiseren van een duidelijk werkproces en het verbeteren van ICT systemen zodat er betere managementinformatie kan worden gepresenteerd. We zien het als een goede en noodzakelijke verbeterslag die de sociale dienst in staat gaat stellen om de Participatiewet in onze regio adequaat uit te voeren.

4. Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht (GGDrU)

Vestigingsplaats: Zeist.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd: Een goede basisgezondheid en gelijke kansen op gezondheid voor de inwoners bevorderen, onder meer door preventie

Deelnemende partijen: Alle 26 gemeenten van de Provincie Utrecht.

Bestuurlijk Belang: Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het Algemeen bestuur

Vertegenwoordiging Algemeen bestuur: J.E. Waaldijk

Financieel belang: De gemeenten dragen bij op basis van afname. Voor 2018 bedroeg de totale deelnemersbijdrage € 1.475.000.

Risico's: Er is een meerjarenbeleidsplan in de maak en daarin voorziet de GGDrU nieuwe ontwikkelingen. Inhoudelijk gaat het met name om nieuwe vaccinaties en het op peil houden van vaccinaties, een aanbesteding van de forensische zorg, krapte van het medisch personeel en voorbereiding op de omgevingswet. Op het gebied van de bedrijfsvoering gaat Het Utrechts Archief kosten voor archivering in rekening brengen. De Wnra (normalisering rechtspositie ambtenaren) heeft tot gevolg dat de GGDrU een onderzoek gaat doen naar welke cao het meest passend is. Tenslotte onderzoekt de GGDrU samenwerkingsmogelijkheden op gebied van bedrijfsvoering met de VRU. Onderzoek vindt plaats welke huisvesting GGDrU (op de langere termijn) nodig heeft voor de uitvoering van haar taken.

Resultaten: Binnen de begroting van GGDrU 2018 was rekening gehouden met de realisatie van substantiële bezuinigingen. Voor een combinatie van intensiveringen, investeringen en besparingen is een traject met een ombuigingsplan gemaakt dat tot 2020 doorloopt. De uitvoering van het ombuigingsplan vond plaats binnen de door het Algemeen Bestuur gestelde kaders.

5. Afval Verwijdering Utrecht (AVU)

Vestigingsplaats: Soest

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd: Het op een doelmatige en uit een oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde manier sturing en uitvoering geven aan het afvalstoffenbeleid in de Provincie Utrecht. Namens de gemeenten zorgt de AVU voor de regie van het door de inwoners van de Provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval (dus geen afval van bedrijven). De AVU draagt zorg voor een goede, reguliere en milieuverantwoorde verwerking van door de gemeenten ingezameld huishoudelijk afval, ofwel de regeling van transport, overslag, bewerking en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen.

Deelnemende partijen: Alle 26 gemeenten van de Provincie Utrecht

Bestuurlijk belang: Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het Algemeen bestuur
Vertegenwoordiging Algemeen bestuur: J.E. Waaldijk (lid) (plaatsvervanger R. Jorg)

Financieel Belang: De deelnemersbijdrage is gebaseerd op de tonnages afval die verwerkt worden en de prijs die voor secundaire grondstoffen wordt betaald. Onze bijdrage over 2018 bedraagt € 1.332.000.

Risico's: De risico's bestaan uit de normale bedrijfsrisico's. Door het ontbreken van reserves en voorzieningen heeft de AVU geen weerstandsvermogen. Alle in enig jaar gemaakte kosten worden aan de deelnemers doorberekend. Als gevolg hiervan kunnen schommelingen optreden in de jaarlijks te betalen bedragen. De voortdurende impasse in de onderhandelingen rondom het Raamakkoord Verpakkingen met het Afvalfonds blijft een risico vanwege onzekerheid over de toekomstige afspraken rondom verantwoordelijkheden en vergoedingen voor de verwerking van PMD.

Resultaten: De knelpunten rondom de verwerking van kunststof c.q. PMD, zijn in 2018 nog niet allemaal opgelost maar er zijn wel vorderingen in het opschalen van de verwerkingscapaciteit in Nederland en een verbetering van de recyclingsmogelijkheden. Financieel zal dit pas na 2018 merkbaar zijn. Eind 2018 heeft het AB van de AVU besloten het samenwerkingsverband Cirkelwaarde aan te gaan met twee andere publieke organen die namens gemeenten afval inzamelen en verwerken. De samenwerking betreft met name het gezamenlijke aanbesteden van contracten en het opbouwen van expertise.

6. Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU)

Vestigingsplaats: Utrecht

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd: Het op een doelmatige, kwalitatief goede, efficiënte en controleerbare manier uitvoeren van de door de deelnemende gemeenten opgedragen adviserende en uitvoerende taken op het gebied van de omgeving, milieu en duurzaamheid in de ruimste zin. Deze samenwerking levert betere garanties voor de kwaliteit van uitvoering, financiële schaalvoordelen en vermindering van de kwetsbaarheid

Deelnemende partijen: De gemeenten: Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, IJsselstein en Zeist.

Bestuurlijk Belang: Vertegenwoordiging Algemeen bestuur: G.F. Naafs (onafhankelijk voorzitter), R. Jorg (lid)
Vertegenwoordiging Dagelijks bestuur: G.F. Naafs (onafhankelijk voorzitter)

Financieel Belang: Het belang van de gemeente wordt vertaald naar de omvang van taken die wij gegarandeerd afnemen. Hieraan zijn ook andere zaken gerelateerd zoals afrekening bij tekorten of overschotten op de GR (naar rato van opdrachtenportefeuille of als AB anders bepaalt).
De gemeente garandeert een jaarlijkse afname van 10.178 uur. In 2018 was € 954.000 begroot, en is € 952.315 daadwerkelijk aan taken uitgevoerd.

Risico's: In 2017 is het benodigde weerstandsvermogen bepaald op € 1.237.500. Jaarlijks worden de risico's tegen het licht gehouden en indien nodig geactualiseerd. Dit kan leiden tot een bijstelling van het aan te houden weerstandsvermogen.

Resultaten: De ODRU ondersteunt ons bij de uitvoering van milieu- en omgevingstaken. Deze taken worden vastgelegd in een jaarlijks uitvoeringsprogramma. Bij milieucontroles van industriële bedrijven zijn ook de energiebesparingsplannen beoordeeld, bij MKB controles is gekozen voor een risicogerichte aanpak. Opvallend is dat het aantal klachten fors is toegenomen, vooral op het gebied van geur- en geluidsoverlast. Het totale Uitvoeringsprogramma 2018 is binnen het contract uitgevoerd.

7. Regionale ICT Dienst Utrecht (RID)

Vestigingsplaats: Doorn

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd: Het adequaat kunnen vervullen van de publieke dienstverlening door ondersteuning van een betrouwbare ICT-omgeving. De RID beheert en ondersteunt de ICT-infrastructuur van de deelnemende partijen.

Deelnemende partijen: De gemeenten Baarn, Bunnik, De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Soest en Wijk bij Duurstede, alsmede de Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn en Heuvelrug.

Bestuurlijk Belang: Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het Algemeen bestuur. Vertegenwoordiging Algemeen bestuur: G.F. Naafs (lid).

Financieel Belang: Het financieel belang (deelnemersbijdrage) dat de gemeente in de verbonden partij heeft, is gebaseerd op aantal accounts en de serverruimte die een deelnemende organisatie in gebruik heeft. In de begroting 2018 is de deelnemersbijdrage geraamd op € 1.328.000. Het eindresultaat over 2018 bedraagt € 1.378.000. Deze extra kosten, worden veroorzaakt door de Memo Onvermijdbare Kosten 2018, waarmee de Gemeenteraad in juni 2018 heeft ingestemd.

Risico's: De RID levert een uniform pakket van producten en diensten aan zijn klantorganisaties. Een risico is dat de RID niet in staat blijkt te zijn om het niveau van dienstverlening, zoals afgesproken in 2012, te realiseren. Dit heeft dan directe consequenties voor de kwaliteit van de reguliere dienstverlening.

Resultaten: De doelstelling van het samenwerkingsverband RID is zorg dragen voor een adequate en betrouwbare ICT-omgeving voor de deelnemende organisaties. Door deze samenwerking binnen RID-verband kunnen de deelnemende organisaties de gewenste en noodzakelijke inspanningen delen en de risico's op het gebied van kwaliteit, kwetsbaarheid en kosten verkleinen. Om deze doelstelling blijvend te kunnen realiseren heeft de RID geïnvesteerd in de versterking en professionalisering van de RID-organisatie. In 2018 is het proces van verdere toekomstgerichte ontwikkeling van de organisatie van de RID voortgezet en uitgebreid. Op 27 november heeft het Algemeen Bestuur van de RID namelijk besloten dat de RID zich gaat door ontwikkelen naar een "flexibele en servicegerichte leverancier van informatiserings-oplossingen voor de deelnemers" (serviceprovider). Dit besluit is opgenomen in de Kadernota van de RID 2019-2022, waarmee de Gemeenteraad in juni 2018 heeft ingestemd. Binnen de RID-organisatie vindt door deze nieuwe koers geleidelijk een overgang plaats van "beheren naar regisseren". Er ontstaat een meer flexibele en servicegerichte leverancier van informatiserings-oplossingen voor de RID-deelnemers. De RID is meer toekomstbestendig, RID-deelnemers worden meer gefaciliteerd in samen delen en ontwikkelen, de RID past het principe van 'de gebruiker betaalt' toe en de RID waarborgt continuïteit, kwaliteit en de ontzorging van de individuele deelnemers. In 2018 heeft binnen de RID naast de reguliere taken, de nadruk gelegen op het klaarstellen van de RID voor de nieuwe koers als serviceprovider. Zo is de RID in 2018 begonnen met versterking van de organisatie, verbetering van de samenwerking, structureren van de processen en aanscherping van het interne inkoopbeleid. De RID is op basis van de GIBIT gestart met Europese Aanbestedingen van software en hardware. De aanbesteding van software is inmiddels afgerond. Tevens heeft de RID in 2018 structureel meer aandacht besteed aan problem-management, waarvoor middelen zijn ingezet, en aan optimalisatie van het contract- en licentiemanagement. Op het technische vlak heeft de RID in 2018 de doelarchitectuur uitgewerkt in high-level designs, is ruimte gemaakt voor servers die de RID nodig heeft om de omgeving te beheren (aanbeveling vanuit het Informatiebeveiligingsprogramma (IBV)) en is gestart met de doorontwikkeling van de werkplek naar Office 365.

8. Belastingensamenwerking gemeenten hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

Vestigingsplaats: Utrecht.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd: De BghU verzorgt de uitvoering van het belastingproces (waarderen, heffen en innen) namens haar deelnemers. De BghU is een publieke, uitvoerende en dienstverlenende organisatie die op basis van maatschappelijk algemeen aanvaarde bedrijfseconomische principes wordt geleid.

Deelnemende partijen: De gemeenten Utrecht, De Bilt, Houten, Nieuwegein, Zeist, Bunnik Lopik, Utrechtse Heuvelrug en Het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden.

Bestuurlijk belang: Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het Algemeen bestuur. Vertegenwoordiging Algemeen bestuur: G. Boonzaaijer (lid)

Financieel Belang: De deelnemersbijdrage wordt bepaald op basis van het aantal op te leggen aanslagregels. Voor 2018 is dit een bijdrage van € 645.000 welke ook was begroot.

Risico's: De BghU is in staat de gevolgen van de door hen benoemde risico's, waarvoor maatregelen zijn getroffen, op te vangen zonder dat het beleid van de uitvoering daarvan in gevaar komt.

Resultaten: De BghU borgt de continuïteit van haar taakuitvoering en streeft een continue verbetering van de kwaliteit en klantgerichtheid van het waarderings- en belastingproces na op basis van de leanmanagementfilosofie. Zij heeft oog voor het belang van inwoners, instellingen, bedrijven en haar deelnemers en faciliteert hen zoveel mogelijk. Een belangrijk aspect daarbij is de verregaande stroomlijning en digitalisering van het belastingproces. De BghU staat borg voor een adequate uitvoering en het ophalen van de juiste belastingopbrengst. De BghU streeft daarbij naar verlaging van de maatschappelijke kosten onder meer door samen te werken (zowel horizontaal met meerdere gemeenten als verticaal met waterschappen). De BghU is een moderne werkgever met oog en aandacht voor haar medewerkers. De BghU heeft de ambitie om op middellange termijn gezien te worden als toonaangevend samenwerkingsverband op het gebied van basisregistraties en belastingen, waarbij er een goede verhouding is tussen de kwaliteit en de prijs van de dienstverlening.

In 2018 zijn een aantal projecten gerealiseerd. 1. In samenwerking met de belastingkantoren BsGW (Roermond), de RBG (Schiedam) een centrale server te creëren op 1 locatie bij Centric in Gouda met als voordeel om gezamenlijk te innoveren en van nieuwe functionaliteiten te ontwikkelen. 2. Het toevoegen van een iDeal betalingslink op het aanslagbiljet om het betalingsproces te vergemakkelijken. Tevens is aandacht besteedt aan het proactief contact opnemen met burgers en bedrijven bij betalingsachterstand, het terugdringen van telefonische wachttijden en praktische afspraken bij zorginstellingen.

Gemeenschappelijke regelingen in liquidatie / in 2018 geliquideerd

9. Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied (UHVK)

Vestigingsplaats: Utrecht

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd: Het mogelijk maken van openluchtrecreatie in de regio. De zorg voor aanleg, beheer en onderhoud van routestructuren en de zorg voor beheer en onderhoud van de grotere recreatieterreinen.

Deelnemende partijen: De Provincie Utrecht en de gemeenten Amersfoort, Bunnik, De Bilt, Renswoude, Rhenen, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Leusden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, en Zeist.

Bestuurlijk Belang: Niet van toepassing op balansdatum. De gemeenschappelijke regeling Recreatieschap UHVK is in 2018 opgeheven.

Financieel belang: Voor de gemeentelijke bijdrage in de liquidatie is een voorziening gevormd

Risico's: Wij voorzien geen verdere risico's omdat de voor de liquidatie gevormde voorziening naar verwachting toereikend is.

Resultaten:

Niet van toepassing. De gemeenschappelijke regeling Recreatieschap UHVK is in 2018 opgeheven. De samenwerking op het gebied van routes en paden en groentoezicht is op een andere manier voortgezet en loopt via het Nationaal Park UH.

10. Gasdistributie Zeist en Omstreken (GZO) in liquidatie

Vestigingsplaats: Zeist.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd: Het volledig, zowel juridisch als financieel, afhandelen van de in 2001 plaatsgevonden verkoop van de activa van het GZO aan Eneco.

Deelnemende partijen: De gemeenten De Bilt, Bunnik, Utrechtse Heuvelrug en Zeist.

Bestuurlijk Belang: Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het Algemeen bestuur. Omdat voor de herindeling 3 gemeenten deelnamen aan het GZO zijn wij ook met 3 bestuurders vertegenwoordigd.

Algemeen bestuur: G.F. Naafs (lid), G. Boonzaaijer (lid).

Dagelijks bestuur : G.F. Naafs (lid).

Financieel belang: De afwikkeling vindt plaats binnen het eigen vermogen van de GZO en wij zijn geen jaarlijkse deelnemersbijdrage meer verschuldigd.

Risico's: geen

Resultaten: In 2017 is de verplichte splitsing van moederbedrijf Eneco in een netwerkbedrijf en een handelsbedrijf definitief geworden. In 2018 is nog geen helderheid ten aanzien van een eventuele verkoop van het handelsbedrijf Eneco. Het moment van liquidatie van GZO en de opheffing van deze gemeenschappelijke regeling kan daarom nog niet worden bepaald. Tot die tijd is dit een slapende regeling. De algemene reserve van GZO wordt in stand gehouden als buffer voor de dekking van de jaarlijkse beheerkosten. Zolang de regeling niet is geliquideerd worden de beheerkosten ten laste van deze algemene reserve gebracht.

Vennootschappen en coöperaties

11. NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Vestigingsplaats: Den Haag

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd: De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), opgericht in 1914, is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de bank duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Deelnemende partijen: De bank is een structuurvennootschap. Het Rijk bezit de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en één waterschap.

Bestuurlijk belang: De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten.

Financieel belang: De nominale waarde van het aandelenbezit bedraagt afgerond € 504.000. Wij bezitten 201.669 aandelen met een nominale waarde van € 2,50 per stuk. Jaarlijks ontvangen wij van BNG dividend. In 2018 bedraagt het ontvangen dividend over 2017 € 510.223. In 2018 raamden wij een dividendopbrengst van € 510.223 (€ 205.702, op basis van de laatst gerealiseerde dividendumkering en bij raming € 304.521 in de 2^e bestuursrapportage).

Risico's: De belangrijkste ratingorganisaties handhaafden de credit rating van de Nederlandse Staat op het hoogste niveau. In samenhang hiermee bleven ook de credit ratings van BNG Bank op een hoog niveau. Het risico op faillissement wordt op basis hiervan als zeer gering ingeschat. Het risico bestaat dat door een lagere winst en/of een ander uitkeringspercentage de werkelijke dividendumkering lager uitvalt, dan waarmee wij in de begroting, op basis van de laatst gerealiseerde dividendumkering, rekening mee hebben gehouden.

Resultaten: De omzet nam afgelopen jaar toe met € 2,1 miljard en bedraagt nu € 11,6 miljard. Die toename komt volgens de bank door 'toenemende investeringen door decentrale overheden en woningcorporaties, onder meer in woningbouw en verduurzaming van bestaand vastgoed.'

De winst daalde in 2018 van € 393 miljoen naar € 337 miljoen. De winst is afhankelijk van twee factoren: het renteresultaat en het resultaat financiële transacties.'

Het eerste onderdeel is met € 434 miljoen nagenoeg gelijk gebleven, maar het tweede onderdeel daalde van € 181 miljoen naar € 112 miljoen. 'Het resultaat financiële transacties is vrij volatiel en het verlies zal voor het grootste gedeelte ongerealiseerd blijven. Het is vooral boekhoudkundig.'

Ondanks de lagere winst heeft BNG aangegeven het dividendpercentage over 2018 te verhogen van 37,5% naar 50%. Hiermee is het dividendpercentage weer op het niveau van vóór de economische crisis. BNG bepaalt jaarlijks het percentage van dividendumkering. BNG doet geen uitspraken over het te verwachten rendement voor komend jaar.

12. Vitens NV

Vestigingsplaats: Zwolle.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd: Het dragen van medeverantwoordelijkheid voor de gezondheid door het duurzaam leveren van veilig en betrouwbaar drinkwater met zorg voor de bescherming van natuur en milieu.

Deelnemende partijen: De gemeenten in de Provincies Flevoland, Friesland, Gelderland, Utrecht, Overijssel en een aantal gemeenten in de Provincies Drenthe en Noord-Holland.

Bestuurlijk belang: De aandeelhouders hebben zeggenschap in Vitens NV via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten.

Financieel Belang: De nominale waarde van het aandelenbezit bedraagt afgerond € 36.500. Wij bezitten 36.554 aandelen met een nominale waarde van € 1,00 per stuk. Jaarlijks ontvangen wij van Vitens dividend. In 2018 bedraagt het ontvangen dividend over 2017 € 102.534. In 2018 raamden wij een dividendopbrengst van € 81.288 (= dividend over 2017).

Risico's: Vitens heeft een 9-tal bedrijfsrisico's vastgesteld waaraan aanvullende beheersmaatregelen worden verbonden.

Resultaten: In 2018 werd € 3,30 dividend per aandeel uitgekeerd. Over het jaar 2017 bedroeg het netto resultaat € 47,7 miljoen. Hiervan wordt 40% als dividend, zijnde € 19,1 miljoen, uitgekeerd aan de aandeelhouders in 2018, waaronder onze gemeente.

Het uit te keren dividend van Vitens zal de komende jaren dalen als gevolg van de continuïteitsdoelstelling (minimum solvabiliteit van 30%, afbouwen van de schuldpositie, verhoogd niveau aan investeringen) en het streven naar zo lag mogelijke drinkwatertarieven.

Voor 2019 is in de begroting rekening gehouden met een bedrag van € 38.000.

13. Biga BV

Vestigingsplaats: Zeist.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd: De arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bevorderen, waaronder in het bijzonder mensen met een SW-indicatie.

Deelnemende partijen: De gemeenten Bunnik (3,99%), De Bilt (13,20%), Wijk bij Duurstede (14,88%), Utrechtse Heuvelrug (22,10%) en Zeist (45,83%).

Bestuurlijk belang: De aandeelhouders hebben zeggenschap in Biga BV via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten. Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het bestuur. Vertegenwoordiging bestuur: J.E. Waaldijk (lid).

Financieel Belang: De nominale waarde van het aandelenbezit bedraagt € 132.600. Wij bezitten 2.652 aandelen met een nominale waarde van € 50,00 per stuk.

Risico's: Door de voorgenomen bezuiniging van het Rijk op de bijdrage per inwoner met een SW-indicatie en het feit dat er sinds de invoering van de Participatiewet geen instroom meer is, leidt er toe dat BIGA andere inkomsten moet genereren. In samenwerking met de RDWI en door de huidige afspraken met gemeenten die opdrachten in groenonderhoud en schoonmaak aan de BIGA gunnen, is het voor BIGA mogelijk om een sluitende begroting te presenteren. Vanaf 2021 en verder voorziet de organisatie echter een tekort.

Resultaten: Doelstelling van de BIGA is om de samenwerking tussen de vijf gemeenten, RDWI en andere samenwerkingspartners te versterken, zodat de uitvoering van de taken voortvloeiend uit de WSW en de Participatiewet efficiënt opgepakt worden in de regio. De BIGA zal zich daarbij profileren als een "Sociale Enterprise" waarbij, voortbordurend op de WSW-populatie, mensen uit nieuwe doelgroepen vanuit de Participatiewet worden aangenomen waardoor een grotere groep mensen aan werk geholpen wordt. Verdergaande samenwerking met de RDWI is daarbij van groot belang omdat de RDWI de BIGA van nieuwe instroom moet voorzien. De samenwerking groeit.

14. Lange Dreef C.V.

Vestigingsplaats: Utrechtse Heuvelrug

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd: Het realiseren van woningen, openbare ruimte en een natuurontwikkelingsgebied.

Deelnemende partijen: De rechtspersoon is een commanditaire vennootschap waarin drie door gemeente Utrechtse Heuvelrug en de stichting Heuvelrug Wonen opgerichte B.V.'s hun samenwerking aan de gebiedsontwikkeling Lange Dreef vorm geven. De gemeente en stichting Heuvelrug Wonen nemen ieder voor 50% deel in het exploitatierisico van de Lange Dreef B.V.

Bestuurlijk belang: Wij hebben geen rechtstreeks bestuurlijk belang in de CV Lange Dreef (CV). De wethouder, die aangesteld is als bestuurder van de deelnemende BV's, kan via die weg invloed uitoefenen op de besluitvorming van de CV.

Financieel Belang: Deelname Lange Dreef BV: € 9.000. Deelname Utrechtse Heuvelrug Commandiet BV: € 18.000.

Risico's: De risico's voor deelname aan de CV liggen bij de deelnemende vennoten, van de drie deelnemende B.V. 's. Voor eventuele verliezen is een voorziening gevormd en op dit moment verwachten wij dat deze voldoende groot is.

Ontwikkelingen: Alle vrije kavels zijn in 2017 verkocht en notarieel getransporteerd. Ook alle grondleveringen aan de private ontwikkelaar hebben plaatsgevonden en zijn in 2017 afgerekend. Thans resteert uitsluitend nog de ontwikkeling van de voormalige kerkkavel waarvoor een taakstellende opbrengst is vastgesteld. Naar verwachting kan dit exploitatiegebied in de loop van 2020 door de CV Lange Dreef worden afgesloten.

Vennootschappen en coöperaties in liquidatie

15. N.V. Bronwaterleiding "Doorn" in liquidatie (per 2/7/2010 overgenomen door N.V. Vitens)

Vestigingsplaats: Doorn.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd: De afronding van de liquidatie van het bronwaterleidingbedrijf als gevolg overname door N.V. Vitens.

Deelnemende partijen: De gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Bestuurlijk Belang: De aandeelhouders hebben zeggenschap in NV Bronwaterleiding "Doorn" in liquidatie via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten.
Leden raad van commissarissen: G. Boonzaaijer en een medewerker van de gemeente.

Financieel Belang: De nominale waarde van het aandelenbezit bedraagt € 13.000. Wij bezitten 56 aandelen met een nominale waarde van € 56,00 per stuk.

Risico's: Geen.

Resultaten: Op 2 juli 2010 heeft de economische overdracht van de activa aan Vitens N.V. plaatsgevonden. Per gelijke datum zijn de bedrijfsactiviteiten overgedragen. De juridische overdracht heeft medio 2011 plaatsgevonden. Voor de finale liquidatie van de Bronwaterleiding is een liquidatieplan gemaakt met als planning 2018. De rechter heeft uitspraak gedaan dat dit plan tot liquidatie rechtmatig is. Hier is beroep tegen aangetekend. Hierna zijn in 2018 door personen die belast zijn met de afwikkeling hiervan diverse besprekingen gevoerd. De verklaring van geen bezwaar van de rechter wordt in Q1 2019 verwacht waarna financiële afrekening zal plaatsvinden.

Stichtingen en Verenigingen

16. Wereldkidz

Vestigingsplaats: Zeist.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd: Het geven van openbaar onderwijs aan scholen die onder gemeentelijk gezag vallen, met inachtneming van artikel 48 van de Wet op het Primair Onderwijs, artikel 51 van de Wet op de Expertisecentra en artikel 42 van de Wet op het Voortgezet Onderwijs. Zorg dragen voor een professionele bedrijfsvoering in de organisatie en een situatie creëren waarbij schoolteams en directeuren hun energie kunnen richten op het primaire proces: “het geven van onderwijs en opvoeding op een hoog kwalitatief niveau”, met een breed gericht onderwijsaanbod voor kinderen van 2,5 tot en met 20 jaar, voor basis-, speciaal- en praktijkonderwijs.

Deelnemende partijen: De gemeenten Bunnik, De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Zeist en Stichtse Vecht.

Bestuurlijk belang: De leden van de raad van toezicht worden op bindende voordracht van de raad van toezicht door de gemeenteraden benoemd.

Financieel belang: Als gemeenteraad krijgt u jaarlijks de begroting en de jaarrekening van de stichting voor goedkeuring aangeboden. Wereldkidz heeft goedkeuring gevraagd voor een statutenwijziging waarin deze bevoegdheid wordt geschrapt. U heeft besloten deze statutenwijziging, in tegenstelling tot de andere vijf deelnemende gemeenten, niet goed te keuren.

Risico's: De gemeente is wettelijk verplicht openbaar onderwijs aan te bieden in de gemeente. Door de verbeterde financiële situatie van de stichting verwachten wij niet dat we door middel van een borgstelling of lening de continuïteit van het openbaar onderwijs moeten borgen.

Resultaten: Het openbaar onderwijs kampt de komende jaren, net als overige schoolbesturen, met een forse terugloop van het leerlingenaantal. WereldKidz geeft aan de belangrijkste risico's van krimp en de daarmee samenhangende dalende werkgelegenheid in beeld te hebben en in de meerjarenbegroting te hebben afgedekt. In 2017 heeft Wereldkidz een positief resultaat geboekt van € 719.207, geraamd was een positief resultaat van € 26.615. toegevoegd aan de algemene reserve. Het is dit jaar niet nodig extra middelen toe te voegen aan de bestemmingsreserve innovatiefonds.

17. Stichting Zwem- en Sportaccommodaties Doorn

Vestigingsplaats: Doorn.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd: Het bieden van de mogelijkheid tot overdekt zwemmen en de beoefening van de golfsport.

Deelnemende partijen: gemeente Utrechtse Heuvelrug

Bestuurlijk belang: Het stichtingsbestuur bestaat uit vijf leden. De gemeenteraad stelt uit haar midden drie van de vijf bestuursleden aan, overeenkomstig de statuten van de stichting.

Financieel belang: Statutair is bepaald dat de gemeente garant staat voor eventuele tekorten van de stichting door middel van een te verstrekken bijdrage. De bijdrage fluctueert jaarlijks.

Risico's: De gemeente dekt het nadelige exploitatietekort. Door een eventuele afname van het aantal leden van de Golfclub kan het exploitatietekort toenemen.

Resultaten: In 2018 heeft de stichting een nieuwe lening (onder garantstelling van de gemeente) afgesloten met een gunstiger rentetarief waardoor geen exploitatietekort meer bestaat maar de stichting zelfs winst zou gaan maken. Overeenkomstig gemaakte afspraken ten tijde van oprichting van de stichting heeft de stichting aan de gemeente verzocht alle activiteiten, activa en passiva van de stichting over te nemen. Hiertoe heeft het college op 22 mei 2018 besloten. Dit besluit is op 31 december 2018 geëffectueerd. Dit betekent dat de gemeente, naast de bestaande (gebruiks)overeenkomsten, de percelen grond van de golfbaan aan de Mariniersweg te Doorn heeft overgenomen inclusief de daarbij behorende lening bij de BNG ter hoogte van € 1.965.000.

18. Stichting Sociale Dorpsteams Utrechtse Heuvelrug

Vestigingsplaats: Doorn.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd: De stichting voert voor onze gemeente de gesprekken met inwoners die zorg of ondersteuning nodig hebben. Zij maken met de inwoner een plan op maat. Hierin staat welk probleem de inwoner ervaart, hoe hij dit op kan lossen en wie of wat hij daarbij nodig heeft. Dit plan kan als aanvraag dienen voor een vorm van zorg of ondersteuning die de gemeente financiert. Naast het voeren van deze gesprekken heeft de stichting ook als opdracht om de welzijnsmogelijkheden in de dorpen te stimuleren.

Deelnemende partijen: De gemeente Utrechtse Heuvelrug

Bestuurlijk belang: Het college functioneert als raad van toezicht van de stichting.

Financieel belang: De stichting sociale dorpsteams ontving voor de uitvoering van de opgedragen transformatie/ welzijnstaken taken in 2018 een bijdrage van € 3.024.000

Risico's: In de statuten van de stichting is opgenomen dat de begroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening voor goedkeuring aan ons college moeten worden voorgelegd. Dit maakt het mogelijk om, indien noodzakelijk, tijdig bij te sturen. Met deze werkwijze zijn voldoende maatregelen genomen om de risico's te beheersen.

Resultaten: In de overeenkomst van opdracht voor sociale dorpsteams is de opdracht vastgelegd die de gemeente aan de stichting verstrekt. De consultants van de sociale dorpsteams voerden integrale gesprekken met inwoners en regelden integrale ondersteuning waar nodig en voerden de welzijnstaak uit. In het kader van de Taskforce sociaal domein startten we met acties om de sociale dorpsteams beter in staat te stellen de cruciale rol in vraagverheldering en regie uit te voeren.

Overige Verbonden Partijen en overige samenwerkingsvormen

19. Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)

Via de zogenaamde achtervangovereenkomst met het WSW neemt de gemeente deel aan de garantiestructuur. De garantiestructuur van het WSW bestaat uit:

- het eigen vermogen en de kasstroom van de deelnemende corporatie;
- de mogelijkheid tot sanering en projectsteun van het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV);
- het vermogen van het WSW, inclusief door deelnemers aan te houden obligo's;
- de renteloze leningen van het Rijk en de betrokken gemeenten.

Uit deze garantiestructuur blijkt dat als het risicovermogen van het WSW ontoereikend is – als gevolg van borgaanspraken – dat dan het obligo bij de deelnemers wordt ingeroepen. Mocht daarna het risicovermogen (met inbegrip van de ontvangen obligo) dalen onder de 0,25% van het garantievolume, dan treedt de achtervangpositie van het Rijk en de betrokken gemeenten in werking. Het aanwezige risicovermogen bevindt zich ruimschoots boven de norm en het risico dat er aanspraak wordt gedaan op onze achtervangpositie is zeer klein.

20. Nationale Hypotheek Garantie

Op basis van het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen heeft het Rijk vanaf 1 januari 2011 de achtervang van alle nieuwe hypotheekgaranties op zich genomen. Op 9 juni 2010 heeft de gemeente de nieuwe achtervangovereenkomst met de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen ondertekend. Hierdoor is geborgd dat inwoners van Utrechtse Heuvelrug gebruik kunnen (blijven) maken van de Nationale Hypotheek garantie voor het verkrijgen van een eigen woning.

Vanaf 1 januari 2018 lag de kostengrens voor een woning om in aanmerking te komen voor de NHG op € 265.000. Voor woningen waarin geïnvesteerd wordt in energiebesparende voorzieningen, lag de NHG-kostengrens in 2018 op maximaal € 280.900.

21. Netwerksamenwerking U10

Vestigingsplaats: n.v.t.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd: Doel van deze samenwerking is het samen verkennen van gemeenschappelijke onderwerpen en belangen en op basis hiervan gemeenschappelijke ambities formuleren en gemeenlijk activiteiten ondernemen. De samenwerking in de Utrechtse regio is primair gericht op de volgende werkelden: economie, ruimtelijke ontwikkeling, wonen, sociaal domein, energietransitie/duurzaamheid, verkeer en vervoer. Desgewenst kan ook op andere terreinen gemeentelijke samenwerking worden aangegaan.

Deelnemende partijen: De gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vianen, Wijk bij Duurstede, Woerden, Zeist.

Bestuurlijk belang: De U10 is geen bestuursorgaan. Alle B&W-leden zijn actief aan de verschillende (inhoudelijke) bestuurstafels. Formele besluiten worden er niet genomen. Dit is aan de verschillende colleges en gemeenteraden.

Financieel belang: Vanaf 1 januari 2018 is de gemeente Utrechtse Heuvelrug onderdeel van de netwerksamenwerking U10. Om gezamenlijke initiatieven te ontplooiën en te realiseren, dragen alle deelnemende gemeenten jaarlijks € 1,10 per inwoner bij aan de U10. Voor de gemeente Utrechtse Heuvelrug is dit € 54.000. De bijdrage is gedekt vanuit de verschillende beleidsvelden uit de programmabegroting die bij de U10 deelnemen en daarom voor de begroting budgetneutraal.

Risico's: Risico's zijn beperkt. U10 is geen uitvoeringsorgaan met (omvangrijke) budgetten of een uitgebreid ambtelijk apparaat. Het heeft ook geen bevoegdheden om namens haar leden besluiten te nemen of financiële of juridische verplichtingen aan te gaan. Het betreft een netwerksamenwerking die zowel ambtelijk als bestuurlijk inzet. Het risico bestaat dat bij een beperkte betrokkenheid de samenwerking niet oplevert wat de deelnemende partijen ervan verwachten. Dit kan een verminderde commitment van de partners tot gevolg hebben en een verminderde effectiviteit en slagkracht van het netwerk zelf.

Resultaten: 2018 stond in het teken om als netwerksamenwerkingsverband een slag te maken van een doel verkennend netwerk naar een doel realiserend netwerk. Dit met behoud van het huidige lichtvoetige netwerk. Een belangrijk gezamenlijk initiatief dat bij heeft gedragen om een stap te zetten in de richting van een doe realiserend netwerk, is het voornemen om een Ruimtelijke Economisch Programma op te stellen en het opzetten van een opgaveteam Landelijk Gebied U10. In 2018 zijn hier de voorbereidingen voor getroffen door het opstellen van een viertal analyserapporten voor de U10 op het gebied van wonen, mobiliteit, economie en energie.

3.8

Paragraaf Grondbeleid

1. Algemeen

Het doel van deze paragraaf is inzicht te geven in het gevoerde grondbeleid. De Paragraaf Grondbeleid dient op grond van artikel 16 Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in elk geval in te gaan op het gemeentelijke grondbeleid, de realisatie van de in de programmabegroting gestelde doelen ten aanzien van dit grondebeleid, een actuele prognose van de grondexploitaties en een onderbouwing van de geplande (tussentijdse) winstnemingen.

2. Grondbeleid

Op 4 februari 2016 heeft uw gemeenteraad de Nota grondbeleid vastgesteld. Onder grondbeleid wordt verstaan het volledige grondinstrumentarium waarover de gemeente beschikt om de vastgestelde gemeentelijke doelstellingen te realiseren. In deze Nota zijn twee routes opgenomen, facilitair passief en actief grondbeleid.

Als hoofdroute is gekozen voor facilitair grondbeleid. Deze bestaat uit een passieve en een actieve variant. In de facilitair-passieve vorm heeft de gemeente geen grondpositie en ook geen ontwikkelrisico. Zij beperkt

haar rol tot de planologische maatregel toetsen en begeleiden die nodig is voor het aangewezen bouwplan (afdeling 6.4 Wro c.a.). Bij de hoofdroute facilitair passief grondbeleid is de gemeente wettelijk verplicht om kosten te verhalen op de initiatiefnemer. In eerste instantie door een (anterieure) overeenkomst te sluiten met een initiatiefnemer, dan wel, als stok achter de deur, door een exploitatieplan vast te stellen. Daarnaast kan het zijn dat de gemeente wel regie voeren op de planologische ontwikkeling, maar niet de grondeigendom verwerven en geen ontwikkelrisico lopen, dit is de zogenaamde facilitair-actieve vorm. Deze variant is gekozen voor de ontwikkeling van het terrein van de Marinierskazerne.

Binnen de gemeente is ook sprake van actief grondbeleid. Bij deze vorm heeft de gemeente een (nog te verwerven) grondpositie om zelf risicodragend te gaan ontwikkelen. Zij gedraagt zich dan als marktpartij. Bij deze variant is de gemeente in staat om maximaal sturing te geven om haar doelstellingen te behalen. De kosten van de gemeentelijke inzet worden opgenomen in de grondexploitatie van de locatie (de grondexploitaties en MVA's in het MPG).

3. Huidige situatie

Om de ontwikkeling van het financiële resultaat en de risico's van grondexploitaties te kunnen volgen wordt een keer per jaar op de stand per 1 januari een Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG) opgesteld, en aangesloten bij de P&C cyclus. Het MPG per 1 januari 2019 is een vast als onderdeel van de jaarrekening van het voorgaande jaar. Het effect van de actualisatie op de lopende meerjarenbegroting wordt verwerkt in de bestuursrapportages van het lopende jaar.

4. Overzicht grondexploitaties

Op basis van het BBV wordt voor de gemeentelijke grondexploitaties onderscheid gemaakt in de volgende twee categorieën:

- Bouwgronden in exploitatie (BIE). Dit zijn bouwgronden in eigendom van de gemeente die inmiddels in exploitatie zijn genomen.
- Materiële vaste activa (MVA). De gemeente stelt een bestemmingsplan op en verkoopt het opstal of de grond en laat de gebiedsontwikkeling bij de kopende (ontwikkellende) partij.

Bouwgronden In Exploitatie (Grondexploitaties):

Bouwgronden In Exploitatie (BIE) 2018		
	Plan	Kern
1	De Kolk	Leersum
2	Engweg 8-14 ("Hoek")	Driebergen
3	Oranjestein	Doorn
4	Van den Boschstraat 4 (voormalig gemeentewerf)	Amerongen
5	Sportlaan 67 (voormalig gemeentewerf)	Driebergen
6	Leersumsestraatweg 9	Doorn

De voorontwerp-bestemmingsplannen voor de locaties De Kolk, Burg. Jhr. H. van den Boschstraat, Sportlaan en Leersumsestraatweg zijn in concept gereed en worden momenteel door de interne en externe adviseurs beoordeeld. Parallel daar aan is de participatie met omwonenden voor de locaties Burg. Jhr. H. van den Boschstraat, Sportlaan en Leersumsestraatweg opgestart. Voor de locatie De Kolk zal dat ook in 2019 plaatsvinden.

Voor de grondexploitatie Engweg 8-14 (Driebergen) vindt de tendering van de bouwvelop in 2019 plaats.

Voor de locatie Oranjestein zijn we nog met de ontwikkelende partij in overleg over de stedenbouwkundige uitgangspunten. Deze moeten vervolgens aan de raad worden voorgelegd.

Materiële Vaste Activa (MVA's):

	Materiële Vaste Activa (MVA) 2018	
	Plan	Kern
1	Van Bennekomweg 10-16 (voormalig gemeentewerf)	Doorn
2	Pomplaan 3 (voormalig gemeentewerf)	Leersum
3	Jacob van Wassenaerstraat 23-25 (voormalig gemeentewerf)	Maarn
4	Raadhuisplein 1 (voormalig gemeentehuis)	Maarn
5	Bosstraat 1 (voormalig gemeentehuis)	Driebergen
6	Woning Van de Boschstraat 2	Amerongen

De locatie Raadhuisplein (Maarn) is per 31-12-2018 afgesloten. De laatste kavels zijn in 2018 verkocht en geleverd.

De voorontwerp-bestemmingsplannen voor de locaties Van Bennekomweg, Pomplaan en Jacob van Wassenaerlaan zijn in concept gereed en worden momenteel door de interne en externe adviseurs beoordeeld .

De locatie Bosstraat (Driebergen) wordt medio 2019 verkocht en geleverd.

5. Financiën

In onderstaande tabel is op basis van het MPG per 1 januari 2019 het verwachte resultaat van alle BIE weergegeven op eindwaarde op de standen 1 januari 2018 en 1 januari 2019.

Bij onze grondexploitaties is tot nu toe geen sprake van gefaseerde verkoop. Er is er dus geen sprake van tussentijdse winstneming. In het BBV, hoofdstuk 5.2, 'Tussentijds winst nemen' staat hierover dat vanwege het 'voorzichtigheidsbeginsel' pas winst moet worden genomen als hier voldoende zekerheid over bestaat. De methode om dit te doen is op basis van de voortgang van de grondexploitatie.

De laatste kavels van locatie Raadhuisplein in Maarn zijn in 2018 verkocht. De locatie is per 31-12-2018 met een bescheiden positief resultaat afgesloten.

Grondexploitaties, belangrijkste verschillen in de resultaten:

Het totale financiële resultaat van de 6 grondexploitaties waarover in dit MPG wordt gerapporteerd is toegenomen circa € 602.000 ten opzichte van de stand per 1 januari 2018. Dit verschil wordt grotendeels veroorzaakt door hogere getaxeerde grondwaarden in de dure marktsector.

MVA's, verschillen in de resultaten:

Het totale financiële resultaat van de 6 vastgoed objecten waarover in dit MPG wordt gerapporteerd is toegenomen met € 399.000 ten opzichte van de stand per 1 januari 2018. De belangrijkste oorzaak is de residuele berekening van de grondwaarde per woning en niet meer per grondexploitatie zoals tot en met 2018 gedaan werd. Tevens is er voor de locatie Bosstraat (DRB) een verwachte afname van nog te maken plankosten, en een vermindering van de boekwaarde als gevolg van uitstel verkoop waardoor we in 2018 nog een keer hebben afgeschreven op de boekwaarde.

Overzicht: Effect op financiële positie MPG per 1-1-2019						Tijdens het boekjaar			Op termijn
						Mutatie verlies-voorziening wordt verrekend met de algemene reserve	(Tussentijdse) winstneming/boekwinst tgv algemene reserve	Hogere/lagere storting in algemene reserve	Hogere/lagere storting in algemene reserve
Bouwgrond in Exploitatie (BIE)			Prognose MPG	Prognose MPG	Verschil				
Nr	Plan	Kern	1/1/2018	1/1/2019					
1	De Kolk	Leersum	(1.412)	(1.383)	29	29			
2	Engweg 8-14	Driebergen	(1.106)	(1.089)	17	17			
3	Oranjestein	Doorn	262	258	(4)				(4)
4	Burg. Jhr. H. van den Boschstraat 4	Amerongen	706	649	(57)				(57)
5	Sportlaan 67	Driebergen	1.171	1.479	308				308
6	Leersumsestraatweg 9	Doorn	(428)	(119)	309	309			
Subtotaal Bouwgrond in Exploitatie (BIE)			(807)	(205)	602	355	0	0	247

(bedragen x € 1.000)

Overzicht: Effect op financiële positie MPG per 1-1-2019						Tijdens het boekjaar			Op termijn
						Mutatie verlies-voorziening wordt verrekend met de algemene reserve	(Tussentijdse) winstneming/boekwinst tgv algemene reserve	Hogere/lagere storting in algemene reserve	Hogere/lagere storting in algemene reserve
Materiële Vaste Activa (MVA)			Prognose MPG	Prognose MPG	Verschil				
Nr	Plan	Kern	1/1/2018	1/1/2019					
1	Van Bennekomweg 10-16	Doorn	19	90	71				71
2	Pomplaan 3	Leersum	(39)	81	120				120
3	Jacob van Wassenaelaan 23-25	Maarn	405	542	137				137
4	Raadhuisplein 1	Maarn			0				0
5	Bosstraat 1	Driebergen	(6)	62	68				68
6	Woning Van de Boschstraat 2	Amerongen	421	423	2				2
Subtotaal Materiële Vaste Activa (MVA)			800	1.198	398	0	0	0	398
Totaal Generaal			(7)	993	1.000	355	0	0	645

(bedragen x € 1.000)

6. Risico's grondexploitatie

In het Meerjarenperspectief Grondexploitaties op de stand per 1 januari 2019 zijn de risico's voor de grondexploitatie financieel gekwantificeerd. Deze risico's maken onderdeel uit van de Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing van de begroting 2019.

Overzicht baten en lasten

In het programmaverantwoording zijn per programma onder de kop “Wat heeft het gekost” de baten en lasten gepresenteerd. Daarnaast zijn in het programmaverantwoording onder de BBV-overzichten de baten en lasten gepresenteerd met betrekking tot de algemene dekkingsmiddelen, de overhead, de vennootschapsbelasting en de post onvoorzien. Omdat de programmaverantwoording veel beleid bevat, zal het zicht op de baten en lasten van de totale rekening veelal niet voldoende zal zijn. Daarom treft u onderstaand een totaaloverzicht aan waarin alle baten en lasten inclusief de storting en onttrekkingen aan de reserves zijn samengevoegd.

Naast het totaaloverzicht van baten en lasten treft u in dit hoofdstuk tevens de volgende overzichten aan:

1. overzicht van incidentele baten en lasten;
2. overzicht van structurele reservemutaties;
3. berekening Structureel Saldo (materieel saldo)

Overzicht van baten en lasten

Nr.	Omschrijving programma	Jaar- rekening 2017	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Jaarrekening 2018			V/N
					lasten	baten	saldo	
1	Bestuurlijke zaken	-1.608	-2.443	-2.834	2.777	117	-2.660	N
2	Veiligheid en handhaving	-3.580	-3.887	-3.989	4.042	15	-4.027	N
3	Dienstverlening	-916	-1.990	-2.015	4.285	2.637	-1.648	N
4	Ruimte,cultuurhist,monumenten en natuur	-2.155	-2.763	-2.902	2.672	372	-2.300	N
5	WMO,Soc.zaken en minimabeleid	-31.773	-27.852	-31.852	45.363	10.947	-34.416	N
6	Welzijn, Cultuurh. bel. en Volksgezondh	-1.890	-2.423	-2.774	2.762	67	-2.695	N
7	Onderwijs(huisv.), jeugdbel. kinderopv.	-4.401	-4.388	-4.506	5.188	834	-4.354	N
8	Ec.zaken, recreatie en toerisme	665	507	-505	878	579	-299	N
9	Sport,incl. sportacc., kunst en cultuur	-4.302	-3.783	-4.154	6.288	701	-5.587	N
10	Verkeer en vervoer	-288	-997	-1.134	1.037	84	-953	N
11	Openbare Ruimte en Milieu	-4.142	-4.077	-4.298	17.819	13.319	-4.500	N
12	Middelen en ondersteuning	-2.006	-616	-940	3.351	2.566	-785	N
13	Alg Dekkingsmiddelen	65.586	67.811	69.808	900	72.081	71.181	V
14	Overhead	-13.336	-12.992	-13.051	13.704	539	-13.165	N
15	VPB	0	0	0	0	0	0	N
16	Onvoorzien	0	-123	0	0	0	0	N
	afrondingsverschillen	-9				2	3	V
	Gerealiseerde totaal van saldo baten en lasten	-4.155	-16	-5.146	111.065	104.860	-6.205	N

(bedragen x € 1.000)

Nr.	Omschrijving programma	Jaar- rekening 2017	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Jaarrekening 2018			V/N
					lasten	baten	saldo	
	Mutaties reserves							
1	Bestuurlijke zaken	0	0	0	0	0	0	N
2	Veiligheid en handhaving	0	0	0	0	0	0	N
3	Dienstverlening	0	0	0	0	0	0	N
4	Ruimte,cultuurhist,monumenten en natuur	115	181	260	76	268	192	V
5	WMO,Soc.zaken en minimabeleid	-1.000	0	0	0	0	0	N
6	Welzijn, Cultuurh. bel. en Volksgezondh	0	0	0	0	0	0	N
7	Onderwijs(huisv.), jeugdbel. kinderopv.	14	2	2	0	0	0	N
8	Ec.zaken, recreatie en toerisme	0	0	0	0	0	0	N
9	Sport,incl. sportacc., kunst en cultuur	0	0	0	0	0	0	N
10	Verkeer en vervoer	-635	204	204	0	80	80	V
11	Openbare Ruimte en Milieu	0	0	0	0	0	0	N
12	Middelen en ondersteuning	2.522	622	1.968	5.061	5.678	617	V
	Subtotaal mutaties reserves	1.016	1.009	2.434	5.137	6.026	889	V
	Gerealiseerde resultaat	-3.139	993	-2.712	116.202	110.886	-5.316	N

(bedragen x € 1.000)

Overzicht van incidentele baten en lasten

Om vast te kunnen stellen of er sprake is van materieel evenwicht is het belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten incidenteel is en welk deel structureel. De algemene richtlijn bij het onderscheid tussen incidenteel en structureel is dat een incidenteel budget een budget is dat gedurende maximaal 3 jaar beschikbaar wordt gesteld.

A. Incidentele lasten en baten

progr	Omschrijving	Primaire 2018	begr wijz	2018 na wijzigingen	Werkelijk
Lasten					
1	Bestuurlijke zaken	35	17	52	44
2	Veiligheid en handhaving	87	0	87	94
3	Dienstverlening	355	0	355	197
4	Ruimte,cultuurhist,monumenten en natuur	825	159	984	144
5	WMO,Soc.zaken en minimabeleid	194	12	206	394
6	Welzijn, Cultuurh. bel. en Volksgezondh	0	346	346	302
7	Onderwijs(huisv.), jeugdbel. kinderopv.	0	207	207	148
8	Ec.zaken, recreatie en toerisme	0	0	0	248
9	Sport,incl. sportacc., kunst en cultuur	0	27	27	1.520
10	Verkeer en vervoer	81	138	219	138
11	Openbare Ruimte en Milieu	34	80	114	108
12	Middelen en ondersteuning	1.125	1.915	3.040	1.280
13	Alg Dekkingsmiddelen	0	0	0	0
14	Overhead	108	83	191	242
15	VPB	0	0	0	0
16	Onvoorzien	0	0	0	0

(bedragen x € 1.000)

	Totaal incidentele lasten	2.844	2.983	5.827	4.859
progr	Omschrijving	Primaire 2018	begr wijz	2018 na wijzigingen	Werkelijk
Baten					
1	Bestuurlijke zaken	0	0	0	0
2	Veiligheid en handhaving	0	0	0	-1
3	Dienstverlening	0	0	0	44
4	Ruimte,cultuurhist,monumenten en natuur	0	0	0	0
5	WMO,Soc.zaken en minimabeleid	0	0	0	0
6	Welzijn, Cultuurh. bel. en Volksgezondh	0	0	0	0
7	Onderwijs(huisv.), jeugdbel. kinderopv.	0	0	0	0
8	Ec.zaken, recreatie en toerisme	0	0	0	378
9	Sport,incl. sportacc., kunst en cultuur	0	0	0	0
10	Verkeer en vervoer	0	0	0	67
11	Openbare Ruimte en Milieu	0	0	0	121
12	Middelen en ondersteuning	1.667	1.101	1.919	1.436
13	Alg Dekkingsmiddelen	0	0	0	100
14	Overhead	0	0	0	0
15	VPB	0	0	0	0
16	Onvoorzien	0	0	0	0
	Totaal incidentele baten	1.667	1.101	1.919	2.146
	Saldo incidentel lasten en baten	-1.177	-1.882	-3.908	-2.713

(bedragen x € 1.000)

progr	Omschrijving	Primaire 2018	begr wijz	2018 na wijzigingen	Werkelijk
	Waarvan verrekend met reserves				
	Onttrekkingen				
4	Reserve woonkwaliteit	187	0	187	159
4	Reserve act. bestemmingsplannen	16	0	16	0
4	Reserve Allemanswaard	0	79	79	55
7	Reserve onderwijshuisvesting	2	0	2	0
10	Reserve Stationsgebied	204	0	204	80
12	Reserve Algemene reserve	2.431	4.167	6.598	4.702
12	Reserve Generatiepact	0	0	0	51
12	Reserve Meerjarig Realistisch evenwicht	453	405	858	858
12	Reserve frictie organisatieontwikkeling	84	-16	68	69
	Totaal onttrekkingen	3.377	4.635	8.012	5.974
	Toevoegingen				
12	Reserve Algemene reserve	2.346	3.210	5.556	5.060
	Totaal toevoegingen	2.346	3.210	5.556	5.060
	Saldo verrekening met reserves	-1.031	-1.425	-2.456	-914
	Netto incidentele lasten en baten	146	457	1.453	1.800

(bedragen x € 1.000)

Toelichtingen

Onderstaand volgt een toelichting op de belangrijkste incidentele posten per programma als de waarde daarvan groter is dan € 25.000.

Lasten

Programma 2 Veiligheid en handhaving

- Een bedrag van € 87.000 voor een extra BOA. Dit is onttrokken aan de algemene reserve conform het raadsbesluit bij de Kadernota 2017-2020.

Programma 3 Dienstverlening:

- Een bedrag van € 160.000 extra ruimte voor het verhogen van het handavingsniveau. Dit is onttrokken aan de algemene reserve conform het raadsbesluit bij de Kadernota 2017-2020;
- Een bedrag van € 37.000 is onttrokken aan de algemene reserve voor complexe handavingszaken conform het raadsbesluit bij de eerste begrotingswijziging.

Programma 4 Ruimte, Cultuurhistorische Monumenten en Natuur

- Er is € 45.000 onttrokken aan de algemene reserve voor de invoering van de omgevingswet conform het raadsbesluit bij de Kadernota 2018-2021. Een onttrekking van € 750.000 was gepland, maar de feitelijke invoering van de omgevingswet is vertraagd;
- Ten laste van de jaarrekening 2017 heeft een budgetoverheveling van € 80.000 plaats gevonden voor een inhaalslag op bestemmingsplannen. Hiervan is € 44.000 werkelijk besteed;
- Een bedrag van € 55.000 is besteed aan de afronding van het project Allemanswaard samen met de inzet van de algehele projectleider.-

Programma 5 Transformatie in het Sociaal Domein

- Per saldo een incidentele last van € 214.000 voor bijdragen voorgaande jaren op WMO, Jeugdzorg, sociale dorpsteams en minimabeleid-lokaal. Deze waren nog niet in eerdere jaarrekeningen opgenomen;

- Met het besluit op de eerste begrotingswijziging 2016 heeft de raad voor drie jaar ingestemd met het extra beschikbaar stellen van middelen voor de uitbreiding van de doelgroep minima van 110 % naar 120 % van minimuminkomen. Dat kost € 70.000 per jaar;
- Met het besluit bij de Kadernota 2018-2021 heeft de raad besloten uit de GR UW4 te treden. Daarvoor was in 2018 een incidenteel bedrag nodig van € 98.000.

Programma 6 Welzijn, Cultuurhuizenbeleid en Volksgezondheid

- De gemeenteraad heeft voor de jaren 2016 en 2017 een actieplan nieuwkomers vastgesteld. De afronding van dit plan heeft in 2018 plaats gevonden (€ 421.000). Deze middelen zijn overgeheveld uit 2017. Dit is verwerkt in de eerste bestuursrapportage 2018 en de bijbehorende begrotingswijziging;
- Een eenmalige negatieve last van € 35.000 betreft de vrijval van op de balans opgenomen middelen voor de bed, bad en broodregeling;
- Een eenmalige negatieve last van € 84.000. Dit betreft een incidentele overheveling van middelen voor toekenning van de subsidie vluchtelingenwerk 2019. Dit is verwerkt in de eerste begrotingswijziging 2018.

Programma 7 Onderwijs(huisvesting), jeugdbeleid en kinderopvang

- Een eenmalige uitgave van € 135.000. Dit betreft kosten van het geschikt maken van tijdelijke huisvesting voor OBS De Zonheuvel. Dit is verwerkt in de eerste bestuursrapportage 2018 en de bijbehorende begrotingswijziging.

Programma 8 Economische zaken, recreatie en toerisme

- Er is sprake van een eenmalige last op de rekening van € 248.000 door de liquidatie van het recreatieschap UHVK. Deze last betreft een afrekening over voorgaande jaren aan dit recreatieschap.

Programma 9 Sport, inclusief sportaccommodaties, kunst en cultuur

- De grond onder het golfterrein waarderen wij, op grond van de BBV voorschriften, af tot de actuele waarde. Dat geeft een incidenteel nadeel van € 1.510.000.

Programma 10 Verkeer en vervoer

- Voor het project 'Uitvoering GVVP' heeft de raad een bedrag van € 138.000 beschikbaar gesteld met dekking uit de algemene reserve via een budgetoverheveling uit 2017. Dit is verwerkt in de eerste bestuursrapportage 2018 en de bijbehorende begrotingswijziging.

Programma 11 Openbare Ruimte en Milieu

- Een nadeel van € 74.000 is het gevolg van hogere aanbestedingskosten reclame openbare ruimte dan begroot;
- Een extra (incidentele) bijdrage aan ODRU van € 34.000 om het programma "Uitvoering Koers" te kunnen realiseren. Dit is onttrokken aan de algemene reserve conform het raadsbesluit bij de Kadernota 2018-2021.

Programma 12 Middelen en ondersteuning

- Conform het raadsbesluit op het Participatieplan Marinierskazerne Doorn, welke verwerkt is in de eerste begrotingswijziging 2017, is € 43.000 onttrokken aan de algemene reserve;
- Een last van € 452.000 is het gevolg van de versnelde afschrijving van de resterende boekwaarde van het pand aan de Van de Boschstraat in Amerongen. Dit staat als nadeel tegenover de verkoopopbrengst van € 363.000 van dit pand dat in 2018 in verhuurde staat is verkocht. Dit is verwerkt in de eerste bestuursrapportage 2018 en de bijbehorende begrotingswijziging;
- Een bedrag van € 81.000 is aan de algemene reserve onttrokken conform het raadsbesluit van 19 december 2016 betreffende het vervolgproject oneigenlijk gebruik gemeentegrond;
- Er is een nadeel van € 391.000 op de grondexploitaties als incidentele last in de rekening opgenomen. Hiertegenover staat een incidentele bate van € 773.000 (zie onderstaand ad Baten);
- Een bedrag van € 138.000 is het totaal aan incidentele lasten voor gebouwen en gronden die in eigendom zijn van de gemeente;
- In het kader van het vaststellen van de jaarrekening 2017 d.d. 12 juli 2018

heeft de raad besloten om een bedrag van € 70.000 voor klimaatneutraal vastgoed over te hevelen naar 2018. Dit is verwerkt in een begrotingswijziging. Hiervan is feitelijk € 26.000 aangewend;

- Voor het project 'Sanering Gooijerdijk' heeft de raad een bedrag van € 113.000 beschikbaar gesteld met dekking uit de algemene reserve via een budgetoverheveling uit 2017. Dit is verwerkt in de eerste bestuursrapportage 2018 en de bijbehorende begrotingswijziging.

Programma 14 Overhead

- In de begroting was een incidenteel bedrag van € 108.000 opgenomen voor het opvangen van bovenformatieve personeelskosten. Dit bedrag is vrijwel geheel benut (€ 107.000);
- Een bedrag van per saldo € 67.000 drukt op de rekening in verband met personeelslasten over voorgaande jaren, daarbij inbegrepen een klein voordeel op ingeleend personeel ad € 5.000;
- Voor het project 'Organisatieontwikkeling' heeft de raad een bedrag van € 83.000 beschikbaar gesteld met dekking uit de algemene reserve via een budgetoverheveling uit 2017. De realisatie is uitgekomen op € 68.000. Dit is verwerkt in de eerste bestuursrapportage 2018 en de bijbehorende begrotingswijziging.

Baten

Programma 3 Dienstverlening:

- Een bedrag van € 44.000 is een incidentele bate. Dit betreft hoofdzakelijk leges bouwvergunningen uit voorgaande jaren.

Programma 8 Economische zaken, recreatie en toerisme

- Een incidentele bate van € 144.000 is het gevolg van de liquidatie van het recreatieschap UHKV;
- Een incidentele bate van € 232.000 is het gevolg van de vrijval van de voorziening voor het recreatieschap UHKV.

Programma 10 Verkeer en vervoer

- Een bate van € 67.000 betreft de eindafrekening die is ontvangen uit het BOR fonds (= Bereikbaarheids Offensief Randstad) van de (inmiddels opgeheven) Bestuursregio Utrecht.

Programma 11 Openbare Ruimte en Milieu

- Een bedrag van € 87.000 is een incidentele bate. Dit betreft hoofdzakelijk afvalheffingsopbrengsten over voorgaande jaren (€ 69.000). Daarnaast gaat het ook om begrafenisrechten uit voorgaande jaren;
- Een bate van € 34.000 betreft een restitutie van in 2014 verstrekte subsidies aan stichting UHDD, een steunfonds voor ondernemers.

Programma 12 Middelen en ondersteuning

- Een incidentele bate van € 156.000 is ontstaan door verkoop van vastgoed (i.c. Anderstein, Rosarium en Burgwal). Dit is verwerkt in de tweede bestuursrapportage 2018 en de bijbehorende begrotingswijziging.
- Een verkoopopbrengst van € 363.000 van het pand aan de Van de Boschstraat in Amerongen. Dit staat als voordeel tegenover de last van € 452.000 zoals bovenstaand ad Lasten is genoemd. Dit is verwerkt in de eerste bestuursrapportage 2018 en de bijbehorende begrotingswijziging;
- Een bedrag van € 114.000 is de opbrengst van het snippergroen dat is verkocht conform het raadsbesluit 2016-352 van 19 december 2016 inzake het vervolgproject oneigenlijk gebruik gemeentegrond;
- Er is een voordeel van € 773.000 op de grondexploitaties als incidentele bate in de rekening opgenomen. Hiertegenover staat een incidentele last van € 391.000 (zie bovenstaand ad Lasten);
- Een bedrag van € 29.000 is het totaal aan incidentele baten voor gebouwen en gronden die in eigendom zijn van de gemeente;

Programma 13 Overhead

- Per saldo hebben we € 100.000 aan extra ozb-inkomsten binnen gekregen over voorgaande jaren.

B. Structurele reserve mutaties

Om het materieel evenwicht te bepalen, is het ook van belang om aan te geven welke mutaties in de reserves structureel van aard zijn. In onderstaand overzicht zijn de structurele reservemutaties geduid.

progr	Omschrijving	Primaire 2018	begr wijz	2018 na wijzigen	Werkelijk
	Onttrekkingen				
4	Reserve onderhoud gebouwen	54	0	54	54
	Totaal onttrekkingen	54	0	54	54
	Toevoegingen				
4	Reserve onderhoud gebouwen	76	0	76	76
	Totaal toevoegingen	76	0	76	76
	Saldo structurele reservemutaties	76	0	76	76

(bedragen x € 1.000)

Berekening Structureel Saldo (Materieel Saldo)

Voor het berekenen van het materiële saldo moeten de totale lasten en baten inclusief reservemutaties gecorrigeerd worden voor incidentele effecten.

Uit de hiervoor gepresenteerde overzichten volgt het volgende beeld:

Presentatie van het structureel saldo	Primaire 2018	begrotings- wijzigingen	begroting 2018 na wijzigingen	Werkelijk
Saldo baten en lasten	-15	-5.133	-5.148	-6.204
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.010	1.424	2.434	888
Saldo na bestemming	994	-3.709	-2.715	-5.316
Waarvan incidentele baten en lasten	-146	-457	-1.453	-1.800
Structureel saldo	1.140	-3.252	-1.262	-3.516

(bedragen x € 1.000)

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publiek en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. Deze wet verplicht ons ingevolge paragraaf 4 om onderstaande gegevens openbaar te maken van de topfunctionarissen van de gemeenten –de secretaris en de griffier.

Toelichting bij het samenstellen van de WNT verantwoording

Bij de samenstelling van de in deze paragraaf opgenomen verantwoording uit hoofde van de WNT zijn als uitgangspunt gehanteerd de Beleidsregels toepassing WNT van 27 februari 2014, inclusief de wijziging van 12 maart 2014 en 18 december 2015, van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De gemeente herkent de uitvoeringsproblemen met betrekking tot externe niet-topfunctionarissen die de Minister van BZK in zijn kamerbrief van 27 februari 2014 onderkend. In lijn met paragraaf 6 van de (gewijzigde) Beleidsregels toepassing WNT legt de gemeente geen verantwoording af over de externe niet-topfunctionarissen.

Onderstaand treft u eerst de tabel met WNT-informatie voor 2018.

Gegevens 2018

bedragen x € 1	M. Havekes	W. Hoog-hiemstra
Functiegegevens	gemeente-secretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	124.051,93	92.508,71
Beloningen betaalbaar op termijn	18.125,76	15.156,96
Subtotaal	142.177,69	107.665,67
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000,00	189.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	142.177,69	107.665,67
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2017

bedragen x € 1	M. Havekes	W. Hoog-hiemstra
Functiegegevens	gemeente-secretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	121.127,00	93.803,00
Beloningen betaalbaar op termijn	16.919,00	14.066,00
Subtotaal	138.046,00	107.869,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000,00	181.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	138.046,00	107.869,00
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.

Balans en de toelichting

Balans per 31 december 2018

Activa		Saldo op 31-12-2018	Saldo op 12/31/2017
Vaste activa			
Immateriële vaste activa			
a.	Kosten voor sluiten van geldleningen en saldo (dis)agio	-	-
b.	Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-	-
c.	Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.681.805	1.870.714
		1.681.805	1.870.714
Materiële vaste activa			
a.	Investerings met een economisch nut	93.406.309	92.642.204
b.	Investerings met een econ. nut met een heffing voor kostenbestrijding	36.318.652	36.410.499
c.	Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut	22.118.650	21.920.583
		151.843.611	150.973.286
Financiële vaste activa			
a.	Kapitaalverstrekkingen aan verbonden partijen:	-	-
	1. Deelnemingen	753.221	780.357
	2. Gemeenschappelijke regelingen	-	-
	3. Overige verbonden partijen	-	-
b.	Leningen aan verbonden partijen:	-	-
	1. Leningen aan woningbouwcorporaties		8.149.354
	2. Leningen aan deelnemingen	922.497	998.626
	3. Leningen aan overige verbonden partijen		
c.	Overige langlopende leningen	3.982.613	4.209.856
d.	Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
e.	Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	69.179	-
f.	Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	42.043
		5.727.510	14.180.235
Totaal vaste activa		159.252.925	167.024.235

Vlottende Activa		Saldo op 31-12-2018	Saldo op 12/31/2017
Vorraden			
a.	Grond- en hulpstoffen:	-	-
b.	Onderhanden werk:	-	-
	1. Bouwgronden in exploitatie	4.564.325	3.867.406
	2. Overig onderhanden werk		
c.	Gereed product en handelsgoederen	11.654	10.192
d.	Vooruitbetalingen van nog te ontvangen goederen	4.575.979	3.877.598
Uitzettingen			
a.	Vorderingen op openbare lichamen	7.237.983	6.605.219
b.	Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	-	-
c.	Overige verstrekte kasgeldleningen	-	-
d.	Rekening-courantverhouding met het Rijk	-	-
e.	Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	637.538	799.783
f.	Overige vorderingen	4.480.230	2.684.885
g.	Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-
h.	Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-
i.	Overige uitzettingen	-	-
		12.355.751	10.089.886
Liquide middelen		782.898	421.721
		782.898	421.721
Overlopende activa			
a.	Nog te ontvangen voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen, vanwege voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	-	-
b.	Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste komen van volgende begrotingsjaren	4.983.687	8.276.198
		4.983.687	8.276.198
Totaal vlottende activa		22.698.316	22.665.404
Totaal-generaal		181.951.241	189.689.639

Passiva		Saldo op 31-12-2018	Saldo op 31-12-2017
Vaste passiva			
Eigen vermogen			
a.	Algemene reserve	13.136.628	16.075.570
b.	Bestemmingsreserves	5.243.878	6.332.113
c.	Saldo van de rekening na bestemming	(5.315.593)	(3.138.952)
		13.064.912	19.268.731
Voorzieningen		10.896.091	11.219.909
		10.896.091	11.219.909
Vaste schulden			
a.	Obligatieleningen		
b.	Onderhandse leningen van:		
	1. Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
	2. Binnenlandse banken en overige overige financiële instellingen	140.099.964	136.335.493
	3. Binnenlandse bedrijven		
	4. Openbare lichamen als bedoel in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden		
	5. Overige binnenlandse sectoren		
	6. Buitenlandse instellingen, fondsen, banken bedrijven en overige sectoren		
c.	Door derden belegde gelden		
d.	Waarborgsommen	100.000	150.000
e.	Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
		140.199.964	136.485.493
Totaal vaste passiva		164.160.967	166.974.133

Vlottende passiva		Saldo op 31-12-2018	Saldo op 31-12-2017
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar			
a.	Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden		
b.	Overige opgenomen kasgeldleningen	4.000.000	6.000.000
c.	Bank- en girosaldi		
d.	Overige schulden	4.999.247	6.826.714
		8.999.247	12.826.714
Overlopende passiva			
a.	Verplichtingen die in het begrotingsjaar 2018 zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	8.655.884	9.709.805
b.	De van Europese en nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	71.456	138.011
c.	Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen	63.686	40.976
		8.791.026	9.888.792
Totaal vlottende passiva		17.790.273	22.715.506
Totaal-generaal		181.951.241	189.689.639
Gewaarborgde geldleningen		170.364.343	165.403.148
Garantstellingen		-	-
		170.364.343	165.403.148

Toelichting op de balans per 31 december 2018

Met ingang van 1 januari 2004 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van kracht. De begin- en eindbalans van 2018 zijn conform de voorschriften van BBV opgesteld.

Grondslagen voor waardering, afschrijving en resultaatbepaling

1. Activa

Activa met een investeringswaarde tot € 10.000,- worden op grond van de nota “Waarderen en afschrijven 2015”, niet geactiveerd maar rechtstreeks ten laste van de rekening van baten en lasten gebracht.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingstermijn op kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio is maximaal gelijk aan de looptijd van de lening. De afschrijvingstermijn van kosten onderzoek en ontwikkeling bedraagt ten hoogste vijf jaar.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs of lagere marktwaarde verminderd met de afschrijvingen. In voorkomende gevallen worden deze activa ook verminderd met ontvangen subsidies en bijdragen van derden of verminderd met gevormde reserves ten behoeve van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

De afschrijvingen van de materiële vaste activa gebeuren in principe volgens de lineaire methode en op gehele boekjaren. Alleen de afschrijvingen m.b.t cultuurhuis Pléiade worden volgens de annuïtaire methode uitgevoerd. De afschrijvingen op de investeringen beginnen vanaf het moment dat het krediet volledig is afgewikkeld. De afschrijvingstermijnen zijn afhankelijk van de verwachte gebruiksduur of nuttigheidsduur en zijn vastgelegd in de afschrijvingstabel in de nota “Waarderen en afschrijven 2015”.

Extra afschrijving kan plaatsvinden in de gevallen dat de gekozen afschrijvingsduur te lang bleek in relatie tot de verwachte resterende gebruiksduur van de desbetreffende investering.

De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaat uit uitzettingen en bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Uitzettingen (kapitaalverstrekkingen, verstrekte langlopende leningen en overige uitzettingen) worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van eventuele aflossingen. Uitzettingen met betrekking tot deelnemingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde indien deze lager is dan de verkrijgingsprijs. Onder uitzettingen worden aandelen, obligaties, maar ook vorderingen en verstrekte leningen verstaan. Uitzettingen met een oorspronkelijke looptijd van een jaar of langer dan een jaar worden gedurende de gehele looptijd onder de financiële vaste activa opgenomen. Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar worden opgenomen onder de vlottende activa.

De bijdrage in activa in eigendom van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdrage verminderd met de afschrijvingen.

Vorraden

Vorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. Indien hiervan wordt afgeweken, wordt dat in de toelichting vermeld.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van de vorderingen verrekend.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2. Passiva

Alle passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien hiervan wordt afgeweken, wordt dat in de toelichting vermeld.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten na bestemming van de reserves. Het saldo van de rekening van baten en lasten is het resultaat van het boekjaar.

De algemene reserve is een reserve die geen specifieke bestemming heeft en noodzakelijk is als buffer voor het opvangen van risico's in algemene zin, zoals een incidenteel begrotingstekort, nadelige rekening resultaten en overige onvoorziene risico's.

Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan u als gemeenteraad in beginsel een bepaalde bestemming heeft gegeven. De oorspronkelijk gegeven bestemming kan echter op ieder moment door uw raad worden gewijzigd.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor het afdekken van:

- Verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs is in te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's op bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt. Hierbij gelden twee voorwaarden:
 - Ten eerste vind het maken van die kosten zijn oorsprong in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar.
 - Ten tweede strekt de voorziening tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Deze voorschotbedragen worden opgenomen in de overlopende passiva.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende verplichtingen van vergelijkbaar volume die gerelateerd zijn aan arbeid (bijvoorbeeld opgebouwde rechten vakantiegeld).

Toelichting Activa

1. Vaste activa

1.1. Immateriële vaste activa

Boekwaarde per		31-12-2018	31-12-2017
a.	Kosten voor sluiten van geldleningen en saldo	-	-
	(dis)agio	-	-
b.	Kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een		
	bepaald actief	-	-
c.	Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.681.805	1.870.714
		1.681.805	1.870.714

Toelichting c. Bijdragen aan activa in eigendom van derden

De ontwikkeling van de post 'Bijdrage aan activa in eigendom van derden' in 2018:

Boekwaarde op 31-12-2017	1.870.714
Afschrijvingen lineair	-188.909
Boekwaarde op 31-12-2018	1.681.805

1.2. Materiële vaste activa

Boekwaarde per		31-12-2018	31-12-2017
a.	Investerings met een economisch nut:		
	Gronden en terreinen	9.745.596	9.315.764
	Woonruimten	1.113.591	1.134.201
	Bedrijfsgebouwen	67.765.384	68.498.466
	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.269.810	4.384.170
	Vervoermiddelen	708.913	509.810
	Machines, apparaten en installaties	4.458.063	4.811.134
	Overige materiële vaste activa	4.344.953	3.988.660
		93.406.309	92.642.204

b.	Investerings met een economisch nut met mogelijke heffing voor kostenbestrijding		
	Gronden en terreinen	943.646	943.646
	Bedrijfsgebouwen	1.203.743	1.253.200
	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	32.368.241	32.482.743
	Machines, apparaten en installaties	297.197	224.229
	Overige materiële vaste activa	1.505.825	1.506.680
		36.318.652	36.410.499

c.	Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut:		
	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	21.129.122	20.922.450
	Machines, apparaten en installaties	130.000	8.804
	Overige materiële vaste activa	859.528	989.329
		22.118.650	21.920.583

Er is geen materiële vaste activa dat in erfpacht is uitgegeven.

Toelichting a. Investerings met een economisch nut

De ontwikkeling van de post "Gronden en terreinen" in 2018:

Boekwaarde op 31-12-2017	9.315.764
Investerings	1.965.000
Afschrijvingen lineair	-25.168
Afwaarderingen	-1.510.000
Boekwaarde op 31-12-2018	9.745.596

De investerings bestaan uit:	
Aankoop golfterrein Doorn	1.965.000
Afwaarderingen:	
Correctie boekwaarde golfterrein Doorn	-1.510.000

De ontwikkeling van de post 'Woonruimten' in 2018:

Boekwaarde op 31-12-2017	1.134.201
Afschrijvingen lineair	-20.610
Boekwaarde op 31-12-2018	1.113.591

De ontwikkeling van de post 'Bedrijfsgebouwen' in 2018:

Boekwaarde op 31-12-2017	68.498.466
Investerings	2.171.741
Bijdragen derden	-150.000
Afschrijvingen lineair	-1.924.391
Afschrijvingen annuïteit	-378.431
Afwaarderingen	-452.000
Boekwaarde op 31-12-2018	67.765.384

De investeringen bestaan uit:	
Nieuwbouw brandweerkazerne Maarn/Maarsbergen	1.232.909
Restauratie Andriestoren Amerongen fase 2	247.510
Uitbreiding groepslokaal school Vuurvogel	195.600
Restauratie koepel en brug park Beerschoten Willinkshof	190.546
Vorbereiding renovatie school Zonheuvel	137.000
Renovatie sporthal Steinheim Doorn	74.270
Groot onderhoud Sterrenboog school	44.402
Vorbereiding nieuwbouw Twee Marken	21.525
Renovatie brandweerkazerne Driebergen	27.979

Bijdrage van derden:	
Bijdrage ProRail restauratie koepel/brug Beerschoten Willinkshof	-70.000
Subsidie provincie restauratie koepel/Brug Beerschoten Willinkshof	-80.000

Afwaarderingen:	
Verkoop object Burg. JH vd Boschstraat 19 Amerongen	-452.000

De ontwikkeling van de post 'Grond-, weg- en waterbouwkundige werken' in 2018

Boekwaarde op 31-12-2017	
Investeringen	1.426.495
Bijdragen derden	-45.515
Afschrijvingen lineair	-361.245
Afwaarderingen	-134.095
Boekwaarde op 31-12-2018	
	5.269.810

De investeringen bestaan uit:	
Vervanging kunstgrasvelden voetbal	1.312.707
Vervanging asfalt Doornsche ijsclub	113.788

Bijdrage van derden:	
Bijdrage Doornsche Ijsclub t.b.v. vervanging asfalt	-45.515

Afwaarderingen:	
Versnelde afschrijving kunstgrasvelden i.v.m. vervanging	-124.023
Versnelde afschrijving asfalt Doornsche Ijsclub i.v.m. vervanging	-10.072

De ontwikkeling van de post 'Vervoermiddelen' in 2018:

Boekwaarde op 31-12-2017	509.810
Investerings	312.102
Afschrijvingen lineair	-112.999
Boekwaarde op 31-12-2018	708.913

De investeringen bestaan uit:	
Aanschaf drie vervoersmiddelen	312.102

De ontwikkeling van de post 'Machines, apparaten en installaties' in 2018:

Boekwaarde op 31-12-2017	4.811.134
Investerings	250.166
Afschrijvingen lineair	-432.405
Afschrijvingen annuïtair	-170.832
Boekwaarde op 31-12-2018	4.458.063

De investeringen bestaan uit:	
Zonnepanelen gemeentelijke huisvesting	145.087
Vervanging smartphones	84.796
Diverse kleine vervangingsinvesteringen	20.283

De ontwikkeling van de post 'Overige materiële vaste activa' in 2018:

Boekwaarde op 31-12-2017	3.988.660
Investerings	581.251
Afschrijvingen lineair	-193.311
Afschrijvingen annuïtair	-31.647
Boekwaarde op 31-12-2018	4.344.953

De investeringen bestaan uit:	
Uitvoering ICT-plan	279.975
Vervanging financieel informatiesysteem	160.442
Invoering Zaakgericht Werken	79.733
Overname Ballenvangers/Terras golfterrein Doorn	37.352
Diverse ICT investeringen	23.749

Toelichting b.**Investerings in openbare ruimte met een heffing kostenbestrijding**

De ontwikkeling van de post 'Bedrijfsgebouwen' in 2018:

Boekwaarde op 31-12-2017	1.253.200
Afschrijvingen lineair	-49.457
Boekwaarde op 31-12-2018	1.203.743

De ontwikkeling van de post 'Grond-, weg- en waterbouwkundige werken' in 2018

Boekwaarde op 31-12-2017	32.482.743
Investerings	787.167
Afschrijvingen lineair	-901.669
Boekwaarde op 31-12-2018	32.368.241

De investeringen bestaan uit:	
Riolering Engelse werk	524.855
Terugdringen wateroverlast riolering Amerongen	157.987
Riolering Rijksstraatweg Leersum	66.120
Riolering Dennenhorst	21.385
Riolering Bosstraat	16.820

De ontwikkeling van de post 'Machines, apparaten en installaties' in 2018:

Boekwaarde op 31-12-2017	224.229
Investerings	103.638
Afschrijvingen lineair	-30.670
Boekwaarde op 31-12-2018	297.197

De investeringen bestaan uit:	
Vervanging pompen en gemalen	103.638

De ontwikkeling van de post 'Overige materiële vaste activa' in 2018:

Boekwaarde op 31-12-2017	1.506.680
Investerings	144.619
Afschrijvingen lineair	-145.474
Boekwaarde op 31-12-2018	1.505.825

De investeringen bestaan o.a. uit:	
Inzameling kunststofverpakkingen	124.027
Papiercontainers buitengebied	16.381

Toelichting c. Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut

De ontwikkeling van de post 'Grond-, weg- en waterbouwkundige werken' in 2018:

Boekwaarde op 31-12-2017	20.922.450
Investerings	1.362.769
Bijdragen derden	-546.375
Afschrijvingen lineair	-609.722
Boekwaarde op 31-12-2018	21.129.122

De investeringen bestaan o.a. uit:	
Renovatie asfaltwegen	328.523
Renovatie elementverhardingen	199.936
Renovatie weg Engelse Werk	174.952
Openbaar groen en bomen	99.359
Herinrichting Hoofdstraat	90.805
Straatwerk verkeersregelinſtallatie Arnhemsebovenweg-Traaij	70.000
Infraſtructuur gebiedsontwikkeling Maarsbergen	67.221
Verkeerskundige herinrichtingen	56.132
Reconstructie en herinrichting Amersfoortſeweg Doorn	52.183
Herinrichting Acacialaan	47.519
Terugdringen wateroverlast wegen Amerongen	36.722
Recreatieve verbinding Wijk bij Duurstede-Amerongen	24.475
Aanpak grijze wegen Koenestraat Amerongen	23.190

De bijdragen van derden bestaan uit:	
Subsidie provincie reconstructie Amersfoortſeweg Doorn	-333.580
Subsidie provincie opwaarderen fietspaden Traaij	-169.563
Bijdrage derde aanleg parkeerplaatsen hockeyclub Shinty	-23.125
Subsidie provincie verkeerskundige herinrichtingen	-20.107

De ontwikkeling van de post 'Machines, apparaten en installaties' in 2018:

Boekwaarde op 31-12-2017	8.804
Investerings	121.196
Afschrijvingen lineair	-
Boekwaarde op 31-12-2018	130.000

De investeringen bestaan uit:	
Vervanging verkeersregelininstallatie Traaij	121.196

De ontwikkeling van de post 'Overige materiële activa' in 2018:

Boekwaarde op 31-12-2017	989.329
Investerings	46.113
Afschrijvingen lineair	-175.914
Boekwaarde op 31-12-2018	859.528

De investeringen bestaan uit:	
Openbare verlichting voorbereiding	46.113

1.3. Financiële vaste activa

Saldo per		31-12-2018	31-12-2017
a.	Kapitaalverstrekkingen aan:		
	1. Deelnemingen	753.221	780.357
	2. Gemeenschappelijke regelingen	-	-
	3. Overige verbonden partijen	-	-
b.	Leningen aan:		
	1. Openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	-	-
	2. Woningbouwcorporaties	-	8.149.354
	3. Deelnemingen	922.497	998.626
	4. Overige verbonden partijen	-	-
c.	Overige langlopende leningen	3.982.613	4.209.856
d.	Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
e.	Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	69.179	-
f.	Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	42.043
		5.727.510	14.180.235

Toelichting a. Kapitaalverstrekkingen aan verbonden partijen

Boekwaarde op 31-12-2017	780.357
Correctie boekwaarde	-27.136
Boekwaarde op 31-12-2018	753.221

Correctie boekwaarde:

De schuldpapieren inschrijving nationale schuld zijn in 2018 naar de post “Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier” overgezet.

De kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen bestaan voornamelijk uit:	
Aandelen BIGA Groep BV	132.600
Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	504.173

De ontwikkeling van de post ‘Leningen aan woningbouwcorporaties’ in 2018:

Boekwaarde op 31-12-2017	8.149.354
Aflossingen	-8.149.354
Boekwaarde op 31-12-2018	0

De verstrekte leningen aan de woningbouwvereniging zijn eind 2018 door de BNG Bank overgenomen.

De ontwikkeling van de post ‘Leningen aan deelnemingen’ in 2018:

Boekwaarde op 31-12-2017	998.626
Verstrekte leningen	109.570
Aflossingen	-185.699
Boekwaarde op 31-12-2018	922.497

In 2018 is de verstrekte lening aan deelneming SVN (stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting) met € 109.570 toegenomen en is er voor € 152.699 afgelost. Daarnaast is € 33.000 afgelost van de verstrekte lening aan Vitens N.V.

De balanspost bestaat op 31-12-2018 uit:	
Verstrekte lening aan Vitens N.V.	101.779
Verstrekte lening aan deelneming SVN	820.718

Toelichting c. Overige langlopende leningen

Boekwaarde op 31-12-2017	4.209.856
Aflossingen	-227.243
Boekwaarde op 31-12-2018	3.982.613

De resterende personeelshypothekeken zijn in 2018 volledig afgelost

De post 'Overige langlopende leningen' betreft op 31-12-2018 o.a.:	
BNG zero-coupon-lening Doorn	3.947.177

Toelichting e. Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De ontwikkeling van de post 'Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier':

Boekwaarde op 31-12-2017	0
Correctie boekwaarde	69.179
Boekwaarde op 31-12-2018	69.179

De post 'Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier' betreft:
Schuld papieren inschrijving grootboek nationale schuld voor een totaalbedrag van € 69.179.

Toelichting f. Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer

Boekwaarde op 31-12-2017	42.043
Correctie boekwaarde	-42.043
Boekwaarde op 31-12-2018	0

Correctie boekwaarde:

De schuld papieren inschrijving nationale schuld zijn in 2018 naar de post "Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier" overgezet.

2. Vlottende activa

1. Voorraden

De voorraden bestaan uit de documenten eigen verklaringen, VVV-bonnen, en bouwgronden in exploitatie (BIE).

Waardering van bouwgronden vindt plaats tegen verkrijgings-/vervaardigingsprijs of lagere marktwaarde inclusief toegerekende rente en eventueel verminderd met de opbrengst van gerealiseerde verkopen. Waardering van de eigen verklaringen en VVV-bonnen vindt plaats tegen verkrijgingsprijs.

Boekwaarde per		31-12-2018	31-12-2017
a.	Grond- en hulpstoffen:	-	-
b.	Onderhanden werk:		
	1. Bouwgronden in exploitatie	4.564.325	3.867.406
	2. Overig onderhanden werk	-	-
c.	Gereed product en handelsgoederen	11.654	10.192
d.	Vooruitbetalingen van nog te ontvangen goederen	-	-
		4.575.979	3.877.598

Toelichting b.1.

De post 'Bouwgronden in exploitatie' bestaat op 31-12-2018 uit de volgende grondexploitaties:

	Bouwgronden in exploitatie	31-12-2018
a)	Hoek Dreef/Hoflaan, De Kolk (Le)	1.688.322
b)	Bedrijvencomplex Hoek Beheer BV, Engweg (Dr)	1.872.541
c)	Sportlaan, vm gemeentewerf/vm woonwagenk. (Dr)	898.080
d)	Oranjestein, W. de Zwijgerlaan 24a (Do)	53.288
e)	Burg. J.vd.Boschstraat 4, vm gemeentewerf (Am)	73.764
f)	Oppijnen, Leersumsestraatweg 9 (Do)	2.569.010
		7.155.005
	Voorziening bouwgrondexploitatie	-2.590.680
		4.564.325

De ontwikkeling van de boekwaarden van de post 'Bouwgronden in exploitatie' is als volgt:

	Omschrijving grondexploitatie	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeerderingen	Verminderings	Boekwaarde 31-12-2018
a)	Hoek Dreef/Hoflaan, De Kolk (Le)	1.649.419	38.903	0	1.688.322
b)	Bedrijvencomplex Hoek (Dr)	1.765.603	106.938	0	1.872.541
c)	Sportlaan (Dr)	784.319	113.761	0	898.080
d)	W. de Zwijgerlaan 24a (Do)	47.941	5.348	0	53.288
e)	Burg. J.vd.Boschstraat 4 (Am)	76.327	22.189	24.751	73.764
f)	Leersumsestraatweg 9 (Do)	2.488.855	80.155	0	2.569.010
		6.812.464	367.293	24.751	7.155.005
	Voorziening bouwgrondexploitatie	-2.945.058	0	354.378	-2.590.680
		3.867.406	n.v.t.	n.v.t.	4.564.325

	Omschrijving grondexploitatie	Boekwaarde 31-12-2018	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat
a)	Hoek Dreef/Hoflaan, De Kolk (Le)	1.688.322	330.863	636.168	-1.383.017
b)	Bedrijvencomplex Hoek (Dr)	1.872.541	69.747	853.500	-1.088.788
c)	Sportlaan (Dr)	898.080	1.118.660	3.495.868	1.479.128
d)	W. de Zwijgerlaan 24a (Do)	53.288	113.890	425.000	257.822
e)	Burg. J.vd.Boschstraat 4 (Am)	73.764	207.852	931.015	649.399
f)	Leersumsestraatweg 9 (Do)	2.569.010	767.786	3.217.921	-118.875
		7.155.005	2.608.798	9.559.472	-204.331

	Omschrijving grondexploitatie	Boekwaarde 31-12-2018	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat
a)	Hoek Dreef/Hoflaan, De Kolk (Le)	1.688.322	330.863	636.168	-1.383.017
b)	Bedrijvencomplex Hoek (Dr)	1.872.541	69.747	853.500	-1.088.788
c)	Sportlaan (Dr)	898.080	1.118.660	3.495.868	1.479.128
d)	W. de Zwijgerlaan 24a (Do)	53.288	113.890	425.000	257.822
e)	Burg. J.vd.Boschstraat 4 (Am)	73.764	207.852	931.015	649.399
f)	Leersumsestraatweg 9 (Do)	2.569.010	767.786	3.217.921	-118.875
		7.155.005	2.608.798	9.559.472	-204.331

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van januari 2019 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek, wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Het college hanteert de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van haar schattingen:

- rentepercentage bedraagt 2,09%;
 - kostenindexatie bedraagt 2,0%;
 - opbrengstenindexatie bedraagt 0%;
 - de geplande afzet is gebaseerd op gesprekken met plaatselijke makelaars.
- Er is binnen de gemeente een zeer grote vraag naar marktsector woningbouw en er is een wachtlijst van enkele jaren voor de sociale woningbouw. De afzet van de grond zal gezien de huidige marktsituatie naar verwachting volgens planning kunnen verlopen.

Ten aanzien van de geraamde nog te maken kosten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- de gronden worden zoveel als mogelijk verkocht in de huidige staat;
- de gemeente maakt dus in principe de gronden niet bouw- en woonrijp;
- indien noodzakelijk voert de gemeente wel de bodemsanering uit;
- indien noodzakelijk voert de gemeente maatregelen en werken uit a.g.v. flora en fauna onderzoeken;
- indien de gemeente (civiele) werken uitvoert laat ze hiervoor een kostenraming opstellen door een adviesbureau of een aannemer;
- voor de plankosten wordt gebruik gemaakt van het in 2014 door adviesbureau Triode opgestelde rapport.

Ten aanzien van de geraamde nog te realiseren opbrengsten heeft het college het volgende uitgangspunt gehanteerd:

- voor de grondopbrengsten maakt de gemeente gebruik van de residuele waarde methode;

De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag. De grootste risico's ten aanzien van de huidige schattingen en de mogelijke uitkomst daarvan zijn gelegen in de complexen De Kolk, Leersumsestraatweg en Burg. Jhr. J. van den Boschstraat.

Risico's (x € 1.000) 1-1-2019 t.o.v. 1-1-2018		GreX 1-1-2019		GreX 1-1-2018		1-1-2019	1-1-2018
Nr	Omschrijving	absoluut	risico	absoluut	risico	%	%
1	De Kolk, volledig vergoeden claim ontwikkelaar	186	93	186	93	50%	50%
2	Leersumsestraatweg, afwijzing fiscus levering OvB i.p.v. BTW	137	41	137	41	30%	30%
3	Werf Amerongen, afwijzing fiscus levering OvB i.p.v. BTW	71	21	71	21	30%	30%
Totaal		394	155	394	155		

De opgetreden afwijkingen kunnen als volgt worden samengevat:

De Kolk

Het risico van het in hoger beroep toewijzen van de claim van de ontwikkelaar wordt in dit MPG nog even groot ingeschat als in 2018. De zaak dient later dit jaar;

Leersumsestraatweg

Hoewel levering 'in de huidige staat' dus OvB, nog actueel is, lijkt levering 'fiscaal geoptimaliseerd' dus BTW a.g.v. veranderde regelgeving ook niet onmogelijk. In oktober 2018 is er een uitspraak geweest, waardoor nieuwe inzichten en jurisprudentie is ontstaan. Tzt als verkoop aan de orde is zal via onze fiscaal adviseur overleg met fiscus plaatsvinden zodat dit meegenomen kan worden in de bouwvelop. Vooralsnog is het risicopercentage 30% gehandhaafd.

Werf Amerongen

Idem Leersumsestraatweg

Toelichting c.

De post 'Gereed product en handelsgoederen' bestaat uit:		
	31-12-2018	31-12-2017
Voorraad eigen verklaringen burgerzaken	11.554	9.692
Voorraad VVV-bonnen t.b.v. mantelzorgers	100	500
	11.654	10.192

2.2. Uitzettingen

Saldo per		31-12-2018	31-12-2017
a.	Vorderingen op openbare lichamen	7.250.934	6.605.219
b.	Verstreckte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	-	-
c.	Overige verstreckte kasgeldleningen	-	-
d.	Rekening-courantverhouding met het Rijk		
e.	Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	637.538	799.783
f.	Overige vorderingen	4.480.230	2.684.885
g.	Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-
h.	Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-
i.	Overige uitzettingen	-	-
		12.368.702	10.089.886

Toelichting a. Vorderingen op openbare lichamen

De balanspost 'Vorderingen op openbare lichamen' bestaat uit:	
Vordering op belastingdienst inzake compensabele btw 2018	5.356.858
Saldo van nog te verhalen en af te dragen btw wet OB/BCF diverse jaren	639.141
Overige vorderingen op openbare lichamen en correcties	1.241.984
	7.237.983

Toelichting e. Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen

Deze post bestaat uit de volgende onderdelen:	
R.C. st. Zwem -en Sportaccommodaties Doorn	0
R.C. Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Ned. gemeenten (SVN)	637.538
	637.538

Toelichting f. Overige vorderingen

De 'Overige vorderingen' op 31-12-2018 zijn grofweg onder te verdelen in:	
Debiteuren algemeen	1.903.451
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	-3.869
Saldo	1.899.582
Debiteuren Regionale Dienst Werk en Inkomen	2.010.986
Voorziening dubieuze debiteuren RSD	-1.207.961
	803.025
Debiteuren gemeentelijke belastingen	1.826.622
Voorziening dub. debiteuren gem. belastingen	-49.000
	1.777.622
Totaal Debiteuren	4.480.230

2.3.Liquide middelen

Het maximaal krediet op basis van de overeenkomst rekening-courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten bedraagt € 9.600.000.

Saldo per		31-12-2018		31-12-2017
Kas		9.673		8.004
Bank:				
- BNG	770.802		277.486	
- ABN-AMRO storting kasgelden	0		132.942	
		770.802		410.429
Kruisposten		2.423		3.289
		782.898		421.721
BNG naar Passiva		0		0
		782.898		421.721

2.4. Overlopende activa

Saldo per		31-12-2018	31-12-2017
a.	De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	-	-
b.	Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	4.681.261	8.276.198
		4.681.261	8.276.198

Toelichting b. Overige n.t.o. bedragen en vooruitbetaalde bedragen

De nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen in 2018 zijn onder te verdelen in:

Nog te ontvangen bedragen Vangnetregeling 2017 van het Rijk	716.981
Nog te ontvangen bedragen Vangnetregeling 2018 van het Rijk	317.100
Nog te ontvangen bedragen BBZ 2018 van het Rijk	89.987
Nog te ontvangen belastinginkomsten 2018 van GR BghU	1.010.846
Nog te ontvangen bijdrage regiotaxi 2018 van provincie Utrecht	90.000
Nog te ontvangen leges APV WABO 2018	87.557
Nog te ontvangen Begraafrechten 2018	54.590
Nog te ontvangen bedragen Jeugdzorg van regio-gemeenten	121.297
Nog te ontvangen bedrag St. Sociale Dorpssteams 2018	112.821
Nog te ontvangen eigen bijdragen Wmo 2018 via het CAK	113.213
Nog te ontvangen rente zero coupon 2018 van BNG	232.981
Nog te ontv. verkoopopbrengst verpakkingsafval 2018 van Nedvang	120.927
Nog te ontvangen bedragen Wmo Huishoudelijke hulp 2015-2017	2.439
Nog te ontvangen bedragen Wmo Begeleiding 2015-2017	207.225
Nog te ontvangen bedragen Wmo Begeleiding 2018	69.496
Nog te ontvangen bedragen Jeugdzorg in natura 2015-2017	935.913
Nog te ontvangen bedragen jeugdzorg LTA 2018 van zorgaanbieders	117.229
Nog te ontvangen bedragen Anterieure overeenkomsten	37.525
Vooruitbetaalde aansprakelijkheidsverzekering 2019 aan Centraal Beheer Achmea	111.142
Vooruitbetaald voorschot jeugdzorg 2019 aan Samen Veilig Midden Nederland	101.302
Overige posten overlopende activa	333.117
Totaal	4.983.687

Omdat de gemeente geen zicht heeft op de juiste toepassing van de inkomensgrens van cliënten door het CAK is er geen zekerheid over de volledigheid van de te ontvangen eigen bijdragen WMO via het CAK.

Toelichting Passiva

1.1. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de jaarrekening. Reserves zijn op hun beurt weer onderverdeeld in een algemene reserve en bestemmingsreserves.

Saldo per	31-12-2018	31-12-2017
Algemene reserve	13.136.628	16.075.570
Bestemmingsreserves	5.243.878	6.332.113
	18.380.506	22.407.684

1.1.1. Algemene reserve

Saldo per	31-12-2018	31-12-2017
Algemene reserve	13.136.628	16.075.570
	13.136.628	16.075.570

Toelichting algemene reserve

De algemene reserve heeft zich in 2018 op de volgende wijze ontwikkeld.

Saldo per 31-12-2018		16.075.570
Toevoegingen		
t.l.v. exploitatie (rekening van lasten en baten) 2018	1.761.179	
		1.761.179
Onttrekkingen		
Nadelig resultaat 2017	-3.138.953	
t.g.v. exploitatie (rekening van lasten en baten) 2018	-1.561.167	
		-4.700.120
Saldo per 31-12-2018		13.136.628

Specificatie toevoegingen algemene reserve	
Septembercirculaire	683.324
Oneigenlijk grondgebruik	33.087
Korrektie MPG	449.675
Verkoop onroerend goed	156.417
Rente verschil terrein De Kolk	28.488
Rente verschil terrein Engweg 8-14	16.813
Rente verschil terrein Leersumsestraatweg	309.077
Subsidie Vluchtelingenwerk	84.298
Totaal toevoegingen aan algemene reserve	1.761.179

Specificatie onttrekkingen algemene reserve	
Uitbreiding doelgroep minimabeleid	70.000
Complexe handhavingszaken	36.778
Mutaties MPG	131.028
Verhogen niveau BOA	246.530
Bijdrage De Binder bindt	20.000
Marinierskazerne Doorn	42.892
Odru kadernota	33.700
IW4 kadernota	97.944
Omgevingswet kadernota	44.772
Klimaatneutraal vastgoed	26.175
Monitoring transitie	11.500
Organisatieontwikkeling	68.210
Sanering Gooyerdijk	113.000
Omnummering Gooyerdijk	15.970
Inhaalslag bestemmingsplannen	44.260
Uitvoering GVVP	137.656
Beschikbaarstelling middelen voor nieuwkomers	420.752
Totaal onttrekkingen van algemene reserve	1.561.167

Overheveling algemene reserve van 2018 naar 2019

	Begroot	Werkelijk	Overheveling
Complexe handhavingszaken	100.000	36.778	63.222
Intensivering handhaving	54.500	0	54.500
Amendement extra BOA - verhogen niveau	200.000	159.530	40.470
Verkoop vastgoed	400.000	156.417	243.583
Inhaalslag bestemmingsplannen	80.000	44.260	35.740
Marinierskazerne	81.900	42.892	39.008
Omgevingswet kadernota	750.000	44.772	705.228
Zonnepanelen	80.000	0	80.000
Klimaatneutraal vastgoed	70.000	26.175	43.825
	1.816.400	510.824	1.305.576

In 2018 is van begrote onttrekkingen van het algemene reserve een bedrag van € 1.305.576 nog niet werkelijk aangewend. Dat betekent dat deze onttrekkingen doorschuiven naar 2019.

1.1.2. Bestemmingsreserves

Saldo per	31-12-2018	31-12-2017
Bestemmingsreserves	5.243.878	6.332.113

Hieronder volgt een overzicht van de bestemmingsreserves met het eindsaldo van 2018.

	Omschrijving bestemmingsreserve	31-12-2018
a)	Reserve Herinrichting stationsgebied	555.147
b)	Reserve onderwijshuisvesting	493.105
c)	Reserve tijdelijke huisvesting i.v.m. onderhoud scholen	235.474
d)	Reserve egalisatie Sociaal Domein 2016-2018	2.000.000
e)	Reserve actualisering bestemmingsplannen	63.202
f)	Reserve woonkwaliteit	373.497
g)	Reserve onderhoud gebouwen	452.523
h)	Reserve Allemanswaard Amerongen	733.889
i)	Reserve meerjarig realistisch evenwicht	226.500
j)	Reserve frictie organisatie-ontwikkeling	0
k)	Reserve generatiepact	110.541
		5.243.878

De bestemmingsreserves hebben zich in 2018 op de volgende wijze ontwikkeld:

	Bestemmingsreserve	Saldo 1-1-2018	Mutaties volgens uit boekjaar 2017	Toevoegingen ten laste van boekjaar 2018	Onttrekkingen ten gunste van boekjaar 2018	Saldo 31-12-2018
a)	Herinr. stationsgebied	635.195	0	0	80.048	555.147
b)	Onderwijshuisvesting	493.105	0	0	0	493.105
c)	Tijd. huisv. Onderwijs	235.474	0	0	0	235.474
d)	Sociaal Domein	2.000.000	0	0	0	2.000.000
e)	Act. Bestemmingspl.	63.202	0	0	0	63.202
f)	Woonkwaliteit	532.579	0	0	159.082	373.497
g)	Onderhoud gebouwen	430.202	0	76.093	53.772	452.523
h)	Allemanswaard Am.	789.305	0	0	55.416	733.889
i)	Meerj. real. evenwicht	1.084.500	0	0	858.000	226.500
j)	Frictie org. ontwikk.	68.551	0	0	68.551	0
k)	Reserve generatiepact	0	0	161.161	50.620	110.541
		6.332.113	0	237.254	1.325.489	5.243.878

De bestemming of doelstelling van de reserves is toegelicht in de nota Reserves en Voorzieningen van 2015. Deze nota is op 9 november 2015 vastgesteld door de gemeenteraad. In 2018 is er één nieuwe reserve bijgekomen. Hieronder worden de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves toegelicht.

Reserve Herinrichting stationsgebied

In overeenstemming met het raadsbesluit van 19 maart 2015 is deze reserve in 2017 gevormd door een storting van de sloop- en bouwleges. In 2018 is een bedrag voor € 80.048 onttrokken voor de dekking van de lasten in de exploitatie inzake het Stationsgebied Driebergen-Zeist.

Reserve woonkwaliteit

In 2018 is een bedrag van € 159.082 aangewend voor de dekking van loonkosten en exploitatie-lasten in het kader van de verbetering van de kwaliteit van woningen en de directe woonomgeving.

Reserve onderhoud gebouwen

In 2018 is conform de begroting een bedrag van € 76.093 toegevoegd en een bedrag van € 53.772 onttrokken aan de reserve.

Reserve Allemanswaard

In 2018 is een bedrag van € 55.416 onttrokken aan de reserve.

Reserve Meerjarig realistisch evenwicht

Voor de niet te realiseren opbrengst verkoop groenstroken is in 2018 een bedrag van € 453.000 aangewend t.g.v. de exploitatie. In de 2e BURAP is besloten om een bedrag van € 405.000 vrij te laten vallen uit deze reserve.

Reserve frictie organisatie-ontwikkeling

Voor de dekking van personeelslasten en incidentele kosten als gevolg van de organisatie-ontwikkeling is in 2018 een bedrag van € 68.551 onttrokken.

Reserve generatiepact

Deze reserve is in 2017 ontstaan als een voorziening conform het raadsbesluit van 29 juni 2017. Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording mag voor het generatiepact geen voorziening gevormd worden, maar wel een bestemmingsreserve. In 2018 is daarom de voorziening vrijgevallen en omgezet naar een reserve door een storting van € 161.161. In 2018 is een bedrag van € 50.620 van deze reserve onttrokken voor de dekking van de personeelslasten van de deelnemers aan het generatiepact.

Overheveling bestemmingsreserves van 2018 naar 2019

	Begroot	Werkelijk	Overheveling
Reserve Allemanswaard	79.000	55.416	23.584

De begrote onttrekking van reserve Allemanswaard is in 2018 niet volledig aangewend. Het saldo wordt overgeheveld naar 2019.

1.1.3. Exploitatieresultaat 2018 na bestemming reserves

Het boekjaar 2018 heeft, na onttrekkingen aan en stortingen in de reserves, een nadelig resultaat van:	-5.315.593
--	------------

1.2. Lang vreemd vermogen

1.2.1. Voorzieningen

Saldo per	31-12-2018	31-12-2017
Voorzieningen	10.896.091	11.219.909

Hieronder volgt een overzicht van de voorzieningen met het eindsaldo van 2018.

	Omschrijving voorziening	31-12-2018
a)	Voorziening Waardeoverdracht bestuurders	767.937
b)	Voorziening Pensioenen gewezen wethouders ouder dan 65 jaar	4.804.037
c)	Voorziening Wachtgeld wethouders	383.897
d)	Voorziening Generatiepact	0
e)	Voorziening Recreatieschap UHVK	0
f)	Voorziening Boomveiligheid	201.653
g)	Voorziening Onderhoud riolering	4.008.391
h)	Spaarvoorziening riolering v.a. 2017	125.396
i)	Voorziening Tariefegalisatie afval	513.297
j)	Voorziening Lange Dreef	91.482
		10.896.091

De voorzieningen hebben zich in 2018 op de volgende wijze ontwikkeld:

		Saldo 1-1-2018	Toevoeging voorziening	Aanwending voorziening	Vrijval t.g.v. exploitatie	Saldo 31-12-2018
a)	Waardeoverdracht	808.058	0	0	40.121	767.937
b)	Pens.wethouders	4.700.324	103.713	0	0	4.804.037
c)	Wachtgeld weth.	38.487	450.064	0	104.654	383.897
d)	Generatiepact	161.161	0	0	161.161	0
e)	Recreatieschap	232.203	0	0	232.203	0
f)	Boomveiligheid	0	201.653	0	0	201.653
g)	Onderh. riolering	4.467.608	0	0	459.217	4.008.391
h)	Spaarvoorz. riolering	0	125.396	0		125.396
i)	Tariefegalisatie afval	717.981	0	0	204.684	513.297
j)	Lange Dreef	94.086	0	0	2.604	91.482
		11.219.909	880.826	0	1.204.644	10.896.091

De bestemming of doelstelling van de voorzieningen is toegelicht in de nota Reserves en voorzieningen 2015. Deze nota is op 9 november 2015 vastgesteld door de gemeenteraad. In 2018 zijn twee nieuwe voorzieningen gevormd.

Hieronder worden de wijzigingen in de voorzieningen toegelicht.

Voorziening waardeoverdracht bestuurders

In 2018 heeft er een waardeoverdracht van € 40.121 plaats gevonden ten laste van deze voorziening.

Voorziening pensioenen gewezen wethouders vanaf 65 jaar

Aan de hand van actuariële berekeningen is de voorziening per 31-12-2018 op peil gebracht door een storting van € 103.713 ten laste van de exploitatie.

Voorziening wachtgeld wethouders

In overeenstemming met het raadsbesluit van 30 november 2017 is deze voorziening in 2017 gecreëerd. In 2018 is een berekening gemaakt van de wachtgeldverplichtingen. Naar aanleiding hiervan is een bedrag van € 450.064 toegevoegd aan de voorziening. In 2018 is een bedrag van € 104.654 onttrokken voor de dekking van personeelslasten als gevolg van de wachtgeldregeling.

Voorziening generatiepact

Conform het raadsbesluit van 29 juni 2017 is deze voorziening gevormd in 2017. Het vormen van een voorziening voor het generatiepact is volgens het Besluit Begroting en Verantwoording echter niet toegestaan. Wel mag een bestemmingsreserve gevormd worden. In 2018 is daarom deze voorziening vrijgevallen t.g.v. de exploitatie en omgezet naar een bestemmingsreserve voor een bedrag van € 161.161.

Voorziening recreatieschap UHK

In 2018 is een bedrag van € 232.203 aangewend voor de restantbetaling van de totale afkoopsom van de ontmanteling van het recreatieschap.

Voorziening boomveiligheid

In de raadsvergadering van de 2e BURAP 2018 is besloten om een voorziening boomveiligheid te realiseren met een storting van € 201.653.

Voorziening onderhoud riolering

De lasten voor onderhoud aan de riolering waren in 2018 € 459.217 hoger dan de baten. Dit nadelig saldo is in de exploitatie geëgaliseerd door de onttrekking aan de voorziening.

Spaarvoorziening riolering

In 2018 is conform het meerjarig rioleringsplan een bedrag van € 125.396 toegevoegd aan deze nieuwe voorziening.

Voorziening tariefegalisatie afval

In 2018 waren de lasten voor reiniging € 204.684 hoger dan de baten. Egalisatie van het nadelig saldo heeft plaatsgevonden door het bedrag te onttrekken aan deze voorziening.

Voorziening Lange Dreef

Op basis van de meest recente prognose van de Lange dreef kan de verliesvoorziening in 2018 met € 2.604 afnemen t.g.v. de exploitatie.

1.2.2. Vaste schulden

Saldo per		31-12-2018	31-12-2017
a.	Obligatieleningen	-	-
b.	Onderhandse leningen van:		
	1. Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-	-
	2. Binnenlandse banken en overige overige financiële instellingen	140.099.964	136.335.493
	3. Binnenlandse bedrijven	-	-
	4. Openbare lichamen als bedoel in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	-	-
	5. Overige binnenlandse sectoren	-	-
	6. Buitenlandse instellingen, fondsen, banken bedrijven en overige sectoren	-	-
c.	Door derden belegde gelden	-	-
d.	Waarborgsommen	100.000	150.000
e.	Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
		140.099.964	136.335.493

Toelichting b.2 Onderhandse leningen van Binnenlandse banken en overige financiële instellingen

Langlopende geldleningen	Saldo 31-12-2017	Vermeerderingen	Verminderings	Saldo 31-12-2018
t.b.v. gemeente	128.186.139	21.965.000	10.051.175	140.099.964
t.b.v. woningbouwcorporaties	8.149.353		8.149.353	0
Totaal	0	21.965.000	18.200.529	140.099.964

Langlopende leningen t.b.v. de gemeente

Eind 2018 heeft de gemeente Utrechtse Heuvelrug zestien onderhandse leningen lopen, voornamelijk bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en de Waterschapsbank, voor een totale waarde van €140.099.964.

De totale aflossing van de leningen is in 2018 € 10.051.175 geweest.

De rentelast voor deze geldleningen bedraagt € 3.182.023. In 2018 zijn twee nieuwe geldleningen aangetrokken bij de Waterschapsbank voor een totaalbedrag van € 20.000.000. Daarnaast is een nieuwe geldlening opgenomen bij de BNG voor een bedrag van € 1.965.000.

Langlopende leningen t.b.v. woningbouwcorporaties

De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft in 2018 negen langlopende geldleningen bij de BNG lopen t.b.v. woningbouw, waarvoor € 236.995 aan rente is betaald.

De Stichting Heuvelrug Wonen heeft deze geldleningen per 1 oktober 2018 overgenomen van de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Toelichting Waarborgsommen

In 2018 heeft de gemeente voor € 50.000 aan waarborgsommen terugbetaald. Deze komen voort uit een anterieure overeenkomst.

2. Vlottende passiva

2.1 Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Saldo per		31-12-2018	31-12-2017
a.	Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	-	-
b.	Overige opgenomen kasgeldleningen	4.000.000	6.000.000
c.	Bank- en giroaldi	-	-
d.	Overige schulden	4.999.247	6.826.714
		8.999.247	12.826.714

Toelichting b. Overige opgenomen kasgeldleningen

Per 31-12-2018 staat een opgenomen kasgeldlening bij de BNG van 4 miljoen euro op de balans.

Toelichting d. Overige schulden

Saldo per	31-12-2018	31-12-2017
Crediteuren	1.259.219	6.826.602
Betalingen onderweg	3.739.915	0
Waarborgsommen	113	113
Totaal Overige schulden	4.999.247	6.826.714

2.2 Overlopende passiva

Saldo per		31-12-2018	31-12-2017
a.	Verplichtingen die in het begrotingsjaar 2018 zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	8.655.884	9.709.805
b.	De van Europese en nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	71.456	138.011
c.	Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen	63.686	40.976
		8.699.349	9.752.905

Toelichting a. Verplichtingen (nog te betalen bedragen in volgend begrotingsjaar)

De verplichtingen per 31-12-2018 zijn onder te verdelen in:

Nog te betalen bedragen 2018 Wmo en Jeugd via ZorgNed	3.902.371
Nog te betalen eindheffing WKR 2018 aan belastingdienst	55.000
Nog te betalen bedragen PGB Wmo begeleiding 2018 aan SVB	28.000
Nog te betalen bedragen 2018 aan GR RID	168.746
Nog te betalen bedragen 2018 aan stichting Sociale Dorpssteams	34.364
Nog te betalen afvalverwerking verpakkingsmateriaal 2018 Nedvang	182.701
Nog te betalen rente 2017 van de opgenomen langlopende leningen	473.661
Nog te betalen bedragen 2018 aan stichting Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug	69.096
Nog te betalen ophaalkosten reiniging 2018 aan SUEZ	61.673
Nog te betalen bedragen Wmo huishoudelijke hulp 2015-2017 aan zorgaanbieders	28.920
Nog te betalen bedragen Wmo huishoudelijke hulp 2018 aan zorgaanbieders	136.826
Nog te betalen bedragen Wmo begeleiding 2015-2017 aan zorgaanbieders	15.197
Nog te betalen bedragen Wmo begeleiding 2018 aan zorgaanbieders	25.820
Nog te betalen bedragen Jeugdzorg Essentiële functies 2018	317.797
Nog te betalen bedragen Jeugdzorg LTA 2018 aan zorgaanbieders	250.891
Nog te betalen bedragen Jeugdzorg in natura 2015-2017 aan zorgaanbieders	754.214
Nog te betalen bedragen Jeugdzorg in natura 2018 aan zorgaanbieders	244.484
Nog te betalen bedragen Jeugdzorg 2018 aan SAVE Midden Nederland	79.363
Nog te betalen bedragen Anterieure overeenkomsten	273.726
Nog te betalen afrekening 2018 aan GR RDWI	1.308.849
Nog te betalen bedragen regiotaxi 2018 aan provincie Utrecht	40.000
Overige posten overlopende passiva	204.187
Totaal	8.655.884

Toelichting b. Saldo van uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

Besteding bedragen van het Rijk	
Onderwijsachterstandenbeleid (O.A.B.) aanvullend	
Saldo per 31-12-2017	96.810
Toevoegingen	0
Bestede bedragen	-96.810
Saldo per 31-12-2018	96.810

Besteding bedragen van overige instellingen	
Zwerfvuil (vergoeding Nedvang)	
Saldo per 31-12-2017	41.201
Toevoegingen	30.256
Bestede bedragen	0
Saldo per 31-12-2018	41.201

3. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

3.1 Borgstellingen en garantstellingen

In de bijlage 'Staat van gewaarborgde geldleningen' staan de geldleningen gespecificeerd die gewaarborgd worden (voornamelijk als achtervang) door de gemeente Utrechtse Heuvelrug t.b.v. rechtspersonen. Ook is het totaalbedrag van € 2.601.774 aan waarborgstellingen t.b.v. natuurlijke personen erin opgenomen. De gemeente heeft geen garantstellingen verstrekt aan natuurlijke of rechtspersonen.

3.2 Overige niet in balans opgenomen verplichtingen

De gemeente Utrechtse Heuvelrug is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Het gaat om afgesloten meerjarige overeenkomsten voor onder andere schoonmaakonderhoud gebouwen, onderhoudswerkzaamheden in openbare ruimte, inhuur van personeel en het leasen van auto's en apparaten.

Bijlagen

Reserves en Voorzieningen

Programma 4			
Groot- boeknr.	Naam reserve	Stand begin 2018	Stand begin 2019
R81001	Reserve actualisering bestemmingsplannen	63	63
R82002	Reserve woonkwaliteit	533	373
R82004	Reserve onderhoud gebouwen	430	453
R92201	Reserve Allemanswaard	789	734
	Totaal	1.815	1.623

(bedragen x € 1.000)

Programma 5			
Groot- boeknr.	Naam reserve	Stand begin 2018	Stand begin 2019
R61010	Reserve egalisatie sociaal domein 2016-2018	2.000	2.000
	Totaal	2.000	2.000

Programma 7			
Groot- boeknr.	Naam reserve	Stand begin 2018	Stand begin 2019
R42101	Reserve onderwijshuisvesting (dekking kapitaallasten)	493	493
R48003	Reserve tijdelijk huisvesting en onderhoud scholen	235	235
	Totaal	729	729

Programma 1			
Groot- boeknr.	Naam voorziening	Stand begin 2018	Stand begin 2019
V00103	Voorziening waardeoverdracht bestuurders	808	768
V00104	Voorziening pensioenen wethouders -65 jaar	4.700	4.804
V00105	Voorziening wachtgeld	38	384
	Totaal	5.547	5.956

(bedragen x € 1.000)

Programma 4			
Groot- boeknr.	Naam voorziening	Stand begin 2018	Stand begin 2019
V57002	Voorziening Boomveiligheid	0	202
	Totaal	0	202

Programma 8			
Groot- boeknr.	Naam voorziening	Stand begin 2018	Stand begin 2019
V57001	Voorziening recreatieschap UHVK	232	0
	Totaal	232	0

Programma 11			
Groot- boeknr.	Naam voorziening	Stand begin 2018	Stand begin 2019
V72201	Voorziening onderhoud riolering / tariefseglisatie	4.468	4.008
V72204	Voorziening sparen riolering	0	125
V72501	Voorziening tariefegalisatie afval	718	513
	Totaal	5.186	4.647

(bedragen x € 1.000)

Programma 12			
Groot- boeknr.	Naam voorziening	Stand begin 2018	Stand begin 2019
V83002	Voorzieningen Lange Dreef	94	91
V96415	Voorziening personeel generartiepect	161	0
	Totaal	255	91

	Totaal voorzieningen	11.220	10.896
--	-----------------------------	---------------	---------------

Programma 10			
Groot- boeknr.	Naam reserve	Stand begin 2018	Stand begin 2019
R21201	Reserve Stationsgebied	635	555
	Totaal	635	555

(bedragen x € 1.000)

Programma 12			
Groot- boeknr.	Naam reserve	Stand begin 2018	Stand begin 2019
R00002	Algemene reserve, vrij aanwendbaar *	16.076	13.137
R00010	Resultaat rekening van baten en lasten	-3.139	0
R92203	Reserve Meerjarige Realistisch Evenwicht	1.085	227
R96411	Reserve frictie organisatieontwikkeling	69	0
R96416	Reserve Generatiepact	0	111
	Totaal	14.090	13.474

	Totaal reserves	19.269	18.381
--	------------------------	---------------	---------------

Voortgang kredieten

Omschrijving Investeringskrediet	Beschikbaar gesteld krediet*	Totaal uitgaven	Restant krediet 31-12-2018	Prognose uitgaven 2019 en verder	Prognose Restant krediet	Jaar Afsluiting
INVESTERINGEN MET EEN ECONOMISCHE NUT						
Programma 4 Ruimte, cultuurhistorie, monumenten en natuur						
Restauratie Koepel/Brug Beerschoten Willinkshof	45.000	40.546	4.454	-	-	2018
Herinrichting/renovatie Lijsterbes Doorn	40.000	33.885	6.115	6.115	-	2019
Restauratie Andriestoren 2e fase	40.000	50.010	-10.010	-20.000	9.990	2019
Programma 7 Onderwijs (huisvesting) jeugdbeleid en volksgezondheid						
Sterreboog-Groot onderhoud	275.000	195.257	79.743	-	-	2018
Vorbereiding CBS Zonheuvel	137.000	137.000	-	-	-	2018
Uitw.Fasedoc. Twee Marken	95.000	93.636	1.364	-	-	2018
Onderwijskundige vernieuwingen Zonheuvel	79.740	-	79.740	79.740	-	2019
Nicolaasschool-Groot onderhoud	250.000	112.020	137.980	137.980	-	2019
De Zonheuvel- Renovatie	2.011.750	-	2.011.750	2.011.750	-	2019
De Zonheuvel- BENG	145.255	-	145.255	145.255	-	2019
De Ladder- Vorbereiding	149.305	-	149.305	149.305	-	2019
De Meent- Vorbereiding	143.288	-	143.288	143.288	-	2019
Dolfijn Noord-Renovatie-Vorbereiding	117.362	-	117.362	117.362	-	2019
De Vuurvogel-Uitbreiding Groepslokaal	260.800	195.600	65.200	65.200	-	2019

Omschrijving Investeringskrediet	Beschikbaar gesteld krediet*	Totaal uitgaven	Restant krediet 31-12-2018	Prognose uitgaven 2019 en verder	Prognose Restant krediet	Jaar Afsluiting
Programma 9 Sport						
Vervanging asfalt Doornse ijsclub	65.000	68.273	-3.273	-	-	2018
Vervanging onderlaag kunstgrasvelden	274.000	274.000	-	-	-	2018
Renovatie sporthal Steinheim	343.000	240.849	102.151	102.151	-	2019
Vervanging top laag Kunstgrasvelden	1.310.000	1.038.707	271.293	81.293	190.000	2019
Vervanging Kooimaaier John	97.760	-	97.760	97.760	-	2019
Vervanging Grasmaaier New Holland	36.400	-	36.400	36.400	-	2020

Programma 11 Beheer en openbare ruimte						
Vervanging pompen en gemalen 2017	150.000	140.175	9.825	-	-	2018
Terugdringen wateroverlast riolering Amerongen-voorbereiding	200.000	200.000	-	-	-	2018
Vervanging riolering Bosstraat Driebergen	928.667	871.396	57.271	-	-	2018
Vervanging Pompen en Gemalen 2018	150.000	-	150.000	150.000	-	2019
Vervanging riolering Rijksstraatweg Leersum	100.000	87.919	12.081	12.081	-	2019
Vervanging riolering Engelse Werk-uitvoering	1.511.812	1.148.546	363.266	120.000	243.266	2019
Vervanging riolering Heuleweg Doorn	100.000	-	100.000	100.000	-	2019
Aanschaf Papierklo's Buitengebied	20.000	16.381	3.619	3.619	-	2019
Afval Verzamelcontainers 2018	40.000	4.211	35.789	35.789	-	2019
Vervanging riolering T.Visserweg/Vinkenbuurt	100.000	-	100.000	100.000	-	2020
Herinrichting riolering Dennenhorst-voorbereiding	200.000	72.434	127.566	127.566	-	2020

Omschrijving Investeringskrediet	Beschikbaar gesteld krediet*	Totaal uitgaven	Restant krediet 31-12-2018	Prognose uitgaven 2019 en verder	Prognose Restant krediet	Jaar Afsluiting
Vervanging riolering Julianalaan Amerongen-voorbereiding	100.000	-	100.000	100.000	-	2020
Vervanging riolering Middenlaan-voorbereiding	200.000	-	200.000	200.000	-	2020
Vervanging riolering Industrierweg Amerongen-voorbereiding	50.000	-	50.000	50.000	-	2020
Vervanging Riolering Julianalaan-uitvoering	474.400	-	474.400	474.400	-	2020
Terugdringen wateroverlast riolering Amerongen-uitvoering	2.553.000	212.860	2.340.140	2.340.140	-	2023
Inzameling kunststofverpakkingsmaterialen	1.300.000	715.987	584.013	584.013	-	2023

Programma 12 Middelen en ondersteuning

Nieuwbouw brandweerkazerne locatie Maarn/Maarsbergen	2.104.000	2.095.847	8.153	-	-	2018
Renovatie Brandweerkazerne Driebergen	976.000	27.979	948.021	1.280.000	-331.979	2021

Programma 14 Overhead

Vervanging telexwenk Ahlmann	120.500	94.477	26.023	-	-	2018
Vervanging MAN grote vrachtwagen	180.000	168.556	11.444	-	-	2018
Vervanging bedrijfsauto Nissan	48.000	49.070	-1.070	-	-	2018
Uitvoering ICT plan 2014-2018	1.210.550	1.201.857	8.693	-	-	2018
Vervanging Laptops 2017	20.000	8.022	11.978	-	-	2018
Vervanging Smartphones 2017	60.000	84.796	-24.796	-	-	2018
Vervanging Koffieapparatuur 2018	16.000	16.168	-168	-	-	2018
Zonnepanelen gemeentekantoor	30.600	26.276	4.324	-	-	2018

Omschrijving Investeringskrediet	Beschikbaar gesteld krediet*	Totaal uitgaven	Restant krediet 31-12-2018	Prognose uitgaven 2019 en verder	Prognose Restant krediet	Jaar Afsluiting
Zonnepanelen gemeentewerf	26.000	22.326	3.674	3.674	-	2019
Zonnepanelen Cultuurhuis Doorn	121.000	103.903	17.097	17.097	-	2019
Vervanging AV Middelen Vergaderruimten	70.000	4.339	65.661	65.661	-	2019
Vervanging Geluidsinstallatie raadszaal	50.000	-	50.000	50.000	-	2019
Vervanging Renault Kangoo 1-2018	27.000	-	27.000	27.000	-	2019
Vervanging Renault Kangoo 2-2018	27.000	-	27.000	27.000	-	2019
Vervanging Renault Twingo 1-2018	11.000	-	11.000	11.000	-	2019
Vervanging Renault Twingo 2-2018	11.000	-	11.000	11.000	-	2019
Vervanging Hyundai Matrix 2018	21.000	-	21.000	21.000	-	2019
Vervanging Hyundai Matrix 2018	11.000	-	11.000	11.000	-	2019
Vervanging Renault Twingo 2018	11.000	-	11.000	11.000	-	2019
Invoering Zaakgericht Werken	370.000	227.526	142.474	142.474	-	2019
Vervanging financieel informatiesysteem	279.000	164.839	114.161	114.161	-	2019
Alternatief Neuron/BAG Vicrea/WKPB	43.000	-	43.000	43.000	-	2023
Vervanging CMS/Website	65.000	4.547	60.453	60.453	-	2023
Vervanging PZ infosysteem/IKB module	14.000	-	14.000	14.000	-	2023
Vervanging TIM Tijdverantwoording	27.000	-	27.000	27.000	-	2023
Doorontwikk. Dashboard Managementinfosysteem	22.000	-	22.000	22.000	-	2023
Gebruik BGT Bij Openbare Ruimte	33.000	15.665	17.335	17.335	-	2023
Govroam In Publieke Ruimtes	22.000	-	22.000	22.000	-	2023

Omschrijving Investeringskrediet	Beschikbaar gesteld krediet*	Totaal uitgaven	Restant krediet 31-12-2018	Prognose uitgaven 2019 en verder	Prognose Restant krediet	Jaar Afsluiting
Informatiebeveiligingsbeleid	27.000	-	27.000	27.000	-	2023
Informatiebeveiligingsplan	43.000	-	43.000	43.000	-	2023
Applicatie Grondexploitaties	17.000	-	17.000	17.000	-	2023
KCC/Telefonie Optimaliseren	17.000	-	17.000	17.000	-	2023
Communicatie- Unified Communication	33.000	-	33.000	33.000	-	2023
Mobile Device-Management	33.000	-	33.000	33.000	-	2023
Professionaliseren Functioneel Applicatiebeheer	22.000	3.537	18.463	18.463	-	2023
Projectenportfolio-ICT Governance	22.000	-	22.000	22.000	-	2023
Tools P&C Cyclus	33.000	-	33.000	33.000	-	2023
Voorzieningen Mobiel Werken	54.000	-	54.000	54.000	-	2023
Wifi-Netwerken	38.000	-	38.000	38.000	-	2023
Totaal investeringen met een economisch nut	20.459.189	10.269.421	10.189.768	9.884.525	111.277	

INVESTERINGEN IN DE OPENBARE RUIMTE MET EEN MAATSCHAPPELIJK NUT

Programma 10 Verkeer en vervoer						
Reconstructie N-wegen Amersfoortseweg Doorn-voorbereiding	50.000	49.487	513	-	-	2018
Schoolomgevingen 2017	26.000	10.518	15.483	15.483	-	2019
Veiligheid buitengebied verbeteren 2017	81.000	-	81.000	81.000	-	2019
Fiets parkeren verbeteren 2017	20.000	10.000	10.000	10.000	-	2019

Omschrijving Investeringskrediet	Beschikbaar gesteld krediet*	Totaal uitgaven	Restant krediet 31-12-2018	Prognose uitgaven 2019 en verder	Prognose Restant krediet	Jaar Afsluiting
Schoolomgevingen 2018	26.000	-	26.000	26.000	-	2019
Fiets parkeren verbeteren 2018	20.000	-	20.000	20.000	-	2019
Fietsveiligheid buitengebied-voorbereiding	59.000	9.260	49.740	49.740	-	2019
Opwaarderen fietspaden Traay Driebergen	385.000	-157.490	542.490	542.490	-	2019
Reduceren Valwild	65.000	5.540	59.460	59.460	-	2019
Grijze wegen Koenestraat-voorbereiding	50.000	31.611	18.389	18.389	-	2019
Grijze wegen Koenestraat-uitvoering	300.000	-	300.000	300.000	-	2019
Veiligheid buitengebied verbeteren	81.000	-	81.000	81.000	-	2020
Recreatieve verbinding Wijk bij Duurstede-Amerongen	100.000	24.475	75.525	75.525	-	2020
Opwaarderen fietspaden Veenseweg-voorbereiding	87.000	-	87.000	87.000	-	2020
Reconstructie N-wegen Amersfoortseweg Doorn-uitvoering	225.000	-313.436	538.436	538.436	-	2020
Kwaliteitsverbetering OV Halten	70.000	-	70.000	70.000	-	2020
Spookruising Maarsbergen	2.705.000	128.843	2.576.157	2.576.157	-	2023

Programma 11 Beheer en openbare ruimte						
Herinrichting Acacialaan Doorn	50.000	49.339	661	-	-	2018
Verkeerkundige herinrichtingen 2016	60.000	59.999	1	-	-	2018
Renovatie asfaltwegen 2017	300.000	299.999	1	-	-	2018
Asfaltreconstructie Bosstraat Driebergen	407.333	382.122	25.211	-	-	2018
Klinkerreconstructie Bosstraat Driebergen	134.000	125.891	8.109	-	-	2018

Omschrijving Investeringskrediet	Beschikbaar gesteld krediet*	Totaal uitgaven	Restant krediet 31-12-2018	Prognose uitgaven 2019 en verder	Prognose Restant krediet	Jaar Afsluiting
Renovatie Berkenweg-uitvoering	450.000	381.928	68.072	-	-	2018
Verduurzamen openbaar groen/bomen 2016	50.000	49.949	51	-	-	2018
Voorbereiding Openbare Verlichting deel 1	100.000	94.941	5.059	-	-	2018
Vervanging VRI Arnhemsebovenweg Driebergen	130.000	130.000	-	-	-	2018
Straatwerk VRI Arnhemsebovenweg Driebergen	70.000	70.000	-	-	-	2018
Verkeerskundige herinrichtingen 2017	60.000	59.793	207	-	-	2018
Renovatie Elementverharding 2018	200.000	199.936	64	-	-	2018
Terugdringen wateroverlast wegen Amerongen-voorbereiding	100.000	100.000	-	-	-	2018
Herinrichting Hoofdstraat-uitvoering	1.836.000	1.185.175	650.825	-	-	2018
Renovatie Asfaltwegen 2018	300.000	281.633	18.367	18.367	-	2019
Vervanging weg Engelse Werk-voorbereiding	100.000	-	100.000	20.000	80.000	2019
Vervanging weg Engelse Werk-uitvoering	503.937	382.849	121.088	40.000	81.088	2019
Parkeerplaatsen Shinty hockey Driebergen	-	-21.410	21.410	21.410	-	2019
Omvorming openbaar groen 2016	100.000	60.657	39.343	39.343	-	2019
Verduurzamen openbaar groen/bomen 2017	50.000	36.149	13.851	13.851	-	2019
Verduurzamen Openbaar groen/bomen 2018	50.000	-	50.000	50.000	-	2020
Voorbereiding Openbare Verlichting deel 2	100.000	-	100.000	100.000	-	2020
Verkeerskundige herinrichtingen 2018	65.000	8.602	56.398	56.398	-	2020
Herinrichting Amersfoortseweg Doorn	550.000	24.621	525.379	525.379	-	2020
Herinrichting weg Julialaan Amerongen	238.000	-	238.000	238.000	-	2020

Omschrijving Investeringskrediet	Beschikbaar gesteld krediet*	Totaal uitgaven	Restant krediet 31-12-2018	Prognose uitgaven 2019 en verder	Prognose Restant krediet	Jaar Afsluiting
Terugdringen wateroverlast wegen Amerongen-uitvoering	852.000	71.037	780.963	780.963	-	2023
Terugdringen wateroverlast wegen Amerongen-nazorg	150.000	-	150.000	150.000	-	2023
Infrastructuur gebiedsontwikkeling Maarsbergen	1.300.000	174.867	1.125.133	1.125.133	-	2023
Totaal investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	12.656.270	4.006.886	8.649.384	7.729.523	161.088	
Totaal investeringen met een economisch nut	33.115.459	14.276.307	18.839.152	17.614.048	272.366	

*Beschikbaar gesteld krediet is inclusief eventuele bijdragen derden.

**Totaal uitgaven project Hoofdstraat zijn inclusief subsidie provincie van €624.912.

Subsidies

Omschrijving	Begroting 2018	Begroting 2018 incl. wijziging	Werkelijk 2018
Programma 2 Openbare orde/veiligheid			
Subsidies buurtpreventie	11	11	13
Subsidies HALT	18	16	17
Totaal Programma 2 Openbare orde/veiligheid	29	27	30
Programma 3 Dienstverlening			
Dorpsbudgeten	223	223	141
Totaal Programma 3 Dienstverlening	223	223	141
Programma 4 Monumenten			
Subsidie Open Monumentendag	5	5	5
Subsidies oudheidkamer	30	30	20
Totaal Programma 4 Monumenten	35	35	25
Programma 5 WMO			
Subsidies WMO	65	205	204
Subsidies Mantelzorg	252	252	234
Totaal Programma 5 WMO	318	458	438

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroting 2018	Begroting 2018 incl. wijziging	Werkelijk 2018
Programma 5 Sociale zaken en WSW			
Subsidies slachtofferhulp	11	11	13
Subsidies algemeen maatschappelijk werk	45	45	0
Totaal Programma 5 Sociale zaken en WSW	55	55	13
Programma 6 Volksgezondheid			
Subsidies openbare gezondheidszorg	3	3	3
Totaal Programma 6 Volksgezondheid	3	3	3
Programma 6 Maatschappelijke zorg			
Subsidies lokale omroep	29	29	27
Subsidies Vrijwilligerswerk	31	31	38
Totaal Programma 6 Maatschappelijke zorg	60	60	65
Programma 6 Ouderenbeleid			
Subsidies ouderenwerk	40	77	57
Subsidies nota ouderen	14	14	2
Totaal Programma 6 Ouderenbeleid	54	92	59

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroting 2018	Begroting 2018 incl. wijziging	Werkelijk 2018
Programma 6 Interculturalisatie			
Subsidies vreemdelingenwerk	65	65	65
Totaal Programma 6 Interculturalisatie	65	65	65
Programma 7 Onderwijs			
Subsidies OAB	509	539	532
Totaal Programma 7 Onderwijs	509	539	532
Programma 7 Jeugdbeleid			
Subsidies jeugd- en jongerenwerk	36	36	22
Totaal Programma 7 Jeugdbeleid	36	36	22
Programma 7 Peuterspeelzalen			
Subsidies peuterspeelzalen	24	24	0
Totaal Programma 7 Peuterspeelzalen	24	24	0
Programma 8 Recreatie en toerisme			
Subsidies recreatie	8	8	11
Subsidies RBT	71	71	64
Totaal Programma 8 Recreatie en toerisme	79	79	74

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroting 2018	Begroting 2018 incl. wijziging	Werkelijk 2018
Programma 9 Bibliotheek			
Subsidies bibliotheek	905	905	905
Totaal Programma 9 Bibliotheek	905	905	905
Programma 9 Sport			
Subsidie bosbad Leersum	142	142	140
Subsidie Hoenderdaal	180	180	177
Subsidie Combinatiefunctie	196	223	203
Totaal Programma 9 Sport	518	545	520
Programma 9 Kunst en cultuur			
Subsidie huisvesting Muziekschool	44	44	35
Subsidies Cultuurnota	170	170	170
Subsidie huisvesting Tabaksteeltmuseum	3	3	3
Totaal Programma 9 Kunst en cultuur	217	217	208
Totaal	3.130	3.361	3.101

(bedragen x € 1.000)

Staat gewaarborgde geldleningen

Nr.	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Naam van geldgever	Datum en nummer van het	
					Raadsbesluit c.q. b&w-besluit	Goedkeurings-besluit
1	2	3	4	5	6	7
1	600.000		Rhenam Wonen	BNG	onbekend	onbekend
2	680.670		Rhenam Wonen	BNG	onbekend	onbekend
3	748.496	nieuwbouw 12 sociale huurwoningen (19)	Rhenam Wonen	BNG	onbekend	onbekend
4	913.000		Rhenam Wonen	BNG	onbekend	onbekend
5	1.044.000		Rhenam Wonen	BNG	onbekend	onbekend
6	1.052.770		Rhenam Wonen	BNG	onbekend	onbekend
7	1.815.121		Rhenam Wonen	BNG	onbekend	onbekend
8	1.951.000	nieuwbouw (28)	Rhenam Wonen	BNG	2001	onbekend
9	1.200.000		Heuvelrug Wonen	NWB Bank	27/Jul/04	
10	425.000		Heuvelrug Wonen	Stichting Stimulerings-fonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten	28/Dec/04	
11	451.498	Conversie 79 bej.woning nabij Hoofdstraat	Stichting Kraaybeek	APG	25 mei '93 nr. 52	12 juli '93
12	2.382.346	Doorontwikkelplan Hoenderdaal	St Sportaccomodaties Hoenderdaal		18 dec.2000	
13	2.132.767		Stichting Kraaybeek		25-04-2000	
14	2.700.000	Herbouw sportcentrum	St Sportaccomodaties Hoenderdaal		29-01-2004 nr. 11	
15	2.600.000	Herbouw sportcentrum	St Sportaccomodaties Hoenderdaal		29-01-2004 nr. 11	
16	1.446.000	Bouw 13 bejaardenwoningen	Heuvelrug Wonen	BNG	15-04-2002	n.v.t.
17	2.042.000	Bouw 41 premiehuurwoningen	Heuvelrug Wonen	BNG	25-04-2000	n.v.t.
18	2.662.000	Bouw 41 premiehuurwoningen	Heuvelrug Wonen	BNG	23-10-2002	n.v.t.

Rentepercentage	Restantbedrag van de geldlening aan het begin van 2018	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar te waarborgen/ gewaarborgde geldleningen	Totaal bedrag van de buitengewone aflossing	Restantbedrag van de geldlening aan het einde van 2018	Percentage dekking	Toelichting
	Totaal			Totaal	Hoofdsom	
8	9	10	11	12	13	14
4,09%	600.000			600.000	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
4,58%	45.378		45.378	0	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
4,28%	541.197		21.818	519.379	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
2,00%	316.994		60.913	256.081	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
3,08%	620.330		39.522	580.808	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
5,45%	252.665		42.111	210.554	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
3,99%	1.815.121			1.815.121	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
2,41%	1.545.078		48.297	1.496.782	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
2,13%	716.308		53.018	663.290	100%	Borgstelling verleend door de st. WSW
0,50%	196.000		15.525	180.475	100%	Borgstelling verleend door de st. WSW
1,50%	154.503		27.245	127.258	100%	Gegarandeerde lening
5,75%	1.166.669		77.596	1.089.073	100%	Gegarandeerde lening
6,00%	733.082		84.403	648.678	100%	Gegarandeerde lening
4,65%	1.530.000		90.000	1.440.000	100%	Gegarandeerde lening
3,86%	1.473.368		86.664	1.386.704	100%	Gegarandeerde lening
5,74%	1.009.126		44.221	964.906	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
5,06%	1.218.649		76.297	1.142.352	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
5,11%	1.885.550		78.993	1.806.557	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW

Nr.	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Naam van geldgever	Datum en nummer van het	
					Raadsbesluit c.q. b&w-besluit	Goedkeurings-besluit
1	2	3	4	5	6	7
19	2.207.000	Bouw 15 huurwoningen	St. Woonzorg Nederland	BNG	12-12-2006	
20	210.000	Woningbouwvereniging Maarn	Woningbouwvereniging Maarn	BNG	29.05.1972	18.08.1972
21	1.315.963	Bruteringsoperatie	Woningbouwvereniging Maarn	BNG	09.09.1997	
22	1.225.000	Bruteringsoperatie	Woningbouwvereniging Maarn	BNG	09.09.1997	
23	91.000	Bruteringsoperatie	Woningbouwvereniging Maarn	BNG	09.09.1997	
24	518.444	8 soc.huurw.Maarsbergen	Woningbouwvereniging Maarn	BNG	22.06.1998	
25	812.092	verbouwing dorps huis Twee Marken	St.Soc.Cult.Centrum Maarn	BNG	13.09.1999	20.06.1989
26	5.500.000		Heuvelrug Wonen	BNG	5/9/2006	
27	5.500.000		Heuvelrug Wonen	BNG	5/9/2006	
28	5.500.000		Heuvelrug Wonen	BNG	5/9/2006	
29	5.500.000		Heuvelrug Wonen	BNG	5/9/2006	
30	5.500.000		Heuvelrug Wonen	BNG	5/9/2006	
31	5.500.000		Heuvelrug Wonen	BNG	5/9/2006	
32	3.158.000		Heuvelrug Wonen	BNG	5/9/2006	
33	3.000.000		Heuvelrug Wonen	BNG	8/31/2006	
34	4.700.000		Heuvelrug Wonen	BNG	8/31/2006	
35	4.500.000		St. Habion te Bilt	FMS Wertmanagement AöR	5/9/2006	
36	5.000.000		St. Habion te Bilt	FMS Wertmanagement AöR	5/9/2006	

Rentepercentage	Restantbedrag van de geldlening aan het begin van 2018	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar te waarborgen/ gewaarborgde geldleningen	Totaal bedrag van de buitengewone aflossing	Restantbedrag van de geldlening aan het einde van 2018	Percentage dekking	Toelichting
	Totaal			Totaal	Hoofdsom	
8	9	10	11	12	13	14
4,06%	2.207.000			2.207.000	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
5,25%	116.535		9.157	107.377	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
6,35%	443.926		78.202	365.723	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
2,07%	853.068		34.865	818.203	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
2,07%	63.190		2.583	60.608	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
5,94%	457.319		5.452	451.867	100%	Gegarandeerde lening
5,35%	579.204		36.179	543.026	100%	Gegarandeerde lening
4,14%	5.500.000			5.500.000	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
4,14%	5.500.000			5.500.000	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
4,14%	5.500.000			5.500.000	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
4,14%	5.500.000			5.500.000	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
4,14%	5.500.000			5.500.000	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
4,14%	5.500.000			5.500.000	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
4,14%	3.158.000			3.158.000	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
4,24	3.000.000			3.000.000	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
4,30%	4.700.000			4.700.000	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
3,87%	4.500.000			4.500.000	100%	Borgstelling verleend door de st. WSW
3,89%	5.000.000			5.000.000	100%	Borgstelling verleend door de st. WSW

Nr.	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Naam van geldgever	Datum en nummer van het	
					Raadsbesluit c.q. b&w-besluit	Goedkeurings-besluit
1	2	3	4	5	6	7
37	5.000.000		St. Habion te Bilt	FMS Wertmanagement AöR	5/9/2006	
38	2.070.000		Woningbouwvereniging Maarn	BNG	6/20/2007	
39	8.350.000		Rhenam Wonen	NWB Bank		
40	1.750.000		Heuvelrug Wonen	BNG		
41	3.200.000		Heuvelrug Wonen	BNG		
42	731.000		Woningbouwvereniging Maarn	BNG		
43	5.000.000		Rhenam Wonen	NWB Bank		
44	5.000.000		Rhenam Wonen	ABN AMRO N.V.		
45	695.322		Woningbouwvereniging Maarn	BNG		
46	35.000	verbouw clubhuis	Tennisvereniging ATV			
47	6.925.000	Multifunctioneel centrum	Rhenam Wonen	Fortis	7/5/2008	
48	1.965.000		St. Zwem- en sportacc	BNG		
49	717.349		Heuvelrug Wonen	Fortis Groenbank BV		
50	1.500.000		Woningbouwvereniging Maarn	BNG		
51	1.500.000		Woningbouwvereniging Maarn	BNG		
52	155.000	Nieuwbouw kleed/vlubgebouw Tuilland	Tuilland	Rabobank		
53	300.000	Manger Cats aankoop grond/opstallen	St. Expl. & Beh. Manger Cats	Rabobank		
54	500.000	Woningen Zuiderplantsoen Doorn	Heuvelrug Wonen	ASN Bank		
55	14.400.000	kredietarrangement	CV Lange Dreef	BNG		
56	1.400.000		Woningbouwvereniging Maarn	NWB Bank		

Rentepercentage	Restantbedrag van de geldlening aan het begin van 2018	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar te waarborgen/ gewaarborgde geldleningen	Totaal bedrag van de buitengewone aflossing	Restantbedrag van de geldlening aan het einde van 2018	Percentage dekking	Toelichting
	Totaal			Totaal	Hoofdsom	
8	9	10	11	12	13	14
3,87%	5.000.000			5.000.000	100%	Borgstelling verleend door de st. WSW
4,84%	1.847.575		28.582	1.818.993	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
4,82%	8.350.000			8.350.000	100%	Borgstelling verleend door de st. WSW
5,09%	1.247.792		77.986	1.169.806	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
5,07%	3.200.000			3.200.000	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
5,19%	522.687		32.479	490.209	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
-0,26%	5.000.000			5.000.000	100%	Borgstelling verleend door de st. WSW
	5.000.000			5.000.000	100%	Borgstelling verleend door de st. WSW
5,20%	598.074		15.168	582.906	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
	35.000		35.000	0	100%	Gegarandeerde lening
4,30%	6.925.000			6.925.000	100%	Gegarandeerde lening
	1.965.000		1.965.000	0	100%	Gegarandeerde lening
4,00%	143.470		71.735	71.735	100%	Borgstelling verleend door de st. WSW
4,13%	1.325.850		33.362	1.292.488	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
4,25%	1.328.809		32.923	1.295.886	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
	111.072		7.752	103.320	100%	Gegarandeerde lening
5,45%	213.750		20.000	193.750	100%	Gegarandeerde lening
3,49%	500.000			500.000	100%	Borgstelling verleend door de st. WSW
	13.500.000		12.570.082	929.918	100%	Gegarandeerde lening
2,98%	1.062.466		62.267	1.000.200	100%	Borgstelling verleend door de st. WSW

Nr.	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Naam van geldgever	Datum en nummer van het	
					Raadsbesluit c.q. b&w-besluit	Goedkeurings-besluit
1	2	3	4	5	6	7
57	4.000.000		Rhenam Wonen	NWB Bank		
58	5.000.000		Rhenam Wonen	NWB Bank		
59	995.105		Woningbouwvereniging Maarn	BNG		
60	1.217.500		Woningbouwvereniging Maarn	BNG		
61	2.000.000		Rhenam Wonen	BNG		
62	2.000.000		Rhenam Wonen	BNG		
63	3.000.000		Rhenam Wonen	BNG		
64	10.475.000		Heuvelrug Wonen	BNG		
65	1.148.000		St. Woonzorg Nederland	NWB Bank		
66	4.240.000		St. Woonzorg Nederland	BNG		
67	1.300.000		Woningbouwvereniging Maarn	NWB Bank		
68	210.000	Huisvesting	Stichting Cultuurcentrum Driebergen	Triodos	9/19/2017	
69	3.500.000		Rhenam Wonen	NWB Bank		
70	11.000.000		Heuvelrug wonen	BNG		
71	4.000.000		Rhenam Wonen	NWB Bank		
72	1.569.514		Heuvelrug Wonen	BNG		
73	1.553.295		Heuvelrug Wonen	BNG		
74	1.290.700		Heuvelrug Wonen	BNG		
75	319.051		Heuvelrug Wonen	BNG		
76	523.384		Heuvelrug Wonen	BNG		
77	967.093		Heuvelrug Wonen	BNG		

Rentepercentage	Restantbedrag van de geldlening aan het begin van 2018	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar te waarborgen/ gewaarborgde geldleningen	Totaal bedrag van de buitengewone aflossing	Restantbedrag van de geldlening aan het einde van 2018	Percentage dekking	Toelichting
	Totaal			Totaal	Hoofdsom	
8	9	10	11	12	13	14
-0,04%	4.000.000		3.200.000	800.000	100%	Borgstelling verleend door de st. WSW
-0,04%	5.000.000			5.000.000	100%	Borgstelling verleend door de st. WSW
2,64%	792.646		43.754	748.891	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
2,79%	1.107.011		29.572	1.077.439	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
2,20%	2.000.000			2.000.000	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
1,60%	400.000		400.000	0	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
1,98%	1.500.000		500.000	1.000.000	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
3,24%	9.076.144		322.814	8.753.330	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
3,34%	1.033.200		38.267	994.933	100%	Borgstelling verleend door de st. WSW
1,74%	3.957.333		141.333	3.816.000	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
0,10%	1.300.000			1.300.000	100%	Borgstelling verleend door de st. WSW
	210.000		17.880	192.120	100%	Gegarandeerde lening
-0,26%		3.500.000		3.500.000	100%	Borgstelling verleend door de st. WSW
1,68%		11.000.000		11.000.000	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
		4.000.000		4.000.000	100%	Borgstelling verleend door de st. WSW
		1.569.514	488.306	1.081.208	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
		1.553.295	193.330	1.359.965	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
		1.290.700	136.902	1.153.797	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
		319.051	180.211	138.840	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
		523.384	67.903	455.481	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
		967.093	135.265	831.829	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW

Nr.	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Naam van geldgever	Datum en nummer van het	
					Raadsbesluit c.q. b&w-besluit	Goedkeurings-besluit
1	2	3	4	5	6	7
78	1.880.238		Heuvelrug Wonen	BNG		
79	820.575		Heuvelrug Wonen	BNG		
80	543.514		Heuvelrug Wonen	BNG		
Tot.	197.863.443					

Saldo van leningen met gemeente als eerste borgstelling	14.030.713
Saldo van leningen waarbij gemeente als achtervang	153.731.855
	167.762.569
Particuliere leningen	2.601.774
Totaal	170.364.343

Waarvan BNG	104.796.033
--------------------	--------------------

Rentepercentage	Restantbedrag van de geldlening aan het begin van 2018	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar te waarborgen/ gewaarborgde geldleningen	Totaal bedrag van de buitengewone aflossing	Restantbedrag van de geldlening aan het einde van 2018	Percentage dekking	Toelichting
	Totaal			Totaal	Hoofdsom	
8	9	10	11	12	13	14
		1.880.238	268.427	1.611.811	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
		820.575	110.681	709.895	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
		543.514	70.515	472.999	50%	Borgstelling verleend door de st. WSW
	162.151.138	27.967.365	22.355.933	167.762.569		

Beleidskaders per programma

Programma 1

Gemeentelijk

- Inspraakverordening
- Bestuurs- en Management Filosofie (BMF)
- Reglement van orde gemeenteraad
- Nieuwe werkwijze raad (BOB= Beeldvorming-Oordeelsvorming-Besluitvorming)
- Verordening op de raadscommissies
- Verordening op de rekenkamercommissie
- Klachtenprotocol
- Reglement commissie bezwaarschriften
- Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid
- Participatienota
- Nota regionale samenwerking
- Referendumverordening Utrechtse Heuvelrug

Programma 2

Gemeentelijk

- Algemene Plaatselijke Verordening (APV)
- Integraal veiligheidsprogramma
- Beleid Vergunning, Toezicht en Handhaving

Regionaal

- Regionaal crisisbeheersingsplan
- Regionaal risicoprofiel
- Regionaal beleidsplan Veiligheidsregio Utrecht

Programma 3

3.1 Dienstverlening

Gemeentelijk

- Gemeentewinkel, visie op publieke dienstverlening 2010 – 2014
- Beleidsvisie digitale informatievoorziening 2015-2018
- Nota Dorpsgericht werken
- Visie toekomst dorpsgericht werken

Overige Overheden

- Visiebrief digitale overheid 2017, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mei 2013
- De Digitale Agenda 2020, VNG, juni 2015, herzien in 2016

3.2 Dorpsgericht werken (1.1, 1.2, 1.3)

Gemeentelijk

- Nota Dorpsgericht werken
- Visie toekomst dorpsgericht werken

Programma 4

4.1 Ruimtelijke Ordening en Structuurvisie

Gemeentelijk

- Bestemmingsplannen
- Structuurvisie Groen dus Vitaal
- Welstandsnota
- Bouwverordening

Landelijk

- Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS)
- Beheer- en inrichtingsplan Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug
- Integrale gebiedsvisie en -programma Kromme Rijn
- Wet ruimtelijke ordening
- Omgevingswet (in wording)

4.2 Wonen

Gemeentelijk

- Geactualiseerde Woonvisie 2013 – 2020 ‘Woonbeleid in een nieuwe realiteit’
- Jaarlijkse prestatieafspraken woningcorporaties en gemeente
- Huisvestingsverordening
- Beleidsregels Urgentie

Landelijk

- Woningwet

4.3 Natuur en landschap / Cultuurhistorie, monumenten en archeologie

Gemeentelijk

- Landschapsonwikkelingsplan (LOP)
- Erfgoedagenda 2016-2020
- Nota's Schaapskooien, Tabaksschuren en Buitens op de Heuvelrug
- Archeologische Verwachtings- en beleidskaart
- Monumentenverordening
- Beheer- en inrichtingsplan Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug
- Integrale gebiedsvisie en -programma Kromme Rijn

Landelijk

- Erfgoedwet
- Wet Natuurbescherming

Programma 5

Gemeentelijk

- Beleidskeuzen Transformatie Sociaal Domein
- Kansen door Kantelen, Wmo-beleidsplan 2013-2016 met daarbij Aanvulling op het Wmo- beleidsplan 2013-2016
- Regionaal beleidskader Jeugd 2014
- Verordening Voorzieningen Wmo Utrechtse Heuvelrug 2015
- Verordening Jeugdhulp Utrechtse Heuvelrug 2015
- Verordening Vangnet en ruggensteun 2016
- Meerjarenbeleidskader Participatie en Inkomen in de Kromme Rijn Heuvelrug
- Gemeenschappelijke regeling Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI)
- Gemeenschappelijke regeling Instituut voor Werkvoorziening Zuidoost Utrecht e.o. (IW4)
- Nota innovatie ondersteuningsaanbod werk en inkomen (in oktober ter besluitvorming aangeboden) 2015 – 2017
- Notitie Uitvoering Integrale Schuldhulpverlening vanaf 2012 - Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug

Landelijk

- Jeugdwet
- Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
- Participatiewet

Programma 6

Gemeentelijk

- Welzijnsnota 2014-2017
- Actieplan Integratie Nieuwkomers Thuis in de Utrechtse Heuvelrug

Programma 7

7.1 Onderwijs (huisvesting) en Kinderopvang

Gemeentelijk

- Jeugd in tel, Kadernota jeugd 2013-2016
- “Toekomst peuterspeelzaalwerk en kinderopvang”, onderwijs-achterstandenbeleid 2013-2016 en harmonisatie voorschoolse voorzieningen
- Beleidsregels handhaving Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen gemeente Utrechtse Heuvelrug
- Verordening leerlingenvervoer 2016
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2016-2024
- Verordening voorziening huisvesting onderwijs 2016
- “Onderwijs en zorg netwerken in de dorpen”, notitie Brede scholen

Landelijk

- Wet op de Kinderopvang
- Oké wet
- Wet op het primair onderwijs
- Wet op het voortgezet onderwijs
- Wet op de expertisecentra
- Leerplicht en Participatiewet
- RMC-wet
- Wet passend onderwijs

7.2 Spelen en speelplaatsen

Gemeentelijk

- ‘Jeugd in Tel’, Kadernota jeugd 2013-2016
- Speelruimtebeleidsplan 2009-2018

Programma 8

Gemeentelijk

- Programma Economische Ontwikkeling
- Detailhandelsvisie, 2009
- Convenant bedrijventerreinen Zuid Oost Utrecht, 2012
- Standplaatsen beleid
- Structuurnota Bedrijventerreinen, 2010
- Subsidieregeling Toerisme Utrechtse Heuvelrug
- Nota Verblijfsrecreatie, 2009
- Nota van uitgangspunten Bestemmingsplan Recreatieterreinen

Provinciaal

- Thematische Structuurvisie Kantoren, 2016
- Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en Ruimtelijke Verordening, 2016

Programma 9

Gemeentelijk

- Sport in Beeld, beleidsnota sport 2008-2012 (voor accommodaties)
- Nota Welzijn: Vitale Dorpen (2014-2017)
- Nota Cultuur Samen tot Bloei (2014-2017)
- Cultuurpact provincie Utrecht
- Beleidsvisie bibliotheek

Landelijk

- Programma Sport en Bewegen in de Buurt / Brede Impuls Combinatiefuncties

Programma 10

Gemeentelijk

- Structuurvisie Groen dus vitaal
- Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP)
- Wegenbeheerplan
- Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)

Programma 11

Gemeentelijk

- Nota Kwaliteit Beheer Openbare Ruimte
- Programma Heuvelrug Duurzaam en Klimaatneutraal 2017 – 2022
- Routekaart klimaatneutraal grondgebied 2035. Ambitiedocument
- Nota bodemenergie
- Waterplan Heuvelrug
- Visie Dorpswateren
- Beleidskader bodem
- Kadernota afval 2014-2021
- Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)
- Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan
- Beheerplan watergangen en duikers
- Wegenbeheerplan
- Beheerplan Bomen

Programma 12

Gemeentelijk

- Financiële verordening gemeente Utrechtse Heuvelrug
- Nota lokale heffingen
- Nota reserves en voorzieningen
- Nota waarderen en afschrijven
- Nota weerstandsvermogen en risicomanagement
- Werkwijze gemeenschappelijke regelingen/verbonden partijen gemeente Utrechtse Heuvelrug

Landelijk

- Wet Financiering Decentrale Overheden
- Toezicht kader provincie Utrecht
- Wet Waardering Onroerende Zaken
- Wet Houdbare Overheidsfinancien

Effecten en prestatie-indicatoren per programma

Programma 1

Effect-indicatoren:

Omschrijving	Bron	Referentie- of nulwaarde	Streefwaarde 2018	Werkelijke waarde 2018
1.3 Percentage opkomst inwoners bij gemeenteraadsverkiezingen 2018	Centraal stembureau Utrechtse Heuvelrug	53%*	65%	61%
1.4.1 Het percentage gegronde bezwaarschriften op het totaal	Jaarverslag commissie bezwaarschriften	10%	10%	25%

* landelijk opkomstpercentage 2014

Prestatie-indicatoren:

	Werkelijk 2017	Begroting 2018	Werkelijk 2018
1.1.1 Er is een integriteitsbeleid; tenminste 1 keer per jaar staat de evaluatie van dit beleid en de acties voor een verdere bewustwording rond integriteit op de agenda's van het college van B&W, de raad en commissies en ook van het thema-overleg van ambtenaren	100%	100%	100%
2.1.1 Op peil houden aantal ingenomen bestuursrollen in gemeenschappelijke regelingen/deelname aan belangenverenigingen lokaal bestuur	12/2	12/2	12/2

Programma 2

Effect-indicatoren:

Omschrijving	bron	Referentie- of nulwaarde	Streefwaarde 2018	Werkelijke waarde 2018
1.1 Percentage inwoners en ondernemers dat zich sociaal en fysiek veilig voelt in de gemeente (subjectieve veiligheid)	Leefbaarheidsonderzoek	94%	94%	Geen gegevens
1.1 Totaal aan geregistreerde criminaliteit (objectieve veiligheid) ¹	Jaarrapportage Bureau Regionale Veiligheidsstrategie	<1.990	<1.990	1404
2.1 Overtredingen opsporingsdomein openbare ruimte (exclusief Drank en Horeca)	Kwartaalrapportages BOA's	1.125 (2015)	1.700 ¹	2604

¹ Op basis van extra BOA-capaciteit

Prestatie-indicatoren:

	Werkelijk 2017	Begroting 2018	Werkelijk 2018
<i>1.1.1 Integrale controles regie openbare orde en veiligheid</i>	1	1	4
<i>1.1.2 Aantal nieuwe ondermijningscasussen in onderzoek</i>	-	3	2
<i>1.1.3 Fietsenactie stationsgebied</i>	4	2	2
<i>1.1.4 Aantal deelnemers Burgernet verhogen door wervingsacties en voorlichting</i>	>6.000	6.000	5.790
<i>1.1.5 Activiteiten bewonersparticipatie en veiligheid</i>	4	4	12
<i>1.1.6 Voorlichtingen Halt primair en voortgezet onderwijs</i>	45	45	76
<i>1.2.1 Aantal vrijwilligers op peil houden</i>	133	133	131
<i>1.2.2 Aantal incidenten bestrijden (aantal uitrukken brandweer)</i>	309	452	337
<i>1.3.1 Opleiding/Oefeningen gemeentelijke crisisbeheersingsorganisatie</i>	2	2	2
<i>2.1.1 Aantal maatregelen BOA's tegen overtredingen openbare ruimte (exclusief mondelinge waarschuwingen)</i>	600	1.200 ¹	2.127

¹ Op basis van extra BOA-capaciteit

Programma 3

Effect-indicatoren:

Er is op dit moment geen meetbare effect-indicator beschikbaar voor het product dienstverlening. De vorige benchmark in het klanttevredenheidsonderzoek balie scoorde een 8,2 (eind 2016). Een nieuwe benchmark via de Nederlandse Vereniging van Burgerzaken (NVVB) hanteert een andere methode, waarmee het cijfer niet één-op-één vergelijkbaar is. De nieuwe indicator werd in de loop van 2018 verwacht, maar de koppeling met een door ons hanteerbare vragenlijst is nog niet gelegd..

Prestatie-indicatoren:

	Werkelijk 2017	Begroting 2018	Werkelijk 2018
1.1.1 Percentage van meldingen dat digitaal (via het webformulier of via de MijnGemeente-app) binnenkomt.	60%	60%	70
1.2.1 Percentage binnengemeentelijke verhuizingen via zelfbediening	70%	70%	73% over totaal
1.2.2 Percentage digitale aangifte overlijden (via begrafenisondernemingen)	100%	100%	32%
1.2.3 Percentage bezorgde reisdocumenten en rijbewijzen van het totaal aantal aanvragen	5%	15%	3,2%
Ophogen uren Dorpscoördinatoren	-	12 uur per dorp, 24 uur voor Driebergen	12 uur per dorp, 24 uur voor Driebergen
Dorpsgesprekken en -agenda	-	7	Elk dorp op eigen wijze
Aantal subsidies Dorpsbudget	-	30	84
Dorpstafels	-	6	Volgt 2019

Programma 4

Effect-indicatoren:

Omschrijving	Bron	Referentie- of nulwaarde	Streefwaarde 2018	Werkelijke waarde 2018
1. Totaal aantal woningen	WOZ – registratie	20.151 (2015)	20.651	20.651
2. Aantal sociale huurwoningen en goedkope koopwoningen(< € 181.000-)	WOZ – registratie	6.603 (2015)	6.783	6.815
3. Klimaatvoetafdruk wonen in ton CO ₂ o.b.v. energie en gasgebruik	Energie in Beeld	78.700 (2008)	50.000	Nog niet bekend *)

*) cijfers moeten binnen komen via CBS of klimaatmonitor. Het is nog niet bekend wanneer dat zal zijn.

Prestatie-indicatoren:

	Werkelijk 2017	Begroting 2018	Werkelijk 2018
1.1 Het aantal verleende startersleningen / blijversleningen	ntb	4	1
1.3 Het aantal sociale woningen toegewezen via lokaal maatwerk	62	25	34
1.3 Het aantal sociale woningen toegewezen via urgentieregeling	25	25	13
1.3 Het aantal statushouders gehuisvest	123	60	75
3.1 Het aantal verleende subsidies energiemaatwerkadvies	20	5	11
3.1 Het aantal energie-expertteams actief	4	8	10*

* energieambassadeurs

Programma 5

Effect-indicatoren:

Omschrijving	Bron	Referentie- of nulwaarde	Streefwaarde 2018	Werkelijke waarde 2018
1.1.Klanttevredenheid over het sociaal dorpssteam	Clïëntervaringsonderzoek Wmo 2017	81 %	81%	Niet gemeten.
1.2.Klanttevredenheid over ondersteuning (de kwaliteit is goed)	Clïëntervaringsonderzoek Wmo 2017 Clïëntervaringsonderzoek Jeugd	78,9% -	79% 79%	Niet gemeten
1.3. Klanttevredenheid over ondersteuning (passend bij de hulpvraag)	Clïëntervaringsonderzoek Wmo 2017 Clïëntervaringsonderzoek Jeugd	75,6% -	77% 77%	Niet gemeten.

In 2018 hebben wij geen cliëntervaringsonderzoek uitgevoerd in afwachting van aansluiting bij de Ervaringwijzer (zie raadsinformatiebrief van 19 juni 2018).

Prestatie-indicatoren:

	Begroting 2018	Werkelijk 2018
<i>Aantal aanvragen dorpssteams</i>	3.200	4474
<i>Aantal aanvragen RDWI</i>	178	197
<i>Aantal maatwerkvoorzieningen Wmo</i>	2.000	2533
<i>Aantal maatwerkvoorzieningen Jeugdwet</i>	1.300	1417
<i>Percentage persoonsgebonden budgetten</i>	6%	5%
<i>Percentage inzet maatwerkvoorzieningen</i>	75%	Niet bekend*
<i>Percentage oplossingen eigen kracht, sociaal netwerk en/of algemene voorzieningen</i>	25%	Niet bekend*
<i>Inzet rechterhandondersteuning door sociale dorpssteams</i>	25%	Niet bekend*
<i>Percentage inwoners in de bijstand, dat gestegen is op de Participatieladder t.o.v. 2015</i>	25%	Niet bekend**

*Het was voor 2018 niet mogelijk deze gegevens uit onze systemen te halen.

** Deze gegevens worden niet meer bijgehouden door de RDWI

Programma 6

Effect-indicatoren:

Zie programma 5.

Prestatie-indicatoren:

	Werkelijk 2017	Begroting 2018	Werkelijk 2018
<i>Faciliteren: Aantal verleende subsidies aan initiatieven vanuit de dorpen</i>	60	60	128*
<i>Aantal branchegerichte afspraken met lokale ondernemers over extra ondersteuning van kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt</i>	4	4	3

Dit betreft de subsidies vanuit programma 5 en 6 (55) en dorpsgerichte activiteiten (73).

Programma 7

Effect-indicatoren:

Omschrijving	Bron	Referentie- of nulwaarde	Streefwaarde 2018	Werkelijke waarde 2018
1.1 Percentage voortijdig schoolverlaters per opleidingsniveau (voortijdig schoolverlaters zijn jongeren tot 23 jaar zonder startkwalificatie).	Leerplichtadministratie	1,6 %	1,0%	Nog niet bekend. (bron: waarstaatjegemeente.nl)

Prestatie-indicatoren:

Geen

Programma 8

Effect-indicatoren:

Geen

Prestatie-indicatoren

	Werkelijk 2017	Begroting 2018	Werkelijk 2018
1.1.1 Aantal ambtelijke bedrijfsbezoeken ten behoeve van economisch klimaat	40	4 0	50
1.1.1 Aantal bestuurlijke bedrijfsbezoeken ten behoeve van economisch klimaat	20	20	35
1.2.1 Aantal gezamenlijke bijeenkomsten met ondernemers en gemeente	13	16	18

Programma 9

Effect-indicatoren:

Geen

Prestatie-indicatoren:

Geen

Programma 10

Effect-indicatoren:

Omschrijving	Bron	Referentie- of nulwaarde	Streefwaarde 2018	Werkelijke waarde 2018
1.1 Tevredenheidsscore voor de verkeersveiligheid in de leefbaarheidsmonitor neemt toe	Leefbaarheidsmonitor	6.4 (2014)	6.5	Nog niet bekend *)
2.1 Tevredenheidsscore voor de bereikbaarheid in de leefbaarheidsmonitor neemt toe	Leefbaarheidsmonitor	7.4 (2014)	7.4	Nog niet bekend *)

*) cijfers uit leefbaarheidsmonotor niet eerder beschikbaar dan...

Prestatie-indicatoren:

	Werkelijk 2017	Begroting 2018	Werkelijk 2018
1.1.1 Aantal educatieacties in een jaar	4	4	9
1.3.1 Aantal schoolomgevingen verkeersveilig aangepast	1	1	0
2.1.1 Aantal nieuw geplaatste laadpalen voor elektrische auto's in openbare ruimte	6	10	14
2.4.1 Aantal gerealiseerde fietsservicepunten per jaar	2	0	0

Programma 11

Effect-indicatoren:

Omschrijving	bron	Referentie- of nulwaarde	Streefwaarde 2018	Werkelijke waarde 2018
4.1 Klimaatvoetafdruk gebouwde omgeving grondgebied in de gemeente in kton CO ₂ gebaseerd op het gemeten elektriciteit en gasgebruik (referentiewaarde = voetafdruk 2009) ²	Stedin Energie in Beeld	222	139	Nog niet bekend *)
5.1 Klimaatvoetafdruk van de organisatie –na compensatie (ton/CO ₂)	Twee jaarlijkse klimaatvoetafdruk	2.513 (2009)	0	Voor compensatie: 1.098;

² De streefwaarde is gebaseerd op een lineaire afname van CO₂ t.o.v. 2009, met als doel jaar 2035 = 0. .

*) cijfers moeten binnen komen via CBS of klimaatmonitor. Het is nog niet bekend wanneer dat zal zijn.

Prestatie-indicatoren

	Werkelijk 2017	Begroting 2018	Werkelijk 2018
1.1.1a % Hoofdinfrastructuur, dat voldoet aan onderhoudsniveau B	45%	45%	43%
1.1.1b % Hoofdinfrastructuur, dat voldoet aan onderhoudsniveau C	45%	45%	43%
1.1.1c Aantal toegekende claims wegen	6	6	24
1.1.1d Centra, woongebieden **, parken en parels, alle producten onderhoudsniveau B	95%	95%	95%
1.1.1e Overige openbare ruimte, onderhoudsniveau C	95%	95%	95%
1.4.1 Begraafplaatsen en parken en parels**, onderhoudsniveau A	95%	95%	95%
1.4.2 Aantal gegronde klachten m.b.t. onderhoud begraafplaatsen	0	0	0
2.2.1 Aantal vuilemissies op oppervlaktewater a.g.v. niet functioneren van het hoofdriool	1	1	6
3.2.1 Aantal ROM-adviezen	55	60	
5.2.1 Aantal ton CO ₂ uitstoot gemeentelijke mobiliteit (woon-werk en zakelijk)	308	<525*	
5.3.1 5.3.1 Energieverbruik openbare verlichting (kWh)	1,3 miljoen	1,3 miljoen	
5.4.1 Aantal ton resterende CO ₂ gecompenseerd	1.031	<1004	
6.1.1 Hoeveelheid ingezameld restafval in kg/inwoner	152	142	Nog niet bekend

* Wij hebben een correctie aangebracht op de CO₂ uitstoot van de gemeentelijke mobiliteit. Met deze correctie was de uitstoot 532 ton over 2013 en 2014 en 525 ton over 2015 en 2016.

** Het groenonderhoud is met 1 niveau opgehoogd van 1 mei 2017 tot en met 31 december 2018

*** In 2018 is de klimaatvoetafdruk van 2017 gecompenseerd; compensatie loopt jaar achter op de uitstoot zelf.

Programma 12

Effect-indicatoren:

Geen.

Prestatie-indicatoren:

	Werkelijk 2017	Begroting 2018	Werkelijk 2018
<i>1.1.1 Aantal onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid</i>	2	2	0
<i>1.1.2 Mate van provinciaal toezicht</i>	Repressief	Repressief	Repressief
<i>1.2.1 Weerstandsvermogen</i>	1 of hoger	1 of hoger	1 of hoger

BBV indicatoren

	Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Utrechtse Heuvelrug	Nederland
1.	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	5,4	n.v.t.
2.	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	5,5	n.v.t.
3.	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	573	n.v.t.
4.	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	14,7%	n.v.t.
5.	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	12,0%	n.v.t.
6.	1. Veiligheid	Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	aantal per 10.000 inw 12-17 jaar	Bureau Halt	2013: 171 2014: 121 2015: 94 2016: 136 2017: 120	2013: 142 2014: 138 2015: 134 2016: 137 2017: 131
7.	1. Veiligheid	Hardekern jongeren per 1.000 inwoners 12 tm 24 jaar	per 10.000 inw 12-14 jaar	Korps Landelijke Politiediensten (KLPD)	gegevens niet beschikbaar	gegevens niet beschikbaar
8.	1. Veiligheid	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	Aantal per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen	0,9	2,2
9.	1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Aantal per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	3,3	5,1
10.	1. Veiligheid	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Aantal per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen	4,3	2,9

	Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Utrechtse Heuvelrug	Nederland
11.	1. Veiligheid	Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Aantal per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	4,1	6,3
12.	2. Verkeer en vervoer	Verkeersongevallen met een motorvoertuig	%	VeiligheidNL	gegevens niet beschikbaar	gegevens niet beschikbaar
13.	2. Verkeer en vervoer	Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	%	VeiligheidNL	gegevens niet beschikbaar	gegevens niet beschikbaar
14.	3. Economie	Funcatiemenging	%	LISA	50,9%	52,4%
15.	3. Economie	Bruto Gemeentelijk Product	Verhouding tussen verwacht en gemeten product	Atlas voor Gemeenten	gegevens niet beschikbaar	gegevens niet beschikbaar
16.	3. Economie	Vestigingen (per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 tot en met 64 jaar)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	157	120
17.	4. Onderwijs	Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	per 1.000 inw. 5-18 jaar	DUO	0,39	1,82
18.	4. Onderwijs	Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	per 1.000 inw. 5-18 jaar	Ingrado	32,19	26,58

	Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Utrechtse Heuvelrug	Nederland
19.	4. Onderwijs	% Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)	%	DUO	1,8%	2,0%
20.	5. Sport, cultuur en recreatie	% Niet-sporters	%	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	47,8%	48,7%
21.	6. Sociaal domein	Banen (per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 tot en met 64 jaar)	per 1.000 inw 15-64 jaar	LISA	626,3	651,5
22.	6. Sociaal domein	% Jeugdcriminaliteit	%	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	1,23%	1,45%
23.	6. Sociaal domein	% Kinderen in armoede	%	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	2,95%	6,58%
24.	6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	%	CBS - Arbeidsdeelname	65,90%	66,60%
25.	6. Sociaal domein	Achterstandsleerlingen	% 4 t/m 12 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	gegevens niet beschikbaar	gegevens niet beschikbaar
26.	6. Sociaal domein	% Jeugdwerkloosheid	%	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	0,49%	1,52%
27.	6. Sociaal domein	Personen met bijstandsuitkeringen	per 1.000 inw 18 jaar	CBS - Participatiewet	22,9	40,1
28.	6. Sociaal domein	Aantal re-integratievoorzieningen (per dzd.inw. 15-64 jaar)	per 1.000 inw 15-65 jaar	CBS - Participatiewet	13,7	26,1

	Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Utrechtse Heuvelrug	Nederland
29.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp (in % van alle jongeren tot 18 jaar)	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	7,9%	9,2%
30.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming (in % van alle jongeren tot 18 jaar)	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	1,3%	1,0%
31.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering (in % van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	0,2%	0,3%
32.	6. Sociaal domein	Clënten met een maatwerkarrangement	Aantal per 1.000 inwoners	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	69	58
33.	7. Volksgezondheid en Milieu	Huishoudelijk restafval	kg per inwoner	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	124	174
34.	7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	2,9%	13,5%
35.	8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ-waarde woningen	Duizend euro	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	2014: 304 2015: 296 2016: 306 2017: 313 2018: 331	2014: 211 2015: 206 2016: 209 2017: 216 2018: 230
36.	8. Vhrosv	Nieuwbouw per 1.000 woningen	Aantal per 1.000 woningen	ABF - Systeem Woningvoorraad	11,5	7,2

	Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Utrechtse Heuvelrug	Nederland
37.	8. Vhrosv	Demografische druk (Groene + grijze druk tov 20-64)	%	CBS - Bevolkingsstatistiek	87,7%	69,6%
38.	8. Vhrosv	Woonlasten éénpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	€ 765	€ 649
39.	8. Vhrosv	Woonlasten meerpersoons- huishouden	In Euro's	COELO	€ 865	€ 721

* het cijfer voor externe inhuur is relatief laag en significant lager dan de werkelijke realisatie zal zijn. Dit komt door de systematiek van begroten, waarbij we de werkelijke inhuurkosten in een jaar pas gaan begroten (ten laste van andere andere budgetten, bijvoorbeeld vacaturegelden) wanneer deze zich werkelijk voordoen. Dit is op voorhand niet in te schatten.

Overzicht Single Information Single Audit (SISA)

 Ministerie van Economische Zaken en Klimaat									
SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019									
OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid 2011-2018	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie			
			Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04			
			€ 292.276	€ 165.424	€ 18.731	€ 96.810			
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten in (jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Eindverantwoording Ja/Nee		
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 05	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 07	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 09		
		1					Ja		
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeen tedeel 2018 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)		
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet totaal 2017 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAW	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAZ
				inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 06
			1 061581 Gemeente Utrechtse Heuvelrug	€ 8.507.643	€ 228.481	€ 643.844	€ 1.949	€ 90.486
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 07	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 08	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 09	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 10	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 11	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)
			1 061581 Gemeente Utrechtse Heuvelrug	€ 1.500	€ 57.014	€ 6.646	€ 0	€ 70.331
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 13	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 14				
			1 061581 Gemeente Utrechtse Heuvelrug	€ 0				

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeent edeeel 2018 Besluit	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09			
			€ 0	€ 0	Nee			
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2017 Besluit	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 01	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 02	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 03	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 05	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 06
			1 061581 Gemeente Utrechtse Heuvelrug	€ 56.232	€ 80.500	€ 25.044	€ 14.165	€ 86.804
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 07	Besteding (jaar T-1) Bob inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 08	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 09	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 10		
			1 061581 Gemeente Utrechtse Heuvelrug	€ 0	€ 0	€ 0		

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Eén van de doelstellingen van de vernieuwing BBV is om de vergelijkbaarheid te vergroten tussen de gemeenten. Dit wordt onder meer gedaan door de financiële inrichting van gemeenten meer te uniformeren. Daarnaast zijn de beleidsonderwerpen (taakvelden) meer gestandaardiseerd.

Vanaf 2017 wordt zowel in de begroting als in de jaarrekening een overzicht opgenomen van de taakvelden die in totaal aansluiten bij de programma's. De taakvelden zijn onderverdeeld naar verschillende kosten- en opbrengstensoorten. De definities van de kosten- en opbrengstensoorten zijn te raadplegen via www.vraagbaakiv3gemeenten.nl.

Prog	Omschr programma	Taak-veld	Omschrijvingtaakveld	Jaarrekening 2017	
				BATEN	LASTEN
01	Bestuurlijke zaken	0.1	Bestuur	-478	1.941
		0.2	Burgerzaken	-76	221
02	Veiligheid en handhaving	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	3.032
		1.2	Openbare orde en veiligheid	-35	583
03	Dienstverlening	0.1	Bestuur		145
		0.2	Burgerzaken	-1.110	2.299
		6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		295
		8.3	Wonen en bouwen	-2.364	1.679
04	Ruimte,cultuurhist,monumenten en natuur	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en		82
		5.4	Musea	-36	185
		5.5	Cultureel erfgoed	-72	321
		5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-13	454
		8.1	Ruimtelijke ordening	-30	987
		8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine		0
		8.3	Wonen en bouwen	-262	540

pr. begroting 2018		begroting 2018		Jaarrekening 2018	
BATEN	LASTEN	BATEN	LASTEN	BATEN	LASTEN
0	2.330	0	2.703	-40	2.599
-74	187	-74	204	-77	178
0	2.992	0	3.094	-1	3.071
-50	945	-50	945	-15	971
	222		212		217
-1.030	1.929	-1.030	1.949	-1.033	2.007
	390		405		331
-1.404	1.879	-1.457	1.932	-1.604	1.730
	40		119		96
-5	244	-5	244	-5	232
0	327	0	326	-24	335
-9	353	-253	580	-220	579
-740	1.525	0	1.605	-42	923
	0		0		-0
-237	527	-237	525	-79	500

Prog	Omschr programma	Taak- veld	Omschrijvingtaakveld	Jaarrekening 2017	
				BATEN	LASTEN
05	WMO,Soc.zaken en minimabeleid	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken		4
		6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-124	1.736
		6.2	Wijkteams		2.549
		6.3	Inkomensregelingen	-8.933	13.833
		6.4	Begeleide participatie		85
		6.5	Arbeidsparticipatie		2.447
		6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-30	1.501
		6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-758	6.606
		6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-259	13.115
		7.1	Volksgesondheid	-9	
06	Welzijn, incl. cultuurh. bel. en gezondh	5.6	Media		21
		6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-929	1.225
		7.1	Volksgesondheid		1.583
		7.2	Riolering	-385	
07	Onderwijs(huisv.), jeugdbel. kinderopv.	4.1	Openbaar basisonderwijs	-11	159
		4.2	Onderwijshuisvesting	-1.117	3.840
		4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-379	1.500
		5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	114
		6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-240	535

pr. begroting 2018		begroting 2018		Jaarrekening 2018	
BATEN	LASTEN	BATEN	LASTEN	BATEN	LASTEN
	4		4		4
-90	1.926	-90	2.066	-112	1.963
	2.690		2.737		2.885
-9.251	13.976	-9.251	13.976	-9.760	15.296
	1.617		1.617		1.764
	576		679		634
0	1.231	0	1.231	-31	1.458
-850	5.863	-640	6.610	-633	6.805
0	10.158	-12	12.922	-411	14.554
-10		-10		-10	
	29		29		27
-128	842	-57	1.122	-58	1.045
	1.690		1.690		1.689
-10		-266		0	
-1	177	-1	177	0	159
-33	2.687	-33	2.809	-41	2.739
-360	1.406	-390	1.499	-492	1.650
0	117	0	117	-1	131
-306	701	-306	634	-300	509

Prog	Omschr programma	Taak- veld	Omschrijvingtaakveld	Jaarrekening 2017	
				BATEN	LASTEN
08	Ec.zaken, werkgel.en recr/toerisme	3.1	Economische ontwikkeling	-6	191
		3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	-205	278
		3.4	Economische promotie	-1.321	0
		5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	398
09	Sport,kunst en cultuur	5.1	Sportbeleid en activering	0	379
		5.2	Sportaccommodaties	-556	3.282
		5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en	-7	300
		5.6	Media	0	903
10	Verkeer en vervoer	2.1	Verkeer en vervoer	-0	675
		2.2	Parkeren	-14	
		2.5	Openbaar vervoer	-815	442
11	Beheer Openbare Ruimte	2.1	Verkeer en vervoer	-441	3.615
		5.5	Cultureel erfgoed		3
		5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-12	2.538
		7.2	Riolering	-4.518	3.621
		7.3	Afval	-6.311	4.764
		7.4	Milieubeheer	0	1.351
		7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-922	840
		8.1	Ruimtelijke ordening	-1	

pr. begroting 2018		begroting 2018		Jaarrekening 2018	
BATEN	LASTEN	BATEN	LASTEN	BATEN	LASTEN
0	160	0	110	-3	94
-227	294	-227	294	-200	281
-1.062	11	0	11	0	10
0	317	0	317	-376	493
-1	323	0	388	0	402
-600	2.818	-598	3.107	-580	4.540
-69	381	-69	396	-71	364
-51	981	-51	981	-51	981
-1	607	-1	744	0	694
-17		-17		-17	
0	408	0	408	-67	343
-663	3.785	-414	3.485	-427	3.826
	5		5		2
-86	2.747	-86	2.859	-8	2.965
-4.893	3.451	-4.964	3.778	-5.441	3.977
-6.330	4.716	-6.345	4.731	-6.503	4.834
0	1.439	0	1.569	-34	1.454
-861	778	-861	806	-906	761
-5		-5		-2	

				Jaarrekening 2017	
Prog	Omschr programma	Taak- veld	Omschrijvingtaakveld	BATEN	LASTEN
12	Middelen en ondersteuning	0.1	Bestuur	-19	50
		0.2	Burgerzaken	-1	318
		0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-577	1.137
		0.8	Overige baten en lasten	-33	167
		1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-19	254
		5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en	-219	564
		8.1	Ruimtelijke ordening	-326	796
		8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	-983	897
		8.3	Wonen en bouwen	-28	
13	Alg Dekkingsmiddelen	0.5	Treasury	-708	551
		0.61	OZB woningen	-7.690	4
		0.62	OZB niet-woningen	-2.201	
		0.64	Belastingen overig	-1.044	842
		0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringe	-55.339	
		3.4	Economische promotie	0	
14	Overhead	0.4	Overhead	-432	13.771
16	Onvoorzien	0.8	Overige baten en lasten		0
17	Reserves	0.10	Mutaties en reserves	-5.240	4.224
		0.11	Resultaat rekening baten en lasten	-3.139	0
Eindtotaal				-110.778	110.778

pr. begroting 2018		begroting 2018		Jaarrekening 2018	
BATEN	LASTEN	BATEN	LASTEN	BATEN	LASTEN
-18	51	-18	51	-19	52
-4	213	-4	303	-0	339
-747	925	-2.275	2.266	-1.232	1.532
0	132	0	170	-24	118
-0	328	-0	337	-9	260
0	0	0	0	0	0
0	792	-592	681	-506	611
-1.100	792	-1.734	1.763	-776	447
0		0		0	
-518	648	-863	521	-862	212
-7.633	0	-7.633	0	-7.909	0
-2.370		-2.370		-2.340	
-1.040	652	-1.020	652	-1.056	688
-57.551		-58.108		-58.983	
0		-988		-931	
-362	13.355	-359	13.413	-539	13.702
	123		0		0
-3.432	2.422	-8.067	5.633	-6.026	5.137
0	994	0	-2.715	0	0
-104.226	104.226	-111.830	111.830	-110.886	116.202

